

Makói Egyesített Népjóléti Intézmény

**BÚZA UTCAI
BÖLCSŐDE**

SZAKMAI PROGRAM

2025.-2027.

Makó

TARTALOMJEGYZÉK

<i>I. A MAKÓI EGYESÍTETT NÉPJÓLÉTI INTÉZMÉNY BEMUTATÁSA</i>	<i>3.o.</i>
<i>II. BÚZA UTCAI BÖLCSŐDE</i>	<i>6.o.</i>
<i>III. HELYZETELEMZÉS, AZ ELLÁTANDÓ CÉLCSOPORT ÉS AZ ELLÁTANDÓ TERÜLET JELLEMZŐI</i>	<i>9.o.</i>
<i>IV. ALAPFELADATON TÚLI SZOLGÁLTATÁS: IDŐSZAKOS GYERMEKFELÜGYELET</i>	<i>10.o.</i>
<i>V. A BÖLCSŐDE SZEMÉLYI ÉS TÁRGYI FELÉTELEI</i>	<i>11.o.</i>
<i>VI. A BÖLCSŐDE HITVALLÁSA</i>	<i>13.o.</i>
<i>VII. A SZOLGÁLTATÁS CÉLJA, FELADATA, ALAPELVEI</i>	<i>13.o.</i>
<i>VIII. A MEGVALÓSÍTANI KÍVÁNT PROGRAM KONKRÉT BEMUTATÁSA, A LÉTREJÖVŐ KAPACITÁSOK, A NYÚJTOTT SZOLGÁLTATÁS ELEMEEK, TEVÉKENYSÉGEK LEÍRÁSA</i>	<i>19.o.</i>
<i>IX. A BÖLCSŐDÉNK ÉLETÉNEK MEGSZERVEZÉSI ELVEI</i>	<i>25.o.</i>
<i>X. CSALÁDI NEVELÉS SEGÍTÉSE, KAPCSOLATTARTÁS A CSALÁDOKKAL</i>	<i>27.o.</i>
<i>XI. NAPIREND</i>	<i>32.o.</i>
<i>XII. BÖLCSŐDÉNK NEVELÉSI – GONDOZÁSI MUNKÁJÁNAK FŐBB. HELYZETEI</i>	<i>33.o.</i>
<i>XIII. A TERMÉSZET TEVÉKENY MEGISMERÉSE</i>	<i>35.o.</i>
<i>XIV. KIEMELT SZAKMAI CÉLUNK A MOZGÁSFEJLESZTÉS</i>	<i>36.o.</i>
<i>XV. AZ INTÉZMÉNYEN BELÜLI ÉS MÁS INTÉZMÉNYEKKEL TÖRTÉNŐ EGYÜTTMŰKÖDÉS MÓDJA</i>	<i>38.o.</i>
<i>XVI. AZ IGÉNYBE VEVŐK ÉS A SZEMÉLYES GONDOSKODÁST VÉGZŐ SZEMÉLYEK JOGAINAK VÉDELMEVEL KAPCSOLATOS SZABÁLYOK</i>	<i>39.o.</i>
<i>XVII. A SZOLGÁLTATÁST NYÚJTÓK FOLYAMATOS SZAKMAI FELKÉSZÜLTSEGE, BIZTOSÍTÁSÁNAK MÓDJA, FORMÁI</i>	<i>40.o.</i>
<i>XVIII. MINŐSÉGI MUNKAVÉGZÉS A BÖLCSŐDÉBEN A NEVELŐMUNKA BELSŐ ELLENŐRZÉSE</i>	<i>41.o.</i>
<i>XIX. BÖLCSŐDEI DOKUMENTÁCIÓK</i>	<i>42.o.</i>
<i>ZÁRADÉK</i>	<i>45.o.</i>
<i>MEGISMERÉSI ZÁRADÉK</i>	<i>46.o.</i>

I. A MAKÓI EGYESÍTETT NÉPJÓLÉTI INTÉZMÉNY BEMUTATÁSA

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (Áht.), az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011 (XII.31.) Korm. rendelet (Ámr.), valamint az információs önrendelkezési jogról és az információs szabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény, továbbá az ágazati külön törvények: a 2020. évi C. tv. az egészségügyi szolgálati jogviszonyról, a 2023. évi LII. tv. a pedagógusok új életpályájáról, a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. III. törvény (Sztv.) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) valamint az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. Törvény (eü) és a kapcsolódó egyéb jogszabályok rendelkezéseinek figyelembe vételével Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete 1997. január 1-től Egyesített Népjóléti Intézményt alapított. Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete a Makói Egyesített Népjóléti Intézményen keresztül biztosítja mindazokat a személyes gondoskodást nyújtó alap és szakosított ellátásokat, gyermekvédelmi alapellátásokat, valamint egészségügyi alapellátásokat, amelyeket az Szt, a Gyvt., és az Eü. törvények kötelezővé tesznek.

A Makói Egyesített Népjóléti Intézmény állami feladatként ellátandó alaptevékenysége, alapfeladatai:

A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. tv. alapján ellátott feladatok:

Szociális alapellátás körében:

- tanyagondnoki szolgáltatás
- étkeztetés
- házi segítségnyújtás
- családsegítés
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

Nappali ellátás:

- idősek klubja
- nappali melegedő

Szociális szakosított ellátás körében:

Átmeneti ellátás:

- időskorúak gondozóháza
- hajléktalan személyek éjjeli menedékhelye

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény alapján ellátott feladatok:

Gyermekjóléti alapellátás:

- gyermekjóléti szolgáltatás

Gyermekek napközbeni ellátása:

- bölcsőde
- időszakos gyermekfelügyelet

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV.tv., valamint az iskola-egészségügyi ellátásról szóló 26/1997.(IX. 3.) NM. rendelet alapján ellátott feladatok:

- iskola-egészségügyi ellátás

Az intézmény alapfeladatait a székhelyen és az alábbi telephelyeken látja el:

Gyermekjóléti alapellátások:

Kálvin téri Bölcsőde	Kálvin tér 6.
Búza u. Bölcsőde	Búza u. 1/E.

Személyes gondoskodást nyújtó alap- és szakosított ellátások:

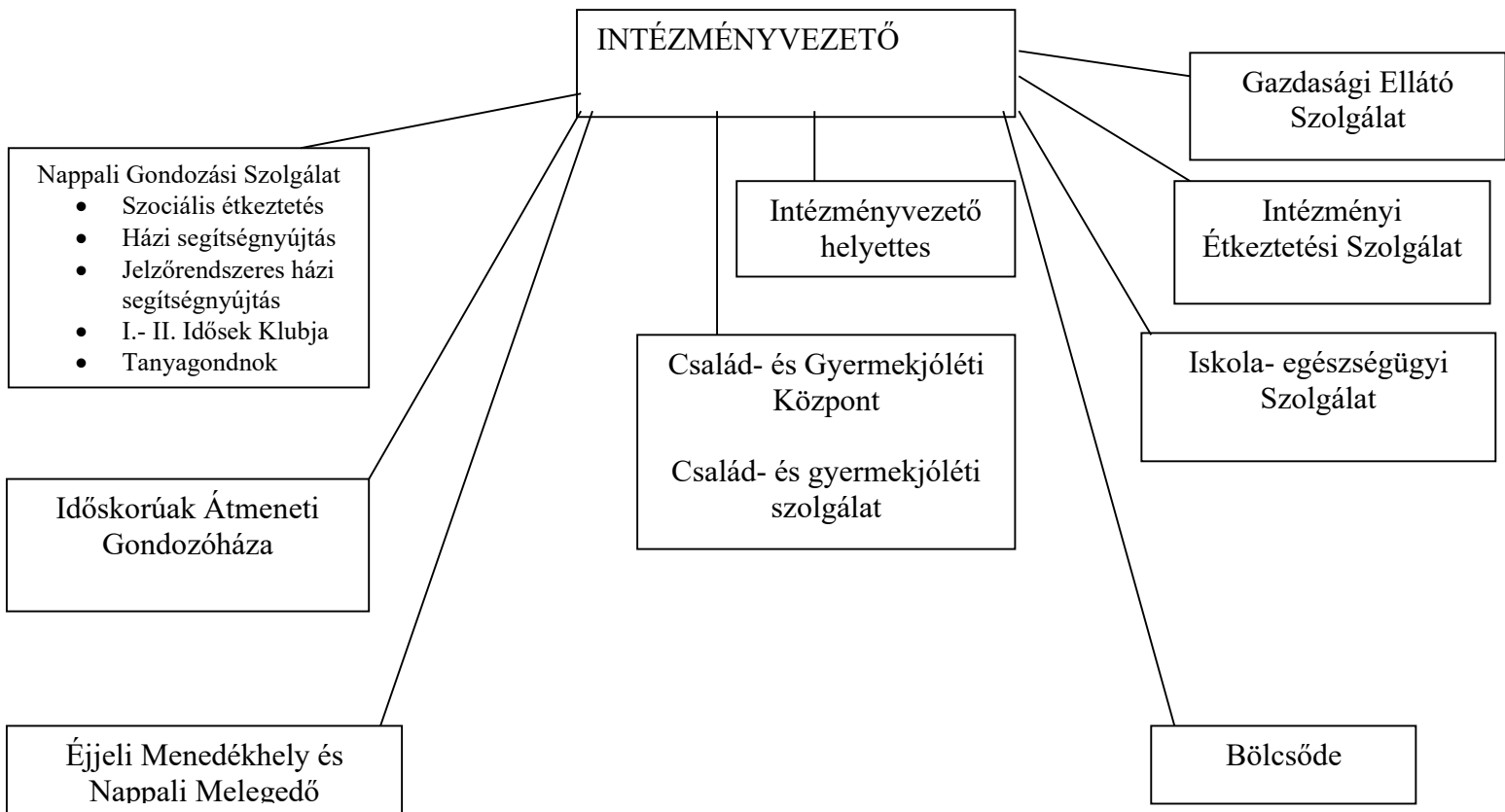
Házi segítségnyújtás, Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,	
Szociális étkezés, Tanyagondnoki szolgálat	Tinódi u. 8/a.
Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	Tinódi u. 8/a.
	6932 Magyarcsanak, Templom tér 1.
	6933 Nagylak, Petőfi u. 14.
	6911 Királyhegyes, Jókai u. 38.
	6916 Ambrózfalva, Dózsa Gy. u. 25.
Család- és Gyermekjóléti Központ	Tinódi u. 8/a.
I.számú Idősek Klubja	Királyhegyesi u. 24.
II.számú Idősek Klubja	Munkás u. 19-21.
Nappali Melegedő	Ardics tanya 2.
Időskorúak Gondozóháza	Deák F. u. 57.
Éjjeli Menedékhely	Ardics tanya 2.

Egészségügyi alapellátás:

Iskola-egészségügyi Szolgálat	Szent János tér 19.
-------------------------------	---------------------

A szakfeladatok szakmai egységekbe osztva képezik az Intézmény szervezeti struktúráját. (1. számú ábra) Az egyes szakmai egységek az egységen belül és az egységek közötti szoros együttműködésben végzik szakmai tevékenységüket, mindenkor a kompetenciahatárokat betartva. A szakmai egységek élén szakmai vezetők állnak, akik az intézmény gyermekvédelmi és szociális igazgatási törvény alá tartozó szakfeladatokkal összefüggésben

szervezik, irányítják és ellenőrzik a szakmai munkát. Az Intézményen belüli kommunikációról a Kommunikációs útvonalterv szabályzat rendelkezik.

II. BÚZA UTCAI BÖLCSŐDE

Magyarországon az első bölcsődét Brunszvik Júlia alapította külföldi példát követve, ezzel elindította a csecsemő és kiskorú gyermekek közösségi nevelését. Felismerte, hogy a felkészült szakemberek igen hatékonyan tudják a gyerekek szocializálását és a nevelését végezni. Ez a megoldás fokozatosan tért hódított az országban, néhány emberöltő alatt széleskörű hálózattá növekedett.

Az intézmény neve: Makói Egyesített Népjóléti Intézmény Búza utcai Bölcsőde

Az intézmény székhelye: 6900 Makó, Tinódi u. 8/a.

Az intézmény székhelyének telefonszáma: 62/ 213- 420

Az intézményi telephely címe: 6900 Makó, Búza u. 1/E.

Az telephely elérhetősége:

- Telefon: 62/ 209-627
- E-mail: bolcsodemakobuza@gmail.com

Az intézmény ellátási területe: Makó közigazgatási területe

Férőhelyszáma: 54 fő

Fenntartó neve: Makó Város Önkormányzata

Nyitvatartása: hétfőtől-péntekig 5,30-17,30 óra között

Szakmai program érvényességi ideje: 2027. december 31.

A szakmai program készítésének dátuma: 2024. november 27.

Szakmai program készítőjének neve: Aradán Gabriella

Telefonszáma: 62/ 209-627

II. 1. A bölcsőde szakmai programját meghatározó jogszabályok, irányelvek:

- ❖ az ENSZ Emberi jogok nyilatkozata,
- ❖ az ENSZ Egyezmény a gyermek jogairól,
- ❖ az Európa Tanács Miniszterek Bizottsága Rec. (2002) 8-as ajánlása a tagállamok számára a napközbeni gyermekellátásról
- ❖ az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról,
- ❖ 235/1997. (XII. 17.) Kormányrendelet a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról.

- ❖ 328/2011. (XII. 29.) Kormányrendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról
- ❖ 259/2002. (XII. 18.) Korm. rendelet a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenység engedélyezéséről, valamint a gyermekvédelmi vállalkozói engedélyezésről
- ❖ 257/2000 (XII. 26) Kormányrendelet a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról.
- ❖ 272/2019.(XI.20) Korm. rendelet
- ❖ az első életéveknek a későbbi fejlődés szempontjából is meghatározó szerepének elismerése,
- ❖ A bölcsődei nevelés-gondozás szakmai szabályai
- ❖ valamint a módszertani levelek, útmutatók, ajánlások
- ❖ a bölcsődei ellátás nemzetközileg elismert gyakorlata
- ❖ a KJT mindenkor irányadó módosításai
- ❖ a 2023. évi LII tv. a pedagógusok új életpályájáról
- ❖ 8/2000 (VIII.4.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásba vételéről
- ❖ 9/2000 (VIII.4) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzésétől és a szociális szakvizsgáról.
- ❖ 25/2017(X.18) EMMI rendelet a Vezetői beosztással megbízott szociális szolgáltatást nyújtó személyek vezetőképzéséről
- ❖ Az Emberi Erőforrások Minisztériumának 6/2016.(III.24.) a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998.(IV.30.) NM rendelet
- ❖ 37/2014.(IV.30.) EMMI rendelete a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás egészségügyi előírásokról
 - ❖ 19/2017. (IX. 18.) EMMI rendelet
 - ❖ 15/1988. (IV. 30.) NM rendelet módosítása
 - ❖ 6/2016.(III.24.) EMMI rendelet
 - ❖ 19/2017. (IX. 18.) EMMI rendelet
 - ❖ Gyvt.42.§. (3) bekezdése

- ❖ Gyvt.43.§. (1)-(2)- (3) bekezdése
- ❖ Gyvt.47.§. (3) bekezdése
- ❖ Nmr.176.§. (2)-(3) bekezdése

Szakmai irányelvek, módszertani levelek:

- Folyamatos napirend a bölcsődében. Módszertani levél. Bölcsődék Országos Módszertani Intézete, Bp.1982
- Bölcsődei adaptáció. Módszertani levél. In: Előadások- közlemények dokumentumok. Módszertani levelek, irányelvek. Bölcsődék Országos Módszertani Intézete, Bp.1982
- Szülővel történő fokozatos bölcsődei beszoktatás. Kiegészítő módszertani útmutató a fokozatos beszoktatás c. módszertani levélhez. Bölcsődék Országos Módszertani Intézete, Bp. 1982
- Útmutató a bölcsődei gondozónők családlátogatásához. Bölcsődék Országos Módszertani Intézete, Bp 1989
- Játék a bölcsődében. Módszertani levél. Bölcsődék Országos Módszertani Intézete, Bp. 1997
- Az egészséges csecsemő táplálásának irányelvei (ajánlás). (Az Országos Csecsemő- és Gyermek egészségügy Intézet által 1994- ben összeállított, „az egészséges csecsemő táplálásának irányelveiről” c. viselő 47. számú módszertani levél helyébe lép. 2011
- Korai fejlesztés a bölcsődében. Módszertani levél. Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet, Bp. 2003
- A család és a bölcsőde kapcsolata. Módszertani levél. Kézirat. Magyar Bölcsődék Egyesülete, Pedagógus- Pszichológus Tagozat anyaga 2007
- A bölcsődei nevelés–gondozás országos alapprogramja – SZMI 2008.
- A bölcsődei nevelés–gondozás szakmai szabályai – SZMI 2009.

Intézményi szabályzatok

- Szervezeti és Működési Szabályzat
- Felvételi Szabályzat
- Adatkezelési Szabályzat
- Érdekképviselői Fórum Szabályzata
- Kommunikációs útvonal
- Bölcsőde önköltség-számítás szabályzata

- Pénzbefizetési szabályzat
- Munkarend Szabályzat

III. HELYZETELEMZÉS, AZ ELLÁTANDÓ CÉLCSOPORT ÉS AZ ELLÁTANDÓ TERÜLET JELLEMZŐI

Jelenleg Makó város lakosainak 4 bölcsőde áll rendelkezésére- melyből kettőt Makó Város Önkormányzata működtet- bölcsődés korú gyermekeik elhelyezésére. Az egyik a Kálvin tér 6. szám alatt található Kálvin téri Bölcsőde 60 férőhellyel, a másik a Búza utcai Bölcsőde 54 férőhellyel.

A Búza utcai Bölcsőde 2011. évben került átadásra. Az intézmény egy neves építész, Makovecz Imre által tervezett épület komplexumban van elhelyezve. Az épületrendszerre a tágas, világos, nagyléptékű helységkialakítás jellemző, amely új dimenziókban helyezi a bölcsődei ellátási környezetet. Az épület stílusához igazodva került kialakításra az udvar, amelyre szintén a tágas és korszerű térszerkezet jellemző.

Az új dimenzióknak köszönhetően a Búza utcai Bölcsődében lehetőség nyílik a korszerűen kialakított továbbképző teremben az alapellátáson túl olyan többletszolgáltatások nyújtására, amely a nevelési – gondozási folyamatok fejlesztését, folyamatos aktualizálását teszi lehetővé. Továbbá lehetőség van a bölcsődei szintéren – a modernizáció jegyében – a bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek/családoknak valamint a bölcsődében dolgozó szakmai és technikai munkatársaknak pszichológiai tanácsadás igénybevételére.

Bölcsőde engedélyezett férőhelyeinek száma 54 fő

A nevelés – gondozás két gondozási egységben, összesen négy csoportban történik.

Nyitvatartás:

A bölcsőde nyitvatartási idejét a fenntartó határozza meg, figyelembe véve a bölcsődébe járó gyermekek szüleinek munkakezdését és befejezését, valamint a bölcsődéből a munkahelyre, történő utazás időtartamát.

Ez alapján bölcsődénk nyitvatartási ideje: hétfőtől péntekig 5.30-17.30. óra.

Bölcsődei nyári szünet/zárás 2 hét, mely idő alatt a másik telephelyű bölcsőde ügyeletet biztosít. Erről a fenntartó döntése alapján minden év február 15-ig tájékoztatjuk a szülőket.

IV. ALAPFELADATON TÚLI SZOLGÁLTATÁS: IDŐSZAKOS GYERMEKFELÜGYELET

Az 1997. évi XXXI. törvény, valamint a hozzá kapcsolódó szabályzók (ágazati törvény és módszertani levél) lehetővé teszik, hogy a bölcsőde, ha alapfeladatát nem veszélyezteti, térítési díj ellenében külön szolgáltatásként időszakos gyermekfelügyeletet biztosíthat. Az időszakos gyermekfelügyelet keretében a gyermek számára a szülő (gondozó) által igényelt alkalommal és időtartamban bölcsődei ellátás nyújtható a normál bölcsődei csoport üres férőhelyein.

Az időszakos gyermekfelügyelet igénybevételéhez a szülő köteles nyilatkozni arról, hogy a gyermeke közösségi részvételre alkalmas, továbbá minden szolgáltatás igénybevételének megkezdésekor arról, hogy gyermeke nem beteg. A közösségi részvételi alkalmasságról a nyilatkozatot egyszeri alkalommal kell megtenni, az első igénybevételkor. A betegségre vonatkozó nyilatkozatot minden megkezdett szolgáltatási alkalommal. Egyéb kötelezettségei a házirendben foglaltak alapján jelennek meg.

A szolgáltatás igénybevételének díjtétele az önkormányzat rendeletében meghatározott összeg, melyről az intézmény faliújságján, továbbá az intézményvezetővel való személyes konzultáció során szerezhethet tudomást a szülő (gondozó). A szolgáltatási díjtétel nem tartalmazza az étkezési költségeket. Az étkezési költségek számítása a mindenkori igénybevételhez kerül meghatározásra. A szolgáltatásért fizetendő összeg minden alkalommal a szolgáltatás megkezdésének időpontjáig kell, hogy rendeződjön. A szolgáltatás aktualitása telefonos vagy személyes információszerzés alapján realizálódik. Az információt kizárólagosan a bölcsődei egység szakmai vezetője vagy a távollétében az arra kijelölt szakember adhatja. Az időszakos gyermekfelügyelet során végzett nevelési gondozási tevékenység dokumentálása a Makói Egyesített Népjóléti Intézmény intézményvezetője által előírt módon történik.

Az időszakos gyermekfelügyelet, mint alapszolgáltatás csak nyitvatartási időn belül, vehető igénybe. Tekintettel arra, hogy a szolgáltatást igénybe vevő ellátottak köre megegyezik a rendszeres bölcsődei ellátásban részesülők körével (korcsoport/korfa), így ugyanazok a nevelési – gondozási dilemmák és problémák merülnek/merülhetnek fel. Ezért a Makói Egyesített Népjóléti Intézmény az időszakos gyermekfelügyeletet igénybe vevő családok számára is térítésmentesen rendelkezésére bocsátja a bölcsődében működő pszichológusi tanácsadást, valamint a szakmai programban megfogalmazott egyéb szolgáltatásait.

V. A BÖLCSŐDE SZEMÉLYI ÉS TÁRGYI FELTÉTELEI

Szakmai végzettségek:

Felsőfokú végzettségű

- Bölcsődevezető: 1 fő
- Kisgyermeknevelő/szakgondozónő: 9 fő

Bölcsődei dajka: 3 fő

Munkánkat segíti, a gyermekorvos és szükség szerint pszichológus szakember.

gyermekgyógyász	részállásban
Pszichológus	rész munkaidőben

Továbbképzések:

- 2016. január 1-jétől pedagógus életpálya kiterjesztése a bölcsődei szakdolgozókra, akik szakképesítésük mellett felsőfokú végzettséggel rendelkeznek- 2023. évi LII tv. a pedagógusok új életpályájáról
- A személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról szóló 9/2000. (VIII.4.) SZCSM rendelet alapján kell az alkalmazottaknak pontszerzési kötelezettségüknek eleget tenni.
- Belső képzések
- Szakmai műhelyek szervezése

Kvalitások

A munkahelyen dolgozók attitűdjére jellemző, hogy mindenki szükségesnek érzi a gondozási nevelési rendszer építését, szabadságát, illetve a saját koncepció kimunkálását.

A nevelési rendszer kiépítésében döntő jelentőségű a kollégák érzelmi-értelmi ráhangolódása a feladatokra, a közös cél elérése érdekében.

Tárgyi feltételek:

Az intézmény önkormányzati fenntartású, amely Makón a Búza utca 1/E szám alatt található.

A Búza utcai Bölcsőde Makó város legkorszerűbb, legmodernebb bölcsődéje, 2011. évben került átadásra. Az intézmény egy neves építész, Makovecz Imre által tervezett épület komplexumban van elhelyezve. Az épületrendszerre a tágas, világos, nagyléptékű helységkialakítás jellemző, amely új dimenziókban helyezi a bölcsődei ellátási környezetet.

Az épület 4 darab foglalkoztatóból és a foglalkoztatóhoz kapcsolódó fürdőszobából és átadóhelyiségekből áll. Ezen túlmenően az épületen belül rendelkezésre állnak azok a kiszolgáló egységek, amelyek a személyzet szükségleteit, illetve szakmai felkészültségét szolgálják ki.

Intézményünk, csoportszobáink belső terének kialakítása, színvilága gyermekközpontúságot tükröző. A konyha, a fürdőszoba, a terasz, az átadó bútorzata, felszereltsége a gyermekek életkori sajátosságainak megfelel, kialakításuk modern, praktikus, balesetmentes, mozgáskorlátozott személyek és fogyatékkal élők is használni tudják. Az épület teljesen akadálymentesített, megfelel az infokommunikációs feltételeknek.

A bölcsődei játékeszközök mennyiségben, minőségben, anyagváltozatosságban korcsoportoknak és egyéni sajátosságoknak megfelelő lehetőséget biztosítanak, segítve a társas kapcsolatok alakulását, az empátia és tolerancia készségének kialakulását és az én tudat egészséges fejlődését. A készségfejlesztő, utánzó és szerepjátékok, babák, bábok, mesekönyvek, konstruáló és építőjátékok a nagymozgást fejlesztő járművek, labdák, vizuális neveléshez szükséges játékok, finommotorikát fejlesztő eszközök fogják biztosítani a gyermekek zavartalan játéktevékenységét.

A tágas játszóudvar a levegőztetés színtere, ahol a különféle játékeszközök, csúszdák, homokozók, favonatok, faautók nagymozgásra, élményszerzésre és tapasztalatgyűjtésre adnak alkalmat a bölcsődés kisgyermek számára. A teraszon történő alatazshoz is minden feltétel adott, elősegítve ezzel is a gyermekek egészségmegőrzését és egészségvédelmét.

A kisgyermek étkeztetését helyben biztosítjuk, úgy, hogy a Kálvin téri épületben üzemelő Élelmezés konyhája látja el a konyhatechnikai feladatokat. Teljes kiőrlésű gabonákkal, házilag készített krémekkel, gyümölcsökkel, zöldségekkel tesszük változatossá az étrendet. A bölcsődében napi négyszeri étkezést biztosítunk (reggeli, tízórai, ebéd, uzsonna) illetve ételérzékenységben szenvedő kisgyermek igényeit is ki tudjuk elégíteni. Ez nagyon fontos, mert figyelemmel tudjuk kísérni a gyermekek helyes táplálkozását, hisz ebben az életkorban alapozzuk meg a gyermekek íz világát és immunrendszerét.

A korosztálynak megfelelő élelmezési feladatokat az élelmezésvezető a dietetikussal együtt végzi el.

A bölcsődei étkezésre 37/2014.(IV.30.) EMMI rendelete a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás egészségügyi előírásokról „Az étkeztetéssel kapcsolatos közegészségügyi szabályokról” szóló együttes rendelet vonatkozik, mely a megvalósításban meghatározó.

A bölcsőde szakmai programja összhangban van a „Bölcsődei nevelés gondozás alapprogramjával”, az alapprogramban megfogalmazott elvekkel, a mindenkor hatályos jogszabályokkal, mindenekelőtt a gyermeki jogokat rögzítő törvényekkel, a pszichológiai, a pedagógiai kutatások eredményeivel, a módszertani levelekkel, a működtetés egyéb szabályzóival.

VI. A BÖLCSŐDE HITVALLÁSA

„Engem ne emeljen a magasba senki, ha nem tud addig tartani, míg tényleg megnövök.
Guggoljon ide mellém, ha nem csak hallani, de érteni akar, hogy közel legyen
szívdobogásunk.”

(Birtalan Ferenc)

Azt valljuk, hogy csak nyugodt, derűs, szeretetteljes légkörben felnövő gyermekekből válnak boldog, kiegyensúlyozott, a világra nyitott, érdeklődő, önállóan gondolkodni tudó emberek. A kisgyermek életében az első 3 év az első közösség meghatározó szerepe van, a gyermek későbbi személyiségfejlődésében. A kisgyermek ebben az életszakaszában a legsérülékenyebb testileg, lelkileg egyaránt, erősen függ a felnőttektől, ezért a kisgyermeknevelő személyisége meghatározó.

Fontosnak tartjuk a biztonságot nyújtó környezetet, melyben a legteljesebb odafigyeléssel óvjuk és vigyázzuk a ránk bízott gyermekeket.

VII. A SZOLGÁLTATÁS CÉLJA, FELADATA, ALAPELVEI

Szakmai céljaink:

Intézményünk alapkonceptiója a kölcsönös nyitottság, a bizalom, őszinte érdeklődés a családok és a bölcsőde iránt. Ezzel kezdődnek a gyermekek megismerése, a bölcsődei nevelésnek gondozásnak, a megtervezése.

Olyan szolgáltató intézmény működtetése a célunk, amely alapellátás keretében, alaptevékenységként napközbeni ellátást nyújt a gyermekek számára.

A nevelés - gondozás célja a szeretetteljes biztonságot nyújtó, érzelmekben gazdag bölcsődei élet megszervezése, ahol a szakszerű nevelés - gondozás, családias, derült, nyugodt légkörben zajlik, biztosítva a gyermekek fejlődéséhez szükséges változatos feltételeket.

Feladata:

A bölcsőde a családban nevelkedő - 20 hetestől a hároméves korú kisgyermek szakszerű nevelését és gondozását végzi. A bölcsődei nevelés - gondozás célja és feladata a gyermek testi és pszichés szükségleteinek kielégítése a fejlődés elősegítése.

Ha a gyermek a harmadik életévét január 1 és augusztus 31 között tölti be, akkor augusztus 31-ig, ha a 3. életévét szeptember 1 és december 31 között tölti be, akkor következő év augusztus 31-ig veheti igénybe a bölcsődei ellátást. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 42§ (1) bekezdés értelmében amennyiben a gyermek még nem érett az óvodai nevelésre, a negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.

A bölcsődei nevelés –gondozás alapelvei:

- ***A család rendszerszemléletű megközelítése:***

A család rendszerszemléletű megközelítése értelmében a bölcsődei nevelésben elsődleges szempont a család működésének megismerése, megértése. Az interakciós mintákat kisgyermek visszatükrözi, ezáltal képet kaphatunk a család erősségeiről, gyengeségeiről. Az erősségek hangsúlyozása által a szakember hozzájárulhat a család életminőségének javításához.

- ***A koragyermekkor intervenció szemlélet befogadása:***

A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató funkcióját tekintve alkalmas színtér a koragyermekkor intervenció szemlélet alkalmazására. Aminek értelmében a kisgyermeknevelő feladata esetlegesen felmerülő fejlődési elmaradások felismerése jelzése.

- ***A nevelés és gondozás egységének elve:*** A nevelés és gondozás elválaszthatatlan egységet alkotnak. A nevelés tágabb, a gondozás szűkebb fogalom. A gondozás minden helyzetében nevelés s folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei azonban nem korlátozódnak a gondozási helyzetekre.

- ***A családi nevelés elsődlegességének tisztelete:*** A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége. A bölcsőde a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és lehetőség szerint erősítve vesz részt a gyermekek nevelésében-gondozásában, illetve szükség esetén lehetőségeihez mérten törekedve a családi nevelés hiányosságainak kompenzálására, korrigálására. Mindezek értelmében

fontos tehát a szülők számára lehetővé tenni a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást a bölcsőde életébe.

- **A gyermeki személyiség tiszteletének elve:** a gyermeket, mint fejlődő személyiséget a kisebb körű kompetenciából fakadó nagyobb segítség igénye miatt különleges védelem illeti meg. a bölcsődei nevelés-gondozás értékközvetítő és értékteremtő folyamat, amely a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok tiszteletben tartásával.
- **Az egyéni bánásmód elve:** a gyermek fejlődésének alapvető feltétele a felnőtt őszinte érdeklődő, figyelme, megbecsülése, a kompetenciájának elismerésén alapuló választási lehetőség biztosítása az egyes élethelyzetekben, a pozitív megnyilvánulások támogatása, megerősítése, elismerése. A kisgyermeknevelő meleg, szeretetteljes odafordulással, a gyermek életkori és egyéni sajátosságait, fejlettségét, pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, hangulatát figyelembe véve segíti a gyermek fejlődését. Fontos, hogy a bölcsődébe járó kisgyermek mindegyike folyamatosan érezze a róla gondoskodó felnőtt elfogadását akkor is, ha lassabban fejlődik akkor is, ha több területen jelentősen tér el az átlagos fejlődéstől, ha a sajátos nevelésű igényű, ha viselkedése bizonyos esetekben különbözik a megszokottól, emiatt nehezebben kezelhető. A kisgyermeknevelő elfogadja, tiszteletben tartja a gyermek vallási, nemzetiségi/ etnikai, kulturális, stb. hovatartozását, és a lehetőségek szerint segíti az identitástudat kialakulását és fejlődését, segíti a saját és a más kultúra és hagyományok megismerését és tiszteletben tartását.
- **A biztonság és a stabilitás elve:** A gyermek személyi, - és tárgyi környezetének állandósága (saját – kisgyermek nevelő rendszer, felmenő rendszer, csoport, - és helyállandóság) növeli az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához. A napirend folyamatosságából, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből fakadó ismétlődések tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események sorában, növelik a gyermek biztonságérzetét. A gyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új megismerését, a szokások kialakulását. A biztonság nyújtása természetesen magában foglalja a fizikai és pszichikai erőszak minden formájától való védelmet is
- **Az aktivitás, az önállósulás segítésének elve:** A biztonságos és tevékenységre motiváló környezet megteremtése, a próbálkozásokhoz elegendő idő biztosítása, a

gyermek ösztönzése, megnyilvánulásainak elismerő, támogató, az igényekhez igazodó segítése, a gyermek felé irányuló szeretet, az elfogadás és empátia fokozzák az aktivitást és az önállóság iránti vágyat. A biztonságos és tevékenységre motiváló személyi és tárgyi környezet megteremtése, a próbálkozásokhoz elegendő idő biztosítása, a gyermek meghallgatása, véleményének figyelembevétele, a kompetenciájának megfelelő mértékű döntési lehetőség biztosítása a bölcsődei nevelés-gondozás egyik kiemelt feladata. A kisgyermeknevelő az élményszerzés lehetőségének biztosításával, saját példamutatásával, az egyes élethelyzeteknek a gyermek számára átláthatóvá, befogadhatóvá, kezelhetővé tételével, a tapasztalatok feldolgozásának segítségével, az egyes viselkedésformákkal való próbálkozások bátorításával segíti a tanulást.

- ***Az egészséges nevelő hatások elve:*** A nevelés érték közvetítés és értékteremtés egyben. Eredményessége érdekében fontos, hogy a gyermekkel foglalkozó felnőttek – a közöttük lévő különbség tiszteletben tartásával – a gyermek elfogadásában, a kompetenciájának és pillanatnyi szükségleteinek megfelelő fizikai és érzelmi biztonság és szeretetteljes gondoskodás nyújtásában, öntevékenységének biztosításában egyetértsenek, az alapvető erkölcsi normákat egyeztetik, nézeteiket, nevelői gyakorlatukat egymáshoz közelítik.
- ***A gyermek kompetencia készítésének támogatása:*** Biztosítani kell annak a lehetőségét, hogy a kisgyermek a játékon, a gondozási helyzeteken és egyéb tevékenységeken keresztül ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jusson, átélhesse a spontán tanulás örömét, megerősödjön benne a világ megismerésének vágya. Kíváncsiságának fenntartásával, pozitív visszajelzések biztosításával segíteni kell önálló kezdeményezéseiket, megteremtve ez által az egész életen át tartó tanulás igényének, folyamatának biztos alapját.
- ***A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe:*** A bölcsődei nevelésben a korosztály életkori sajátosságaiból adódóan meghatározó a kisgyermeknevelő szerepe, aki személyiségén keresztül hat a kisgyermekre és a családra. A feladatok színvonalas megvalósítására megfelelő szakmai kompetenciával és identitással, kelőönismerettel, magas szintű társas készségekkel bíró szakember képes. Ebből adódóan a kisgyermeknevelő felelős a szakmai tudása szinten tartásáért, gyarapításáért, szakmai kompetenciái fejlesztéséért
- ***Fokozatosság megvalósítása:*** A fokozatosságnak a bölcsődei nevelés minden területét érintő bármely változás esetén érvényesülnie kell. A kisgyermek új helyzetekhez való

fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új dolgok, helyzetek megismerését, a szokások kialakulását.

Bölcsődei nevelés feladatai:

- **A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése:**
A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató, mint a kisgyermekes családokkal kapcsolatba kerülő első gyermekintézmény jelentős szerepet tölt be a szülői kompetencia fejlesztésében. A család erősségeinek megismerése, támogatása a pozitívumok kiemelésével valósul meg. A családi és bölcsődei nevelés összhangja, a szülők és a kisgyermeknevelők közötti egyenrangú, konstruktív, kölcsönös bizalmon alapuló partneri kapcsolat elengedhetetlen feltétel a kisgyermek harmonikus fejlődéséhez. A szülő ismeri legjobban gyermekét, így közvetíteni tudja szokásait, igényeit, szükségleteit, nagymértékben segítve ezzel a kisgyermeknevelőt a gyermek ismeretén alapuló differenciált, egyéni bánásmód kialakításában. A kisgyermeknevelő, mint szakember, szaktudására, tapasztalataira építve, a szülők igényeihez igazodva közvetíti a kora gyermekkori fejlődéssel, neveléssel kapcsolatos ismereteket, módszereket.
- **Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása:** A szakemberek feladata a kisgyermek fejlődésének nyomon követése, dokumentálása, támogatása, a harmonikus testi és lelki fejlődéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése. A primer szükségletek egyéni igények szerinti kielégítése a gondozási helyzetekben valósul meg. A rugalmas, a kisgyermek életkorához egyéni fejlettségi szintjéhez és az évszakhoz igazodó napirend biztosítja az életkornak megfelelő változatos és egészséges táplálkozást, a játék, a mozgás, a szabad levegőn való aktív tevékenység és pihenés feltételeit. Az egészséges életmód, az egészségnevelés érdekében törekedni kell az alapvető kultúrhygiénés szokások kialakítására. A preventív feladatok megvalósításába szükség esetén speciális szakemberek is bevonhatók, gyermekorvos, dietetikus, gyógypedagógus, pszichológus, mentálhygiénés szakember, gyermek fogszakorvos stb. Elsősorban preventív szerepet tölthet be, de a sajátos nevelési igényű a magatartás- vagy fejlődési problémákkal küszködő kisgyermek esetében korrekatív lehetőségeket hordoz, az intézmény lehetőségeihez mérten kialakított, a nagymozgások gyakorlásához, különféle mozgásfejlesztéshez szükséges eszközökkel felszerelt szoba vagy erre a célra alkalmas

helyiség, hidroterápiás medence vagy fejlesztő, só, fény hang zene mese vagy alkotóterápiás szoba.

- **Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése:** A biztonságot nyújtó nevelői magatartás magában foglalja a szakember érzelmi elérhetőségét és hitelességét, az érzelmek kifejezésére való ösztönzést, a pozitív és biztató üzenetek rendszeres közvetítését, a világos elvárások és határok megfogalmazását. A kisgyermek bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe, szolgáltatóhoz történő kerülése több lehetőséget teremt a társas kapcsolatok megtapasztalására. Az együttlét helyzetei az én érvényesítés, a tolerancia, az empátia gyakorlásának színterei, amelyek hozzájárulnak az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztéséhez. Törekedni kell az együttélés szabályainak elfogadtatására, a mások iránti nyitottság megőrzésére. A kisgyermeknevelő feladata a kisgyermek beszédképességének fejlesztése érdekében az ingerekben gazdag tiszta nyelvi környezet biztosítása, a kommunikációs kedv felkeltése és fenntartása a bölcsődei nevelésgondozás minden helyzetében, mondókák, énekek, versek, mesék közvetítésével. Különös figyelmet kell fordítani a sajátos nevelési igényű és a hátrányos helyzetű gyermekek társas és érzelmi kompetenciáinak fejlesztésére szükség esetén más segítőszakemberek bevonásával is
- **A megismerési folyamatok fejlődésének segítése:** A kisgyermek érdeklődésének erősítése a játékos felfedezés és a cselekvéses tanulás lehetőségeinek megteremtése a kisgyermeknevelő aktív részvételével és a megfelelő környezet kialakításával történik. A bölcsődei nevelés-gondozás helyzeteiben a szakember ismeretet nyújt, segíti a tájékozódást, a tapasztalatok és élmények feldolgozását. A kisgyermek igényeihez igazodó közös tevékenység során szerepet kap az élmények, viselkedési és helyzetmegoldási minták nyújtása, az önálló próbálkozás és a kreativitás támogatása. Az önálló választás és a döntési képesség kialakulását segíti a bátorító, ösztönző nevelői magatartás.

A bölcsődei nevelés - gondozásnak a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására az emberi jogok és alapvető szabadságjogok tiszteletben tartására kell irányulnia. Tájékozódunk minden kisgyermek otthoni helyzetéről. Családlátogatás, a szülővel történő beszélgetések, a gyermekjóléti szolgálat szakembereivel fenntartott folyamatos kapcsolat biztosítja a fenti elv érvényesülését. Tiszteletben tartjuk a gyermeki személyiséget, a gyermek önmagában képtelen megvédeni magát és érdekeit. A védtelensége miatt illeti meg a sajátos különleges védelem.

Fontos kiemelnünk a Búza utcai specifikációt, amely alapfeladaton túli többlétszolgáltatást nyújt térítési díj ellenében, **időszakos gyermekfelügyelet** címen. A többlétszolgáltatás szakmai tartalma teljes mértékben megegyezik az alapszolgáltatást igénybe vevőknek nyújtott nevelési – gondozási tevékenységgel, természetesen idő specifikus módon.

VIII. A MEGVALÓSÍTANI KÍVÁNT PROGRAM KONKRÉT BEMUTATÁSA, A LÉTREJÖVŐ KAPACITÁSOK, A NYÚJTOTT SZOLGÁLTATÁS ELEMEEK, TEVÉKENYSÉGEK LEÍRÁSA

Programunk alapja a családi nevelés, kiegészítve a különböző szociokulturális háttérből érkező 0-3 éves gyermekek sokoldalú, harmonikus személyiségének kibontakoztatásának elősegítése. Fejlődjön a gyermek testi, lelki, értelmi érettség terén, váljon alkalmassá az óvodai életre.

Egészséges testi fejlődés elősegítése

Bölcsődénk egészségnevelésének célja a gyermek egészségkultúráltsági szintjének szükség/korosztálynak megfelelő szerinti emelése, valamint a gyermek saját maga iránti igényességének megalapozása az ezt segítő szokások kialakításával. Intézményünk a megfelelő egészségneveléshez biztosítja az egészséges környezetet, valamint az egészséges fejlődést elősegítő nevelést-gondozást.

Egészséges táplálkozás

- biztosítjuk a kornak megfelelő ételeket
- biztosítjuk a nyugodt légkört
- biztosítjuk a megfelelő időt
- biztosítjuk a gyermek számára saját helyet az étkezésnél

Bölcsődei étkeztetés

Az egészséges életmódra nevelés egyik fontos területe az étkezés. Az utóbbi évtized tapasztalatai egyértelművé tették, hogy a táplálkozás és az egészség összefügg egymással. Tudományosan bizonyított, hogy a táplálkozási szokások kisgyermekkorban alakulnak ki, és az egész életre kiható ízlésformáló szerepük van. Ezért az egészséges életmódra nevelésnek már a bölcsődében el kell kezdődnie. Ennek egyik fontos része az, hogy az étkeztetésben az egészséges táplálkozás irányelvei érvényesüljenek, annak érdekében, hogy összetételében

kielégítse a gyermeke energia-és tápanyagigényét, illetve a felkínált, étrendet alkotó enni, innivalókon keresztül a gyermekek megismerhessék a korszerű táplálkozás alkotóelemeit. A bölcsődei ételmezés során a mai csecsemő-és kisgyermek-táplálási elveket kell figyelembe venni, úgy, hogy a táplálék

1. mennyiségileg elegendő és minőségileg helyes összetételű,
2. a biztonságos, a higiénés követelményeknek megfelelő,
3. megfelelő konyhatechnikai eljárásokkal elkészített és élvezhető legyen.

Ezen felül az étlaptervezés során figyelembe kell venni a változatosságot, az idényszerűséget. Az étlapot ételmezésvezető a bölcsődevezetőjével és a bölcsőde orvosával közösen állítja össze a vonatkozó jogszabály (37/2014.(IV.30.) EMMI rendelete) alapján.

A bölcsődében a gyermekeknek napi négyszeri étkezést biztosítunk. Ez a négy étkezés a reggeli, a tízórai (gyümölcs vagy zöldség és folyadékpótlásra víz), az ebéd (egy héten négyszer szerepel főzelék, egyszer leves, túrós, vagy gyümölcsös süteménnyel), valamint az uzsonna. A bölcsődés gyermekek étkeztetésében makrobiotikus, illetve tisztán vegán étrendek nem szerepelhetnek. Speciális étkezést (liszt érzékeny, tej érzékeny stb.) az intézmény saját diétás szakácsa által oldja meg.

- Reggeli: Kenyérféle, péksütemény felváltva, barna vagy rozsos, vagy fehér pékáru. Komplette fehérjeforrást tartalmazó húskészítmények, szendvicsskrémek. Tej-tejes ital, savanyított tejtermékek: kefir, joghurt, szezonális zöldségek.
- Tízórai: Rostos gyümölcslé, vagy gyümölcs.
- Ebéd: Fordulatos, szezonális gyümölcsök, zöldségfélék párolással, habarással változatosan elkészítve, sűrítés: habarás, burgonyával. Rakott csőben sülték, töltött ételek. Feltét: fehér húsk (baromfihús) enyhe fűszerezés, szálkamentes tengeri hal. Tartalmas húskos leves, heti 1 alkalommal. Ebéd után szezonális gyümölcsök.
- Uzsonna: Különböző kenyérfélék, péksütemény, kalács tejjel, tejtermékkel párosítva, ritkán vajas-mézes, vajas- lekváros, (2 hetente 1 alkalommal). Tej, tejes ital, fehérjeforrás. A só fogyasztása kismértékben ajánlott, lehetőség szerint szárított és zöld fűszerekkel pótoljuk.
- Gyümölcsnap: Szezonális gyümölcsök ismertetése, kóstolása, heti 1 alkalommal (szerda) tízóraiizáskor.

Higiénés szabályok betartása:

- főétkezések előtti kézmosás,
- papír zsebkendő, papírszalvéta használata.
- fürdőszoba gondozásnál a higiénés szabályok betartása: pólózó asztal, bili, WC, kézi fertőtlenítése,
- a csoportszoba gyakori szellőztetése,
- havi 1 alkalommal, ill. szükség esetén, soron kívül játékmosás, fertőtlenítés,
- napi, heti, ill. szükség esetén, soron kívüli takarítás, fertőtlenítés,
- havi nagytakarítás, fertőtlenítés,
- kéthetente, ill. szükség esetén. soron kívüli ágyneműcsere,
- heti, ill. soron kívüli törölközőcsere.

Prevenció:

- vitaminellátás: naponta nyers zöldség vagy gyümölcs fogyasztása,
- gyermekfogászat: cukorfogyasztás csökkentése, rágásra nevelés, víz fogyasztása,
- kínálással a vízfogyasztás ösztönzése, növelése,
- 2 éves kor: szájöblítés,
- 2 és fél év körül: fogkrém nélküli fogmosás,
- 3 éves kor körül: gyermekfogkrémmel végzett fogmosás, példaadással.

Levegőzés:

- időpontja, mértéke az évszaknak, időjárási viszonyoknak, gyermekek életkorának megfelelően van megválasztva,
- kánikulában, esőben, erős havazáskor, nagy erejű szélben, sűrű ködben, vagy -5 foknál hidegebb időben mellőzzük!

Tudatos testápolási szokások:

- kialakítjuk a tudatos testápolási szokásokat a gondozási műveletek során

Rendszeres testmozgás- napi szabadlevegőn való tartózkodás biztosítása:

- biztosítjuk a napi testmozgást, megfelelő udvari mozgásfejlesztő játékokkal, (homokozó, mászóka, bicikli, favonat, faautó, csúszda)
- lehetőségünk van a gyermekeket a szabad levegőn altatni.

Harmonikus életvitel

- rugalmas napirend a gyermek szükségleteinek és igényeinek figyelembevételével
- az aktív és passzív időtöltések megfelelő aránya
- garantáljuk a gyermek egészséges lelki fejlődéséhez megfelelő élményanyagot
- támogatja a szülőket a neveléssel, gondozással kapcsolatban a gyermek harmonikus fejlődése érdekében

Személyiségfejlesztés

A személyiségfejlesztés célja a bölcsődében az egyénre szabott optimális személyiségformáló hatású tevékenységek biztosítása. A személyiség széleskörű fejlesztése tudatos és tervszerű pedagógiai módszerekkel. A bölcsődei nevelés során olyan képességeket fejlesztünk, mely képessé teszik a gyermeket a tanulásra. A kötetlenség, szabadon választhatóság fontos, a gyermek választ tevékenységi formát érdeklődése szerint.

- ❖ a személyiség kibontakozásának segítése sokrétű tevékenység biztosításával
- ❖ gyakorlati, értelmi, érzelmi képességek fejlesztése
- ❖ a gyermek érdeklődési körét figyelembe vevő fejlesztés
- ❖ önállósági törekvések legmesszebbmenőkig való segítése, az ezt biztosító feltételek megteremtése
- ❖ alkalmazkodás képességének fejlesztése, segítése
- ❖ szociális és individuális értékek közvetítése, a kettő közti egyensúly megtalálásának segítése
- ❖ kreativitás segítése lehetőségek biztosításával, valamint a fantázia fejlesztésével
- ❖ az érdeklődés megteremtése, fenntartása
- ❖ sikerélményhez való juttatás
- ❖ kudarcok megelőzése

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A közösségfejlesztés célja a bölcsődében a gyermek társadalmi beilleszkedésének elősegítése, a közösségi élet alapjainak megteremtése. A társas viselkedés, az alkalmazkodás szabályainak első tényleges színtere a bölcsőde. A gyermek itt szembesül először a közösséghez, annak szabályaihoz való alkalmazkodással. Nagy felelőssége a bölcsődében dolgozó szakembereknek a beilleszkedési nehézségek korai felismerése, és ezek korrigálása megfelelő

segítséggel.

Fontos, hogy a beilleszkedési problémáknak ne csak a kirívó magatartással párosuló eseteit vegyük észre, hanem azokat is, mikor egy gyermek a közösség peremhelyzetű tagjává kezd válni, nem vesz részt a közösség életében. Ezek korrigálása fontos és nehéz feladat.

- ❖ az elvárások egyértelmű megfogalmazása, azok betartatása
- ❖ következetesség
- ❖ a megfelelő egyensúly megteremtése a szabályok és a kötetlenség között
- ❖ a teljesítmények ösztönző értékelése dicsérlettel
- ❖ közös célok kitűzése
- ❖ közös alkotások, játékok megszervezése
- ❖ különleges alkalmak, színes programok biztosítása, ahol a közösség tagjai a „szürke” hétköznapokból kilépve lehetnek együtt
- ❖ a peremhelyzetű gyermekek közösségbe való bekapcsolódásának segítése
- ❖ együttműködésre való lehetőségek megteremtése

A fejlődésbeli egyéni eltérések figyelembe vétele és az ehhez kapcsolódó egyéni bánásmód

A képességgondozás a meglévő erősségek további fejlesztését jelenti. Az egyes erősségek fejlesztése azért bír rendkívüli jelentőséggel már bölcsődében is, mert hozzájárul mind az egészséges személyiségfejlődéshez, mind pedig a beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítéséhez, valamint nem utolsósorban a szociális hátrányok majdani leküzdéséhez.

Azzal, hogy a gyermek valamely területen megmutatkozó „tehetségét” nem hagyjuk figyelmen kívül, hanem biztatjuk ennek fejlesztésére, megerősítjük önbizalmát, javítjuk önértékelését, és az alkotáshoz, tanuláshoz való viszonyát.

- ❖ a személyiség kibontakozásának segítése sokrétű tevékenység biztosításával
- ❖ gyakorlati, értelmi, érzelmi képességek fejlesztése
- ❖ a gyermek érdeklődési körét figyelembe vevő fejlesztés, nevelés
- ❖ kreativitás segítése lehetőségek biztosításával, valamint a fantázia fejlesztésével
- ❖ az érdeklődés megteremtése, fenntartása
- ❖ sikerélményhez való juttatás
- ❖ kudarcok megelőzése

A környezeti nevelés a bölcsődében

A bölcsődei környezeti nevelés célja, hogy a gyermek és környezete között megfelelő összhangot teremtsünk. Ezt elsősorban a gyermek környezettel kapcsolatos ismereteinek bővítésével próbáljuk megvalósítani, mert a megszerzett ismeretek készítetik az egyént a későbbiekben egy tudatos környezettisztelő magatartás tanúsítására. Az ismeretek bővítése mellett nagyon fontos a megfelelő példa biztosítása. A környezeti nevelés, alapozó jellegű. A nevelés célja és feladata, hogy olyan szokásokat, szokásrendszereket, viselkedési/magatartási formákat alakítson ki, amelyek meghatározóak a természetes és az ember által létrehozott környezettel való harmonikus kapcsolat kialakításában.

Környezeti nevelés:

- ❖ környezet tisztántartása, ápolása
- ❖ személyes higiénia, test higiénia, tisztálkodási igény kialakítása
- ❖ pszichoszomatikus kondíció
- ❖ akaratfejlesztés, stresszt tűrő képesség növelése
- ❖ a konfliktusos szituációk kezelése, tűrőképesség növelése
- ❖ pozitív/optimizmus szemlélet
- ❖ egészséges életmódra nevelés, amely tudatossá teszi a megfelelő magatartási formákat
- ❖ mikrokörnyezet értékrendjének kialakítása, amely segíti az előbbi magatartásforma kiválasztását
- ❖ egészséges életmód választásához szükséges lehetőségek biztosítása

Ismeretek bővítése elméleti szinten

- ❖ állatok, növények megismertetése
- ❖ időjárás megismertetése
- ❖ évszakok jellemzőinek megismertetése
- ❖ járművek megismertetése

Ismeretek bővítése gyakorlati szinten

- ❖ növények megfigyelése, levelek és termések gyűjtése, játék ezekkel
- ❖ állatok megismerése, simogatása
- ❖ az időjárás megtapasztalása
- ❖ évszakok jellemzőinek megtapasztalása

- ❖ járművek megfigyelése
- ❖ anyagok megismerése, velük való tevékenykedés

Az ismeretek bővítését gyakorlati szinten a szobai- és az udvari játék tevékenységeinek ideje biztosítja. A gyermekkel foglalkozó szakembernek nagy felelőssége van abban, hogy ki tudja-e alakítani, meg tudja-e alapozni a gyermekben a környezetért érzett felelősségtudatot. Az állatok és természet megszerettetése az alapja a későbbi környezetbarát (és nem környezetromboló) viselkedésnek.

IX. A BÖLCSŐDÉNK ÉLETÉNEK MEGSZERVEZÉSI ELVEI

A bölcsődei felvétel rendje

A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, és a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet szerint a bölcsődébe a gyermek húszhetes korától harmadik életévének betöltéséig vehető fel, illetve ha január 1. és augusztus 31. között született, akkor augusztus 31-ig, ha szeptember 1. és december 31. között született, akkor a következő év augusztus 31-ig gondozható. Fogyatékos gyermek az ötödik életévének betöltéséig, illetve annak az évnek a december 31-éig vehető fel, amelyben az ötödik életévét betölti. Ha a gyermek a harmadik életévét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre és óvodai jelentkezését a bölcsőde orvosa nem javasolja, bölcsődében gondozható negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-ig.

A bölcsődei felvételt a szülő, illetve a szülő hozzájárulásával:

- a területi védőnő
- a házi gyermekorvos
- a család- és gyermekjóléti szolgálat

A bölcsőde olyan gyermekek gondozását tudja biztosítani, akiknek:

- mindkét szülője munkaviszonyban áll, vagy egyéb jogviszonyban munkát végez,
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket,
- 3 vagy több gyermeket nevelő családban él,

- egyedülálló szülő által nevelt gyermeket,
- védelembe vett gyermeket.

Térítési díj:

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 148.§ (1)-(3), valamint (5) bekezdése alapján az intézményi ellátásért térítési díjat kell fizetni.

A bölcsődében a fenntartó mind étkezésre, mind gondozásra kiszámítja a térítési díjat a vonatkozó jogszabályi előírások szerint. Az intézményvezető pedig a fizetendő személyi térítési díjat konkrét összegben állapítja meg, figyelembe véve a hatályban levő kedvezményekre való jogosultságot.

- ❖ A térítési díj megfizetésére a szülői felügyeleti joggal rendelkező szülő, vagy más törvényes képviselő köteles előre, egy összegben minden hónapban a megjelölt időpontig a bölcsődében befizetni.
- ❖ A bölcsőde az igénybe nem vett
- ❖ étkezésre befizetett térítési díjat, túlfizetésként a következő hónapra elszámolja, vagy az ellátás megszűnésekor visszafizeti.
- ❖ Ha a szülő a személyi térítési díjat vitatja, illetve annak csökkentését vagy elengedését kéri, akkor a Fenntartóhoz: Makó Város Önkormányzati Hivatalához fordulhat, megküldött levélben kérheti a felülvizsgálatot.

A bölcsődei ellátás térítésköteles. Az étkezési díjat a 29/1993 (II.17.) NM rendelet alapján minden hó 10. napjáig kell befizetni. A térítési díjat Makó Város Képviselő-testülete határozza meg.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők 3 vagy több gyermeket nevelők illetve tartós beteg gyermek számára ingyenes étkezést biztosít a bölcsőde.

Szülők tájékoztatásának formái

A bölcsődei nevelés-gondozás a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. A korrekt partneri együttműködés feltétele a kölcsönös bizalom, az őszinteség, a hitelesség, a személyes hangvételű (de nem bizalmaskodó), etikai szempontból megfelelő, az érintettek személyiségi jogait tiszteletben tartó, tapintatos, folyamatos kommunikáció, az információ megosztása. Az együttműködés kölcsönös, a gyermekről való gondoskodás közben a kisgyermeknevelőnek figyelembe kell vennie az otthoni egyéni szokásokat. A szülőkkel való együttműködés legalapvetőbb formája bölcsődénkben a **napi beszélgetések**,

tájékoztatások.

A folyamatos tájékoztatás eszköze a rendszeresen vezetett **üzenő füzet**, mely tartalmazza a gyermekre vonatkozó aktuális és fontos információkat, a gyermek aktuális fejlettségi állapotát. A **hirdetőtáblán** az általános, minden családot érintő aktuális programokról, változásokról, fontos tudnivalókról tájékoztatjuk a szülőket. A **szülői értekezlet** elsősorban az általános, minden családot érintő nevelési kérdések megbeszélésére, a bölcsődei élet megismertetésére nyújt segítséget. A **szülőcsoportos megbeszélések** már lehetőséget adnak a közvetlenebb, az adott csoportot érintő kérdések megvitatására, hiszen a csoport gondozónőinek vezetésével történik, a csoportba járó gyermekek szüleit foglalkoztató nevelési témáról, egymás meghallgatása segít a szülői kompetencia megtartását. A szülői közösség képviselői segítik munkánkat, közvetítik a szülők jelzéseit, részt vesznek a bölcsőde programjainak szervezésében. **(érdekképviseleti fórum)** Nyílt napokkal, szervezett programokkal, őszinte tájékoztatással, hiteles, személyes, etikai szempontból megfelelő, a szülők személyes jogait tiszteletben tartó beszélgetésekkel alakítjuk kapcsolatainkat. Bölcsődénkben minden évben hagyomány a havonta megrendezett Baba-mama klub. Minden évben más és más témák köré próbáljuk csoportosítani előadásainkat. Az egészségmegőrzés és az egészségvédelem a fő vezérfonalunk. Természetesen az ünnepi készülődéseket (adventi, télapó) minden évben meghagyjuk bázisként.

X. CSALÁDI NEVELÉS SEGÍTÉSE, KAPCSOLATTARTÁS A CSALÁDOKKAL

A gyermekek egészséges szocializációja és személyiségfejlődése érdekében kiemelt szakmai feladat a család–bölcsőde közötti kapcsolat erősítése és a családi nevelés segítése. A családi és a bölcsődei nevelés közötti összhang, a szülők és a kisgyermeknevelők között kialakult bizalom, együttműködés elősegíti a gyermekek egészséges testi, lelki, szociális fejlődését. Mindenkor nyitottak vagyunk a kisgyermekes családok számára. A szülők a bölcsődébe való jelentkezéskor széleskörű tájékoztatást kapnak a bölcsődei életéről, szokásokról, szabályokról, a családlátogatás jelentőségéről, a beszoktatás módjáról. Megtekinthetik a gyermekek által használt helyiségeket, a játszóudvart. Megismerhetik gyermekük leendő kisgyermeknevelőjét. Bemutatkozó szóróanyagokon, honlapon, faliújságokon nyújtunk információt az ellátásról, a helyi szakmai programokról. A kapcsolattartásnak, tájékoztatásnak több formája van, mindegyik más–más szerepet tölt be, ezért párhuzamosan minél többet alkalmazunk közülük. A közös élmények, az emberi kapcsolatok és a tapasztalatok, a tájékozottság nagy mértékben hozzájárul a szülői hatékonysághoz, segíti a családi nevelést és a gyermekek fejlődését.

Szülői értekezletek

A bölcsődevezető a felvétel alkalmával, később a napi csoportlátogatások, az egyéni beszélgetések és a szülői értekezletek alkalmával tart kapcsolatot a szülőkkel. Az új szülők részére a beíratás és a felvétel közötti időszakban – kb. június első fele – tart tájékoztató jellegű szülői értekezletet. Bemutatja a bölcsődét, a kisgyermeknevelőket, a bölcsődeorvost, és a többi szakembert. Ismerteti a szakmai programot, a házirendet, válaszol a szülők kérdéseire. Ezt követően a gyermek leendő csoportszobájában, a kisgyermeknevelők vezetésével folytatódik a beszélgetés. Megbeszéljük a családlátogatások időpontját, a beszoktatások idejét. Az óvodába távozó gyermekek szüleinek az óvodai beiratkozások előtt szervezünk értekezletet, melyre meghívjuk a bölcsődével kapcsolatot tartó óvodák pedagógusait. A bölcsődevezető évente több alkalommal szervezhet szülői értekezletet a szülőket érintő kérdésekről.

Családlátogatás

A gyermek felvételét megelőzően – optimális esetben a beszoktatás előtt egy vagy két héttel – a szülőkkel megbeszélte időben végzi a gyermek kisgyermeknevelője, az erről szóló módszertani útmutató alapján. A családlátogatás célja a gyermek megismerése a számára biztonságot nyújtó otthoni környezetben, és a kapcsolatfelvétel a gyermekkel, a családdal. A szülő vagy a kisgyermeknevelő kezdeményezésére a nevelési év közben is sor kerülhet ismételt családlátogatásra. Veszélyeztetett vagy védelembe vett gyermek esetében ajánlott védőnővel, családsegítővel együtt végezni. A látogatásokról feljegyzést ír a kisgyermeknevelő a gyermek dokumentációjába.

Szülővel történő fokozatos beszoktatás

A három éven aluli gyermek természetes élettere a család. A hasonló korú társakkal való együtt nevelkedése nem a saját érdeke, hanem társadalmi igény. A bölcsőde feladata, hogy az igény kielégítése mellett csökkentse azokat a problémákat és nehézségeket, amelyeket a szülőktől való elszakadás és a környezetváltozás okoz. Ezt a célt szolgálja szülővel történő fokozatos beszoktatás, amit a szülőkkel egyeztetve tervezünk, végzünk. Ez a módszer lehetőséget ad arra, hogy a lehető legkíméletesebben történjen az elválás, és a gyermek biztonságban érezze magát az új környezetben. Az anya vagy az apa jelenléte a beszoktatás

alkalmával megkönnyíti a gyermek számára az új környezet elfogadását, az alkalmazkodást, elősegíti a kisgyermeknevelővel való jó kapcsolat, érzelmi kötődés kialakulását. Mérsékeli az adaptáció során mutatkozó stressz-reakciókat (pl. sírás, tiltakozás, nyugtalanság, étkezési, alvási zavar, stb.). A kisgyermeknevelőt segíti a gyermek megismerésében, az egyéni bánásmód kialakításában. A szülők megismerhetik az ellátás minden részletét, közvetlenül láthatják a kisgyermeknevelő munkáját, nevelői magatartását, módszereit. A szülővel történő fokozatos beszoktatást módszertani levél alapján végezzük, rugalmasan alkalmazzuk, a gyermek és a szülő egyéni igényeinek figyelembe vételével. Az eseményekről összegző

Napi beszélgetések a szülővel

Fontosnak tartjuk a kölcsönös tájékoztatást a bölcsődébe érkezéskor és a hazaadáskor. Érkezéskor a szülő nyújt információt az előző nap gyermekkel kapcsolatos eseményeiről, a gyermek egészségi állapotáról, az esetleges változásokról. Hazaadáskor a kisgyermeknevelő tájékoztatja a szülőket a gyermekről (hangulata, közérzete, társkapcsolat, beszéd, játék, mozgás, étkezés, alvás, önállóság, stb.). Ügyelünk arra, hogy a beszélgetés ne a gyermek „feje felett”, hanem őt bevonva történjen. A napi beszélgetések formálják a kapcsolatot, erősítik a bizalmat, lehetővé teszik a gyermek és egymás minél teljesebb megismerését, a nevelés összehangolását.

Szülőcsoportos beszélgetések

Ez a kapcsolattartási mód lehetőséget ad arra, hogy az adott gyermekcsoporthoz tartozó szülők találkozhassanak, és beszélgessenek valamely aktuális témáról a gyermekek fejlődésével, nevelésével kapcsolatban. A beszélgetések célja a családi nevelés segítése, a gyermekek egészséges személyiségfejlődésének, szocializációjának elősegítése. A beszélgetéseket kisgyermeknevelők vezetik. Évente legalább négy alkalommal szervezzük, a szülőkkel egyeztetett időben. A beszélgetések erősítik a jó kapcsolatot, a partneri együttműködést, a bizalmat. Szülői közösségek alakulnak ki. A beszélgetés egy, másfél órás ideje alatt – szükség esetén – gyermekfelügyeletet biztosítunk a bölcsődében.

Egyéni beszélgetések

A hosszabb beszélgetést igénylő kérdések, nevelési problémák közös átgondolására kezdeményezheti a szülő, a kisgyermeknevelő, a bölcsődevezető. A szakmai kompetencián

túlmenő kérdésben kérhető egyéb szakember közreműködése. A beszélgetés nyugalmát, zavartalanságát biztosítjuk.

Üzenő-füzet

Nem pótolja a személyes, közvetlen kapcsolatot, a napi interakciós helyzeteket, kiegészíti és megerősíti azokat. Tájékoztatást ad a szülőknek a gyermek fejlődéséről, kisgyermeknevelő szakmai munkájáról, módszereiről, empátiás készségéről. Hozzájárul a szülő és a kisgyermeknevelő közötti jó kapcsolat, bizalom kialakulásához, a családi és a bölcsődei nevelés összehangolásához.

Nyílt nap

Gyermekek bölcsődei tevékenységébe – a gyermekcsoport megzavarása nélkül – bármikor betekinhetnek a szülők. Szervezett formában egy-egy alkalomhoz, jeles naphoz kapcsolódva tartunk nyílt napokat. Ismerkedhetnek a bölcsődével, beszélgethetnek szakemberekkel. Szívesen látunk minden kisgyermekes családot.

Egyéb szervezett közös programok a családokkal

A programok a családok igényeihez igazodó többlet-lehetőségek a családi nevelés segítése, a család és a bölcsőde közötti kapcsolat erősítése érdekében. Több fajtája lehet, pl. családi délután, játszóház, kézműves foglalkozás, fórum, előadás, étel-, könyv-, játékbemutató, sportnap, stb. Ünnepekhez, jeles napokhoz kapcsolódóan bizonyos rendszerességgel (pl. Anyák napja, Gyermeknap, húsvétvárás, adventi készülődés, Mikulás-ünnep) szervezünk közös programokat. A gyerekek a szülők biztonságot adó jelenlétében szereznek tapasztalatokat a társas helyzetekről, együtt játszhatnak szüleikkel és kortársaikkal. A szülők kötetlen formában beszélgethetnek, ötleteket kapnak a neveléshez. Igényük szerint megfigyelhetik a bölcsődei életet, a korosztálynak való napirendet, étrendet, játékkészletet. Szívesen fogadunk minden kisgyermekes családot.

A programok ideje alatt – szükség esetén – gyermekfelügyelettel segítjük a szülőket.

Szervezett programok lebontásban:

❖ havi bontásban:

- szeptember: szülői értekezlet
- október: átmenet a családból a bölcsődébe, szülő- gyermek- bölcsőde együttműködése, kapcsolata
- november: szülőkkel együtt készülődés a karácsonyra (adventi készülődés)

- december: télapó ünnepség megtartása
 - január: „felkészülés a téli betegségekre” A bölcsődeorvos tolmácsolásában hallgathatnak meg a szülők előadást, melyben a vitaminokról, szóba jöhető alternatív gyógymódokról kapnak tájékoztatást.
 - február: 0-3 éves korosztály baleseti veszélyforrásai, ezek megelőzése, elvárások tilalmak, szabályállítás, következetesség
 - március. a gondozás szerepe a nevelésben, speciális nevelési problémák és feladatok
 - április: megfelelő táplálkozás kisgyermekkorban, az előadást ételbemutatóval egybekötött kóstolás követi
 - május: nyíltnap a bölcsődében, melyen a szülők betekintést nyerhetnek a gondozási műveletekbe, helyes szokások kialakításába, az étkezésekbe, együtt játszhatnak gyermekükkel
- ❖ beszélgetés a bölcsődeorvossal, szakemberekkel,
 - ❖ játékbemutató,
 - ❖ klub jelegű családi programok (mézeskalácssütés, agyagozás, húsvéti tojásfestés, stb.)

Beszoktatás menete és ideje

A beszoktatás terén a szülővel együtt történő, legalább kéthetes beszoktatásra törekszünk. Az anya vagy apa jelenléte biztonságot ad a kisgyermeknek, és megkönnyíti az új környezethez való alkalmazkodást. A beszoktatás ideje alatt a szülőknek és a gyermekeknek lehetősége van arra, hogy megismerhesse az intézményben dolgozókat, a szokásokat, kialakuljon az együttműködő, kölcsönös bizalmi viszony a család és a bölcsőde között. A beszoktatás kezdeti szakaszában a gyermek édesanyjával vagy más gondviselőjével együtt tölt el rövidebb, hosszabb időt a bölcsődei csoportban. A kisgyermeknevelő a gyermek reakcióit figyelembe véve veszi át az anyától a gondozási műveleteket. A kisgyermek és a kisgyermeknevelő között fokozatosan kialakuló érzelmi kötődés segíti a gyermeket új környezetének elfogadásában, jelentősen megkönnyíti a beilleszkedést a bölcsődei közösségbe, mérsékli az adaptáció során fellépő stressz reakciókat (sírás, tiltakozás, szülőhöz való fokozott ragaszkodás stb.) A beszoktatás előre megtervezett beszoktatási ütemterv alapján történik. A beszoktatás ideje alatt a kisgyermeknevelők munkarendje úgy van kialakítva, hogy az anya bölcsődei tartózkodása idején figyelemmel kísérhesse az anya -

gyermek kapcsolatát és minél több információt szerezhessen a gyermek nevelésével, gondozásával kapcsolatosan.

„Saját kisgyermeknevelő” rendszer

A saját kisgyermeknevelő rendszer a személyi állandóság elvén nyugszik. A saját kisgyermeknevelő szoktatja be a gyermeket a csoportba, személye nem változik a gyermek bölcsődei tartózkodása alatt. A csoport gyermekeinek egy része 6-7 gyermek tartozik egy kisgyermeknevelőhöz. Ezeket a gyermekeket a saját kisgyermeknevelőjük neveli-gondozza, ő kíséri figyelemmel fejlődésüket, arról vezeti a feljegyzéseket. Így több figyelem jut a gyermekekre, lehetőség nyílik az egyéni bánásmódra, a kisgyermeknevelő jobban megismeri a „saját” gyermeke egyéni igényeit, szokásait, problémáit.

XI. NAPIREND

A harmonikus, biztonságot nyújtó bölcsődei élet megteremtéséhez nyújt segítséget a folyamatos és rugalmas napirend, mely egyszerű, a kisgyermek számára könnyen kiismerhető, követhető, kiszámítható. A **folyamatos és rugalmas napirend** kialakításával a gyermekek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt, folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósítását kívánjuk biztosítani. A napirendet csoportonként és évszakonként készítik el a kisgyermeknevelő a csoportvezető kisgyermeknevelő irányításával. Ehhez igazodva készül el a kisgyermeknevelők munkarendje. A folyamatos gondozáson belül az egymást követő események (tisztálkodás, étkezés, alvás) a gyermek biztonságérzetét, jó közérzetét teremtik meg. A gondozás mellett törekszünk arra, hogy minél több idő jusson a gyermeknek az önálló szabad tevékenységek megélésére, azaz a játék tevékenységre. A jól szervezett, folyamatos és rugalmas napirend a gyermekek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt és folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósítását kívánja biztosítani. Ezzel teremtve meg a gyermek számára feltétlenül szükséges biztonságérzetet, kiszámíthatóságot, a tevékenység és az önállósodás lehetőségét. A napirenden belül, az egyes gyermekek igényeit úgy kell kielégíteni, hogy közben a csoportéletében is áttekinthető legyen a rendszer. A gyermekek tájékozódhassanak a várhatóeseményekről, felesleges várakozási idő nélkül. Ez biztosítja valójában a csoport belsőnyugalmát is. A folyamatos gondozáson belül, az egymást követőesemények (tisztálkodás, étkeztetés, alvás, pihenés) kiszámíthatóságot, jó közérzetet alakítanak ki a gyermekben. A napirend kialakításának további feltételei, a személyi

állandóság, a megfelelő tárgyi feltételek és eszközellátottság, a jó munkaszervezés, a bölcsődei dajkával összehangolt munka.

Kisgyermek napirendje

5.30-8.00: Érkezés a bölcsődébe. Kézmosás, játéktevékenység a szobában.

8.00-8.30: Reggelizés a szobában vagy az udvaron. játéktevékenység a szobában, jó idő esetén, az udvaron.

8.30-9.10: Fürdőszoba-használat szájápolással gondozási sorrendben.

9.10- 9.30: Játék a szobában, jó idő esetén, az udvaron.

9.30-9.45: Tízórai.

10.00-11.00: Felajánlott foglalkozás, játék, az udvaron vagy a szobában.

11.00-11.30: Bejövetel az udvarról, fürdőszoba használat.

11.30-12.45: Ebédelés.

12.15-14.30: Alvás, pihenés.

14.30-15.00: Ébredési sorrendben fürdőszoba használat. Csendes játék.

15.00-15.20: Uzsonna.

15.30-17.30: Játék a szobában, jó idő esetén, az udvaron, hazamenetel.

Az időszakos gyermekfelügyelet esetében a fentebb kiemelt témakörökből csak a nevelés – gondozás szellemisége érvényesül, egyéb szakmai/specifikus mélységek csak érintőlegesen jelennek.

XII. BÖLCSŐDÉNK NEVELÉSI – GONDOZÁSI MUNKÁJÁNAK FŐBB

HELYZETEI

A kisgyermek nevelésének legfontosabb területe a gondozás. Belsőleges interakciós helyzet a kisgyermeknevelő és a gyermek között, amelynek elsődleges célja a gyermek testi szükségleteinek kielégítése. A személyes és szociális kompetencia kialakulásának egyik feltétele, hogy a gyermek a kezdetektől aktívan részt vehessen a gondozási helyzetekben, szabadon próbálkozhasson, érezve a kisgyermeknevelő figyelmét, biztatását, támogató segítségét.

A gondozás jelentősen befolyásolja a szokások kialakítását és az önállósodást. A **gondozási műveletek** (öltözködés, pelenkacsere, WC használat, kézmosás, étkezés) alatt a gyermekek fizikális szükségleteit elégítjük ki elsősorban. Ezekben a helyzetekben a gyermeknek kellő időt és lehetőséget biztosítunk a próbálkozásra, támogató megerősítő

magatartással, dicsérettel támogatjuk próbálkozásait, célunk, hogy a gyermek aktív közreműködője legyen a műveleteknek.

Játék

A gyermekkor legfontosabb tevékenysége, a világ megismerésének eszköze, a fejlődés fontos tényezője. A játék nélkülözhetetlen elemeinek az önkéntességet és a spontaneitást tartjuk. Kisgyermeknevelőink a játék feltételeinek (hely, idő, eszköz) biztosításával, nevelői magatartásukkal támogatják az elmélyült, nyugodt, tartalmas játéktevékenységet, az alkotás örömeinek az átélését. A játék során kialakult konfliktushelyzetekbe csak a legszükségesebb helyzetekben avatkozunk be. A személyiség csak társas közegben fejlődik, melynek elengedhetetlen feltétele a „**játszótárs**” személye.

Mozgás

A szabad mozgástevékenység lehetőségének biztosításával célunk a természetes mozgáskedv és mozgásigény kielégítése. A feltételek biztosításának szempontjai, hogy a csoportszobákban is legyenek - a lehetőségekhez képest - mozgásra inspiráló eszközök. Változatos eszközökkel és a gyermekek önálló, szabad mozgásának biztosításával tesszük lehetővé, hogy a mindennapi mozgás örömet jelentsen a gyermekek számára.

Vers, mese

A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi, értelmi és szociális fejlődésére. A bölcsődében az irodalmi és a népi műveknek egyaránt helye van. Sokféle helyzethez kapcsolódhat, alakulását a gyermek pillanatnyi állapota, igényei befolyásolják. Az irodalmi alkotások kiválasztásában fontos feladatunk, hogy az anyagot a gyermekek életkori sajátosságaihoz, nyelvi fejlettségéhez, érdeklődéséhez állítsuk össze. A napi tevékenység során többször is mondhatunk - a helyzethez illő - mondókát, rövid verset.

2-3 éves korban nagy jelentőségű - a testi kapcsolat iránti gyermeki igény kielégítésén túl - a simogatók, tapsoltatók, lovagoltatók ritmusa, lüktetése, egyszerű szövege, mert megnyugtatóan hat a kisgyermekre.

A verselés, mesélés, képeskönyv nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így a kisgyermek számára alapvető érzelmi biztonság egyszerre feltétel és eredmény.

Mondóka, ének, zene

A gyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, hangulati állapotához igazodó ének, mondóka felkeltik érdeklődését, formálják esztétikai ízlését pozitív érzelmeket kelt, érzelmi biztonságot nyújt. A dal, zene kifejezi örömünket, bánatunkat. A zene, az ének színesebbé teszi a bölcsődében töltött időt. Keltsük fel a gyermek zene iránti érdeklődését, a zenei anyagokat igyekezzünk az életkoruknak megfelelően válogatni.

A személyes kapcsolatban, játékhelyzetben átélt mondókázás, éneklés, zenehallgatás pozitív érzelmeket keltenek, örömelményt, érzelmi biztonságot adnak a kisgyermeknek. A zene belső lüktetése, az ismétlődések, a játékos mozdulatok megerősítik a zenei élményt, a zenei emlékezetet. Hangszerekkel (dob, csörgő, xilofon) igyekszünk érdekesebbé tenni a lüktetések, ritmusok világát.

XIII. A TERMÉSZET TEVÉKENY MEGISMERÉSE

1. A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a közvetlen és tágabb természeti – emberi - tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul ki a természethez.

2. A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, melyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek

3. A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut a gyermek. Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségsszemlélete.

4. A kisgyermeknevelő feladata, hogy tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését, biztosítson alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.

A természeti környezet alaposabban megismerhető, ha a bölcsődébe is behozhatók olyan természetes anyagok, amik nem tartoznak a játékkészlethez:

- Termények, kavicsok, toboz

- Zöldség, gyümölcs – gyümölcsnap
- Levelek, termések, vesszők, gyökerek – ragasztás, nyomdázás, festés
- Évszakok megismerése: időjárás, színek, fák levelei, termések, virágok, állatok, stb.
- könyv

Ezek elősegítik azt, hogy a gyermekek az őket közvetlenül körülvevő és a tágabb természeti, társadalmi környezetről életkoruknak megfelelő, biztonságos eligazodást és tájékozódást, tapasztalatokat szerezzenek.

A természet megismertetésével a gyermekek élmény és fantáziavilága gazdagodik, kialakul az esztétikum iránti érzékenységük, fejlődik kommunikációjuk, tág teret kap a belülről fakadó motiváció, kreativitás, kialakul bennük a természet szeretete / nem tördelik le az ágakat, nem tépdetik a virágokat, nem tapossák el a bogarakat stb. / fejlődik én-tudatuk, nyitottabbá, érdeklődővé válnak környezetükkel szemben.

A kisgyermeknevelők havonta rövid „foglalkozási tervezetet” készítenek: mit szeretnének megvalósítani, és hogyan, majd hónap végén összefoglalót készítenek a nevelői program megvalósulásának folyamatáról. A havi tervezet a faliújságra is ki van függesztve, így a szülők is folyamatosan figyelemmel kísérhetik a gyermekek tevékenységét. Az alkotásaik / rajz, ragasztás, nyomdázás, gyurmázás által / jól látható helyen megtekinthetők a szülők számára.

XIV. KIEMELT SZAKMAI CÉLUNK A MOZGÁSFEJLESZTÉS

Egy kisgyermek életének **első három éve nagyon meghatározó**, ezért fontos, hogy a bölcsődében a kisgyermeknek rengeteg figyelmet és sok tanulási lehetőség kapjanak. A gyermekkori mozgásfejlődés nagyon fontos, hiszen megalapozza a szociális és érzelmi fejlődést, valamint a gondolkodási folyamatokat. A mozgási, anyanyelvi, érzékszervi képességek fejlődésére nagyon oda kell figyelni, és komolyan támogatni kell. A mozgások erősítik az izomzatot, fejlesztik az egyensúlyrendszert, koordinálják a testtartást, és összehangolják az érzékszervek működését, a speciális gyakorlatok pedig támogatják az idegrendszer érési folyamatait. A korai megelőzés és a tudatos nevelés megakadályozhatja, hogy az óvodába kerüléskor derüljön ki, hogy az alapvető mozgásminták, vagy fejlődési szakaszok kimaradtak a kisgyermek életében. Emiatt előfordulhat, hogy nem tud megfelelni az oktatási követelményeknek, vagy nem képes megfelelően beilleszkedni a társai közé.

A kisgyermek hatalmas mozgásigénnyel rendelkezik. Már az első tudatos mozgások megtanulása (fejemelés, oldalra fordulás, forgás, négykézlábra emelkedés, rugózás, stb.) során folyamatosan izegnek-mozognak, próbálkoznak, ismételnak, gyakorolnak, és bele kell nyugodniuk, hogy bizony ez még jó néhány évig így lesz. A legokosabb, amit tehetünk, hogy lehetőséget adunk nekik arra, hogy biztonságos keretek között, kedvükre gyakorolhassanak, valamint, hogy ezt a mozgásigényt megfelelően kihasználva olyan mozgásos játékokat kínálunk fel a gyerekeknek, amik nem csak szórakoztatják, hanem fejlesztik is őket.

A mozgást fejlesztő játékok között vannak

- a kar, a láb, az egész test mozgásaival kapcsolatos játékok, amelyek az ún. *nagymozgásokat* fejlesztik,
- az ujjak tornáztatásához, a *finommozgások* fejlesztéséhez kapcsolódó játékok,
- akadnak ugrálós, szaladgálós játékok is
- olyanok, amik révén a kisgyermeknevelő érezteti a gyermekkel a ritmikus mozgás élményét (pl. lovagoltató, hintáztató, csúszdázttató játékok),
- és olyanok is, amik már önálló aktív mozgást kívánnak a gyermektől (pl. ugrálós, utánzó-mutogató játékok).

Szükség van erre is, arra is. Mindig az adott helyzet és a gyermek aktuális mozgásfejltsége függvénye, hogy épp milyen típusú játékokra van szükségünk. Sose felejtsük el azonban, hogy a gyermekek elsődleges tanulási forrásai az **utánzás és az ismétlés**, ezért roppant nagy jelentőségű, hogy mi, felnőttek hogyan végezzük ezeket a mozdulatokat, valamint, hogy elég ismétlési lehetőséget nyújtunk-e neki a játék során. A játékos mozgással kísért torna a gyermeke mindennapjaiba beépülnek, szívesen csinálják együtt a felnőttel.

Bölcsődénkben használt nagymozgást fejlesztő játékok, eszközök:

- ugrálólabda
- labda
- bálnahinta, hintaló
- trambulín
- csúszda
- talicska
- lépegető
- mászóalagút,
- különböző alakú mászóakák

- motor, tricikli
- tornaszőnyeg
- lépcső

XV. AZ INTÉZMÉNYEN BELÜLI ÉS MÁS INTÉZMÉNYEKEL TÖRTÉNŐ EGYÜTTMŰKÖDÉS MÓDJA

A bölcsőde kapcsolata jó az integrációban működő alapellátásokat végző intézményekkel. A védőnők a bölcsődében rendszeres látogatásokat tesznek, érdeklődnek gondozott gyermekeik felől.

Eredményes az együttműködés az óvodákkal. Az óvodába menő gyermekekkel rendszeresen meglátogatjuk az óvodákat, illetve a leendő óvónő bölcsődei környezetében megismerkedik a gyermekkel.

A szegedi Agyagos utcai Bölcsődével és más bölcsődei intézményekkel jó együttműködés alakult ki az évek során.

A bölcsőde, mint jelzőrendszerbe tartozó intézmény kötelességének és feladatának tekinti a Család- és Gyermejjóléti Szolgálat felé való jelzést, így jó kapcsolattartás alakult ki az ott dolgozó munkatársakkal, illetve a házi gyermekorvosokkal. Szükség esetén esetmegbeszélésen vesz részt a vezető kisgyermeknevelő.

Gyermekvédelmi program

A bölcsődék gyermekvédelmi tevékenységi köre feladatai, a gyermekek napközbeni ellátásában:

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról az 1997. Évi XXXI. Törvény rendelkezik.

A bölcsődének és az ott dolgozó szakembereknek meghatározott feladatai vannak a gyermekvédelemmel kapcsolatban:

- gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályok ismertetése, betartása, betartatása
- szociális feladatok feltételeinek biztosítása
- prevenciók megoldások és javaslatok kidolgozása
- egyéni bánásmód hatékony alkalmazása a gondozásban és a nevelésben
- együttműködés a Család- és Gyermejjóléti Szolgálattal és szakemberekkel, jó szakmai kapcsolatot tart a védőnőkkel, nevelési tanácsadóval
- humánus segítő ajánlások kidolgozása

- veszélyeztettség esetén a jelzőrendszer működtetése
- családlátogatás, a beszoktatás megszervezése
- a család élet és szociális körülményeinek megismerése, felmérése, együtt érző, gyorsan cselekvő, segítőkészség,
- harmonikus együttműködés a szülőkkel a gyermekek érdekében, segítő rendszerek felkínálása,
- jó házirend, amely magába foglalja a szülők jogait és kötelezettségeit, és a gyermek jogait
- a szülői érdekképviselőt működtetése
- a veszélyeztettséget előidéző okok feltárása jelzés a Gyermekjóléti Központ felé, dokumentálása,
- külső - belső védelem összehangolása
- gyermek - szülő tisztelet tapintat
- évente beszámolni a gyermekvédelemről
- családlátogatások, családokkal való együttműködés
- szülővel történő fokozatos beszoktatás
- házirend, szülői és gyermeki jogok ismertetése
- nyílt nap lehetősége, szülők látogatása
- szülői érdekképviselőt működtetése
- tanácsadás a rászoruló szülők részére
- az időszakos gyermekfelügyeletet igénybe vevők esetében is érvényes a gyermekvédelmi törvény és a hozzá kapcsolódó egyéb szabályzók szellemisége, különös tekintettel az intézmény jelzési kötelezettségére

XVI. AZ IGÉNYBE VEVŐK ÉS A SZEMÉLYES GONDOSKODÁST VÉGZŐ SZEMÉLYEK JOGAINAK VÉDELMEVEL KAPCSOLATOS SZABÁLYOK

Az 1997. évi XXXI. törvény 35§ alapján a bölcsődében érdekképviselőti fórumot működtetünk.

Az intézmény jogi szabályozása

- Szervezeti és Működési szabályzat
- Iratkezelési Szabályzat
- Munka – és tűzvédelmi Szabályzat
- Belső helyettesítési Szabályzat

- Munka, - és védőruha szabályzat
- Pénzkezelési szabályzat
- Eszközök és források leltárkészítési, leltározási és selejtezési szabályzata
- Érdekvédelemről szóló szabályzat
- Munkarend Szabályzat

A gyermekjóléti szolgáltatást végzők jogai:

A munkaviszonyban álló személyeknek biztosítani kell, hogy

- A munkavégzéssel kapcsolatos megbecsülést megkapják
- Tiszteletben tartásuk emberi méltóságukat és személyiségi jogaikat
- Munkájukat elismerjék
- Valamit a munkáltató megfelelő munkavégzési körülményeket biztosítson számukra

XVII. A SZOLGÁLTATÁST NYÚJTÓK FOLYAMATOS SZAKMAI FELKÉSZÜLTSEGE, BIZTOSÍTÁSÁNAK MÓDJA, FORMÁI

Képzés, továbbképzés

A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységet végző szakemberek számára kötelező a szakmai továbbképzés, melyet a 9/2000. (VIII.4.) SZCSM rendelet tartalmazza. Rendelet írja elő a személyes gondoskodást végzők továbbképzési kötelezettségét és a teljesítés lehetőségét. A képzési ciklus alatt felsőfokú végzettség esetén 80, egyéb szakképesítés esetén 60 továbbképzési pontot kell megszerezni. A **kötelező továbbképzések** tervezése a fentiek figyelembevételével, előre meghatározott ütemterv alapján történik. A továbbképzések témáinak kiválasztásánál lehetőséget biztosítunk a kisgyermeknevelők érdeklődési körének megfelelően. Továbbképzési ütemterv alapján szervezzük a szakemberek részére a továbbképzéseken való részvétel biztosítását.

- 2016. január 1-jétől pedagógus életpálya kiterjesztése a bölcsődei szakdolgozókra, akik szakképesítésük mellett felsőfokú végzettséggel rendelkeznek.
- Az Nmr.176 §- sal egészül ki: bölcsődei dajka munkakör

Önképzés

A munkájára igényes szakember a továbbképzéseken, való részvételen felül is rendszeresen képezi magát. Ehhez a bölcsőde biztosítja a szakmai folyóiratok beszerzését, jogszabályokat értelmező kiadványokat, Internet használatának lehetőségét, audiovizuális eszközöket.

XVIII. MINŐSÉGI MUNKAVÉGZÉS A BÖLCSŐDÉBEN A NEVELŐMUNKA **BELSŐ ELLENŐRZÉSE**

A bölcsődei nevelésben-gondozásban minőségnek nevezzük az ott folyó munka azon jellemzőit és sajátosságait, amelyek biztosítják az elhelyezett gyermekek egészséges fejlődését, az életkori sajátosságoknak és egyéni igényeknek megfelelő bánásmódot, a gyermekközpontúságot jól felszerelt intézményben.

Feladatok:

A bölcsődék működését szabályzó dokumentumokban foglaltaknak megfelelő munkavégzés (alapprogram, az intézmény szakmai programja, a bölcsődei gondozás-nevelés szakmai szabályai, SZMSZ, belső szabályzatok).

- ❖ Az elvégzett munka rendszeres és igényes dokumentációja
- ❖ A szülők elvárásainak megismerése, kompetenciájuk biztosítása, új együttműködési formák keresése.
- ❖ A működés tárgyi feltételeinek javítása érdekében pályázati lehetőségek keresése.
- ❖ A dolgozók érdekeltté tétele a minőségi munkavégzésben:
 - értékelési és jutalmazási rendszer kidolgozása

A **belső ellenőrzés** legfontosabb feladata a bölcsődében folyó nevelés-gondozás hatékonyságának nyomon követése, a szükséges korrekciók elvégzése.

A bölcsődei csoportban dolgozók munkáját legalább évente egy alkalommal értékelni kell, az ellenőrzés tapasztalatait ismertetni kell az érintett dolgozóval, akinek joga van arra írásban észrevételt tenni. A szülői elégedettséget évente **szülői elégedettségi** kérdőív formájában mérjük.

XIX. BÖLCSŐDEI DOKUMENTÁCIÓK

A bölcsődevezető által vezetett dokumentáció

Felvételi könyv (a felvételek függvényében folyamatosan);

- Statisztika - havi statisztika, éves statisztika, kedvezményezett gyermekek nyilvántartása;
- A gyermekek alapnyilvántartása, a térítési díjjal kapcsolatban (Gyermekvédelmi tv. szerint);
- Heti étrend tervezet az élelmezésvezetővel;
- Jelenléti kimutatás, távolmaradás, egyéb hiányzások, helyettesítések intézése; szabadság
- Elektronikus taj alapú nyilvántartás vezetése a KENYSZI (Központi Elektronikus Nyilvántartás) rendszerben.
- éves leltárkészítés;
- Szakmai ellenőrzések dokumentálása
- Szakmai dokumentumok éves felülvizsgálata, jogszabály módosításoknak megfelelő aktualizálása (szakmai program,)
- Egyéb: évnnyitó szülői értekezlet dokumentálása (jegyzőkönyv)

A kisgyermeknevelők által vezetett dokumentumok

- A bölcsődei gyermekek egészségügyi törzslapja - betétlapként az ún. "fejlődési napló" szerepel;
- A fejlődési napló" tartalmazza a családlátogatást, a beszoktatás menetét, a gyermek fejlődését 1 év alatt havonta, 1 .3éves korig negyedévente vezetve.
 - Családi füzet
 - Fejlődési táblázat
 - Csoportnapló vezetése napi rendszerességgel;
 - Napi jelenléti kimutatás vezetése a gyermekekről;
 - Magasság - súlymérés táblázattal történő vezetése;
 - Kisgyermeknevelői jellemzés a szakértői és egyéb szakvizsgálatokhoz;
 - Egyéb: szülőcsoportos beszélgetések dokumentálása (jegyzőkönyv)

Élelmezésvezető által vezetett dokumentumok

- Heti étrend, étlaptervezés (gyermekorvossal, bölcsődevezetővel egyeztetve);
- Nyersanyag felhasználás, árubeszerzési bizonylatok, számlák;
- Adagolási útmutató;
- HACCP - el kapcsolatos dokumentumok;
- Étkezési kedvezmény jogosultságait igazoló dokumentumok
- Térítési díjak nyilvántartása, beszédése

Záradék:

Jelen szakmai program 2025. január 1.-től hatályos.

A program évente a vonatkozó jogszabályok előírásai, illetve intézményi működési változások esetén felülvizsgálandó.

Az intézmény dolgozói a program mellékletét képező megismerési záradék aláírásával igazolják a szakmai program ismeretét.

Makó, 2024. november 27.

Aradán Gabriella
bölcsődevezető

Tóthné Balázs Andrea
intézményvezető

MEGISMERÉSI ZÁRADÉK

A Búza utcai Bölcsőde Szakmai Programját megismertem és szakmai munkámban elfogadom, alkalmazom:

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.
11.
12.
13.
14.
15.
16.
17.

Makó, 2025.

MAKÓI EGYESÍTETT NÉPJÓLÉTI INTÉZMÉNY

ÉJJELI MENEDÉKHELY SZAKMAI PROGRAM

Makó
2025.

Jóváhagyva:

1. Általános rész

Az Éjjeli Menedékhely Makó Város Önkormányzata által fenntartott Makói Egyesített Népjóléti Intézmény keretein belül működik.

A Makói Egyesített Népjóléti Intézmény a szociális igazgatásról és a szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény és az 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló szabályzók alapján az alábbi feladatokat látja el:

Szociális alapszolgáltatások

- *tanyagondnoki szolgáltatás,*
- *az étkeztetés*
- *a házi segítségnyújtás,*
- *a családsegítés,*
- *a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,*
- *a nappali ellátás*
 - *idősek klubja*
 - *nappali melegedő*

A személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátást

- *az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény*
 - *időskorúak átmeneti gondozóháza*
 - *hajléktalan személyek éjjeli menedékhelye*

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény és a 15/1998. NM Rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló szabályzók alapján két szakfeladatot lát el. Ezek a szakfeladatok a következők:

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- *a gyermekjóléti szolgáltatás,*
- *a gyermekek napközbeni ellátása,*
 - *bölcsőde*

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV.tv., valamint az iskola-egészségügyi ellátásról szóló 26/1997.(IX. 3.) NM. rendelet alapján ellátott feladatok:

- *iskola-egészségügyi ellátás*

A 2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról és a 368/2011 (XII.31.) Korm. rendelet az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló szabályzók alapján egy szakfeladatot lát el. Ez a szakfeladat a következő:

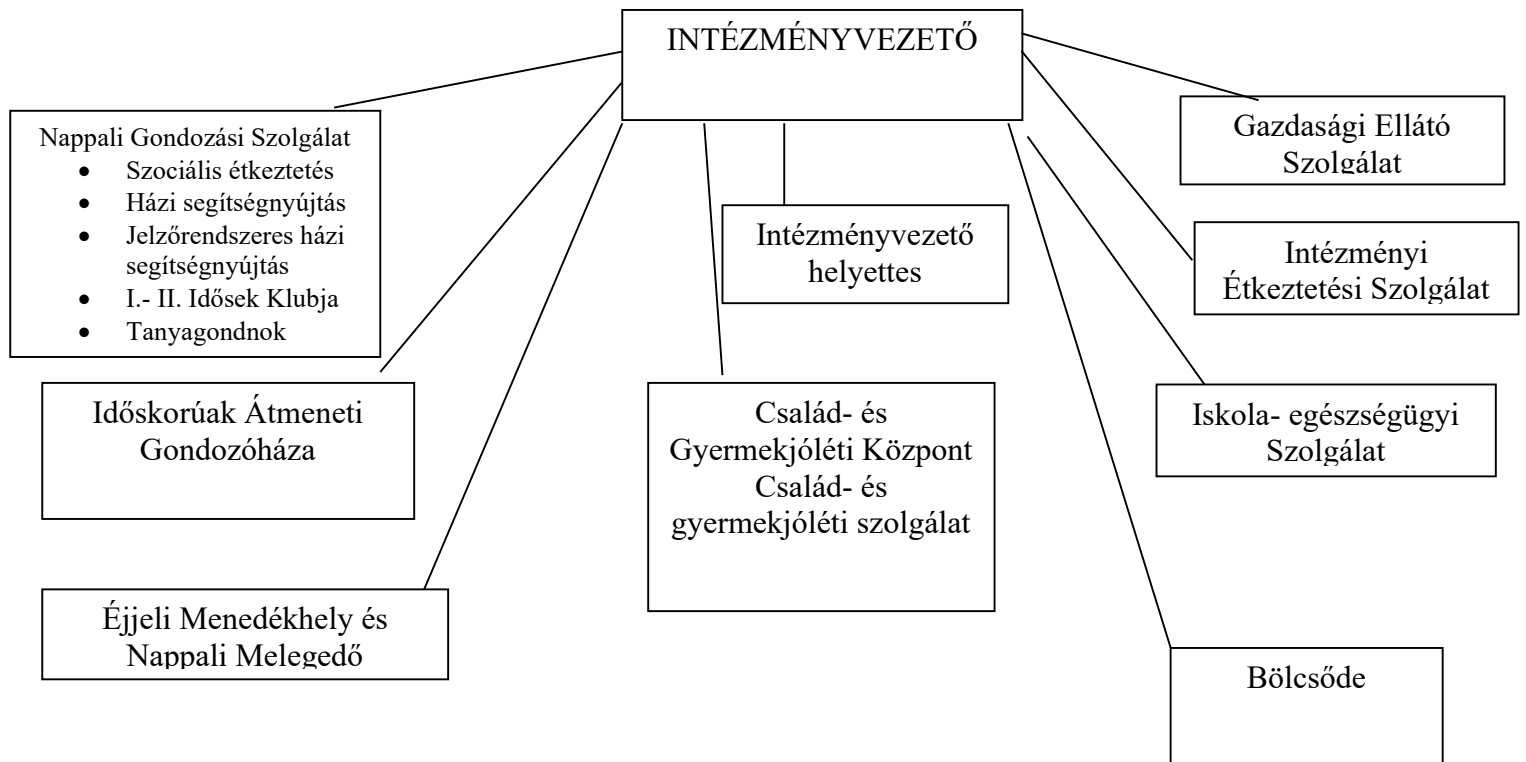
- *Gazdasági ellátó szolgálat*

A 2008. évi XLVI. törvény az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről és a 62/2011. (VI. 30.) VM rendelet a vendéglátó-ipari termékek előállításának és forgalomba hozatalának élelmiszerbiztonsági feltételeiről szóló szabályzó alapján a következő feladatot látja el:

- *Intézményi étkeztetési szolgálat*

A szakfeladatok szakmai egységekre/egységekbe osztva képezik az Intézmény szervezeti struktúráját. (1. számú ábra) Az egyes szakmai egységek az egységen belül és az egységek közötti szoros együttműködésben végzik szakmai tevékenységüket, mindenkor a kompetenciahatárokat betartva. A szakmai egységek élén szakmai vezetők állnak, akik az intézmény gyermekvédelmi és szociális igazgatási törvény alá tartozó szakfeladatokkal összefüggésben szervezik, irányítják és ellenőrzik a szakmai munkát. Az Intézményen belüli kommunikációról a Kommunikációs útvonalterv szabályzat rendelkezik.

1. számú ábra

I. Az Éjjeli Menedékhely célja:

A szolgáltatás célja, hogy az önellátásra és a közösségi együttélés szabályainak betartására képes hajléktalan személyeknek éjszakai pihenését, valamint krízishelyzetben éjszakai szállását lehetővé tegye.

Az Éjjeli Menedékhelye feladata, hogy biztosítsa a Makó városában élő, illetve tartózkodó 18. életévüket betöltött, férfi hajléktalan személyek részére az éjszakai pihenést, az étel melegítésére és az étkezésre szolgáló helyiségeket.

A hajléktalan ellátás megszervezése során figyelmet kell fordítanunk az ellátást igénybevevő személyek alapvető jogaira és emberi méltóságára.

Az ellátást nyújtó személyek segítséget nyújtanak a hajléktalan személyek életviteléhez, elősegítve a szociális ellátások elérését és igénybevételét.

II. A megvalósítani kívánt konkrét program bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek leírása:

Az Éjjeli Menedékhely a működési engedély alapján 22 fő, férfi befogadására alkalmas.

Az intézmény az év minden napján 18.00. órától, másnap reggel 8.00. óráig tart nyitva.

A menedékhely jogszabályban meghatározott nyitvatartási ideje 14 óra.

Az Éjjeli Menedékhelyen nem kell szociális munkát nyújtani.

Makó Város Önkormányzatának Képviselő-testülete az Éjjeli Menedékhelyet önként vállalt feladatként látja el.

Az Éjjeli Menedékhely működtetésével lehetőségük nyílik a fedél nélkül maradt embereknek a biztonságos éjszakai pihenésre, fizikai szükségleteik minimális kielégítésére, valamint szociális, mentális gondjaik kezelésére. Az életvezetési problémák megoldásában a szociális szakemberek nyújtanak segítséget.

Az Éjjeli Menedékhely az 1993. évi III. törvény és 1/2000. (I.7.) SZCSM rendelet által kötelezően előírtan biztosítja:

- az éjszakai pihenésre,
- a személyi tisztálkodásra,
- a betegek elkülönítésére,
- a közösségi együttlétre szolgáló helyiségeket,
- a szállás fűtését, világítását, folyamatos meleg vízzel való ellátást,
- a személyes tárgyak tárolásához zárható szekrényt, a ruházat tisztításához mosógépet és centrifugát,
- étel melegítésére alkalmas eszközt, valamint az étel elfogyasztásához e célra kijelölt helyiséget,
- a közösségi helyiség rendeltetésszerű használatához szükséges berendezést,
- elsősegélyhez szükséges felszerelést.

Az Éjjeli Menedékhely, ezen túlmenően a következőket biztosítja:

- a tisztálkodáshoz szükséges textíliát és tisztálkodó szert,
- a személyes ruházat tisztításához, mosószert,
- ágyneműt,
- ha lehetőség adódik, akkor előre csomagolt száraz élelmiszert – adományból, pályázati összegből.

Az intézmény szolgáltatásainak az igénybevételével a hajléktalan személyeknek lehetőségük adódik arra, hogy rendezett külsővel jelenjenek meg a munkaerőpiacon, és jelen helyzetük, hátrányosan ne csökkentse a munkához jutási esélyüket.

Társadalmi aktivitásuk növelésével, a tartós lakhatási megoldáshoz jutás és a munkaerőpiacra történő visszatérés esélye teremődik meg.

A menedékhely folyamatos ápolásra, gondozásra szoruló személyt nem lát el. Az intézmény szociális segítői folyamatosan figyelemmel kísérik az igénybe vevők egészségi és mentális állapotát, így szükség esetén kezdeményezi orvosi ellátásukat, szervezi és koordinálja egyéb egészségügyi szolgáltatók, rehabilitációs intézmények igénybevételét és elérhetőségét.

A szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter a $-10\text{ }^{\circ}\text{C}$ vagy annál alacsonyabb hőmérséklet, tartósan $27\text{ }^{\circ}\text{C}$ feletti napi középhőmérséklet vagy egyéb időjárási körülmények esetén a meteorológiai szolgálat második szintű veszélyjelzése esetén a regionális diszpécserközpontokon keresztül vörös kód figyelmeztetést ad ki, amelynek ideje alatt a bentlakásos intézmények – a diszpécserközpont előzetes jelzése alapján – a szolgáltatói nyilvántartásba bejegyzett ellátási formájuktól, ellátási területüktől és férőhelyszámuktól függetlenül kötelesek az intézménybe érkező hajléktalan személynek élete és testi épsége megóvásához szükséges mértékben a pihenés, télen a melegedés lehetőségét biztosítani.

Tehát a vörös kód ideje alatt az Éjjeli Menedékhely fogadja az utcán élő, de elhelyezést kérő hajléktalan személyeket. Ezen időszak alatt intézményi jogviszony nem jön létre.

Napi kapcsolatot tartunk fent a Regionális Diszpécserszolgálattal a protokollnak megfelelően.

Téli időszakban a kihülés és a fagyveszély elkerülése, nyári időszakban pedig az extrém meleg elleni védelem a célunk.

IV. Más intézményekkel történő együttműködés módja:

Az integrált intézmény előnye, hogy az egymásra épülő szociális alap és szakosított ellátások egy intézményen belül valósulnak meg (szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, idősek klubjai, tanyagondnoki szolgálat, családsegítő szolgálat, család és – gyermekjóléti központ, időskorúak átmeneti gondozóháza, nappali melegedő). Az egységes szemlélet az azonos munkaszervezetben való együttműködés, a gyors információ áramlás hatékonyabbá és gyorsabbá teszi a hajléktalan személyek egyik ellátás típusból a másikba történő elhelyezését.

A Család- és gyermekjóléti szolgálat az észlelő és jelzőrendszer tagjainak rendszeres szakmaközi megbeszéléseket szervez, melynek a menedékhely szociális szakemberei is résztvevői és munkájukat nagyban segíti.

Az Éjjeli Menedékhely jó kapcsolatot tart fent a felügyeleti szervekkel, más szociális-egészségügyi intézményekkel, háziorvosi rendelőkkel, civil szervezetekkel, Járási Hivatallal, Foglalkoztatási Osztállyal, Polgármesteri Hivatallal, az ország területén lévő, hajléktalan ellátással foglalkozó intézménnyel, egészségügyi intézményekkel, nyugdíjbiztosítási igazgatósággal, Csongrád Megyei Önkormányzattal, idősek otthonával.

Jó szakmai kapcsolatokat alakítottunk ki más települések és szervezetek által működtetett hajléktalanokat ellátó intézményekkel. A szakmai műhelyek létrejöttével lehetőség nyílt a rendszeres szakmai információk megszerzésére, cseréjére és ezáltal a hatékonyabb munkavégzés megszervezésére, programok kidolgozására, továbbfejlesztésére.

Az éjjeli menedékhely szervesen beépült a régiós ellátó rendszerbe, évek óta folyamatos a kapcsolattartás a Diszpécserszolgálattal és a katasztrófavédelemmel.

A hajléktalan ellátásnak az is feladata, hogy a működő intézményekről az információ a hajléktalan és krízis helyzetbe került személyekhez eljusson. Tájékoztatást kell nyújtani, hogy hol és milyen formában lehet a különböző szolgáltatásokat igénybe venni.

V. Ellátandó célcsoport megnevezése:

Az ellátottak köre kiterjed: Makó város közigazgatási területén élő, illetve tartózkodó 18. életévüket betöltött hajléktalan személyekre.

Az Éjjeli Menedékhelyet igénybe vevő személyek száma, az év elején és az év végén nő meg ugrásszerűen. A téli időszakban, megszűnnek a hideg miatt azok a lakhatási lehetőségek, melyek a melegebb hónapokban, átmeneti megoldást nyújtottak a rászorulóknak. Így, azok a személyek, akik ilyen helyeken laknak, a téli időszakban igénybe veszik az Éjjeli Menedékhely szolgáltatásait.

A szezonális munkák megszűnése- megkezdése is egy ok, ami növeli-csökkenti az intézményi kihasználtságot.

A tapasztalat azt mutatja, hogy a családi kapcsolatok megromlása (válás, különélés, családon belüli erőszak) az elsődleges ok, ami a hajléktalansághoz vezet.

A lakhatási problémák (saját tulajdonú ingatlan elvesztése, albérlet megszűnése a szívdességi alapon történő elhelyezés) és a munkanélküliség a következő ok, ami a krízisállapot kialakulásához vezet.

A szociális ellátó rendszer túlterheltsége, és a rászorultak alacsony szocializációs szintje eredményezi azt, hogy más szociális intézményből, - állami gondozásból, börtönből, - a hajléktalan ellátásba kerülnek ki a rászorultak.

Az igénybe vevők iskolai végzettsége:

A hajléktalanná válás veszélye legnagyobb azoknál a személyeknél, akik alacsony (8 általánosnál kevesebb-, vagy 8 általános) iskolai végzettséggel rendelkeznek. Fontos azonban megjegyezni, hogy inkább személyiség típushoz kötjük a hajléktalan életformát. Bizonyíték erre, hogy a magasabb iskolai végzettséget szerzők közül is vannak, akik hontalanná válnak.

Életkor szerinti megoszlás:

Az elmúlt évek tapasztalata, hogy nő a középkorúak aránya (40-60 év), és egyben ez azt is eredményezi, hogy nő az ellátotti rendszerben maradók aránya is, mivel sajnos az idősebbek egyre nehezebben találnak kiutat helyzetükből. Mindamellet, hogy hajléktalanok esetleg szenvedély, vagy pszichiátriai betegek is egyben.

Azok a személyek, akik öt, vagy talán még ennél is több évet töltenek el fedél nélkül, azok már nehezen alkalmazkodnak a társadalmi szabályokhoz, nincs semmiféle alternatíva előttük, nincs jövőképük. Ideig-óráig meg van bennük a küzdeni akarás, a vágy, talpra szeretnének állni, de már nincs erejük és kapacitásuk rá, így „beragadnak” és végső megoldásnak tartják az intézményi ellátást.

VI. A fenntartó az alábbi szolgáltatási elemeket biztosítja:

Felügyelet: az intézmény nyitvatartási ideje alatt az igénybevevők számára, lelki és fizikai biztonságát szolgáló, személyes vagy technikai eszközzel, eszközökkel biztosított kontroll.

Tanácsadás: az igénybe vevő bevonásával történő, jogait, lehetőségeit figyelembe vevő, kérdésre reagáló, élethelyzetének, szükségleteinek megfelelő vélemény-, javaslatkialakítási folyamat, a megfelelő információ átadása valamilyen egyszerű vagy speciális felkészültséget igénylő témában, amely valamilyen cselekvésre, magatartásra ösztönöz, vagy nemkívánatos cselekvés, magatartás elkerülésére irányul.

Esetkezelés: az igénybe vevő szükségleteinek kielégítésére (problémájának megoldására, illetve céljai elérésre) irányuló, megállapodáson, illetve együttműködésen alapuló, tervszerű segítő kapcsolat, amely során számba veszik és mozgósítják az igénybe vevő saját és támogató környezete erőforrásait, továbbá azokat a szolgáltatásokat és juttatásokat, amelyek bevonhatók a célok elérésébe, újabb problémák megelőzésébe

A hajléktalan személyek éjjeli menedékhelye segíti a más szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

VII. Az ellátás igénybevételének módja:

Az Éjjeli Menedékhely szolgáltatásait elsősorban azok a Makó közigazgatási területén élő, vagy tartózkodó hajléktalan személyek vehetik igénybe, akik három hónapnál nem régebbi érvényes negatív tüdőszűrő eredménnyel rendelkeznek, továbbá megismerik és magukra kötelező érvényűnek fogadják el az Éjjeli Menedékhely Házirendjét.

Szükség esetén fertőző betegséget kizáró orvosi igazolást kell bemutatni.

A menedékhely szolgáltatásait önként és térítésmentesen lehet igénybe venni.

A szolgáltatás igénybevételére jelentkező köteles bemutatni a természetes személyazonosító adatait.

Az Éjjeli Menedékhelyen intézményi jogviszony jön létre a jogosult kérelme – az Éjjeli Menedékhelyre történő jelentkezése – alapján, az elhelyezést nyújtó menedékhelyre történő felvétellel kezdődően.

Az intézményi jogviszony határozott idejű, legfeljebb az Éjjeli Menedékhely nyitvatartási idejéig tart. Az ellátás megszüntetésének szabályait a Házirend tartalmazza.

Az intézmény vezetőjének a szolgáltatást igénybe vevő személyek adatairól nyilvántartást kell vezetnie a Sztv. 20.§ (2) bek. a) pontja és (4) bek. a) pontja szerint.

Az intézményben az adatkezelésre és az adatok védelmére egyebekben a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény rendelkezései az irányadóak.

VIII. A szolgáltatásról szóló tájékoztatás, helyi módja:

Intézményünk több szociális alap és szakosított ellátást biztosít Makó város lakosainak. Valamennyi szolgáltatásról, az igénybevétel módjáról, az intézmény elérhetőségéről szórólapokon, a Polgármesteri Hivatal által kiadott, (a város valamennyi lakásába eljutó) Makói Hírek-en keresztül értesülhet a lakosság. Az intézmény a makói városi televízió közérdekű hirdetései útján is tájékoztatja a lakosságot. Ingyenesen hívható zöldszámon is lehet érdeklődni az intézmény által nyújtott szolgáltatásokról.

IX. Ellátottak és a szociális szolgáltatást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok:

Az éjjeli menedékhely igénybevételekor, az intézmény megbízott munkatársa a fenntartó által jóváhagyott Házirendet ismerteti az igénybe vevővel. A Házirend szabályainak betartása a lakókra és az intézményben dolgozóakra nézve egyaránt kötelező.

A Házirendet az intézményben jól látható helyen ki kell függeszteni és gondoskodni kell arról, hogy az ellátottak és az intézmény dolgozói számára folyamatosan hozzáférhető legyen.

Az ellátottak általános jogai:

- az ellátás igénybevétele önkéntes,
- az ellátottnak joga van szociális helyzetére, egészségi, mentális állapotára, speciális helyzetére és egyéni szükségleteire tekintettel a szolgáltatás igénybevételére, az ellátottnak a szociális szolgáltatások biztosítása során joga van az egyenlő

bánásmódhoz, tilos bármiféle megkülönböztetés (nemre, korra, vallási-, nemzeti-, etnikai hovatartozásra, politikai véleményre stb.)

- az ellátást igénybevevőnek nyújtott szolgáltatásokban figyelemmel kell lenni az alkotmányos és emberi jogok (különösen az élethez, emberi méltósághoz, testi épséghez, testi-lelki egészséghez) maradéktalan és teljes körű biztosítására,
- az ellátást igénybevevőnek joga van az intézmény működésével, gazdálkodásával kapcsolatos legfontosabb adatok megismeréséhez. Az erről készült tájékoztató az intézményben kifüggesztésre kerül, valamint a lakógyűlésen szóban ismertetik.
- az intézmény nem korlátozhatja az ellátottat a személyes tulajdonát képező tárgyai, illetve mindennapi használati tárgyai használatában, kivéve a házirendben meghatározott azon tárgyak körét, amelyek veszélyt jelenthetnek az intézményben élők testi épségére
- az intézményvezetőnek gondoskodnia kell az ellátást igénybevevők intézménybe bevitt vagyontárgyainak, személyes tárgyainak és értékeinek megfelelő és – szükség esetén – biztonságos elhelyezéséről
- ha az ellátást igénybevevő vagyontárgya vagy értéktárgya a megőrzés szempontjából speciális feltételeket igényel, az intézmény köteles segítséget nyújtani az ellátást igénybevevő részére a megfelelő elhelyezéshez, illetve annak igénybevételéhez vagy eléréséhez
- az ellátást igénybevevőnek joga van családi kapcsolatainak fenntartására, rokonok, látogatók fogadására. Az intézményvezető a házirendben szabályozott módon rendelkezhet a látogatás rendjéről, és meg kell határozni azokat az eseteket, amikor a látogatók látogatási időn kívül is kapcsolatot tarthatnak az ellátást igénybevevővel. A látogatók fogadása során figyelemmel kell lenni az intézményben élő más személyek nyugalomára.
- az intézményvezető a házirendben szabályozott módon és esetekben intézkedhet a látogatás rendjét szándékosan és súlyosan megzavaró személyekkel szemben
- a hajléktalan személy intézményi szolgáltatásának igénybevétele nem tehető függővé olyan információktól, mely korábbi életvitelével, előéletével kapcsolatos
- a hajléktalan személyeket ellátó intézmény vezetője az ellátott személyek részére köteles postacímet biztosítani, és a részükre szóló küldeményt átadni.
- amennyiben az intézményben ellátott személy betegsége miatt ápolásra, gyógykezelésre szorul, ellátása során figyelemmel kell lenni az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eü. tv.) beteg jogait szabályozó rendelkezéseire.

A szociális szolgáltatást végzők jogai:

A munkaviszonyban álló közalkalmazottaknak biztosítani kell, hogy:

- a munkavégzéssel kapcsolatos megbecsülést megkapják,
- tiszteletben tartásuk emberi méltóságukat és személyiségi jogait,
- munkájukat elismerjék,
- valamint a munkáltató megfelelő munkavégzési körülményeket biztosítson számukra.
- Az Éjjeli Menedékhely munkaköreit betöltő személy a Sztv. 94/L. § (2) bek. d) és f) pontjai alapján közfeladatot ellátó személynek minősül.
- A szolgáltatásban foglalkoztatottak védelme érdekében az esetlegesen felmerülő veszélyhelyzet kezelésére az intézményvezető belső utasítási rendet dolgozott ki.

Az Éjjeli Menedékhelyet igénybe vevő a szolgáltatás nyújtással kapcsolatos panaszai az intézményvezetőhöz fordulhat, aki a panaszt 15 napon belül kivizsgálja és erről a panaszt írásban tájékoztatja. Amennyiben a panasztevő, a válasszal nem ért egyet, illetve azzal nincs

megelégedve a válasz kézhezvételétől számított nyolc napon belül panaszának orvoslásáért a fenntartóhoz fordulhat.

Az ellátottjogi képviselő a személyes gondoskodást nyújtó alap – és szakosított ellátást biztosító intézményi elhelyezést igénybe vevő, illetve a szolgáltatásban részesülő személy részére nyújt segítséget jogaik gyakorlásában. Elérhetőségéről az Éjjeli Menedékhely szociális segítői adnak tájékoztatást, illetve a képviselő neve, elérhetősége, telefonszáma látható helyen kifüggesztésre kerül az intézményben.

Intézményvezető:

6900 Makó, Tinódi utca 8/a.

Tel.: 62/213- 420

Az ellátást igénybevevőnek joga van bármely kérdéssel a mindenkori ellátottjogi és képviselőhöz fordulni. Az ellátottjogi képviselő elérhetőségét minden igénybevevő külön szóróanyagon megkapja, személyi változás esetén új szóróanyag kerül kiosztásra.

Az ellátottjogi képviselő a személyes gondoskodást nyújtó alap- és szakosított ellátást biztosító intézményi elhelyezést igénybe vevő, illetve szolgáltatásban részesülő részére nyújt segítséget jogai gyakorlásában.

- Az ellátottjogi képviselő feladatai: megfogalmazásában és kivizsgálásában (kivéve jogviszony keletkezése és megszűnése, áthelyezés);
- a szociális szolgáltatásokat igénybevevő személy képviseletében járhat el.

X. Az intézmény személyi feltételei:

Valamennyi szakdolgozó munkaköri feladata és a helyettesítés rendje a munkaköri leírásokban pontosan meghatározásra került.

Hosszan tartó betegség, vagy egyéb hosszú távollét esetén a helyettesítésről az intézményvezető átirányítással, túlóra elrendelésével munkaidőben vagy azon kívüli helyettesítésről gondoskodik

Makó, 2024. november 27.

Hatályos: 2025. január 1.

Tóthné Balázs Andrea
intézményvezető

Farkas Erika
szakmai vezető

MAKÓI EGYESÍTETT NÉPJÓLÉTI INTÉZMÉNY

IDŐSEK KLUBJAI

**I. SZÁMÚ IDŐSEK KLUBJA
6900 MAKÓ, KIRÁLYHEGYESI U. 24.**

**II. SZÁMÚ IDŐSEK KLUBJA
6900 MAKÓ, MUNKÁS U. 19-21.**

SZAKMAI PROGRAM

**Makó
2025. január**

1. Általános rész

Az idősek klubjai Makó Város Önkormányzata által fenntartott Makói Egyesített Népjóléti Intézmény keretein belül működnek szakmai egységben. Az ellátás két klubban folyik, az I. számú Idősek Klubjában Makón, a Királyhegyesi utca 24. szám alatt, és a II. számú Idősek Klubjában Makón, a Munkás utca 19-21. szám alatt. A Makói Egyesített Népjóléti Intézmény a szociális igazgatásról és a szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény és az 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló szabályzók alapján az alábbi feladatokat látja el:

Szociális alapszolgáltatások

- *tanyagondnoki szolgáltatás,*
- *az étkeztetés,*
- *a házi segítségnyújtás,*
- *a családsegítés,*
- *a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,*
- *a nappali ellátás*
 - *idősek klubja*
 - *nappali melegedő*

A személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátást

- *az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény*
 - *időskorúak átmeneti gondozóháza*
 - *hajléktalan személyek éjjeli menedékhelye*

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény és a 15/1998. NM Rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló szabályzók alapján két szakfeladatot lát el. Ezek a szakfeladatok a következők:

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- *a gyermekjóléti szolgáltatás,*
- *a gyermekek napközbeni ellátása,*
 - *bölcsőde*

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV.tv., valamint az iskola-egészségügyi ellátásról szóló 26/1997.(IX. 3.) NM. rendelet alapján ellátott feladatok:

- *iskola-egészségügyi ellátás*

A 2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról és a 368/2011 (XII.31.) Korm. rendelet az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló szabályzók alapján egy szakfeladatot lát el. Ez a szakfeladat a következő:

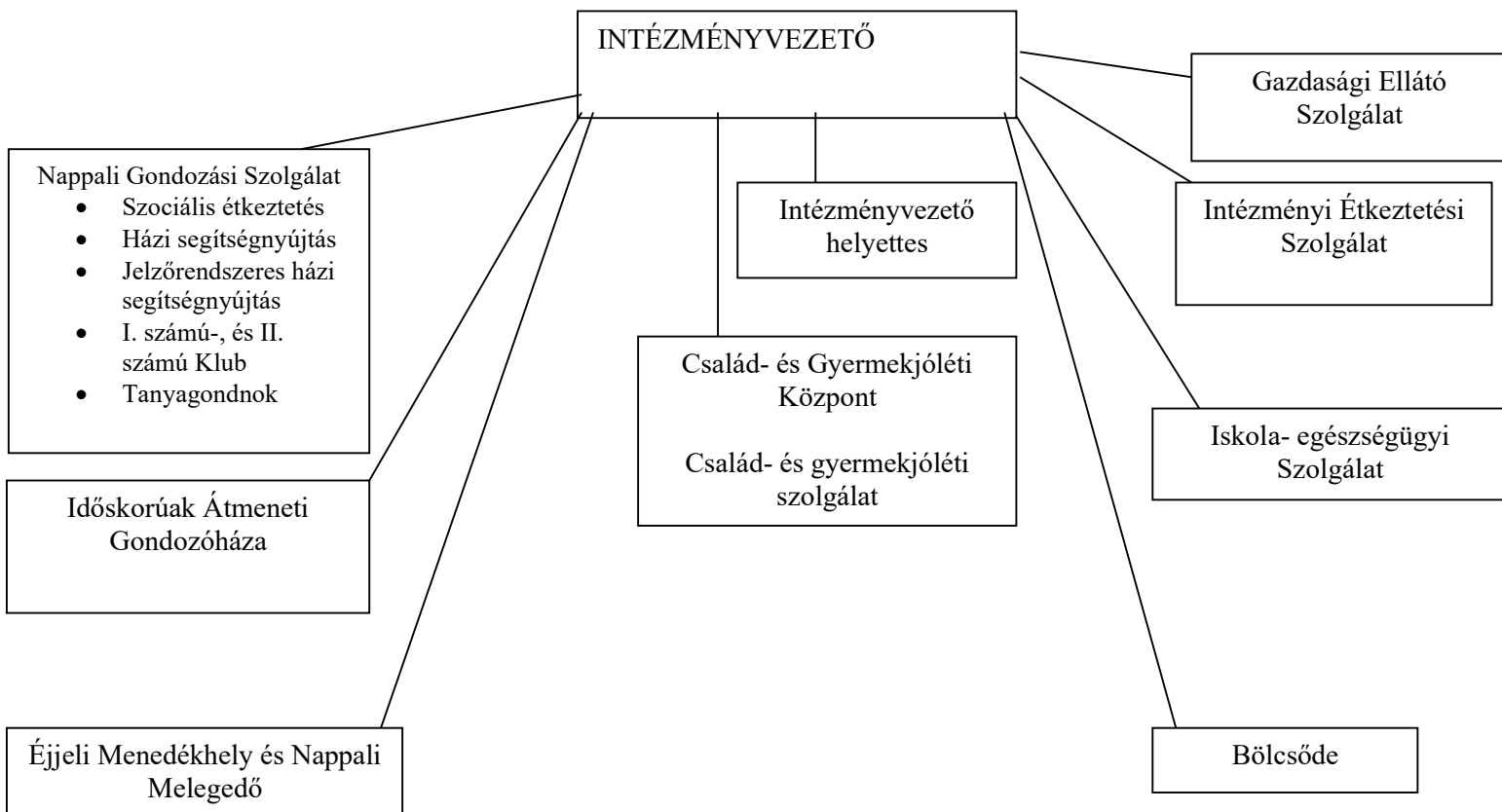
- *Gazdasági ellátó szolgálat*

A 2008. évi XLVI. törvény az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről és a 62/2011. (VI. 30.) VM rendelet a vendéglátó-ipari termékek előállításának és forgalomba hozatalának élelmiszerbiztonsági feltételeiről szóló szabályzó alapján a következő feladatot látja el:

- *Intézményi étkeztetési szolgálat*

A szakfeladatok szakmai egységekbe osztva képezik az Intézmény szervezeti struktúráját. (1. számú ábra) Az egyes szakmai egységek az egységen belül és az egységek közötti szoros együttműködésben végzik szakmai tevékenységüket, mindenkor a kompetenciahatárokat

betartva. A szakmai egységek élén szakmai vezetők állnak, akik az intézmény gyermekvédelmi és szociális igazgatási törvény alá tartozó szakfeladatokkal összefüggésben szervezik, irányítják és ellenőrzik a szakmai munkát. Az Intézményen belüli kommunikációról a Kommunikációs útvonalterv szabályzat rendelkezik.

2. Az idősek klubjának célja, feladata:

Makó városban két telephelyen, összesen 60 férőhellyel (telephelyenként 30 férőhellyel) működik idősek klubja. Az idősek klubja működtetésének célja, hogy az otthonukban élő, mozgás- és cselekvőképes idős embereknek lehetőséget biztosítson a napközbeni tartózkodásra, a társas kapcsolatokra, az izoláció oldására, valamint alapvető higiénés szükségleteinek kielégítésére.

Az idősek klubjának feladata:

- a) az ellátást igénybe vevők részére szociális, egészségi, mentális állapotuknak megfelelő életritmust biztosító szolgáltatást nyújt,
- b) a helyi igényeknek megfelelő közösségi programokat szervez, valamint helyet biztosít a közösségi szervezésű programoknak, csoportoknak,
- c) biztosítja, hogy a szolgáltatás nyitott formában, az ellátotti kör és a lakosság által egyaránt elérhető módon működjön.

3. A megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek leírása

A városban 2 telephelyen működik idősök klubja összesen 60 férőhellyel (engedélyezett férőhelyek száma: 2 X 30 fő) szakmai egység keretein belül.

Az I. számú Idősök Klubja Makó, Királyhegyesi u. 24. szám alatt található. Az épület teljesen akadálymentesített, tárgyi felszereltsége, berendezése megfelel a jogszabályi előírásoknak. Az I. számú Idősök Klubjában 2 fő szociális gondozó van alkalmazásban, szakképesítésük megfelel a jogszabályban foglalt képesítési előírásoknak, ideértve a közegészségügyi, ételkészítési-higiéniai, minőségbiztosítási és környezetvédelmi feltételeket is.

A II. számú Idősök Klubja Makó, Munkás u. 19-21. szám alatt található. Az épület részben akadálymentesített, tárgyi felszereltsége, berendezése megfelel a jogszabályi előírásoknak. A II. számú Idősök Klubjában 2 fő szociális gondozónő van alkalmazásban, szakképesítésük megfelel a jogszabályban foglalt képesítési előírásoknak, ideértve a közegészségügyi, ételkészítési-higiéniai, minőségbiztosítási és környezetvédelmi feltételeket is. A klubvezetői feladatokat a nappali ellátás vezető látja el felsőfokú képesítéssel.

A Makói Egyesített Népjóléti Intézmény az idősök klubjaiban az alábbi ellátást biztosítja:

1. tanácsadás
2. készségfejlesztés
3. háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás
4. felügyelet
5. gondozás és
6. közösségfejlesztés

Az idősök klubja első lépcsőfokot jelent a szociális intézményi ellátásban. A még önmaga ellátására képes, de már szociális és mentális problémákkal küszködő, kevés társadalmi kapcsolattal rendelkező idős számára a klub nagy segítséget nyújt. Állapotának romlása esetén az intézmény biztosítani tudja a további szükséges szociális szolgáltatásokat (étkeztetés szállítással, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, illetve időskorúak átmeneti gondozóháza). A Makói Egyesített Népjóléti Intézmény integráltsága következtében a rászorulóknak, idősök részére egy intézményen belül tudjuk biztosítani a szociális alapszolgáltatásokat. A szolgáltatások keretein belül található a szabadidős programok szervezése, étkeztetés igény szerint, hivatalos ügyek intézése és segítése, egészségügyi alapellátáshoz és szakellátáshoz való hozzájutás segítése, életvezetési tanácsadás, frissítő torna és masszázs, pedikűr, fodrász, vérnyomás és súlymérés, vércukorszint ellenőrzés, eseti pszichológiai tanácsadás, gyógyászati segédeszközök íratása, felügyelet, háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás. A programok keretein belül található a kirándulások, színházlátogatás, vetélkedők, zenés délutánok, újságolvasás, internet használat, egészségnevelő előadások, reformkonyha előadás, csoportos játék, beszélgetés, szellemi frissességet megőrző tréning, kézműves foglalkozás. Továbbá idősöknek irodalmi délután, hitélet, mentálhigiénés foglalkozás, nevezetes- és állami ünnepek megtartása, karácsonyi-, húsvéti ünnepek, anyák napja, kiállítások szervezése, termékbemutatók, közös főzések.

A fentebb bemutatott szolgáltatások nyújtása és közvetítése jól tükrözi a változó kor változó igényeit. Ma már teljesen természetes, hogy az eseti pszichológiai tanácsadásnak is jelen kell lenni, hiszen a gazdasági és társadalmi nehézségek nem múlnak el nyomtalanul az egyéneken, a családon, sőt a közösségeken sem, aminek szimbiózisa életvezetési deficiteket és jövőképtelenséget generál(t). Ezt kezelni kell, alaphelyzetben elegendő a beszélgető körökben való részvétel vagy új impulzusok generálta élményszerzés, ugyanakkor vannak, akiknél már csak szakember segítsége jelentheti a megoldást. A szakemberek által nyújtott széleskörű

szolgáltatások közül a képességeket fejlesztő tevékenységek és a beszélgetések töltik ki a ráfordítható idő legjavát, természetesen helyet adva a többi tevékenységnek is.

A programok, csoportban megjelenő szolgáltatások közösségi részvételt, aktív társadalmi életet stimulálnak, amire az elmagányosodás világában, az idősödő társadalomban nagyon nagy szükség van. Nem is beszélve arról, hogy a nehéz gazdasági helyzetben, amikor az embereknek nincs pénzük, nem engedhetik, engedik meg maguknak a kultúrát. Azt a kultúrát, ami lelki finomságot ad, elvarázsol és kikapcsol. Szükség van az ünnepek megtartására is, szintén a közösségi életérzésben rejlő pozitív élmények begyűjtése okán.

A legfontosabb számunkra, hogy a településen élő, segítséget igénylő emberek számára egyéni szükségleteiket tekintve az egyénre szabott szolgáltatás nyújtásával pozitív változást érvényesítsünk. Eredményesek akkor tudunk lenni, ha helyzetüket, egészségi állapotukat nem csak szinten tartjuk, de pozitív irányba el is tudjuk mozdítani.

A szolgáltatások alapelvei:

- előítélet-mentesség
- emberi méltóság tiszteletben tartása
- másság elfogadása, tolerancia
- mások akaratának tiszteletben tartása
- segítségnyújtás a megfelelő emberi élethez
- életminőség legalább szinten tartása
- tisztesség
- szaktudás
- titoktartás
- ha nem tudunk segíteni, legalább ne ártsunk.

4.A más intézményekkel történő együttműködés módja

Az idősek klubjai a Makói Egyesített Népjóléti Intézménybe integrált szakmai egységként működnek. Az integráció előnye a gyors információáramlás, amely lehetővé teszi, hogy a rászorulóknak mielőbb a szolgálat látókörébe kerüljenek és a lehetőségekhez képest rövid időn belül biztosításra kerüljön számukra a megfelelő ellátás.

Az idősek klubja napi kapcsolatban van a Makói Egyesített Népjóléti Intézmény valamennyi szakterületével, azok közül is elsősorban azokkal, amelyek idősek ellátásával foglalkoznak (házi segítségnyújtás, szociális étkeztetés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, másik idősek klubja és Idősek Gondozóháza). A klub dolgozói kapcsolatot tartanak a körzetben tevékenykedő háziorvosokkal rendszeresen.

Az idősek klubjai kapcsolatot tartanak fenn a városban működő civil szervezetek klubjaival. Az idősek klubjai alkalmanként helyet biztosítanak a városban működő civil klubok részére. Kapcsolatot tartanak a történelmi egyházakkal. A keresztény ünnepek alkalmával az idősek klubjaiban az egyházi iskolák, óvodák műsort adnak, és hozzásegítik a klubtagokat az ünnepre való lelki felkészüléshez.

5.Az ellátandó célcsoport jellemzői

A város állandó népessége az évtizedek folyamán folyamatosan csökkent, amelynek oka az alacsony születésszám, illetve a magas idő előtti halandóság és a városból történő elvándorlás, amely elsősorban a fiatal, iskolázott lakosságot jelenti.

Az ellátottak köre kiterjed: Makó város közigazgatási területén élő lakosokra. Makó városában közel 23.000 fő rendelkezik bejelentett lakcímmel, közülük körülbelül 6000 fő a 60 év feletti lakosok száma.

A városban a differenciált, elkülönülő részek 1699 után kezdtek kialakulni, amikor a visszatelepülő lakosság külön városrészeket hozott létre felekezetek szerint. Makó története során a városrészek helyzetét tovább árnyalta a telekosztás, az árvíz, a ki- és bevándorlás, a földesurak által letelepített jobbágyok helyzete. A klasszikus, jól körülhatárolható városrészek száma húsz és huszonöt között mozog. A 2022-ben elfogadott Makó Város Fenntartható Városfejlesztési Stratégiája 2022-2027 9 városrésze oszítja fel Makót. (I. Városközpont, II. Vertán, III. Újváros, IV. Honvéd, V. Gerizdes, VI. Bajcsy- Ráday, VII. Ipari terület, VIII. Maros- parti üdülöterület, IX. Külterületek és Rákos)

5.1 Területi specifikáció

Az idősök klubjai egységes szabályzók mentén, egységes szakmai irányítás alatt területspecifikus módon szervezik meg, töltik meg tartalommal a mindennapi szakmai programjaikat. Ennek indokoltsága az alábbi bemutatásokon alapul.

I. számú Idősök Klubja (Királyhegyesi utca 24.) Makó város Honvéd városrészében található. A Honvéd városrész az egyetlen terület, amely a köznyelvben, a hagyomány szerint, és a hivatalos dokumentumok alapján is ugyanazt a területet jelöli: a Justh Gyula utca - Hosszú utca - Thököly utca - Aradi utca - városhatár által közbezárt terület.

Jóllehet, a városban csak itt haladja meg a gyermekkorúak aránya az időskorúakét, az aktív korúak kevesebb, mint 50%-a dolgozik.

A területi differencializálódás miatt figyelembe kell venni a városrészek időseinek fizikai, mentális, egészségügyi állapotát, szociális körülményeiket. Egyénre szabott foglalkoztatásnál figyelembe kell venni az idősök életvitelét, mivel az itt élők többsége a föld megmunkálásából tartotta fent magát. Általában közösségben, csoportosan dolgoztak, így a szervezett biztosított programok közül azokat részesítik előnyben, ahol mulatni, táncolni lehet. Szívesen vesznek részt kerti rendezvényeken, bálon, kirándulásokon. Mozgásos tevékenységet biztosító programokba könnyebben bevonhatóak. Csoportos foglalkoztatásnál megfigyelhető, hogy a generációk közötti kötődés erős, az idősök szívesen hozzák családtagjaikat a programokra. Rendezvényeinken, kirándulásainkon látható az egymásra figyelés, az összetartás a klubtagok között.

Az I. számú Idősök Klubja specifikus programelemei:

- Összejövetelek megszervezése
- Egyéni elbeszélgetések igény szerint.
- Múzeum tárlatainak megtekintése.
- Fesztiválok, városi rendezvényeken való részvétel.
- Hagyományteremtő programok (szezonális kerti partik, a II. számú idősök klubjának tagjaival közösen tartandó bográcsozás, szalonnasütés, grillezés, névnaposok, születésnaposok köszöntése, idősök napi rendezvények, Generációk találkozója)
- Nyílt napok
- Sport rendezvények (közösen a családtagokkal)
- Szabad vallásgyakorlás biztosítása
- Szükség esetén a szakrendelőkkel való kapcsolatfelvétel, háziorvosi látogatás, kapcsolattartás

II. számú Idősök Klubja a Vertán telepen található az Almási utcáról nyíló Kassai és Munkás utca kereszteződésében. A Vertán telepen élők többsége a Makó és Makó környéki

gyárakból, TSZ-ekből nyugdíjba vonult idősök. A klub 1974-től működik, akkor még Idősek Napközi Otthonaként, mely hétfőtől péntekig biztosította 10 főnek a teljes ellátását és éjszakai felügyeletét, valamint 25 fő részére biztosított nappali ellátást.

1998 októberében a bentlakók átköltöztek a Deák Ferenc utcai Idősek Átmeneti Gondozóházába, így az épület 1998 októberétől Idősek klubjaként csak nappali ellátást biztosít.

A klubban 1998. óta folyamatosan átalakítások történtek. 2002.-ben egy teljes felújítással kialakításra került a Vertán telepi Civil Klub részére is klubhelyiség. A felújítást követően az épület tágasabb, világosabb, szebb lett, az akadálymentesítés megtörtént. Kialakításra került a pihenőszoba, a klubhelyiség, az ebédlő, a tálaló konyha, szociális helyiségek, egy tágas folyosó, valamint az udvaron található, az idősök kényelmét szolgáló pagoda is, ahol az idősök szívesen tartózkodnak.

A II. számú Idősek Klubja specifikus programelemei:

- reggeli frissítő torna
- mentális/fejlesztő foglalkozások
- igény szerinti regény (fel) olvasás
- mentálhigiénés beszélgetés/ egyéni tanácsadás
- segítségnyújtás ügyintézésben
- kulturális programok, játékos/kreatív foglalkozások
- ismeretterjesztő előadások
- zenehallgatás

Az idősök klubjában azoknak az idős emberek ellátást biztosítjuk, akik szociális és egészségi állapotuk miatt rászorulnak, részükre mentális gondozás szükséges.

A jelenleg ellátásban részesülők demográfiai mutatói:

Nemek szerinti megoszlás:

Nő 80%

Férfi 20%

Életkor szerinti megoszlás:

18-64 év között: 30 %

65-74 év között: 36 %

75 év felett: 34 %

Szociális jellemzők, jövedelmi viszonyok:

A legkisebb öregségi nyugdíj összegének 150%- a alatt rendelkezik jövedelemmel: 13%.

A 30 fő klubtagból 4 fő a város külső körzeteiben él. A klubtagok kis százaléka komfort nélküli házakban lakik, közülük sokan özvegyek, egyedülállóak, családjuk, rokonuk nem él a városban.

Társas kapcsolatok kialakítására a városban más lehetőség nemigen van, ezért jelentkezik elsődleges ellátási szükségletükként a közösségi együttlétre való igény, az izoláció oldása, veszteségérzések könnyebb feldolgozása.

6. A feladatellátás szakmai tartalma, módja, a biztosított szolgáltatások formái, köre, rendszeressége

Az idősebb emberek számának növekedését, az ebből következő kihívásokat érzékelve szükség volt modernizálásra, a két klub közötti eltérések kompenzálására. Olyan flexibilis és hatékony szolgáltatások kialakítására volt szükség, amely épít a társadalom, illetve a szolgáltató rendszerek résztvevőire, így a szolgáltatásokat igénylők szükségleteire és véleményére. Az új szolgáltatásokat meghatározó értékeink:

- a méltóság,
- a függetlenség,
- a társadalmi részvétel,
- az önmegvalósítás,
- a biztonság.

Az idősek klubjában elérhető szolgáltatásokat igény szerint biztosítjuk tagjainak (fizikai ellátás, pszichés gondozás és szociális gondozási feladatok), a szabadidős programok napi, heti és havi rendszerességgel valósulnak meg.

Vannak állandó szolgáltatások, illetve állandó foglalkozások (névnaposok, születésnaposok köszöntése, készségfejlesztő foglalkoztató délutánok). A klubokban alkalmankénti szabadidős programok is megszervezésre kerülnek egy-egy rendezvényhez, eseményhez, ünnephez kapcsolódóan.

A biztosított szolgáltatásokat egyéni, illetve csoportos formában nyújtjuk klubtagjainknak.

Nyitvatartási rend:

Az idősek klubjai munkanapokon 7.30 – 15.30 óráig tartanak nyitva.

1. Fizikai ellátás
2. Pszichés ellátás
3. Szociális gondozási feladatok
4. Szabadidős foglalkozás

1. A fizikai ellátás keretében

- Az idősek klubja lehetőséget ad a napközbeni kulturált körülmények közötti tartózkodására.
- A gondozottak személyi higiéniájának megteremtésére, így a tisztálkodásra, személyes ruháinak tisztítására

Indokoltság: A fiziológiai szükségletek a legerősebben jelentkező, legdominánsabb szükségletek, melyek az emberi élet fenntartásához elengedhetetlen. Ha a fiziológiai szükségletek kielégítést nyertek, a biztonsági szükséglet igénye csak ekkor lép fel.

2. Pszichés gondozás

- Lelki magányosság megszüntetése, izoláció elkerülése.
- Kapcsolatok megteremtése és tovább építése.
- Lehetőség nyújtás olyan pszichés hiányok kielégítésére, amelyeket az idős otthonában nem kaphat meg (személyes elbeszélgetések mentálhigiéniás szakember bevonásával, gyász, veszteség, betegség következtében fellépő lelki problémák oldása).

Indokoltság: A biztonság hiányában a többi, magasabb rendű szükséglet jelentőségét veszíti, valamint a bizonytalan környezetben élő egyén legfőbb törekvése a biztonság megteremtése lesz, ide tartozik még a létbiztonság érzése is, az a hit, hogy a jövőben képesek leszünk biztosítani alapvető szükségleteink kielégítését. Ezen túlmenően az egyén legfőbb törekvése, hogy barátok, társ, családtagok, rokonság vegyék körül. Lényeg a meglévő bensőséges,

gyengéd, őszinte emberi kapcsolatok fenntartása, szükség esetén ezek megteremtése, az izoláció kialakulásának megelőzése. Fontos, egyrészt az önmegebecsülés, mely a feladatok teljesítéséből, illetve a kompetenciaérzésből fakad, másrészt a környezet részéről nyújtott figyelemre, illetve elismerésre vonatkozik. Minden ember számára fontos, hogy kompetensnek érezze magát s összefüggően a szeretet iránti szükséglettel elvárja, hogy mások odafigyeljenek rá. Ez azzal az emberi tulajdonsággal van összefüggésben, hogy mindenki szeretne a figyelem középpontjába kerülni, fontosnak látszani, a világ szemében értékesnek, elengedhetetlenül szükségesnek tűnni. Ezen igények kielégíthetlensége kisebbségi, elesettségi, frusztrált érzésekhez vezethet, azonban, ha ki vannak elégítve, fellép a következő, magasabb rendű szükséglet, az önmegebecsülés iránti igény.

3. Szociális gondozási feladatok

- Segítségnyújtás hivatalos ügyek intézésében
- Tájékoztatás különböző pénzügyi és természetbeni szociális juttatásokhoz való hozzájutásról (segélyek, közgyógyellátás, fürdőjegy, adó, vízdíj és szemétdíj mérséklése)
- Gyógyszerírás, kiváltás
- Gyógyászati segédeszközök alkalmazásának, tisztításának, karbantartásának ismertetése
- Vérnyomásmérés, vércukormérés, masszírozás

Indokoltság: A változó világ változó rendszerében való eligazodás sokszor még annak is nehéz, aki napi szinten követi az eseményeket. Idős korban nem elvárható az önálló eligazodás a bürokrácia vagy az egészségügy világában, ugyanakkor segítséggel, tájékoztatással és útmutatással, a szükségletek és igények önálló módon is kielégítésre kerülhetnek.

4. Szabadidős programok még

- Aktív és passzív szórakoztatás (társasjáték, tévézés), meglévő szellemi képesség szinten tartása, fejlesztése. A klubba folyóirat jár.
- Kulturális rendezvények a klubban (játékos vetélkedők, könyvtár)
- Városi rendezvények megtekintése (Várospanap, Hagymafesztivál, színház- és kiállítás látogatás).
- Keresztény és állami ünnepek megünneplése
- Kirándulások szervezése

Indokoltság: Az önmegebecsülés iránti szükséglet alapvető kívánság arra, hogy állandóan jó eredményeket érjünk el, jobbak legyünk másoknál és érjünk el mindent, amit képesek lehetünk elérni. Az emberek szükségét érzik annak, hogy valami maradandót alkossanak, ehhez megpróbálják maximalizálni „tehetségüket”, és olyan elfoglaltságokat keresnek, melyek a legtöbb lehetőséggel kecsegtetnek. Ez az igény másként artikulálva, de idős korban is fenn áll.

Az idősek klubjainak szakdolgozói személyes kapcsolatot tartanak a klubtagokkal. Amennyiben a klubtag több napon keresztül távol marad a klubtól, úgy az ott dolgozók a megadott telefonszámon felhívják, illetve lakásán felkeresik. Abban az esetben, ha a klubtag átmenetileg a saját ügyeinek intézésére képtelenné válik, akkor a gondozónő felveszi a kapcsolatot a megállapodásban megjelölt hozzátartozóval.

Amennyiben a klubtag a klubtagságot betegség miatt nem tudja igénybe venni, a klub gondozónői otthonában felkeresik, és informálódnak arról, hogy az idős egészségi állapota miatt nem igényel-e más ellátást (étkezést szállítással, házi segítségnyújtást, idősek gondozóházának igénybevétele, illetve egészségügyi intézményben történő gyógykezelést).

A klubokban lehetőség van szociális étkezés keretében napi egyszeri meleg étel (ebéd) igénybevételére, annak helyben történő elfogyasztására, illetve elvitellel történő elszállítására vagy futárszolgálat révén házhozszállításra.

7. Az ellátás igénybevételének módja

A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevétele önkéntes, az ellátást igénylő, illetve törvényes képviselője kérelmére történik.

Az idősök klubjába való felvételt az 1993. évi III. törvény, valamint a helyi szociális rendelet szabályozza.

A felvételi kérelmet az ellátást kérelmező, vagy törvényes képviselője a Makói Egyesített Népjóléti Intézmény központi telephelyén (Makó, Tinódi utca 8/A) nyújthatja be.

A felvételtől a Szociális törvény 94/A § (1) (a) alapján az intézményvezető dönt. Az idősök klubjába történő felvételtől az intézményvezető a kérelmezőt írásban értesíti, amelyben meghatározza a szolgáltatás igénybevételének kezdő időpontját, illetve a személyi térítési díj összegét. Amennyiben az ellátás biztosításáról szóló értesítésben foglalt személyi térítési díj összegét az ellátott, a törvényes képviselője vagy a térítési díjat megfizető személy vitatja, illetve annak csökkentését vagy elengedését kéri, az értesítés kézhezvételétől számított 8 napon belül Makó Város Önkormányzat Képviselő-testületéhez (6900 Makó, Széchenyi tér 22.), mint fenntartóhoz fordulhat. A fenntartó a térítési díj összegéről határozattal dönt.

Az ellátásba vételkor a kérelmezővel az intézményvezető gondozási megállapodást köt (az 1993. évi III. törvény 94/C. § (1) bekezdés alapján).

A gondozási megállapodás tartalmazza (Szt. 94/C (3) bekezdés alapján):

- az ellátás kezdetének időpontját,
- az intézményi ellátás időtartamát (a határozott vagy határozatlan időtartam megjelölését),
- az igénybevevő számára nyújtott szolgáltatások tartalmát,
- a személyi térítési díj megállapítására, fizetésére vonatkozó szabályokat, amennyiben az ellátás térítési díj fizetési kötelezettséggel jár,
- az ellátás megszüntetésének módjait.
- az igénybevevő természetes személyazonosító adatait.

A klubban való tartozódásért térítési díjat kell fizetni. Nappali ellátás esetén az adott hónapra fizetendő személyi térítési díj a napi személyi térítési díj és az ellátási napok szorzata.

Az ellátottnak az ellátotti napok alapján számított havi térítési díjat utólag, minden hónap 10. napjáig kell megfizetnie.

A térítési díjat a többször módosított 29/1993. (II. 17.) Kormányrendelet alapján Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete rendeletben szabályozza.

8. A szolgáltatásról szóló tájékoztatás helyi módja

A szolgáltatás igénybevételéről a helyi sajtón és a városi televízión keresztül, továbbá az orvosi rendelőkbe és az önkormányzat szociálpolitikai csoportjánál elhelyezett szórólapokon, az intézmény honlapján, valamint közösségi médiafelületén keresztül értesülhet a lakosság,

továbbá a Makói Egyesített Népjóléti Intézményben dolgozó szakemberek adnak tájékoztatást.

9. Az ellátottak és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok

Az ellátottak általános jogai:

- Az ellátottnak joga van szociális helyzetére, egészségi, mentális állapotára, speciális helyzetére és egyéni szükségletére tekintettel a szolgáltatás igénybevételére.
- Az ellátottnak a szociális szolgáltatások biztosítása során joga van az egyenlő bánásmódhoz.
- Az ellátást igénybe vevőnek nyújtott szolgáltatásokban figyelemmel kell lenni az alkotmányos és emberi jogok (különösen az élethez, emberi méltósághoz, testi épségéhez, testi-lelki egészségéhez) maradéktalan és teljes körű biztosítására.
- Az ellátást igénybe vevőt megilleti személyes adatainak védelme, valamint a magánéletével kapcsolatos titokvédelem.

Az ellátást igénybevevőnek joga van bármely kérdéssel a mindenkori ellátottjogi és betegjogi képviselőhöz fordulni. Az ellátottjogi és betegjogi képviselők elérhetőségét minden klubtag számára elérhetővé teszik.

Az ellátottjogi képviselő a személyes gondoskodást nyújtó alap- és szakosított ellátást biztosító intézményi elhelyezést igénybe vevő, illetve szolgáltatásban részesülő részére nyújt segítséget jogai gyakorlásában.

Az ellátottjogi képviselő feladatai:

- tájékoztat;
- segít az ellátással kapcsolatos kérdések, konfliktusok megoldásában, panaszok megfogalmazásában és kivizsgálásában (kivéve jogviszony keletkezése és megszűnése, áthelyezés);
- a szociális szolgáltatásokat igénybevevő személy képviselőjeként járhat el.

A szociális szolgáltatást végzők jogai:

A munkaviszonyban álló személyeknek biztosítjuk, hogy:

- a munkavégzéssel kapcsolatos megbecsülést megkapják,
- tiszteletben tartásuk emberi méltóságukat és személyiségi jogaikat,
- munkájukat elismerjék,
- valamint a munkáltató megfelelő munkavégzési körülményeket biztosítson számukra.

A munkáltató nagy gondot fordít arra, hogy dolgozói részére minél több lehetőséget biztosítson rekreációra, mentális állapotuk karbantartására, a kiégés megelőzésére (szupervízió, szakmai továbbképzések, intézményi rendezvények).

A Makói Egyesített Népjóléti Intézményben dolgozók szakmai továbbképzésének rendje, üteme és finanszírozása a *Továbbképzési Szabályzatban* foglaltak szerint történik.

Kelt: Makó, 2024. november 27.

Hatályos: 2025. január 1.

Szabó Zoltán
szakmai vezető

Tóthné Balázs Andrea
intézményvezető

MAKÓI EGYESÍTETT NÉPJÓLÉTI INTÉZMÉNY

IDŐSKORÚAK ÁTMENETI GONDOZÓHÁZA

SZAKMAI PROGRAM

MAKÓ

2025. JANUÁR

Az Időskorúak Átmeneti Gondozóháza a Makó Város Önkormányzata által fenntartott Makói Egyesített Népjóléti Intézmény keretein belül működik. A Makói Egyesített Népjóléti Intézmény a szociális igazgatásról és a szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény és az 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló szabályzók alapján az alábbi feladatokat látja el:

Szociális alapszolgáltatások

- a tanyagondnoki szolgáltatás,
- az étkeztetés,
- a házi segítségnyújtás,
- a családsegítés,
- a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- a nappali ellátás
 - idősek klubja
 - nappali melegedő

A személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátást

- az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény
 - időskorúak átmeneti gondozóháza
 - hajléktalan személyek éjjeli menedékhelye

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény és a 15/1998. NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló szabályzók alapján két szakfeladatot lát el. Ezek a szakfeladatok a következők:

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- a gyermekjóléti szolgáltatás,
- a gyermekek napközbeni ellátása,
 - bölcsőde/ időszakos gyermekfelügyelet szolgáltatás

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV.tv., valamint az iskola-egészségügyi ellátásról szóló 26/1997.(IX. 3.) NM. rendelet alapján ellátott feladatok:

- iskola-egészségügyi ellátás

A 2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról és a 368/2011 (XII.31.) Korm. rendelet az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló szabályzók alapján egy szakfeladatot lát el. Ez a szakfeladat a következő:

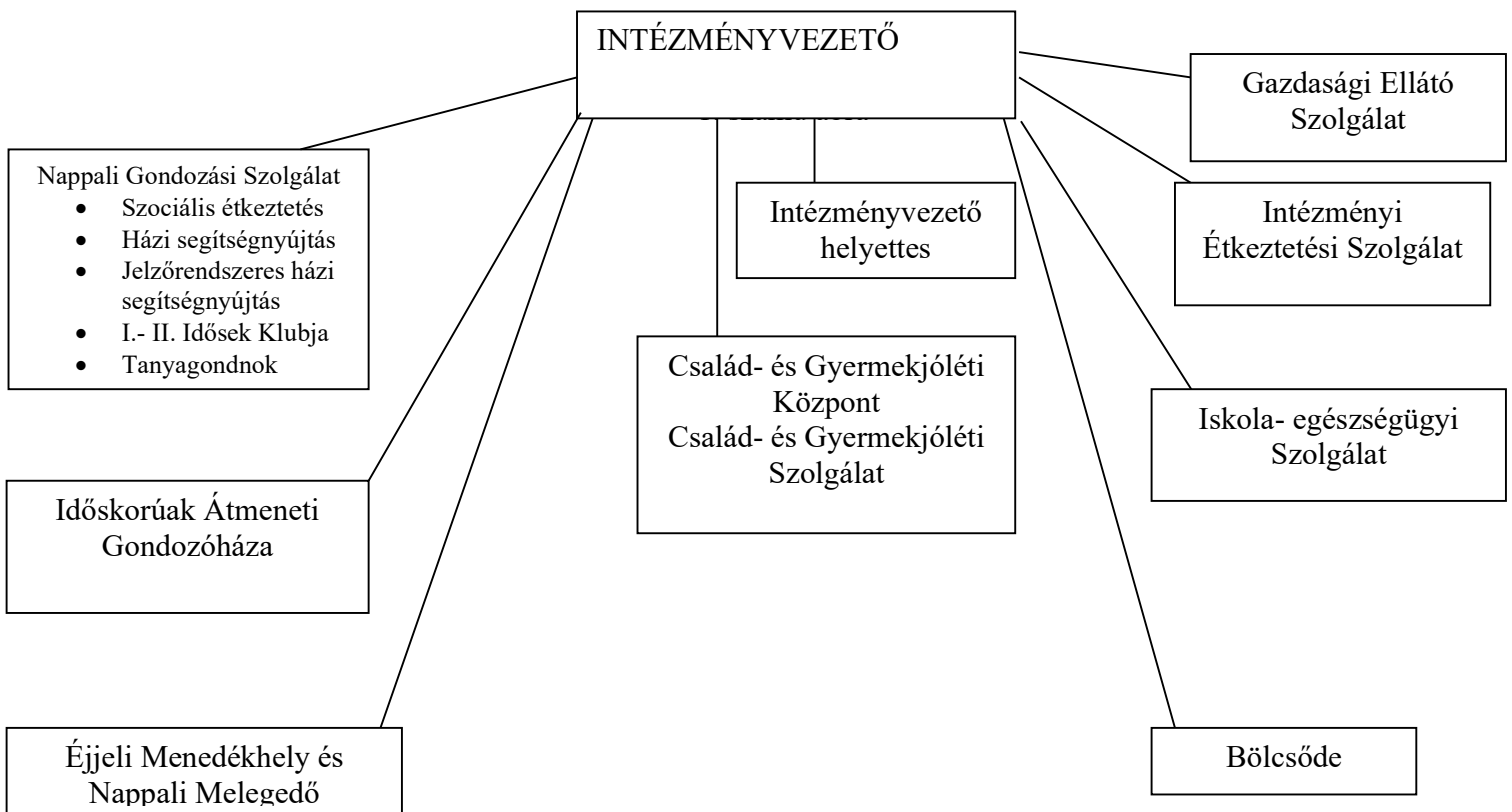
- Gazdasági ellátó szolgálat

A 2008. évi XLVI. törvény az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről és a 62/2011. (VI.30.) VM rendelet a vendéglátó-ipari termékek előállításának és forgalomba hozatalának élelmiszerbiztonsági feltételeiről szóló szabályzó alapján a következő feladatot látja el:

- Intézményi étkeztetési szolgálat

A szakfeladatok egységekbe osztva képezik az intézmény szervezeti struktúráját. (1. számú ábra)

Az egyes szakmai egységek az egységen belül és az egységek közötti szoros együttműködésben végzik szakmai tevékenységüket, mindenkor a kompetenciahatárokat betartva. A szakmai egységek élén szakmai vezetők állnak, akik az intézmény gyermekvédelmi és szociális igazgatási törvény alá tartozó szakfeladatokkal összefüggésben szervezik, irányítják és ellenőrzik a szakmai munkát. Az intézményen belüli kommunikációról a Kommunikációs útvonalterv szabályzat rendelkezik.

I. A szolgáltatás célja

A szolgáltatás célja, hogy az intézmény a Szociális törvény alapján teljes körű ellátást biztosítson az Időskorúak Gondozóházára jogosult személyek részére, átmeneti jelleggel.

Az Időskorúak Gondozóháza azt a lakossági igényt kívánja kielégíteni, amely az átmeneti elhelyezés iránt felmerül azon idős emberek részéről, akik számára életkoruk, egészségi állapotuk, szociális helyzetük miatt már nem elegendőek az alapszolgáltatás keretében biztosított ellátások.

Az Időskorúak Gondozóháza átmenetet képez a saját otthonban történő gondozás és a tartós bentlakásos intézmény között.

A gondozás célja a bentlakók életkörülményeinek javítása, egészségi állapotuk folyamatos karbantartása, lehetőségekhez mérten javítása, a tétlenség és a magány okozta izoláció csökkentése.

A Gondozóház állandó makói lakóhellyel rendelkező személyek részére biztosít ellátást, melynek időtartama egy év.

Ha egy év elteltével, a gondozott családi környezetbe nem helyezhető vissza, vagy az alapellátás keretein belül az ellátása nem biztosítható, úgy az intézmény orvosa szakvéleményének

figyelembevételével, egy alkalommal az ellátás, egy évvel meghosszabbítható.

II. A megvalósítandó konkrét program bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatások, tevékenységek

Az idősek gondozása összetett tevékenység, amelyet az 1/2017. (II.14.) EMMI rendelet alapján a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről 1/2000. (I.7.) SZCSM rendeletbe bekerült szolgáltatási elemeinek együttes alkalmazásával, a gondozottak egyéni szükségleteinek figyelembevételével valósítunk meg. Az Időskorúak Gondozóházában teljes körű ellátást biztosítunk a gondozottak részére, amelyek:

Fizikai ellátás:

- gondozás,
- felügyelet,
- háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás,

Egészségügyi ellátás,

Mentálhigiénés gondozás,

Foglalkoztatás:

- közösségfejlesztés,
- tanácsadás,
- esetkezelés.

Fizikai ellátás:

- Az idős emberek teljes körű fizikai szükségleteinek kielégítése.
- Otthonos és biztonságos környezet, állandó felügyelet megteremtése.
- Háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás biztosítása.
- Az idős kornak megfelelő étkezés, szükség esetén diétás étkezés biztosítása.
- Gondozás és egyéb alapfokú szükségletek kielégítése (személyi higiénia megteremtése).

Egészségügyi ellátás:

- Rendszeres orvosi felügyelet. Hetente kétszer belgyógyász szakorvos vizitel. Bármilyen akut probléma esetén szakorvoshoz juttatjuk az idős beteget.
- Gyógyszer ellátás. A felírt gyógyszereket az orvos utasításának megfelelően a gondozónő osztja, szükség szerint a gyógyszer bevitelét is figyelemmel kíséri.
- Az intézmény a gondozottak számára az 1/2000. (I.7.) SZCSM rendelet alapján az alaplistában szereplő gyógyszereket térítésmentesen biztosítja. Az ettől eltérő gyógyszerek térítési díja a lakót terhelik.
- Szükség szerint gondoskodunk a betegek ápolásáról.
- Biztosítjuk a megfelelő szakorvosi ellátást, kórházi kezelést.
- A szűrővizsgálatokkal igyekszünk felmérni a problémákat (ortopédiai, látás-hallás, vércukorszint, tüdőgondozás, csontsűrűség vizsgálat), testsúly ellenőrzés havonta, vérnyomás ellenőrzés hetente, illetve orvosi utasításra naponta többször.

Mentálhigiénés gondozás:

- A közösségi életre való berendezkedés és a szociális beilleszkedés elősegítése,
- A családtól, a hozzátartozóktól való érzelmi elszakadás feldolgozása,

- A veszteségélmények feldolgozása (közeli hozzátartozó elvesztése, stb.),
- A belső lelki állapot és a külső körülmények közötti összhang létrehozása,
- Aktivításra ösztönzés (közös beszélgetések, társaságban való együtt dolgozás),
- A szabadidő hasznos eltöltésére való ösztönzés (zenehallgatás, közös vallásgyakorlás),
- Önbizalom erősítése,
- A közösségen belüli interperszonális kapcsolatok kialakítása,
- Közösségi fejlesztésben való részvétel elősegítése,
- Tanácsadás,
- Esetkezelés.

Foglalkoztatás:

A szabadidős programok keretében szervezett foglalkoztatásoknál a célszerűséget, a készségek fejlesztését, az önkéntességet, a rendszerességet a változatosságot tartjuk szem előtt. A szabadidős programokat éves, havi, heti tervek alapján végezzük, amely során figyelembe vesszük a bentlakók érdeklődését, meglévő fizikai erejüket, készségüket, képességüket. A foglalkozásokról naplót vezetünk.

III. Más intézményekkel történő együttműködés módja

Az integrált intézmény előnye, hogy az egymásra épülő szociális alap és szakosított ellátások egy intézményen belül valósulnak meg (étkezés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, tanyagondnoki szolgálat, családsegítő szolgálat). Az egységes szemlélet az azonos munkaszervezetben való együttműködés, a gyors információ áramlás hatékonyabbá és gyorsabbá teszi az idős emberek ellátás típusból a másikba történő elhelyezését.

- Felügyeleti szervekkel,
- Más szociális intézményekkel,
- Házi orvosokkal,
- Egyházakkal,
- Módszertani intézményekkel történő együttműködés.

Az intézmény fenntartójával az együttműködés többoldalú, kiterjed a költségvetési, pénzügyi, gazdasági tevékenységre, e tevékenységek ellenőrzésére, szakmai ellenőrzésre.

Az intézmény jó kapcsolatot ápol a kistérségben lévő szociális intézményekkel, elsősorban azokkal, amelyekkel Makó Város Önkormányzata feladat ellátási szerződést kötött. (Kiszombor, Klárafalva, Ferencszállás). Segítő együttműködésünk van a kistelepülésekkel, több alkalommal adtunk helyt továbbképzéseknek, illetve szerveztünk szakmai konzultációkat.

Jó a kapcsolatunk a Csongrád- Csanád Vármegyei Szivárvány Otthon Makói Idősök Otthona és az Óföldreáki Návay Aranka Idősök Otthona Intézményeivel (tartós bentlakásos intézmények). Az intézményünk lehetőséget biztosít arra, hogy az idős ellátásban gondozottak a gondozási idő lejártá előtt tartós bentlakásos intézménybe kerülhessenek.

Szoros a kapcsolat a házi orvosokkal, akik a jelzőrendszer részeként működnek. Több gondozott az ő jelzésük által került a Gondozóházba.

Az egyházak lelkészei kéthetente, illetve egyházi ünnepek előtt rendszeresen látogatást tesznek a Gondozóházban. A bentlakók személyes kívánságára soron kívül is meglátogatnak egy-egy idős embert (elsősorban a fekvő betegeket), akiknek nagy szükségük van a lelki vigaszra.

IV. Az ellátandó célcsoport jellemzői

Az ellátottak köre kiterjed: Makó város közigazgatás területén élő, állandó bejelentett lakcímmel rendelkező idős korúakra, valamint 18. életévüket betöltött beteg személyekre, akik magukról koruk, egészségi állapotuk, szociális helyzetük vagy más okból kifolyólag otthonukban időlegesen nem tudnak gondoskodni, illetve róluk nem gondoskodnak.

Az elmúlt évek ellátotti körének főbb jellemzői:

- átlagéletkor: 80,9 év (elmúlt évekhez képest folyamatosan növekszik)
- ellátottak döntő többsége nő
- az ellátást megelőzően nem részesültek személyes gondoskodást nyújtó más ellátási formában (a család próbált gondoskodni valamilyen formában idős hozzátartozójáról, vagy még önellátásra képes volt)
- alacsony jövedelműek
- belterületen élnek, sokan többemeletes, liftnélküli társasházi lakásban
- párhuzamosan több krónikus betegségben is szenvednek (szív- és érrendszeri betegség, mozgásszervi betegség, diabetes, csontritkulás)
- jelentős azoknak a kérelmezőknek a száma, akiknek nem csak átmeneti gondozásra, hanem tartós ápolásra, részlegben való elhelyezésre lenne szükségük, de a tartósbentlakásos intézményekbe nem nyernek felvételt a magas várólista miatt (fekvő és súlyos betegségben szenvedő betegek, demenciával élő idősök).

V. A feladat ellátás szakmai tartalma, módja, a biztosított szolgáltatások köre, rendszeressége

Az Idősök Gondozóházába 32 fő elhelyezésére van lehetőség. A teljes körű ellátáson belül, az alábbi szolgáltatást nyújtjuk:

Fizikai ellátás:

- gondozás,
- felügyelet,
- háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás,

Egészségügyi ellátás,

Mentálhigiénés gondozás,

Foglalkoztatás:

- közösségfejlesztés,
- tanácsadás,
- esetkezelés.

Fizikai ellátás:

- Az intézmény az ellátottakat otthonosan kialakított és berendezett 3-4 ágyas szobákban, a lakók egészségi állapotának és életkorának megfelelő módon helyezi el.
- Az intézményben a gondozottak fizikai és lelki biztonságát és felügyeletét a folyamatos munkarendben dolgozó gondozónők által biztosított személyi, illetve technikai eszközzel

- (nővérhívó) kontrollálja.
- Külön női és férfi zuhanyzó és WC, illetve mozgáskorlátozottak számára kialakított akadálymentes WC és zuhanyzó áll rendelkezésre az ellátottak részére.
 - A Gondozóház biztosítja a lakók által használt szobákban az életvitelszerű, folyamatos tartózkodást, az évszaknak megfelelő fűtést, a világítást, valamint a meleg vízzel való ellátást.
 - Lehetőséget biztosítunk egyik szobából a másikba való átköltözésre, összeférhetetlenség esetén szétköltözésre.
 - Az ellátott a saját ruházatát használja, ezzel is segítve az otthonosság érzésének fennmaradását. Ha az ellátást igénybevevő saját ruházattal nem rendelkezik, az intézménynek legalább három váltás ruházatot és lábbelit biztosítania kell évszaknak megfelelően. A személyes használatra kiadott ruházatot egyéni leltáron vezetjük.
 - Az intézmény gondoskodik a bentlakók ruházatának tisztításáról, ágyneműk biztosításáról.
 - Ágyneműcsere kéthetente, illetve szükség esetén azonnal történik.
 - A mosás mosatási rend alapján működik helyben, illetve kiszereződés alapján.
 - A gondozottaknak életsajátosságainak megfelelő napi háromszori étkezést, szükség esetén diétát biztosítunk. Az ételek készítése az intézmény saját konyháján történik, melyet kiszállítanak a Gondozóház tálalókonyhájára.
 - Fennjáró ellátottaink az intézmény ebédlőjében kulturált körülmények között fogyaszthatják el az ételleket. Fekvőbetegeink részére a gondozónők a szobájukba viszik az ételt és segítenek az étkezésben.
 - Ételek tálalása, újramelegítése, tárolása HACCP szabályainak betartása mellett történik.
 - A gondozóház dolgozóinak feladata a szakmai vezető irányítása és ellenőrzése mellett a környezet tisztaságának fenntartása, a szükséges takarítási munkák elvégzése. Törekszünk arra, hogy minden ellátást igénybevevő környezetének tisztán tartásában képességeihez mérten részt vegyen.
 - Az igénybevevőket segítjük mindennapi életvitelében, mindennapi ügyeinek intézésében, ha saját háztartásában, vagy annak hiányában azt nem tudja megoldani.
 - Szakképzett gondozónők gondoskodnak a gondozottak személyi higiéné biztosításáról, a gyógyszerelésről, az étkezésben, öltözködésben, a folyadékpótlásban, a hely és helyzetváltoztatásban, valamint az inkontinenciában való segítségnyújtásról.
 - A testi higiéné biztosítása naponta, illetve szükség szerint történik.
 - A napi tisztálkodás és a fürdetés koordinált fürdetési rend alapján valósul meg.
 - Nagy gondot fordítunk az ágyhoz kötött gondozottak testi higiéniájára.
 - A tisztálkodáshoz mindennemű tisztálkodási szert az intézmény biztosít.
 - Mobilitásuk megőrzése érdekében, fizikai állapotunknak megfelelő testmozgást (időstorna) szervezünk, a csak segítséggel mozgók részére biztosítjuk a gondozónőkkel történő sétát.
 - A gondozás során egyéni gondozási tervet kell készíteni, melynek tartalmaznia kell az ellátott személy fizikai és mentális állapotának helyzetét, az állapotjavulás, illetve megőrzés érdekében szükséges, illetve javasolt feladatokat, azok időbeli ütemezését, a segítségnyújtás egyéb elemeit. A gondozási tervet negyedévente, illetve a gondozott egészségügyi állapotában bekövetkezett jelentős változása esetén felül vizsgáljuk és az adott egészségi állapotnak megfelelően újratervezzük.
 - Havonta dolgozói értekezletet tartunk, ahol a szakmai vezető tájékoztat az aktuális változásokról, programokról, illetve nehezebb esetek, közös problémák megbeszélésére is

- mód nyílik.
- Egyéb szolgáltatásként, külön díjazás ellenében, mely a lakót terhelik: fodrász, manikűr, pedikűr vehető igénybe. Ingyenes szolgáltatásunk: a frissítő masszázs, melyet az ellátottjaink részére komfortérzetük javítása érdekében biztosítunk.

Egészségügyi ellátás:

- Egészségügyi ellátás keretében gondoskodunk az orvosi ellátásról, gondozottak egészségi állapotának felvilágosításáról és az egészségmegőrzést szolgáló tanácsadásról. Az intézményben gondozottak orvosi ellátását belgyógyász szakorvossal biztosítjuk, aki heti 2 alkalommal 2x2 órában rendszeresen ellenőrzi a Gondozóház lakóinak egészségi állapotát, betegségüknek megfelelő gyógyszert rendel el. Indokolt esetben gondoskodik a szakorvosi vagy intézményi gyógykezeléséről. A vizit alkalmával orvosi naplót vezet.
- Az intézményben 1/2000 (I.7.) SzCsM rendeletben foglalt alaplistás gyógyszereket térítésmentesen biztosítjuk.
- A rendszeres gyógyszerkészletet havonta a Gondozóház szakmai vezetője állítja össze az intézmény orvosának javaslata alapján.
- Ezen túlmenően felmerülő egyéni gyógyszerigények költségét az ellátott fizeti.
- Az alaplistás gyógyszerekről a gondozottak rendszeresen tájékoztatást kapnak.
- Az intézmény vállalja a vényre felírt gyógyászati segédeszközöknek az ellátott költségén történő beszerzését.
- A szakorvos által rendelt diétát saját konyháról biztosítjuk.
- A személyi és környezeti, valamint ételmiszer higiénés szabályokat betartjuk és betartatjuk gondozottainkkal.
- A Gondozóházban alapápolási feladatokat is ellátunk, intézményi orvos felügyeletével.
- Ha az ellátásban részesülő személy állapota miatt ápolásra is szorul, az egyéni gondozási terv részeként ápolási tervet is kell készíteni. Az ápolási tervnek tartalmaznia kell az ellátást igénybevevő egészségi állapotának leírását, az ápolási tevékenység tartalmát, az ápolás várható időtartamát, ellátás kezdeményezését más intézményben (pl. fekvőbeteg gyógyintézeti elhelyezését stb.).
- Az ápolási feladatok szakszerű ellátását az intézmény orvosa folyamatosan figyelemmel kíséri.
- Az intézményben elhunytakkal kapcsolatos teendők ellátását az „Elhunytakkal kapcsolatos szabályzat” tartalmazza.

Mentálhigiénés gondozás:

- Intézményünkben valamennyi gondozott számára biztosítjuk a személyre szabott bánásmódot, segítjük a saját otthon elhagyásából adódó lelki megrázkódtatás feldolgozását, a közösségbe való beilleszkedést. Célunk az ellátott testi-lelki aktivitásának fenntartása, megőrzése, valamint a meglévő képességeinek szinten tartása, fejlesztése, lelki harmónia, elégedettség kialakulása.
- Lehetőséget biztosítunk apróbb személyes tárgyak (fényképek, könyvek) behozatalára, amellyel az új környezetet otthonosabbá tudják tenni.
- Nagy gondot fordítunk a szobatársak megválasztására, annak érdekében, hogy a beilleszkedés minél könnyebb legyen.
- A mentálhigiénés szakember személyre szabottan foglalkozik a gondozottakkal. Segítséget nyújt abban is, hogy az esetlegesen lazuló családi kapcsolatok szorosabbra fonódjanak és a családtagok idős hozzátartozójukat rendszeresen látogassák.

- Közreműködik a konfliktusok kezelésében, megoldásában, esetmegbeszélést kezdeményezhet szakemberek közreműködésével (ellátott jogi képviselő, pszichológus).
- A mentálhigiénés gondozást a gondozónők beépítik a gondozási folyamatba. Különösen nagy figyelmet fordítunk az ágyhoz kötött gondozottak mentális állapotára.
 - A Gondozóház lakóinak lehetőséget biztosítunk a szabad vallásgyakorláshoz. A református, katolikus és görögkatolikus egyház rendszeresen tart istentiszteletet, misét az erre a célra kialakított imateremben. Az egyházak fontos szerepet töltenek be az idősek lelki gondozásában.
 - Az ellátás rendszeressége: az idős ember szükségletének megfelelően. Mentálhigiénés szakember egyéni és csoportos foglalkozást heti két alkalommal vezet.

Foglalkoztatás:

- A foglalkoztatással célunk: preventív módon az idős embert ki tudjuk mozdítani az izolálódás, az introvertáltság és a mások iránti közöny állapotából.
- Közösségfejlesztés céljából a mentálhigiénés szakember rendszeresen szervez programokat, hogy az idősek hétköznapjait változatosabbá, színesebbé tegye, a bentlakókat közösséggé formálja.
- A foglalkozások megválasztásakor figyelemmel vagyunk az ellátást igénylő életkorára, egészségi állapotára és meglévő képességeire.
- A szellemi képességek megőrzését játékos vetélkedőkkel segítjük elő. A manuális készség megtartása érdekében papír és textil felhasználásával apróbb tárgyakat készítenek a lakók, amelyeket elajándékozhatnak.
- Mozgásképességük szinten tartását időstornával, városi, piaci sétával segítjük elő.
- Az információhoz jutást televíziók, rádiók biztosítják, többféle napi és hetilap áll a gondozottak rendelkezésére. Adományból származó kisebb könyvtárral is rendelkezünk, illetve hangos könyvtári regényeket is kölcsönzünk, amelyet időseink nagy élvezettel hallgatnak.
- Részt veszünk különböző programokon, ahol a generációk találkozhatnak egymással. A generációk közötti kapcsolat megtartása érdekében óvodás és általános iskolás csoportok rendszeres látogatói a Gondozóháznak. Az egyházi ünnepeket közösen ünnepeljük, de egyéb alkalmakkor is műsorokkal szórakoztatjuk a bentlakókat.
- A város központjában lévő Gondozóházból könnyen elérhetők a különböző rendezvények, illetve a saját intézményünkben működő klubjaink rendezvényeire is meghívást szoktunk kapni. Ezekre a rendezvényekre gondozónői kísérettel tudnak eljutni a lakók, valamint a tanyagondnoki szolgálat gépkocsijával.
- Negyedévente lakógyűlést tartunk. Minden lakó elmondhatja a problémáját, javaslatát, amit a szakmai vezető és az intézményvezető figyelembe vesz a lakók jobb életkörülményeinek javításáért.

VI. Az ellátás igénybevételének módja

A kérelmező és/vagy törvényes képviselője kérelmet nyújt be az Időskorúak Átmeneti Gondozóházában történő elhelyezésre. A kérelmet az intézményvezető fogadja és bírálja el. A döntéshez szükséges információkat és az előgondozást az Időskorúak Átmeneti Gondozóházának szakmai vezetője szerzi be/végzi. Sürgősségi elhelyezés esetén a kérelem benyújtását követő azonnali döntéshozatal történik szabad férőhelyek függvényében.

A szakmai vezető elvégzi az előgondozást, illetve beszerzi a gondozási szükségletekről szóló

igazolást, valamint a jövedelemigazolást. A beszerzett dokumentumokkal a szakmai vezető megkeresi a kérelmező előkészített anyagával az intézményvezetőt döntéshozatal céljából. A döntéshozatal (Szt. 94§ a) szerint) követően a kérelmezőt írásban értesíti az intézményvezető. Az írásos tájékoztató tartalmazza az intézménybe történő felvétel rendjét, időpontját és az elhelyezéssel kapcsolatos teendőket. Tekintettel arra, hogy az Időskorúak Átmeneti Gondozóháza határozott ideig, maximum 1 év időtartamra, - amely meghosszabbítható indokolt esetben - szól a döntésről szóló értesítés erre is kiterjed. Az előgondozás a kérelem beérkezésétől számítva két héten belül történik. A megállapodás megkötése a felvétel napján aktualizálódik.

A megállapodás (Szt. 94/C § (3)) kiterjed az intézményben való életvitel módjára és bekerülési költségeire és az ellátottra vonatkozó jogokra és köteleességekre, valamint a gondozás időtartamára.

VII. A szolgáltatásról szóló tájékoztatás helyi módja

Intézményünk több szociális alap- és szakosított ellátást biztosít Makó város lakosainak. Valamennyi szolgáltatásról, az igénybevétel módjáról, az intézmény elérhetőségéről weblapon, a Polgármesteri Hivatal által kiadott, (a város valamennyi lakásába eljutó) Makói Hírek újságon keresztül értesülhet a lakosság. Az intézmény a Makói Városi Televízió közérdekű hirdetéseinek útján is tájékoztatja a lakosságot.

VIII. Az ellátottak és a szociális szolgáltatást végzők jogaival kapcsolatos szabályok

Az ellátottak általános jogai:

- Az ellátottnak joga van szociális helyzetére, egészségi, mentális állapotára, speciális helyzetére és egyéni szükségletére tekintettel a szolgáltatás igénybevételére.
- Az ellátottnak a szociális szolgáltatások biztosítása során joga van az egyenlő bánásmóddhoz.
- Az ellátást igénybe vevőnek nyújtott szolgáltatásokban figyelemmel kell lenni az alkotmányos és emberi jogok (különösen az élethez, emberi méltósághoz, testi épségéhez, testi-lelki egészségéhez) maradéktalan és teljes körű biztosítására.
- Az ellátást igénybe vevőt megilleti személyes adatainak védelme, valamint a magánéletével kapcsolatos titokvédelem.
- Az ellátottnak joga van az intézményen belüli és intézményen kívüli szabad mozgásra, figyelemmel a saját és társai nyugalma, biztonságára. Az intézményen kívüli és belüli mozgások szabályozása a házirendben leírt módon történik, illetve a felvételi elbeszélgetés során kerül tájékoztatásra.
- Az ellátást igénybe vevőnek joga van családi kapcsolatainak fenntartásához, rokonok, látogatók fogadásához. A látogatások részletes rendjét a házirend tartalmazza.
- Az ellátást igénybe vevőnek joga van az intézmény működésével, gazdálkodásával kapcsolatos legfontosabb adatok megismeréséhez, erről az intézmény hirdetmény útján tájékoztatja a lakókat.

Az ellátást igénybevevőnek joga van bármely kérdéssel a mindenkori ellátottjogi és betegjogi képviselőhöz fordulni. Az ellátottjogi és betegjogi képviselők elérhetőségét minden gondozott külön szóróanyagon megkapja, személyi változás esetén új szóróanyag kerül kiosztásra.

Az ellátottjogi képviselő a személyes gondoskodást nyújtó alap- és szakosított ellátást biztosító intézményi elhelyezést igénybe vevő, illetve szolgáltatásban részesülő részére nyújt segítséget

jogai gyakorlásában.

Az ellátottjogi képviselő feladatai:

- tájékoztat;
- segít az ellátással kapcsolatos kérdések, konfliktusok megoldásában, panaszok megfogalmazásában és kivizsgálásában (kivéve jogviszony keletkezése és megszűnése, áthelyezés);
- a szociális szolgáltatásokat igénybevevő személy képviselőjében járhat el.

A szociális szolgáltatást végzők jogai:

A munkaviszonyban álló közalkalmazottaknak biztosítani kell, hogy:

- a munkavégzéssel kapcsolatos megbecsülést megkapják,
- tiszteletben tartsák emberi méltóságukat és személyiségi jogaikat,
- munkájukat elismerjék,
- valamint a munkáltató megfelelő munkavégzési körülményeket biztosítson számukra.

A munkáltató nagy gondot fordít arra, hogy dolgozói részére minél több lehetőséget biztosítson rekreációra, mentális állapotuk karbantartására, a kiégés megelőzésére (pszichológus, szupervízió, szakmai továbbképzések, intézményi rendezvények).

A Makói Egyesített Népjóléti Intézményben dolgozók szakmai továbbképzésének rendje, üteme és finanszírozása a Továbbképzési Szabályzatban foglaltak szerint történik.

Az Időskorúak Átmeneti Gondozóházának munkaköreit betöltő személyek közfeladatot ellátó személyeknek minősülnek.

Helyettesítés rendje

Az Időskorúak Átmeneti Gondozóházának szakmai vezetőjét távollétében az intézményvezető által kijelölt munkatárs helyettesíti. Valamennyi szakdolgozó munkaköri leírásában meghatározásra került a helyettesítés rendje.

Azonos telephelyen, azonos munkakörben foglalkoztatott dolgozók helyettesítését a szakmai vezető határozza meg.

Makó, 2024. november 27.

Hatályos: 2025. január 1.

Gyenge Ferenc
szakmai vezető

Tóthné Balázs Andrea
intézményvezető

MAKÓI EGYESÍTETT NÉPJÓLÉTI INTÉZMÉNY

**JELZŐRENDSZERES HÁZI
SEGÍTSÉGNYÚJTÁS**

SZAKMAI PROGRAM

**Makó
2025. január**

I. A Makói Egyesített Népjóléti Intézmény bemutatása

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás Makó Város Önkormányzata által fenntartott Makói Egyesített Népjóléti Intézmény keretein belül működik. A Makói Egyesített Népjóléti Intézmény a szociális igazgatásról és a szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény és az 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló szabályzók alapján az alábbi feladatokat látja el:

Szociális alapszolgáltatások

- *tanyagondnoki szolgáltatás,*
- *az étkeztetés,*
- *a házi segítségnyújtás,*
- *a családsegítés,*
- *a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,*
- *a nappali ellátás*
 - *idősek klubjai*
 - *nappali melegedő*

A személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátást

- *az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény*
 - *időskorúak átmeneti gondozóháza*
 - *hajléktalan személyek éjjeli menedékhelye*

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény és a 15/1998. NM Rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló szabályzók alapján két szakfeladatot lát el. Ezek a szakfeladatok a következők:

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- *a gyermekjóléti szolgáltatás,*
- *a gyermekek napközbeni ellátása,*
 - *bölcsőde*

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV.tv., valamint az iskola-egészségügyi ellátásról szóló 26/1997.(IX. 3.) NM. rendelet alapján ellátott feladatok:

- *iskola-egészségügyi ellátás*

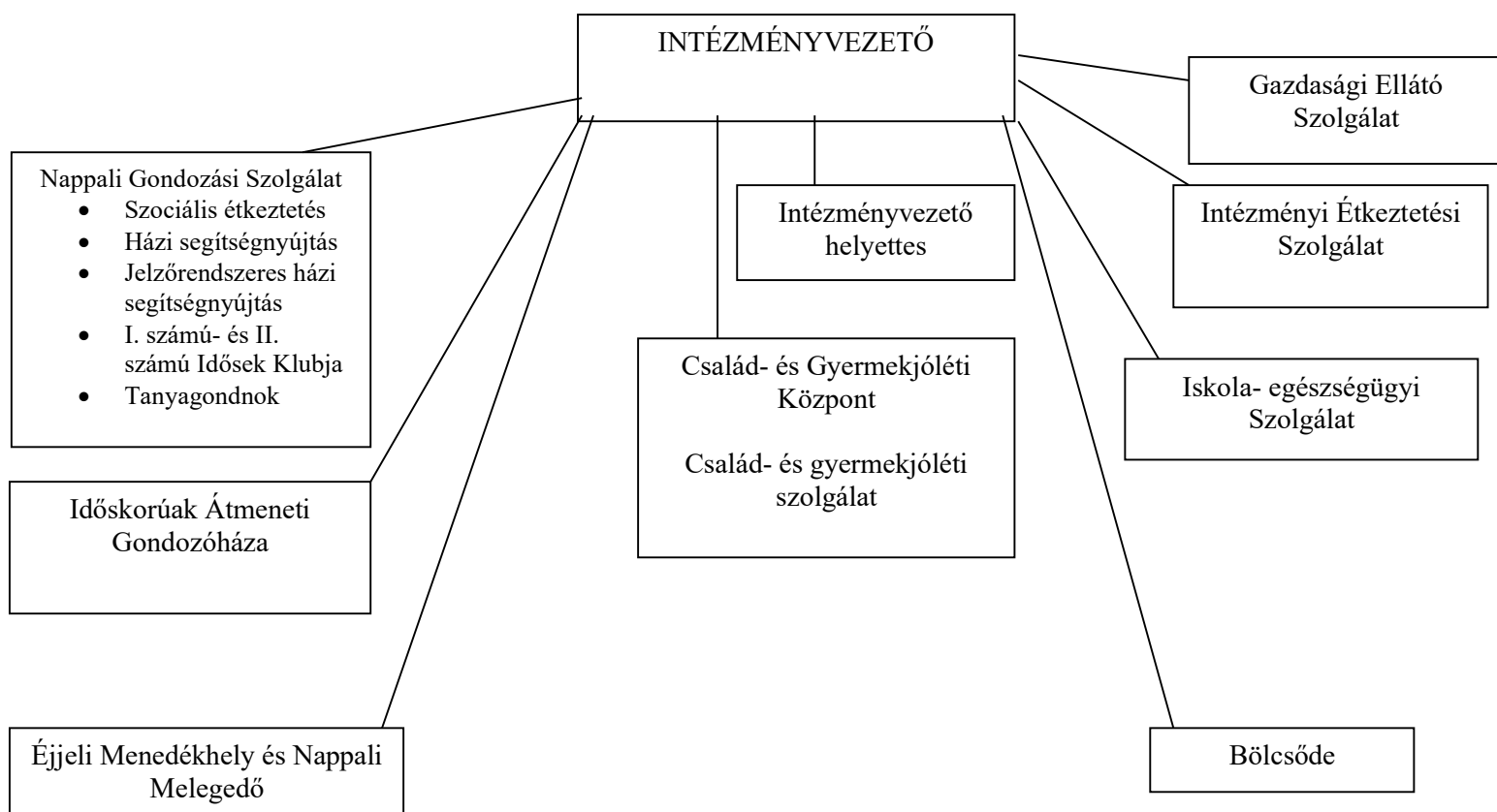
A 2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról és a 368/2011 (XII.31.) Korm. rendelet az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló szabályzók alapján egy szakfeladatot lát el. Ez a szakfeladat a következő:

- *Gazdasági ellátó szolgálat*

A 2008. évi XLVI. törvény az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről és a 62/2011. (VI. 30.) VM rendelet a vendéglátó-ipari termékek előállításának és forgalomba hozatalának élelmiszerbiztonsági feltételeiről szóló szabályzó alapján a következő feladatot látja el:

- *Intézményi étkeztetési szolgálat*

A szakfeladatok szakmai egységekre osztva képezik az Intézmény szervezeti struktúráját. (1. számú ábra) Az egyes szakmai egységek az egységen belül és az egységek közötti szoros együttműködésben végzik szakmai tevékenységüket, mindenkor a kompetenciahatárokat betartva. A szakmai egységek élén szakmai vezetők állnak, akik az intézmény gyermekvédelmi és szociális igazgatási törvény alá tartozó szakfeladatokkal összefüggésben szervezik, irányítják és ellenőrzik a szakmai munkát. Az Intézményen belüli kommunikációról a Kommunikációs útvonalterv szabályzat rendelkezik.

2002. október 17-e óta működik jelzőrendszeres házi segítségnyújtás Makón. Kezdetben 40 db készüléssel. 2006. január 1-jével a készülékek száma 60 darabra emelkedett. 2023. júliustól 80 darab készülék áll rendelkezésre, melyből 10 db kistérségi településekre lett kihelyezve. Jelenleg a kistérségi településeken összesen 9 készülék működik. 2025. januártól a készülékszám csökkentésre kerül 55 darabra a Gondosóra igénybevételének növekedése miatt.

II. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás célja, feladata

- A saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készüléket használni képes, krízishelyzetbe kerülő idős emberek megsegítése.
- Elősegítse és lehetővé tegye az akut módon felmerülő problémák – rosszullet, lakáson belüli baleset, betörés stb. – azonnali, illetve rövid időn belüli megoldását.
- Növelje az ellátott biztonságérzetét, csökkentse az egészségi ártalmakat, lehetővé tegye a közvetlen kapcsolattartást az ellátó intézménnyel, hozzájáruljon a jobb életminőséghez.

A szolgáltatás működése, előnyei:

- a jelzőkészülék kicsi, nem akadályozza viselőjét a mindennapi tevékenységek elvégzésében
- könnyen működésbe hozható, elég egy gombot megnyomni
- a nyomógomb használata esetén közvetlen riasztás érkezik a diszpécser központba, a diszpécser visszahívja az ellátottat és azonnal „riasztja” az ellátó kollégát is, aki minden esetben a helyszínen győződik meg az ellátott állapotáról és teszi meg további intézkedéseit az ellátott érdekében
- a szolgáltatás az év minden napján folyamatos 24 órában működik,

III. A megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek leírása

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtással megvalósultak a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló idős emberek otthonmaradásának biztonságos feltételei.

A Makói Egyesített Népjóléti Intézmény által működtetett jelzőrendszeres házi segítségnyújtás 80 idős embernek nyújt segítséget különböző krízishelyzetben.

Ellátási terület	Jelzőkészülék száma
Makó	71
Kiszombor	6
Klárafalva	2
Ferencszállás	1

A jelzőrendszeres házi gondozás az év 365 napján a nap 24 órájában működik, munkaidőn kívül a szolgáltatást készenlét formájában biztosítja az intézmény.

- A jelzések az SOS budapesti diszpécserközpontjába érkeznek,
- A gondozók munkájának koordinálása, irányítása a szakmai központból (Makó, Tinódi u. 8/A.) történik.
- A segélyhívásokhoz 55 db EV-07B típusú segélyhívó berendezés áll rendelkezésre, amelyek kétoldali verbális kommunikációra közvetlenül alkalmasak.

- Az 55 db készülék az intézmény bérlte az SOS Kft-től. Működtetésükről, folyamatos karbantartásukról a központ gondoskodik.
- Az ügyeletes gondozók részére készenléti táska, mobiltelefon, a gyors helyszínre jutáshoz személygépkocsi, illetve elektromos kerékpár áll rendelkezésre.

A pánik gombbal működő készülék kezelése rendkívül egyszerű, ugyanakkor biztonságos. A jelzés beérkezését követően a gondozónőknek maximum 30 perc áll rendelkezésükre a helyszínre érkezésre. A probléma súlyosságától függően vagy önállóan megoldják azt, vagy az orvosi ügyelet, illetve mentőszolgálat segítségét kérik.

Az elmúlt évek tapasztalatai azt mutatják, hogy a jelzőrendszeres házi gondozással az idősök hosszú ideig, saját lakó környezetükben gondozhatók és bentlakásos intézménybe csak akkor kerülnek, ha egészségi állapotuk véglegesen megromlik.

IV. Más intézményekkel történő együttműködés módja

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a Makói Egyesített Népjóléti Intézménybe integrált szakmai egységként működik. Az integráció előnye, a gyors információáramlás, amely lehetővé teszi, hogy a rászorulóknak mielőbb a szolgálat látókörébe kerüljenek, és a lehetőségekhez képest rövid időn belül biztosításra kerüljön számukra a jelzőkészülék.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás napi kapcsolatban van a Makói Egyesített Népjóléti Intézmény valamennyi szakterületével, azok közül is elsősorban azokkal, amelyek idősök ellátásával foglalkoznak (idősök klubjai, házi segítségnyújtás, szociális étkeztetés és Időskorúak Átmeneti Gondozóháza).

Rendszeres kapcsolata van azzal a 3 településsel (Kiszombor, Klárafalva, Ferencszállás), amelyek részére a jelzőkészülékeket biztosítja.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás rendszeres kapcsolatban áll a városban működő 11 házi orvosi szolgálattal, a gondozónők minden olyan esetben jelzéssel élnek a házi orvos felé, ha a gondozott egészségi állapotában változás következik be.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás kapcsolatban áll az átmeneti, illetve tartós bentlakásos intézményekkel. Segíti a gondozottak elhelyezését abban az esetben, ha már az idős ember saját otthonában a jelzőkészülék mellett sem látható el.

V. Az ellátandó célcsoport jellemzői

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás Makó város közigazgatási területén élő lakosokon kívül kiterjed Makó külterületén élőkre, Ferencszállás, Klárafalva és Kiszombor községekben élő lakosokra, akik az Szt. szerint az intézmény által nyújtott ellátásra jogosultak.

Makó városában közel 23.000 fő rendelkezik bejelentett lakcímmel, közülük körülbelül 6000 fő a 60 év feletti lakosok száma.

Az ellátás igénybevételét előgondozás előzi meg, amely során megállapításra kerül a szolgáltatás igénybevételének indokoltsága.

A jelenleg ellátásban részesülők demográfiai mutatói:

Nemek szerinti megoszlás

Nő 87%	Férfi 13 %
--------	------------

Életkor szerinti megoszlás	
18-64 év között	1 fő
65-74 év között	8 fő
75 év felett:	51 fő

Az ellátottak átlagéletkora eléri a 80 évet.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban részesülők közül sokan özvegyek, egyedülállóak, családjuk, rokonuk nem él a városban, ellátásukban segítséget nem tudnak nyújtani.

A rendelkezésre álló 55 db készülék elsősorban azon egyedül élő, idős emberek részére került kihelyezésre, akikről a család napi 24 órában nem tud gondoskodni.

VI. A feladatellátás szakmai tartalma, módja, a biztosított szolgáltatások formái, köre, rendszeressége

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás önálló szakfeladat, de szorosan kapcsolódik, illetve épül a házi segítségnyújtásra.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás hozzájárul ahhoz, hogy az idős emberek minél tovább biztonságban, saját otthonukban gondozhatóak legyenek. Veszély vagy krízishelyzetben biztosított a gyors segítségnyújtás.

A jelzőrendszeres készülék elsősorban azon idős emberek részére kerül felszerelésre, akik a személyes gondoskodást nyújtó alapellátás körébe tartoznak, valamint a házi orvosok és egészségügyi intézmények jelzése alapján indokolt ez az ellátás.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás szakszerű működése érdekében:

- a készülékkel rendelkező idős házi orvosával minden esetben felveszi az intézmény a kapcsolatot, egészségi állapotáról, a rendszeresen szedett, krízishelyzetben adható gyógyszereiről tájékoztatást kér,
- az idős hozzátartozójával rendszeres kapcsolatot tart a jelzőrendszeres szociális gondozó, segélyhívás esetén minden esetben értesíti a történetekről,
- az ellátott személy segélyhívása esetén az ügyeletes gondozó a helyszínen haladéktalanul megjelenik,
- a segélyhívás okául szolgáló probléma megoldása érdekében a gondozó a szükséges azonnali intézkedéseket megteszi,
- a gondozó szükség esetén további egészségügyi vagy szociális ellátást kezdeményez,
- ugyanazon gondozottnál gyakorta előforduló segélyhívás esetén a házi orvossal és a hozzátartozóval a további teendőket megbeszéljük.

A segítségnyújtás – a segélyhívástól a krízishelyzet megoldásáig tartó – folyamata:

- a segélykérő gombot megnyomva a készülék jelzést küld a diszpécser központba,
- a diszpécserközpontban megjelenik a segélyt kérő személy minden adata és az ügyeletes gondozó telefonszáma,
- a diszpécser értesíti az ügyeletes gondozónőt,

- a gondozó a szükséges közlekedési eszközzel (elektromos kerékpár, gépkocsi) haladéktalanul a segélyhívás helyszínére megy és segítséget nyújt.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban részesülőkkel a szolgálatvezető folyamatosan tartja a kapcsolatot:

- segélyhívás esetén az ügyeletes gondozónő referál a szakmai egység vezetőjének,
- egyéb esetekben a folyamatos készülék karbantartás végett keresi fel a szakmai egység vezetője az igénybevevőt.

Segélyhívás esetén minden alkalommal értesítik és tájékoztatják a házi orvost és a hozzátartozót. Abban az esetben, ha az idős házi segítségnyújtásban is részesül, tájékoztatják a házi gondozónőt és felhívják a figyelmét az adott/aktuális problémára.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtást 4 fő szakképzett gondozónő, folyamatos készenléti ügyeletben, heti váltással, illetve munkaidőben kettő gondozónő látja el. Ezen kívül 4 fő gépkocsivezető áll rendelkezésre heti váltásban.

Segélyhívás esetén riasztási jegyzőkönyvet vezet az ügyeletes gondozó, a Nappali Gondozási Szolgálat vezetője havi összesítőt készít a hónapban történt eseményekről.

VII. A szolgáltatás igénybevételének módja, feltételei

A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevétele önkéntes, az ellátást igénylő, illetve törvényes képviselője kérelmére történik.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtásba való felvételt az 1993. évi III. törvény 65. § (4) szabályozza.

A felvételi kérelmet az ellátást kérelmező, vagy törvényes képviselője a Makói Egyesített Népjóléti Intézmény központi telephelyén (6900 Makó, Tinódi utca 8/A.) nyújthatja be. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtásba szóló felvételi kérelem benyújtását követően előgondozást végez a szakmai egység vezetője.

A felvételtől a Szociális törvény 94. § (e) alapján az intézményvezető dönt a kérelemhez csatolt orvosi vélemény és a helyszínen végzett előgondozás alapján. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtásba történő felvételtől az intézményvezető a kérelmezőt írásban értesíti, amelyben meghatározza a szolgáltatás igénybevételének kezdő időpontját. Az intézményvezetői döntés ellen a kérelmező Makó Város Önkormányzat Képviselő-testületéhez fellebbezéssel élhet.

Az ellátásba vételkor a kérelmezővel az intézményvezető gondozási megállapodást köt (az 1993. évi III. törvény 94/C. § (1) bekezdés alapján).

A gondozási megállapodás tartalmazza:

- az intézmény által nyújtott szolgáltatás időpontját,

- az intézményi ellátás időtartamát (határozott vagy határozatlan),
- a nyújtott szolgáltatások tartalmát,
- a személyi térítési díj megállapítására, fizetésére vonatkozó szabályokat,
- az ellátott jövedelmét és az ez alapján megállapított személyi térítési díj összegét,
- az ellátás szüneteltetésének, megszüntetésének módjait,
- az igénybevevő természetes személyazonosító adatait.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtásért térítési díjat kell fizetni. A térítési díj kiszámítása az igénybevett szolgáltatásnak megfelelően történik, amely az intézményi térítési díj alapján az igénybevevő jövedelmének figyelembevételével kerül megállapításra.

A térítési díjat a többször módosított 29/1993. (II. 17.) Kormányrendelet alapján Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete rendeletben szabályozza.

VIII. A szolgáltatásról szóló tájékoztatás helyi módja

A szolgáltatás igénybevételéről a helyi sajtón és a városi televízión, továbbá az orvosi rendelőkben és az önkormányzat hatósági csoportjánál elhelyezett szórólapokon, az intézmény honlapján, valamint közösségi médiafelületén keresztül értesülhet a lakosság, tájékoztatást ad továbbá a szakmai egység vezetője.

IX. Az ellátottak és a szociális szolgáltatást végzők jogaival kapcsolatos szabályok

Az ellátottak általános jogai:

- Az ellátottnak joga van szociális helyzetére, egészségi, mentális állapotára, speciális helyzetére és egyéni szükségletére tekintettel a szolgáltatás igénybevételére.
- Az ellátottnak a szociális szolgáltatások biztosítása során joga van az egyenlő bánásmódhoz.
- Az ellátást igénybe vevőnek nyújtott szolgáltatásokban figyelemmel kell lenni az alkotmányos és emberi jogok (különösen az élethez, emberi méltósághoz, testi épségéhez, testi-lelki egészségéhez) maradéktalan és teljes körű biztosítására.
- Az ellátást igénybe vevőt megilleti személyes adatainak védelme, valamint a magánéletével kapcsolatos titokvédelem.

Az ellátást igénybevevőnek joga van bármely kérdéssel a mindenkori ellátott jogi és betegjogi képviselőhöz fordulni. Az ellátott jogi és betegjogi képviselők elérhetősége minden házi gondozott számára jól látható helyen van közzé téve a központban.

Az **ellátottjogi képviselő** a személyes gondoskodást nyújtó alap- és szakosított ellátást biztosító intézményi elhelyezést igénybe vevő, illetve szolgáltatásban részesülőnek nyújt segítséget jogai gyakorlásában.

Az ellátottjogi képviselő feladatai:

- tájékoztat;
- segít az ellátással kapcsolatos kérdések, konfliktusok megoldásában, panaszok megfogalmazásában és kivizsgálásában (kivéve jogviszony keletkezése és megszűnése, áthelyezés);
- a szociális szolgáltatásokat igénybevevő személy képviselőként járhat el.

A szociális szolgáltatást végzők jogai:

A munkaviszonyban álló személyeknek az intézmény biztosítja, hogy:

- a munkavégzéssel kapcsolatos megbecsülést megkapják,
- tiszteletben tartásuk emberi méltóságukat és személyiségi jogaikat,
- munkájukat elismerjék,
- valamint a munkáltató megfelelő munkavégzési körülményeket biztosítson számukra (munkaruha, elektromos kerékpár, motorkerékpár stb.).

A munkáltató nagy gondot fordít arra, hogy dolgozói részére minél több lehetőséget biztosítson rekreációra, mentális állapotuk karbantartására, a kiégés megelőzésére (pszichológus, szupervízió, szakmai továbbképzések, intézményi rendezvények).

A Makói Egyesített Népjóléti Intézményben dolgozók szakmai továbbképzésének rendje, üteme és finanszírozása a Továbbképzési Szabályzatban foglaltak szerint történik.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás munkaköreit betöltő személyek a 1993. évi III. törvény 94/L § (2) a) és e) pontja alapján közfeladatot ellátó személyeknek minősülnek.

Kelt: Makó, 2024. november 27.

Hatályos: 2025. január 1.

Szabó Zoltán

szakmai vezető

Tóthné Balázs Andrea

intézményvezető

Makói Egyesített Népjóléti Intézmény

KÁLVIN TÉRI BÖLCSŐDE SZAKMAI PROGRAM

2025–2027.

Makó

TARTALOMJEGYZÉK

<i>I. A MAKÓI EGYESÍTETT NÉPJÓLÉTI INTÉZMÉNY BEMUTATÁSA</i>	<i>3.o.</i>
<i>II. KÁLVIN TÉRI BÖLCSŐDE</i>	<i>6.o.</i>
<i>III. HELYZETELEMZÉS, AZ ELLÁTANDÓ CÉLCSOPORT ÉS AZ ELLÁTANDÓ TERÜLET JELLEMZŐI</i>	<i>8.o.</i>
<i>IV. A BÖLCSŐDE SZEMÉLYI ÉS TÁRGYI FELÉTELEI</i>	<i>9. o.</i>
<i>V. A BÖLCSŐDE HITVALLÁSA</i>	<i>11.o.</i>
<i>VI. A SZOLGÁLTATÁS CÉLJA, FELADATA, ALAPELVEI</i>	<i>12.o.</i>
<i>VII: A MEGVALÓSÍTANI KÍVÁNT PROGRAM BEMUTATÁSA, A LÉTREJÖVŐ KAPACITÁSOK, A NYÚJTOTT SZOLGÁLTATÁS ELEMÉK, TEVÉKENYSÉGEK LEÍRÁSA</i>	<i>15. o.</i>
<i>VIII. A BÖLCSŐDEI ÉLET MEGSZERVEZÉSI ELVEI</i>	<i>21.o.</i>
<i>IX. CSALÁDI NEVELÉS SEGÍTÉSE, KAPCSOLATTARTÁS A CSALÁDOKKAL</i>	<i>23.o.</i>
<i>X. NAPIREND</i>	<i>27.o.</i>
<i>XI. BÖLCSŐDÉNK NEVELÉSI FELADATAI</i>	<i>28.o.</i>
<i>XII.BÖLCSŐDEI NEVELÉS-GONDOZÁS FŐBB HELYZETEI</i>	<i>30. o.</i>
<i>XIII. KIEMELT SZAKMAI CÉLUNK AZ ÉNEK-ZENEI NEVELÉS</i>	<i>31.o.</i>
<i>XIV. AZ INTÉZMÉNYEN BELÜLI ÉS MÁS INTÉZMÉNYEKKEL TÖRTÉNŐ EGYÜTTMŰKÖDÉS MÓDJA</i>	<i>33.o.</i>
<i>XV. AZ IGÉNYBE VEVŐK ÉS A SZEMÉLYES GONDOSKODÁST VÉGZŐ SZEMÉLYEKJOGAINAK VÉDELMEVEL KAPCSOLATOS SZABÁLYOK</i>	<i>34.o.</i>
<i>XVI. MINŐSÉGI MUNKAVÉGZÉS A BÖLCSŐDÉBEN A NEVELŐMUNKA BELSŐ ELLENŐRZÉSE</i>	<i>36.o.</i>
<i>XVII. BÖLCSŐDEI DOKUMENTÁCIÓ</i>	<i>37.o.</i>
<i>Záradék</i>	<i>38. o.</i>
<i>Megismerési záradék</i>	<i>39.o</i>

I. A MAKÓI EGYESÍTETT NÉPJÓLÉTI INTÉZMÉNY BEMUTATÁSA

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (Áht.) az államháztartásról, a végrehajtásáról szóló 368/2011 (XII.31.) Korm. rendelet (Ámr.), valamint az információs önrendelkezési jogról és az információs szabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény, továbbá az ágazati külön törvények: a 2020. évi C. tv. az egészségügyi szolgálati jogviszonyról, a 2023. évi LII. tv. a pedagógusok új életpályájáról, a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. III. törvény (Sztv.) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) törvény és a kapcsolódó egyéb jogszabályok rendelkezéseinek figyelembevételével Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete 1997. január 1-től Egyesített Népjóléti Intézményt alapított. Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete a Makói Egyesített Népjóléti Intézményen keresztül biztosítja mindazokat a személyes gondoskodást nyújtó alap és szakosított ellátásokat, gyermekvédelmi alapellátásokat, valamint egészségügyi alapellátásokat, amelyeket az Szt., a Gyvt. és az Eü. törvények kötelezővé tesznek.

A Makói Egyesített Népjóléti Intézmény állami feladatként ellátandó alaptevékenysége, alapfeladatai:

A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. tv. alapján ellátott feladatok:

Szociális alapellátás körében:

- tanyagondnoki szolgáltatás
- étkeztetés
- házi segítségnyújtás
- családsegítés
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

Nappali ellátás:

- idősek klubja
- nappali melegedő

Szociális szakosított ellátás körében:

Átmeneti ellátás:

- időskorúak gondozóháza
- hajléktalan személyek éjjeli menedékhelye

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény alapján ellátott feladatok:

Gyermekjóléti alapellátás:

- gyermekjóléti szolgáltatás

Gyermekek napközbeni ellátása:

- bölcsőde

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV.tv., valamint az iskola-egészségügyi ellátásról szóló 26/1997.(IX. 3.) NM. rendelet alapján ellátott feladatok:

- iskola-egészségügyi ellátás

Az intézmény alapfeladatait a székhelyen és az alábbi telephelyeken látja el:

Gyermekjóléti alapellátások:

Kálvin téri Bölcsőde	Kálvin tér 6.
Búza u. Bölcsőde	Búza u. 1/E.

Személyes gondoskodást nyújtó alap és szakosított ellátások:

Házi gondozás, Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,	
Szociális étkezés	Tinódi u. 8/a.
Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	Tinódi u. 8/a.

6932 Magyarcsanád, Templom tér 1.

6933 Nagylak, Petőfi u. 14.

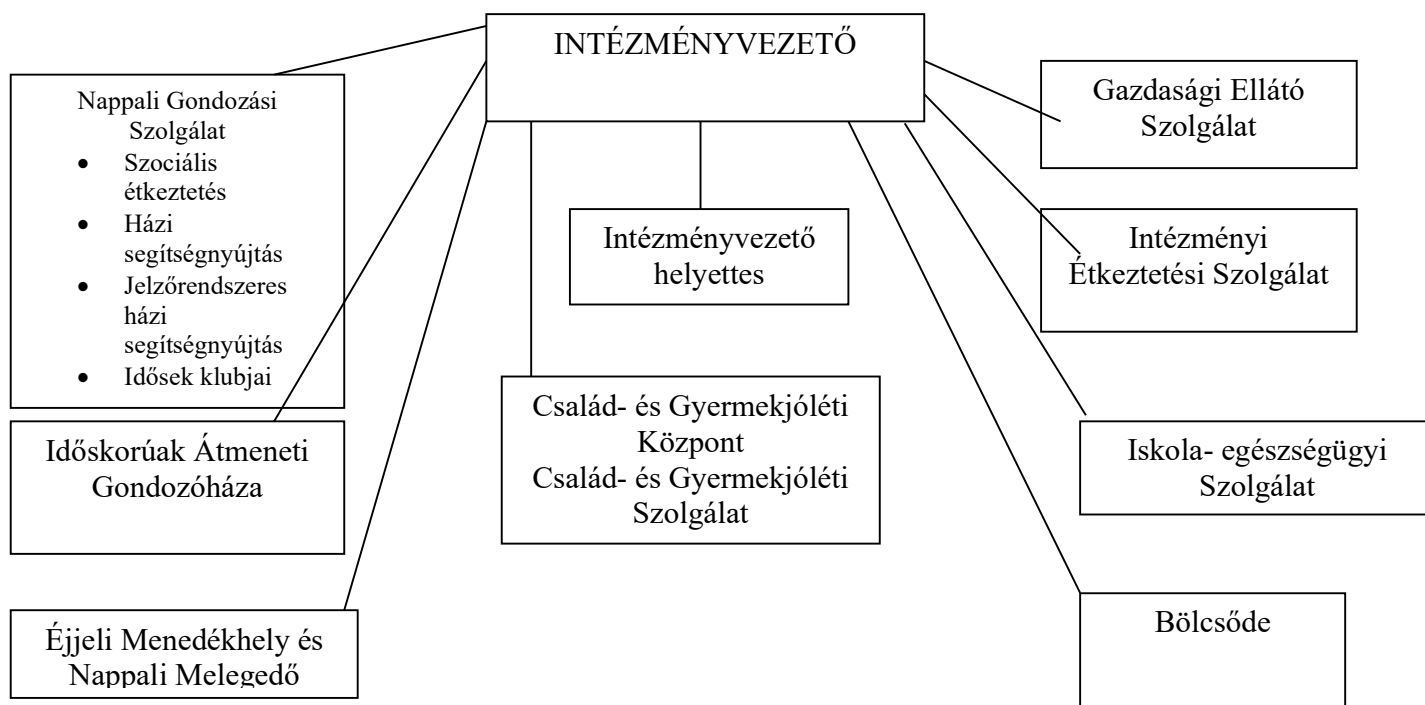
6911 Királyhegyes, Jókai u. 38.

6916 Ambrózfalva, Dózsa Gy. u. 25.

Család- és Gyermekjóléti Központ	Tinódi u. 8/a.
I.számú Idősek Klubja	Királyhegyesi u. 24.
II.számú Idősek Klubja	Munkás u. 19-21.
Nappali Melegedő	Ardics tanya 2.
Időskorúak Gondozóháza	Deák F. u. 57.
Éjjeli Menedékhely	Ardics tanya 2.

A szakfeladatok szakmai egységekbe osztva képezik az intézmény szervezeti struktúráját. (1. számú ábra) Az egyes szakmai egységek az egységen belül és az egységek közötti szoros együttműködésben végzik szakmai tevékenységüket, mindenkor a kompetenciahatárokat betartva. A szakmai egységek élén szakmai vezetők állnak, akik az intézmény gyermekvédelmi és szociális igazgatási törvény alá tartozó szakfeladatokkal összefüggésben szervezik, irányítják és ellenőrzik a szakmai munkát. Az intézményen belüli kommunikációról a Kommunikációs útvonalterv szabályzat rendelkezik.

1. számú ábra

II. KÁLVIN TÉRI BÖLCSŐDE

Magyarországon az első bölcsődét Brunszvik Júlia alapította külföldi példát követve, ezzel elindította a csecsemő és kiskorú gyermekek közösségi nevelését. Felismerte, hogy a felkészült szakemberek igen hatékonyan tudják a gyerekek szocializálását és a nevelését végezni. Ez a megoldás fokozatosan tért hódított az országban, néhány emberöltő alatt széleskörű hálózattá növekedett.

Az intézmény neve: Makói Egyesített Népjóléti Intézmény Kálvin téri Bölcsőde

Az intézmény székhelye: 6900 Makó, Tinódi u. 8/a.

Az intézmény telefonszáma: 62/ 213- 420

Az intézmény telephely címe: 6900 Makó, Kálvin tér 6.

Az intézmény elérhetősége:

- Telefon: 06/20 488-9749
- E-mail: bolcsodemako@gmail.com

Az intézmény ellátási területe: Makó közigazgatási területe

Férőhelyszám: 60 fő

Fenntartó neve: Makó Város Önkormányzata

Nyitvatartási ideje: 5.30 és 17.30 között

A szakmai program érvényességi ideje: 2027. 12. 31.

A szakmai program készítésének dátuma: 2024. november 27.

Szakmai program készítőjének neve: Trényiné Töröcsik Ágnes

Telefonszáma: 20/ 488-9749

II. 1. A bölcsőde szakmai programját meghatározó jogszabályok, irányelvek:

- ❖ az ENSZ Emberi jogok nyilatkozata,
- ❖ az ENSZ Egyezmény a gyermek jogairól,
- ❖ az Európa Tanács Miniszterek Bizottsága Rec. (2002) 8-as ajánlása a tagállamok számára a napközbeni gyermekellátásról
- ❖ az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról,
- ❖ 2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról
- ❖ a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről,

- ❖ 235/1997. (XII. 17.) Kormányrendelet a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról.
- ❖ 328/2011. (XII. 29.) Kormányrendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról
- ❖ 369/2013. (X. 24.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről
- ❖ 257/2000 (XII. 26) Kormányrendelet a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról.
- ❖ 272/2019.(XI.20.) Korm. rendelet a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról szóló 257/2000. (XII. 26.) Korm. rendelet, valamint a Nemzeti Tehetség Program finanszírozásáról szóló 104/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet módosításáról.
- ❖ A bölcsődei nevelés-gondozás szakmai szabályai
- ❖ a módszertani levelek, útmutatók, ajánlások
- ❖ a KJT mindenkor irányadó módosításai
- ❖ a 2023. évi LII tv. a pedagógusok új életpályájáról
- ❖ 8/2000 (VIII.4.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásba vételéről
- ❖ 9/2000 (VIII.4) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról.
- ❖ 25/2017(X.18) EMMI rendelet vezetői megbízással rendelkező szociális szolgáltatást nyújtó személyek vezetőképzéséről
- ❖ 7/2020. (III. 10.) EMMI rendelete a vezetői megbízással rendelkező szociális szolgáltatást nyújtó személyek vezetőképzéséről szóló 25/2017. (X. 18.) EMMI rendelet módosításáról
- ❖ 37/2014.(IV.30.) EMMI rendelete a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás egészségügyi előírásokról
- ❖ 19/2017. (IX. 18.) EMMI rendelet egyes miniszteri rendeleteknek a gyermekek napközbeni ellátásával, valamint az örökbefogadásra való felkészítéssel kapcsolatos módosításáról

Szakmai irányelvek, módszertani levelek:

- Folyamatos napirend a bölcsődében. Módszertani levél. Bölcsődék Országos Módszertani Intézete, Bp.1981
- Bölcsődei adaptáció. Módszertani levél. In: Előadások- közlemények dokumentumok. Módszertani levelek, irányelvek. Bölcsődék Országos Módszertani Intézete, Bp.1982
- Szülővel történő fokozatos bölcsődei beszoktatás. Kiegészítő módszertani útmutató a fokozatos beszoktatás c. módszertani levélhez. Bölcsődék Országos Módszertani Intézete, Bp. 1982
- Útmutató a bölcsődei gondozónők családlátogatásához. Bölcsődék Országos Módszertani Intézete, Bp. 1989
- Játék a bölcsődében. Módszertani levél. Bölcsődék Országos Módszertani Intézete, Bp. 2003
- Az egészséges csecsemő táplálásának irányelvei (ajánlás). (Az Országos Csecsemő- és Gyermekegészségügy Intézet által 1994 -ben összeállított, „az egészséges csecsemő táplálásának irányelveiről” c. viselő 47. számú módszertani levél helyébe lép. 2011
- Korai fejlesztés a bölcsődében. Módszertani levél. Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet, Bp. 2003
- A család és a bölcsőde kapcsolata. Módszertani levél. Kézirat. Magyar Bölcsődék Egyesülete, Pedagógus- Pszichológus Tagozat anyaga 2007
- A bölcsődei nevelés–gondozás országos alapprogramja – SZMI 2017.
- A bölcsődei nevelés–gondozás szakmai szabályai – SZMI 2009.

Intézményi szabályzatok

- Szervezeti és Működési Szabályzat
- Adatvédelmi Szabályzat
- Érdekképviselői Fórum Szabályzata
- Pénzbefizetési szabályzat

III. HELYZETELEMZÉS, AZ ELLÁTANDÓ CÉLCSOPORT ÉS AZ ELLÁTANDÓ TERÜLET JELLEMZŐI

Jelenleg Makó város lakosainak 4 bölcsőde áll rendelkezésére- melyből kettőt működtet Makó Város Önkormányzata az intézmény keretein belül- a bölcsődés korú gyermekek elhelyezésére. A Kálvin tér 6. szám alatt található Kálvin téri Bölcsőde 60 férőhellyel, a Búza utcai Bölcsőde 54 férőhellyel.

A Kálvin téri Bölcsőde Makó Város második bölcsődéje, 1981-ben került átadásra. Az épület jellegét tekintve egy panel típusú épület, mely az elmúlt évek során több felújításon, korszerűsítésen átesett,

valamint 12 férőhelyes parkolóval bővült. A bölcsőde modern, korszerű, teljeskörűen akadálymentesített épület, ahol a természetes energiák közül a napenergia is hasznosításra került. A napkollektorok segítik a meleg víz előállítását, mely rásegít a fűtésre is.

A Bölcsőde elhelyezkedését tekintve Makó központjában, jól megközelíthető helyen, iskola és óvoda szomszédságában található. Évek óta 100%-os kihasználtsággal működik.

Bölcsőde engedélyezett férőhelyeinek száma 60.

A nevelés - gondozás három gondozási egységben, összesen öt csoportban történik.

Nyitvatartás:

A bölcsőde nyitvatartási idejét a fenntartó határozza meg, figyelembe véve a bölcsődébe járó gyermekek szüleinek munkakezdését és befejezését, valamint a bölcsődéből a munkahelyre történő utazás időtartamát.

Ez alapján bölcsődénk nyitvatartási ideje: hétfőtől péntekig 5.30-17.30.

Bölcsődei nyári szünet/zárás 2 hét, mely idő alatt a másik telephelyű bölcsőde ügyeletet biztosít. Erről a fenntartó döntése alapján minden év február 15-ig tájékoztatjuk a szülőket.

IV. A BÖLCSŐDE SZEMÉLYI ÉS TÁRGYI FELTÉTELEI

Szakmai végzettségek:

Felsőfokú végzettségű:

- Bölcsődevezető: 1 fő
- Kisgyermeknevelő/szakgondozónő: 12 fő
- Pszichológus: 1 fő (a Búza utcai Bölcsődében)

Bölcsődei dajka: 3 fő

Munkánkat segíti védőnő, gyermekorvos és szükség szerint pszichológus szakember.

gyermekgyógyász	megbízással
védőnő	a Védőnői Szolgálat keretén belül

Továbbképzések:

- 2016. január 1- től pedagógus életpálya kiterjesztése a bölcsődei szakdolgozókra, akik szakképesítésük mellett felsőfokú végzettséggel rendelkeznek- 2023. évi LII tv. a pedagógusok új életpályájáról
- A személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális

szakvizsgáról szóló 9/2000. (VIII.4.) SZCSM rendelet alapján kell az alkalmazottaknak pontszerzési kötelezettségüknek eleget tenni.

- Belső képzések
- Szakmai műhelyek szervezése

Kvalitások

A munkahelyen dolgozók attitűdjére jellemző, hogy mindenki szükségesnek érzi a gondozási- nevelési rendszer építését-, szabadságát, illetve a saját koncepció kimunkálását.

A nevelési rendszer kiépítésében döntő jelentőségű a kollégák érzelmi- értelmi ráhangolódása a feladatokra a közös cél elérése érdekében.

Tárgyi feltételek:

Intézményünk, csoportszobáink belső terének kialakítása, színvilága gyermekközpontúságot tükröző. A gyermekellátásban használatos bútorok száma az aktuális gyermeklétszámhoz igazítható. A csoportszobák padozata linóleum, a vizes helyiségeké csúszásmentes kiképzésű kőpadló. A gyermekek étkezéskor a saját helyükön ülnek, ehhez megfelelő minőségű és mennyiségű eszközök állnak rendelkezésükre. Alváskor az ágyak helye állandó, „saját ágyuk” jellel jelölt, minősége WESCO. Tárolása külön helyiségben történik. A fürdőszoba és a csoportszoba kapcsolódása a szabványnak megfelelő, félig üvegezett ajtók biztosítják az átláthatóságot. Padozata csúszásmentes, hideg- meleg vízzel ellátott, közlekedése jól megoldott. A gyermekek által használt textíliák mennyisége, minősége megfelelő. A ruhaneműk jellel ellátottak, cseréjük folyamatos. A konyha, a fürdőszoba, a terasz, az átadó bútorzata, felszereltsége a gyermekek életkori sajátosságainak megfelel, kialakításuk modern, praktikus, balesetmentes, mozgáskorlátozott személyek és fogyatékkal élők is használni tudják. Az épület akadálymentesített.

A bölcsődei játékeszközök mennyiségben, minőségben, anyagválogatosságban korcsoportoknak és egyéni sajátosságoknak megfelelő lehetőséget biztosítanak, segítve a társas kapcsolatok alakulását, az empátia és tolerancia készségének kialakulását és az én tudat egészséges fejlődését. A készségfejlesztő, utánzó és szerepjátékok, babák, bábok, mesekönyvek, konstruáló és építőjátékok a nagymozgást fejlesztő járművek, labdák, vizuális neveléshez szükséges játékok, finommotorikát fejlesztő eszközök biztosítják a gyermekek zavartalan játéktevékenységét.

A tágas játszóudvar a levegőztetés biztosításához ad lehetőséget. A különféle játékeszközök, csúszdák, homokozók, favonatok, faautók nagymozgásra, élményszerzésre és tapasztalatgyűjtésre adnak alkalmat a bölcsődés kisgyermek számára. A nagyra nőtt fák és a kinyitható árnyékolók elegendő árnyékot

biztosítanak. A homokozók az előírásoknak megfelelőek, bennük lévő homok jó minőségű, gondozott, takarásának eszközszükségletei rendelkezésre állnak.

A kisgyermek étkeztetését helyben, a bölcsőde konyhájában történő főzéssel tudjuk biztosítani. Ez nagyon fontos, mert figyelemmel tudjuk kísérni a gyermekek helyes táplálkozását, hisz ebben az életkorban alapozzuk meg a gyermekek ízvilágát és immunrendszerét. Teljes kiőrlésű gabonákkal, házilag készített krémekkel, gyümölcsökkel, zöldségekkel tesszük változatossá az étrendet.

A bölcsődében napi négyzeri étkezést biztosítunk (reggeli, tízórai, ebéd, uzsonna). A saját konyha előnye, hogy ki tudjuk elégíteni az ételérzékenységekben szenvedő kisgyermek igényeit is. A bölcsődei étkezésre a 37/2014.(IV.30.) EMMI rendelete a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás egészségügyi előírásokról „Az étkeztetéssel kapcsolatos közegészségügyi szabályokról” szóló együttes rendelet vonatkozik, mely a megvalósításban meghatározó.

A bölcsőde szakmai programja összhangban van a „Bölcsődei nevelés- gondozás alapprogramjával”, az alapprogramban megfogalmazott elvekkel, a mindenkor hatályos jogszabályokkal, mindenekelőtt a gyermeki jogokat rögzítő törvényekkel, a pszichológiai, a pedagógiai kutatások eredményeivel, a módszertani levelekkel, a működtetés jogszabályaival.

V. A BÖLCSŐDE HITVALLÁSA

„A gyermeket tiszteletben kell fogadni, szeretetben kell nevelni és szabadságban kell elbocsájtani.”

/Rudolf Steiner/

Azt valljuk, hogy derűs, szeretetteljes légkörben felnövő gyermekekből válnak boldog, kiegyensúlyozott, a világra nyitott, érdeklődő, önállóan gondolkodni tudó emberek. A kisgyermek életében az első 3 év, az első közösség meghatározó szerepe van a gyermek későbbi személyiségfejlődésében. A kisgyermek ebben az életszakaszában a legsérülékenyebb testileg, lelkileg egyaránt, erősen függ a felnőttektől, ezért a kisgyermeknevelő személyisége meghatározó.

Fontosnak tartjuk a biztonságot nyújtó környezetet, melyben a legteljesebb odafigyeléssel óvjuk és vigyázunk a ránk bízott gyermekeket.

VI. A SZOLGÁLTATÁS CÉLJA, FELADATA, ALAPELVEI

Szakmai céljaink:

Intézményünk alapkonceptiója a kölcsönös nyitottság, a bizalom, őszinte érdeklődés a családok és a bölcsőde iránt. Ezzel kezdődik a gyermekek megismerése, a bölcsődei gondozásnak-, nevelésnek a megtervezése.

Olyan szolgáltató intézmény működtetése a célunk, amely alapellátás keretében, alaptevékenységként napközbeni ellátást nyújt a gyermekek számára.

A nevelés- gondozás célja a szeretetteljes, biztonságot nyújtó, érzelmekben gazdag bölcsődei élet megszervezése, ahol a szakszerű nevelés-gondozás családi, derült, nyugodt légkörben zajlik, biztosítva a gyermekek fejlődéséhez szükséges változatos feltételeket.

Feladata:

Bölcsődénkben a családban nevelkedő, 20 hetestől a hároméves korú kisgyermek szakszerű nevelését, gondozását végezzük. A bölcsődei nevelés-gondozás célja és feladata a gyermekek testi és pszichés szükségleteinek kielégítése, a fejlődés elősegítése.

Ha a gyermek a harmadik életévét január 1. és augusztus 31. között tölti be, akkor augusztus 31-ig, ha a 3. életévét szeptember 1. és december 31. között tölti be, akkor következő év augusztus 31-ig veheti igénybe a bölcsődei ellátást. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 42/A§ (2) bekezdés értelmében amennyiben a gyermek még nem érett az óvodai nevelésre, a negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.

A bölcsődei nevelés –gondozás alapelvei:

- ***A család rendszerszemléletű megközelítése:***

A család rendszerszemléletű megközelítése értelmében a bölcsődei nevelésben elsődleges szempont a család működésének megismerése, megértése. Az interakciós mintákat kisgyermek visszatükrözi, ezáltal képet kaphatunk a család erősségeiről, gyengeségeiről. Az erősségek hangsúlyozása által a szakember hozzájárulhat a család életminőségének javításához.

- ***A koragyermekkor intervenció szemlélet befogadása:***

A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató funkcióját tekintve alkalmas szintér a koragyermekkor intervenció szemlélet alkalmazására. Aminek értelmében a kisgyermeknevelő feladata esetlegesen felmerülő fejlődési elmaradások felismerése jelzése.

- ***A nevelés és gondozás egységének elve:*** A nevelés és gondozás elválaszthatatlan egységet alkotnak. A nevelés tágabb, a gondozás szűkebb fogalom. A gondozás minden helyzetében nevelés is folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei azonban nem korlátozódnak a gondozási helyzetekre.
- ***A családi nevelés elsődlegességének tisztelete:*** A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége. A bölcsőde a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és lehetőség szerint erősítve vesz részt a gyermekek nevelésében-gondozásában, illetve szükség esetén lehetőségeihez mérten törekedve a családi nevelés hiányosságainak kompenzálására, korrigálására. Mindezek értelmében fontos tehát a szülők számára lehetővé tenni a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást a bölcsőde életébe.
- ***A gyermeki személyiség tiszteletének elve:*** a gyermeket, mint fejlődő személyiséget a kisebb körű kompetenciából fakadó nagyobb segítség igénye miatt különleges védelem illeti meg. a bölcsődei nevelés-gondozás érték közvetítő és értékteremtő folyamat, amely a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok tiszteletben tartásával.
- ***Az egyéni bánásmód elve:*** a gyermek fejlődésének alapvető feltétele a felnőtt őszinte érdeklődő, figyelme, megbecsülése, a kompetenciájának elismerésén alapuló választási lehetőség biztosítása az egyes élethelyzetekben, a pozitív megnyilvánulások támogatása, megerősítése, elismerése. A kisgyermeknevelő meleg, szeretetteljes odafordulással, a gyermek életkori és egyéni sajátosságait, fejlettségét, pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, hangulatát figyelembe véve segíti a gyermek fejlődését. Fontos, hogy a bölcsődébe járó kisgyermek mindegyike folyamatosan érezze a róla gondoskodó felnőtt elfogadását akkor is, ha lassabban fejlődik akkor is, ha több területen jelentős eltérést mutat az átlagos fejlődéstől, ha a sajátos nevelésű igényű, ha viselkedése bizonyos esetekben különbözik a megszokottól, emiatt nehezebben kezelhető. A kisgyermeknevelő elfogadja, tiszteletben tartja a gyermek vallási, nemzetiségi/ etnikai, kulturális ...stb. hovatartozását, és a lehetőségek szerint segíti az identitástudat kialakulását és fejlődését, segíti a saját és a más kultúra és hagyományok megismerését és tiszteletben tartását.
- ***A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe:*** A bölcsődei nevelésben a korosztály életkori sajátosságaiból adódóan meghatározó a kisgyermeknevelő szerepe, aki személyiségén keresztül hat a kisgyermekre és a családra. A feladatok színvonalas megvalósítására megfelelő szakmai kompetenciával és identitással, kelőn ismerettel, magas szintű társas készségekkel bíró szakember képes. Ebből adódóan a kisgyermeknevelő felelős a szakmai tudása szinten tartásáért, gyarapításáért, szakmai kompetenciái fejlesztéséért

- **Fokozatosság megvalósítása:** A fokozatosságnak a bölcsődei nevelés minden területét érintőbármely változás esetén érvényesülnie kell. A kisgyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új dolgok, helyzetek megismerését, a szokások kialakulását.
- **A biztonság és a stabilitás elve:** A gyermek személyi, - és tárgyi környezetének állandósága (saját – kisgyermek nevelő rendszer, felmenő rendszer, csoport, - és helyállandóság) növeli az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához. A napirend folyamatosságából, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből fakadó ismétlődések tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események sorában, növelik a gyermek biztonságérzetét. A gyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új megismerését, a szokások kialakulását. A biztonság nyújtása természetesen magában foglalja a fizikai és pszichikai erőszak minden formájától való védelmet is.
- **Az aktivitás, az önállósulás segítésének elve:** A biztonságos és tevékenységre motiváló környezet megteremtése, a próbálkozásokhoz elegendő idő biztosítása, a gyermek ösztönzése, megnyilvánulásainak elismerő, támogató, az igényekhez igazodó segítése, a gyermek felé irányuló szeretet, az elfogadás és empátia fokozzák az aktivitást és az önállóság iránti vágyat. A biztonságos és tevékenységre motiváló személyi és tárgyi környezet megteremtése, a próbálkozásokhoz elegendő idő biztosítása, a gyermek meghallgatása, véleményének figyelembevétele, a kompetenciájának megfelelő mértékű döntési lehetőség biztosítása a bölcsődei nevelés-gondozás egyik kiemelt feladata. A kisgyermeknevelő az élményszerzés lehetőségének biztosításával, saját példamutatásával, az egyes élethelyzeteknek a gyermek számára átláthatóvá, befogadhatóvá, kezelhetővé tételével, a tapasztalatok feldolgozásának segítségével, az egyes viselkedésformákkal való próbálkozások bátorításával segíti a tanulást.
- **Az egységes nevelő hatások elve:** A nevelés érték közvetítés és értékteremtés egyben. Eredményessége érdekében fontos, hogy a gyermekkel foglalkozó felnőttek – a közöttük lévő különbség tiszteletben tartásával – a gyermek elfogadásában, a kompetenciájának és pillanatnyi szükségleteinek megfelelő fizikai és érzelmi biztonság és szeretetteljes gondoskodás nyújtásában, öntevékenységének biztosításában egyetértsenek, az alapvető erkölcsi normákat egyeztetik, nézeteiket, nevelői gyakorlatukat egymáshoz közelítik.
- **A gyermek kompetencia készítésének támogatása:** Biztosítani kell annak a lehetőségét, hogy a kisgyermek a játékon, a gondozási helyzeteken és egyéb tevékenységeken keresztül ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jusson, átélhesse a spontán tanulás örömét, megerősödjön benne a

világ megismerésének vágya. Kíváncsiságának fenntartásával, pozitív visszajelzések biztosításával segíteni kell önálló kezdeményezéseiket, megteremtve ez által az egész életen át tartó tanulás igényének, folyamatának biztos alapját.

VII. A MEGVALÓSÍTANI KÍVÁNT PROGRAM BEMUTATÁSA, A LÉTREJÖVŐ KAPACITÁSOK, A NYÚJTOTT SZOLGÁLTATÁS ELEMEK, TEVÉKENYSÉGEK LEÍRÁSA

A bölcsődei nevelés - gondozásnak a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására az emberi jogok és alapvető szabadságjogok tiszteletben tartására kell irányulnia. Tájékozódunk minden kisgyermek otthoni helyzetéről. Családlátogatás, a szülővel történő beszélgetések, a gyermekjóléti szolgálat szakembereivel fenntartott folyamatos kapcsolat biztosítja a fenti elv érvényesülését. Tiszteletben tartjuk a gyermeki személyiséget, a gyermek önmagában képtelen megvédeni magát és érdekeit. A védtelensége miatt illeti meg a sajátos különleges védelem.

Programunk alapja a családi nevelés, kiegészítve a különböző szociokulturális háttérből érkező 0-3 éves gyermekek sokoldalú, harmonikus személyiségének kibontakoztatásának elősegítése. Fejlődjön a gyermek testi-, lelki-, értelmi érettség terén, váljon alkalmassá az óvodai életre.

Egészséges testi fejlődés elősegítése

Bölcsődénk egészségnevelésének célja a gyermek egészségkultúralsági szintjének szükség szerinti emelése, valamint a gyermek saját maga iránti igényességének megalapozása az ezt segítő szokások kialakításával. Intézményünk a megfelelő egészségneveléshez biztosítja az egészséges környezetet, valamint az egészséges fejlődést elősegítő nevelést-gondozást. Fontosnak tartjuk továbbá az egészségvédelmet és a prevenciót is. Az egészségre nevelés összetartozik a gondozással, a szomatikus, a pszichés az érzelmi, az értelmi, akaratni neveléssel, valamint a szociális fejlődéssel.

Egészségvédelem, egészséges életmód megalapozása:

- a gyermek testi és pszichés szükségleteinek kielégítése, a fejlődés segítése
- primer szükségletek egyéni igények szerinti kielégítése
- testi- lelki harmónia kialakítását és megőrzését segítő napirend (ezen belül: mosakodás, öltözködés, pihenés, alvás, szobatisztaságra nevelés, levegőzés, játék, mozgás)
- szükség esetén speciális szakember bevonásával prevenciós feladatok ellátása

Egészséges táplálkozás

- biztosítjuk a kornak megfelelő ételeket
- biztosítjuk a nyugodt légkört
- biztosítjuk a megfelelő időt
- biztosítjuk a gyermek számára a saját helyet az étkezésnél

A kisgyermek bölcsődei ételmezésében négyszeri étkezés esetén a napi energia- és tápanyagtartalom 75%-át kell biztosítani. Az étrendnek változatosnak, idényszerűnek kell lennie.

Bölcsődei étkeztetés

Az egészséges életmódra nevelés egyik fontos területe az étkezés. Az utóbbi évtized tapasztalatai egyértelművé tették, hogy a táplálkozás és az egészség összefügg egymással. Tudományosan bizonyított, hogy a táplálkozási szokások kisgyermekkorban alakulnak ki, és az egész életre kiható ízlésformáló szerepük van. Ezért az egészséges életmódra nevelésnek már a bölcsődében el kell kezdődnie. Ennek egyik fontos része az, hogy az étkeztetésben az egészséges táplálkozás irányelvei érvényesüljenek, annak érdekében, hogy összetételében kielégítse a gyermeke energia és tápanyagigényét, illetve a felkínált, étrendet alkotó enni-, innivalókon keresztül a gyermekek megismerhessék a korszerű táplálkozás alkotóelemeit. A bölcsődei ételmezés során a mai csecsemő és kisgyermek táplálási elveket kell figyelembe venni, úgy, hogy a táplálék

1. mennyiségileg elegendő és minőségileg helyes összetételű,
2. a biztonságos, a higiénés követelményeknek megfelelő,
3. megfelelő konyhatechnikai eljárásokkal elkészített és élvezhető legyen.

Ezen felül az étlaptervezés során figyelembe kell venni a változatosságot, az idényszerűséget.

Az étlapot az ételmezésvezető a bölcsődevezetővel és a dietetikussal közösen állítja össze a vonatkozó jogszabály alapján.

A bölcsődében a gyermekeknek napi négyszeri étkezést biztosítunk. Ez a négy étkezés a reggeli, a tízórai (gyümölcs vagy zöldség és folyadékpótlásra víz), az ebéd (egy héten négyszer szerepel főzelék, egyszer leves, túrós, vagy gyümölcsös süteménnyel), valamint az uzsonna. A bölcsődés gyermekek étkeztetésében makrobiotikus, illetve tisztán vegán étrendek nem szerepelhetnek. Speciális étkezést (liszt érzékeny, tej érzékeny stb.) az intézmény dietetikusa által összeállított étrenddel oldja meg.

- Reggeli: Kenyérféle, péksütemény felváltva, barna vagy rozsos, vagy fehér pékáru. Komplette fehérjeforrást tartalmazó húskészítmények, szendvicsskrémek. Tej-tejes ital, savanyított tejtermékek: kefir, joghurt, szezonális zöldségek.

- Tízórai: Rostos gyümölcslé, vagy gyümölcs.
- Ebéd: Változatos, szezonális gyümölcsök, zöldségfélék párolással, habarással elkészítve, sűrítés: habarás, burgonyával. Rakott csőben sülték, töltött ételek. Feltét: fehér húsok (baromfihús) enyhe fűszerezés, szálkamentes tengeri hal. Tartalmas húsos leves, heti 1 alkalommal. Ebéd után szezonális gyümölcsök.
- Uzsonna: Különböző kenyérfélék, péksütemény, kalács tejjel, tejtermékkel párosítva, ritkán vajas-mézes, vajas- lekváros, (2 hetente 1 alkalommal). Tej, tejes ital, fehérjeforrás. A só fogyasztása kismértékben ajánlott, lehetőség szerint szárított- és zöldfűszerekkel pótoljuk.
- Gyümölcsnap: Szezonális gyümölcsök ismertetése, kóstolása, heti 1 alkalommal (szerda) tízóraiáskor.

Higiénés szabályok betartása:

- főétkezések előtti kézmosás,
- papírzsebkendő, papírszalvéta használata.
- fürdőszoba gondozásnál a higiénés szabályok betartása: pólyázó asztal, bili, WC, kézi fertőtlenítése,
- a csoportszoba gyakori szellőztetése,
- havi 1 alkalommal, ill. szükség esetén, soron kívül játékmosás, fertőtlenítés,
- napi-, heti-, ill. szükség esetén, soron kívüli takarítás, fertőtlenítés,
- havi nagytakarítás, fertőtlenítés,
- heti-, ill. soron kívüli törölközőcsere.

Prevenció:

- vitaminellátás: naponta nyers zöldség vagy gyümölcs fogyasztása,
- gyermekfogászat: cukorfogyasztás csökkentése, rágásra nevelés, víz fogyasztása,
- kínálással a vízfogyasztás ösztönzése, növelése,
- 2 éves kor: szájöblítés,
- 2 és fél év körül: fogkrém nélküli fogmosás,
- 3 éves kor körül: gyermekfogkrémmel végzett fogmosás, példaadással.

Levegőzés:

- időpontja, mértéke az évszaknak, időjárási viszonyoknak, gyermekek életkorának megfelelően van megválasztva,
- kánikulában, esőben, erős havazáskor, nagy erejű szélben, sűrű ködben, vagy -5 foknál hidegebb időben mellőzzük.

Tudatos testápolási szokások

- kialakítjuk a tudatos testápolási szokásokat a gondozási műveletek során

Rendszeres testmozgás- napi szabadlevegőn való tartózkodás biztosítása

- biztosítjuk a napi testmozgást, megfelelő udvari mozgásfejlesztő játékokkal, (homokozó, mászóka, bicikli, favonat, faautó, csúszda)
- lehetőségünk van a gyermekeket a szabad levegőn altatni.

Harmonikus életvitel

- rugalmas napirend biztosításával a gyermek szükségleteinek és igényeinek figyelembevételével
- az aktív és passzív időtöltések megfelelő aránya
- biztosítjuk a gyermek egészséges lelki fejlődéséhez megfelelő élményanyagot
- segítjük a szülőket a neveléssel, gondozással kapcsolatban a gyermek harmonikus fejlődése érdekében

Személyiségfejlesztés

A személyiségfejlesztés célja a bölcsődében az egyénre szabott optimális személyiségformáló hatású tevékenységek biztosítása. A személyiség széleskörű fejlesztése tudatos és tervszerű pedagógiai módszerekkel. A bölcsődei nevelés során olyan képességeket fejlesztünk, mely képessé teszik a gyermeket a tanulásra. A kötetlenség, szabadon választhatóság fontos, a gyermek választ tevékenységi formát érdeklődése szerint.

- ❖ a személyiség kibontakozásának segítése sokrétű tevékenység biztosításával
- ❖ gyakorlati, értelmi, érzelmi képességek fejlesztése
- ❖ a gyermek érdeklődési körét figyelembe vevő fejlesztés
- ❖ önállósági törekvések legmesszebbmenőig való segítése, az ezt biztosító feltételek megteremtése
- ❖ alkalmazkodás képességének fejlesztése, segítése
- ❖ szociális és individuális értékek közvetítése, a kettő közti egyensúly megtalálásának segítése
- ❖ kreativitás segítése lehetőségek biztosításával, valamint a fantázia fejlesztésével
- ❖ az érdeklődés megteremtése, fenntartása

- ❖ sikerélményhez való juttatás
- ❖ kudarcok megelőzése

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A közösségfejlesztés célja a bölcsődében a gyermek társadalmi beilleszkedésének elősegítése, a közösségi élet alapjainak megteremtése. A társas viselkedés, az alkalmazkodás szabályainak első tényleges színtere a bölcsőde. A gyermek itt szembesül először a közösséghez, annak szabályaihoz való alkalmazkodással. Nagy felelőssége a bölcsődében dolgozó szakembereknek a beilleszkedési nehézségek korai felismerése, és ezek korrigálása megfelelő segítséggel. Fontos, hogy a beilleszkedési problémáknak ne csak a kirívó magatartással párosuló eseteit vegyük észre, hanem azokat is, mikor egy gyermek a közösség peremhelyzetű tagjává kezd válni, nem vesz részt a közösség életében. Ezek korrigálása fontos és nehéz feladat.

- ❖ az elvárások egyértelmű megfogalmazása, azok betartatása
- ❖ következetesség
- ❖ a megfelelő egyensúly megteremtése a szabályok és a kötetlenség között
- ❖ a teljesítmények ösztönző értékelése dicsérettel
- ❖ közös célok kitűzése
- ❖ közös alkotások, játékok megszervezése
- ❖ különleges alkalmak, színes programok biztosítása, ahol a közösség tagjai a „szürke” hétköznapokból kilépve lehetnek együtt
- ❖ a peremhelyzetű gyermekek közösségbe való bekapcsolódásának segítése
- ❖ együttműködésre való lehetőségek megteremtése
- ❖ A fejlődésbeli egyéni eltérések figyelembevétele és az ehhez kapcsolódó egyéni bánásmód

A képességgondozás a meglévő erősségek további fejlesztését jelenti. Az egyes erősségek fejlesztése azért bír rendkívüli jelentőséggel már bölcsődében is, mert hozzájárul mind az egészséges személyiségfejlődéshez, mind pedig a beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítéséhez, valamint nem utolsósorban a szociális hátrányok majdani leküzdéséhez. Azzal, hogy a gyermek valamely területen megmutatkozó „tehetségét” nem hagyjuk figyelmen kívül, hanem biztatjuk ennek fejlesztésére, megerősítjük önbizalmát, javítjuk önészlelését, és az alkotáshoz, tanuláshoz való viszonyát.

- ❖ a személyiség kibontakozásának segítése sokrétű tevékenység biztosításával

- ❖ gyakorlati, értelmi, érzelmi képességek fejlesztése
- ❖ a gyermek érdeklődési körét figyelembe vevő fejlesztés, nevelés
- ❖ kreativitás segítése lehetőségek biztosításával, valamint a fantázia fejlesztésével
- ❖ az érdeklődés megteremtése, fenntartása
- ❖ sikerélményhez való juttatás
- ❖ kudarcok megelőzése

A környezeti nevelés a bölcsődében

A bölcsődei környezeti nevelés célja, hogy a gyermek és környezete között megfelelő összhangot teremtsünk. Ezt elsősorban a gyermek környezettel kapcsolatos ismereteinek bővítésével próbáljuk megvalósítani, mert a megszerzett ismeretek készítetik az egyént a későbbiekben egy tudatos környezettisztelő magatartás tanúsítására. Az ismeretek bővítése mellett nagyon fontos a megfelelő példa biztosítása. A környezeti nevelés alapozó jellegű. A nevelés célja és feladata, hogy olyan szokásokat, szokásrendszereket, viselkedési/magatartási formákat alakítson ki, amelyek meghatározóak a természetes és az ember által létrehozott környezettel való harmonikus kapcsolat kialakításában.

Környezeti nevelés:

- ❖ környezet tisztántartása, ápolása
- ❖ személyes higiénia, test higiénia, tisztálkodási igény kialakítása
- ❖ pszichoszomatikus kondíció
- ❖ akaratfejlesztés, stressztűrő képesség növelése
- ❖ a konfliktusos szituációk kezelése, tűrőképesség növelése
- ❖ pozitív, optimista szemlélet
- ❖ egészséges életmódra nevelés, amely tudatossá teszi a megfelelő magatartási formákat
- ❖ mikrokörnyezet értékrendjének kialakítása, amely segíti az előbbi magatartásforma kiválasztását
- ❖ egészséges életmód választásához szükséges lehetőségek biztosítása

Ismeretek bővítése elméleti szinten

- ❖ állatok, növények megismertetése
- ❖ időjárás megismertetése
- ❖ évszakok jellemzőinek megismertetése

- ❖ járművek megismertetése

Ismeretek bővítése gyakorlati szinten

- ❖ növények megfigyelése, levelek és termések gyűjtése, játék ezekkel
- ❖ állatok megismerése, simogatása
- ❖ az időjárás megtapasztalása
- ❖ évszakok jellemzőinek megtapasztalása
- ❖ járművek megfigyelése
- ❖ anyagok megismerése, velük való tevékenykedés

Az ismeretek bővítését gyakorlati szinten a szobai- és az udvari játék tevékenységeinek ideje biztosítja. A gyermekkel foglalkozó szakembernek nagy felelőssége van abban, hogy ki tudja-e alakítani, meg tudja-e alapozni a gyermekben a környezetért érzett felelősségtudatot. Az állatok és természet megszerettetése az alapja a későbbi környezetbarát (és nem környezetromboló) viselkedésnek.

VIII. BÖLCSŐDEI ÉLET MEGSZERVEZÉSI ELVEI

A bölcsődei felvétel rendje

A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, és a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet szerint a bölcsődébe a gyermek húszhetes korától harmadik életévének betöltéséig vehető fel, illetve ha január 1. és augusztus 31. között született, akkor augusztus 31-ig, ha szeptember 1. és december 31. között született, akkor a következő év augusztus 31-ig gondozható. Fogyatékos gyermek az ötödik életévének betöltéséig, illetve annak az évnek a december 31-éig vehető fel, amelyben az ötödik életévét betölti. Ha a gyermek a harmadik életévét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre és óvodai jelentkezését a bölcsőde orvosa nem javasolja, bölcsődében gondozható negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-ig.

A bölcsődei felvételt a szülő, illetve a szülő hozzájárulásával:

- ❖ a területi védőnő
- ❖ a házi gyermekorvos
- ❖ a család- és gyermekjóléti szolgálat

A bölcsőde olyan gyermekek gondozását tudja biztosítani, akiknek:

- ❖ mindkét szülője munkaviszonyban áll, vagy egyéb jogviszonyban munkát végez,
- ❖ rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket,
- ❖ 3 vagy több gyermeket nevelő családban él,
- ❖ egyedülálló szülő által nevelt gyermeket,
- ❖ védelembe vett gyermeket.

Térítési díj:

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 148.§ (1)-(3), valamint (5) bekezdése alapján az intézményi ellátásért térítési díjat kell fizetni.

A bölcsődében a fenntartó mind étkezésre, mind gondozásra kiszámítja a térítési díjat a vonatkozó jogszabályi előírások szerint. Az intézményvezető pedig a fizetendő személyi térítési díjat konkrét összegben állapítja meg, figyelembe véve a hatályban levő kedvezményekre való jogosultságot.

- ❖ A térítési díj megfizetésére a szülői felügyeleti joggal rendelkező szülő, vagy más törvényes képviselő köteles előre, egy összegben minden hónapban a megjelölt időpontig a bölcsődében befizetni.
- ❖ A bölcsőde az igénybe nem vett étkezésre befizetett térítési díjat, túlfizetésként a következő hónapra elszámolja, vagy az ellátás megszűnésekor visszafizeti.
- ❖ Ha a szülő a személyi térítési díjat vitatja, illetve annak csökkentését vagy elengedését kéri, akkor a fenntartóhoz, Makó Város Önkormányzatához fordulhat.

A bölcsődei ellátás térítésköteles. Az étkezési díjat a 29/1993 (II.17.) NM rendelet alapján minden hó 10. napjáig kell befizetni. A térítési díjat Makó Város Képviselő-testülete határozza meg.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők, a 3 vagy több gyermeket nevelők, a tartós beteg gyermek számára, a nevelésbe vett gyermeknek és aki olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb minimálbér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkal csökkentett összegének 130%-át ingyenes étkezést biztosít a bölcsőde.

Szülők tájékoztatásának formái

A bölcsődei nevelés- gondozás a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. A korrekt partneri együttműködés feltétele a kölcsönös bizalom, az őszinteség, a hitelesség, a személyes hangvételű (de nem bizalmaskodó), etikai szempontból megfelelő, az érintettek személyiségi jogait tiszteletben tartó, tapintatos, folyamatos kommunikáció, az információ megosztása.

Az együttműködés kölcsönös, a gyermekről való gondoskodás közben a kisgyermeknevelőnek figyelembe kell vennie az otthoni egyéni szokásokat. A szülőkkel való együttműködés legalapvetőbb formája bölcsődénkben a **napi beszélgetések, tájékoztatások.**

A folyamatos tájékoztatás eszköze a rendszeresen vezetett **üzenő füzet**, mely tartalmazza a gyermekekre vonatkozó aktuális és fontos információkat, a gyermek aktuális fejlettségi állapotát. A **hirdetőtáblán** az általános, minden családot érintő programokról, változásokról, fontos tudnivalókról tájékoztatjuk a szülőket. A **szülői értekezlet** elsősorban az általános, minden családot érintő nevelési kérdések megbeszélésére, a bölcsődei élet megismertetésére nyújt lehetőséget. A **szülőcsoportos megbeszélések** már lehetőséget adnak a közvetlenebb, az adott csoportot érintő kérdések megvitatására, hiszen a csoport kisgyermeknevelőinek vezetésével történik, a csoportba járó gyermekek szüleit foglalkoztató nevelési témáról, valamint egymás meghallgatása segíti a szülői kompetencia megtartását. A szülői közösség képviselői segítik munkánkat, közvetítik a szülők jelzéseit, részt vesznek a bölcsőde programjainak szervezésében. (**érdekképviseleti fórum**) Nyílt napokkal, szervezett programokkal, őszinte tájékoztatással, hiteles, személyes, etikai szempontból megfelelő, a szülők személyes jogait tiszteletben tartó beszélgetésekkel alakítjuk kapcsolatainkat. Bölcsődénkben rendszeresen tartunk családi napokat. Az egészségmegőrzés és az egészségvédelem a fő vezérfonalunk. Természetesen az ünnepi készülődéseket (adventi, télapó) minden évben meghagyjuk bázisként.

IX. CSALÁDI NEVELÉS SEGÍTÉSE, KAPCSOLATTARTÁS A CSALÁDOKKAL

A gyermekek egészséges szocializációja és személyiségfejlődése érdekében kiemelt szakmai feladat a család- bölcsőde közötti kapcsolat erősítése és a családi nevelés segítése. A családi és a bölcsődei nevelés közötti összhang, a szülők és a kisgyermeknevelők között kialakult bizalom, együttműködés elősegíti a gyermekek egészséges testi, lelki, szociális fejlődését. Mindenkor nyitottak vagyunk a kisgyermekes családok számára. A szülők a bölcsődébe való jelentkezéskor széleskörű tájékoztatást kapnak a bölcsődei életről, szokásokról, szabályokról, a családlátogatás jelentőségéről, a beszoktatás módjáról. Megtekinthetik a gyermekek által használt helyiségeket, a játszóudvart. Megismerhetik gyermekük leendő kisgyermeknevelőjét.

Bemutakozó faliújságokon nyújtunk információt az ellátásról, a helyi szakmai programokról. A kapcsolattartásnak, tájékoztatásnak több formája van, mindegyik más- más szerepet tölt be, ezért párhuzamosan minél többet alkalmazunk közülük. A közös élmények, az emberi kapcsolatok és a tapasztalatok, a tájékozottság nagymértékben hozzájárul a szülői hatékonysághoz, segíti a családi nevelést és a gyermekek fejlődését.

Szülői értekezletek

A bölcsődevezető a felvétel alkalmával, később a napi csoportlátogatások, az egyéni beszélgetések és a szülői értekezletek alkalmával tart kapcsolatot a szülőkkel. Az új szülők részére a beíratás és a felvétel közötti időszakban- kb. június első fele- tart tájékoztató jellegű szülői értekezletet. Bemutatja a bölcsődét, a kisgyermeknevelőket, a bölcsődeorvost, és a többi szakembert. Ismerteti a szakmai programot, a házirendet, válaszol a szülők kérdéseire. Ezt követően a gyermek leendő csoportszobájában, a kisgyermeknevelők vezetésével folytatódik a beszélgetés. Megbeszéljük a családlátogatások időpontját, a beszoktatások idejét. Az óvodába távozó gyermekek szüleinek az óvodai beíratkozások előtt szervezünk értekezletet, melyre meghívjuk a bölcsődével kapcsolatot tartó óvodák pedagógusait. A bölcsődevezető évente több alkalommal szervezhet szülői értekezletet a szülőket érintő kérdésekről.

Családlátogatás

A gyermek felvételét megelőzően optimális esetben a beszoktatás előtt egy vagy két héttel- a szülőkkel megbeszélte időben végzi a gyermek kisgyermeknevelője, az erről szóló módszertani útmutató alapján. A családlátogatás célja a gyermek megismerése a számára biztonságot nyújtó otthoni környezetben, és a kapcsolatfelvétel a gyermekkel, a családdal.

A szülő vagy a kisgyermeknevelő kezdeményezésére a nevelési év közben is sor kerülhet ismételt családlátogatásra. Veszélyeztetett vagy védelembe vett gyermek esetében ajánlott védőnővel, családsegítővel együtt végezni. A látogatásokról feljegyzést ír a kisgyermeknevelő a gyermek dokumentációjába.

Szülővel történő fokozatos beszoktatás

A három éven aluli gyermek természetes élettere a család. A hasonló korú társakkal való együtt nevelkedése nem a saját érdeke, hanem társadalmi igény. A bölcsőde feladata, hogy az igény kielégítése mellett csökkentse azokat a problémákat és nehézségeket, amelyeket a szülőktől való elszakadás és a környezetváltozás okoz. Ezt a célt szolgálja a szülővel történő fokozatos beszoktatás, amit a szülőkkel egyeztetve tervezünk, végzünk. Ez a módszer lehetőséget ad arra, hogy a lehető legkíméletesebben történjen az elválás és a gyermek biztonságban érezze magát az új környezetben. Az anya vagy az apa jelenléte a beszoktatás alkalmával megkönnyíti a gyermek számára az új környezet elfogadását, az alkalmazkodást, elősegíti a kisgyermeknevelővel való jó kapcsolat, érzelmi kötődés kialakulását, mérsékli az adaptáció során mutatkozó stressz-reakciókat (pl. sírás, tiltakozás, nyugtalanság, étkezési, alvási zavar stb.), a kisgyermeknevelőt segíti a gyermek megismerésében, az egyéni bánásmód kialakításában. A szülők megismerhetik az ellátás minden részletét, közvetlenül láthatják a

kisgyermeknevelő munkáját, nevelői magatartását, módszereit. A szülővel történő fokozatos beszoktatást módszertani levél alapján végezzük, rugalmasan alkalmazzuk, a gyermek és a szülő egyéni igényeinek figyelembevételével.

Napi beszélgetések a szülővel

Fontosnak tartjuk a kölcsönös tájékoztatást a bölcsődébe érkezéskor és a hazaadáskor. Érkezéskor a szülő nyújt információt az előző nap gyermekkel kapcsolatos eseményeiről, a gyermek egészségi állapotáról, az esetleges változásokról. Hazaadáskor a kisgyermeknevelő tájékoztatja a szülőket a gyermekről (hangulata, közérzete, társkapcsolat, beszéd, játék, mozgás, étkezés, alvás, önállóság stb.). Ügyelünk arra, hogy a beszélgetés ne a gyermek „feje felett”, hanem őt bevonva történjen. A napi beszélgetések formálják a kapcsolatot, erősítik a bizalmat, lehetővé teszik a gyermek és egymás minél teljesebb megismerését, a nevelés összehangolását.

Szülőcsoportos beszélgetések

Ez a kapcsolattartási mód lehetőséget ad arra, hogy az adott gyermekcsoporthoz tartozó szülők találkozassanak és beszélgessenek valamely aktuális témáról a gyermekek fejlődésével, nevelésével kapcsolatban. A beszélgetések célja a családi nevelés segítése, a gyermekek egészséges személyiségfejlődésének, szocializációjának elősegítése. A beszélgetéseket kisgyermeknevelők vezetik. Évente legalább négy alkalommal szervezzük a szülőkkel egyeztetett időben. A beszélgetések erősítik a jó kapcsolatot, a partneri együttműködést, a bizalmat. Szülői közösségek alakulnak ki. A beszélgetés egy- másfél órás ideje alatt- szükség esetén - gyermekfelügyeletet biztosítunk a bölcsődében.

Egyéni beszélgetések

A hosszabb beszélgetést igénylő kérdések, nevelési problémák közös átgondolására kezdeményezheti a szülő, a kisgyermeknevelő, a bölcsődevezető. A szakmai kompetencián túlmenő kérdésben kérhető egyéb szakember közreműködése. A beszélgetés nyugalmát, zavartalanságát biztosítjuk.

Üzenő-füzet

Nem pótolja a személyes, közvetlen kapcsolatot, a napi interakciós helyzeteket, kiegészíti és megerősíti azokat. Tájékoztatást ad a szülőknek a gyermek fejlődéséről, kisgyermeknevelő szakmai munkájáról, módszereiről, empátiás készségéről. Hozzájárul a szülő és a kisgyermeknevelő közötti jó kapcsolat, bizalom kialakulásához, a családi és a bölcsődei nevelés összehangolásához.

Nyílt nap

Gyermeük bölcsődei tevékenységébe- a gyermekcsoport megzavarása nélkül - bármikor betekinthetnek a szülők. Szervezett formában egy- egy alkalomhoz, jeles naphoz kapcsolódva tartunk

nyílt napokat. Ismerkedhetnek a bölcsődével, beszélgethetnek szakemberekkel. Szívesen látunk minden kisgyermekes családot.

Egyéb szervezett közös programok a családokkal

A programok a családok igényeihez igazodó többlet lehetőségek a családi nevelés segítése, a család és a bölcsőde közötti kapcsolat erősítése érdekében. Több fajtája lehet, pl. családi délután, játszóház, kézműves foglalkozás, fórum, előadás, étel-, könyv-, játékbemutató, sportnap stb. Ünnepekhez, jeles napokhoz kapcsolódóan bizonyos rendszerességgel (pl. Anyák napja, Gyermeknap, húsvétvárás, adventi készülődés, Mikulás) szervezünk közös programokat. A gyerekek a szülők biztonságot adó jelenlétében szereznek tapasztalatokat a társas helyzetekről, együtt játszhatnak szüleikkel és kortársaikkal. A szülők kötetlen formában beszélgethetnek, ötleteket kapnak a neveléshez. Igényük szerint megfigyelhetik a bölcsődei életet, a korosztálynak való napirendet, étrendet, játékkészletet. Szívesen fogadunk minden kisgyermekes családot.

A programok ideje alatt- szükség esetén- gyermekfelügyelettel segítjük a szülőket.

Szervezett programok lebontásában:

- szeptember: szülői értekezlet
- október: átmenet a családból a bölcsődébe, szülő- gyermek- bölcsőde együttműködése
- november: szülőkkel együtt készülődés a karácsonyra (adventi készülődés)
- december: Mikulás ünnepség megtartása
- január: „felkészülés a téli betegségekre” A bölcsődeorvos tolmácsolásában hallgathatnak meg a szülők előadást, melyben a vitaminokról, szóba jöhető alternatív gyógymódokról kapnak tájékoztatást.
- február: hagyomány őrző farsangi készülődés, farsang
- március: a gondozás szerepe a nevelésben, speciális nevelési problémák és feladatok
- április: megfelelő táplálkozás kisgyermekkorban, az előadást ételbemutatóval egybekötött kóstolás követi
- május: nyílt nap a bölcsődében
 - ❖ beszélgetés a bölcsődeorvossal, szakemberekkel,
 - ❖ játékbemutató,
 - ❖ klub jellegű családi programok (mézeskalácssütés, agyagozás, húsvéti tojásfestés stb.)

Beszoktatás menete és ideje

A beszoktatás terén a szülővel együtt történő, legalább kéthetes beszoktatásra törekszünk. Az anya vagy apa jelenléte biztonságot ad a kisgyermeknek, és megkönnyíti az új környezethez való alkalmazkodást. A beszoktatás ideje alatt a szülőknek és a gyermekeknek lehetősége van arra, hogy megismerhesse az intézményben dolgozókat, a szokásokat, kialakuljon az együttműködő, kölcsönös bizalmi viszony a család és a bölcsőde között. A beszoktatás kezdeti szakaszában a gyermek édesanyjával vagy más gondviselőjével együtt tölt el rövidebb- hosszabb időt a bölcsődei csoportban. A kisgyermeknevelő a gyermek reakcióit figyelembe véve veszi át az anyától a gondozási műveleteket. A kisgyermek és a kisgyermeknevelő között fokozatosan kialakuló érzelmi kötődés segíti a gyermeket új környezetének elfogadásában, jelentősen megkönnyíti a beilleszkedést a bölcsődei közösségbe, mérsékli az adaptáció során fellépő stressz reakciókat (sírás, tiltakozás, szülőhöz való fokozott ragaszkodás stb.) A beszoktatás előre megtervezett beszoktatási ütemterv alapján történik. A beszoktatás ideje alatt a kisgyermeknevelők munkarendje úgy van kialakítva, hogy az anya bölcsődei tartózkodása idején figyelemmel kísérhesse az anya - gyermek kapcsolatát és minél több információt szerezhesen a gyermek nevelésével, gondozásával kapcsolatosan.

„Saját kisgyermeknevelő” rendszer

A saját kisgyermeknevelő rendszer a személyi állandóság elvén nyugszik. A saját kisgyermeknevelő szoktatja be a gyermeket a csoportba, személye nem változik a gyermek bölcsődei tartózkodása alatt. A csoport gyermekeinek egy része, 6-7 gyermek tartozik egy kisgyermeknevelőhöz. Ezeket a gyermekeket a saját kisgyermeknevelőjük neveli- gondozza, ő kíséri figyelemmel fejlődésüket, arról vezeti a feljegyzéseket. Így több figyelem jut a gyermekekre, lehetőség nyílik az egyéni bánásmódra, a kisgyermeknevelő jobban megismeri a „saját” gyermeke egyéni igényeit, szokásait, problémáit.

X. NAPIREND

A harmonikus, biztonságot nyújtó bölcsődei élet megteremtéséhez nyújt segítséget a folyamatos és rugalmas napirend, mely egyszerű, a kisgyermek számára könnyen kiismerhető, követhető, kiszámítható. A **folyamatos és rugalmas napirend** kialakításával a gyermekek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt, folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósítását kívánjuk biztosítani. A napirendet csoportonként és évszakonként készíti el a kisgyermeknevelő a csoportvezető

kisgyermeknevelő irányításával. Ehhez igazodva készül el a kisgyermeknevelők munkarendje. A folyamatos gondozáson belül az egymást követő események (tisztálkodás, étkezés, alvás) a gyermek biztonságérzetét, jó közérzetét teremtik meg. A gondozás mellett törekszünk arra, hogy minél több idő jusson a gyermeknek az önálló szabad tevékenységek megélésére, azaz a játék tevékenységre. A jól szervezett, folyamatos és rugalmas napirend a gyermekek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt és folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósítását kívánja biztosítani. Ezzel teremtve meg a gyermek számára feltétlenül szükséges biztonságérzetet, kiszámíthatóságot, a tevékenység és az önállósodás lehetőségét. A napirenden belül az egyes gyermekek igényeit úgy kell kielégíteni, hogy közben a csoportéletében is áttekinthető legyen a rendszer. A gyermekek tájékozódhassanak a várható eseményekről felesleges várakozási idő nélkül. Ez biztosítja valójában a csoport belső nyugalma is. A folyamatos gondozáson belül, az egymást követő események (tisztálkodás, étkeztetés, alvás, pihenés) kiszámíthatóságot, jó közérzetet alakítanak ki a gyermekben.

A napirend kialakításának további feltételei a személyi állandóság, a megfelelő tárgyi feltételek és eszközellátottság, a jó munkaszervezés, a bölcsődei dajkával összehangolt munka.

Kisgyermek napirendje

- 5.30-8.00:** Érkezés a bölcsődébe. Kézmosás, játéktevékenység a szobában.
- 8.00-8.30:** Reggelizés a szobában vagy az udvaron. Játéktevékenység a szobában/ udvaron.
- 8.30-9.10:** Fürdőszoba használat szájápolással, gondozási sorrendben.
- 9.10- 9.30:** Játék a szobában, jó idő esetén az udvaron.
- 9.30-9.45:** Tízórai.
- 10.00-11.00:** Felajánlott foglalkozás az udvaron vagy a szobában.
- 11.00-11.30:** Bejövetel az udvarról, fürdőszoba használat.
- 11.30-12.45:** Ebéd.
- 12.15-14.30:** Alvás, pihenés.
- 14.30-15.00:** Ébredési sorrendben fürdőszoba használat. Csendes játék.
- 15.00-15.20:** Uzsonna.
- 15.30-17.30:** Játék a szobában, jó idő esetén az udvaron, hazamenetel.

XI. BÖLCSŐDÉNK NEVELÉSI FELADATAI

A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése: A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató, mint a kisgyermekes családokkal kapcsolatba kerülő első

gyermekintézmény jelentős szerepet tölt be a szülői kompetencia fejlesztésében. A család erősségeinek megismerése, támogatása a pozitívumok kiemelésével valósul meg. A családi és bölcsődei nevelés összhangja, a szülők és a kisgyermeknevelők közötti egyenrangú, konstruktív, kölcsönös bizalmon alapuló partneri kapcsolat elengedhetetlen feltétel a kisgyermek harmonikus fejlődéséhez. A szülő ismeri legjobban gyermekét, így közvetíteni tudja szokásait, igényeit, szükségleteit, nagymértékben segítve ezzel a kisgyermeknevelőt a gyermek ismeretén alapuló differenciált, egyéni bánásmód kialakításában. A kisgyermeknevelő, mint szakember, szaktudására, tapasztalataira építve, a szülők igényeihez igazodva közvetíti a kora gyermekkori fejlődéssel, neveléssel kapcsolatos ismereteket, módszereket.

Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása: A szakemberek feladata a kisgyermek fejlődésének nyomon követése, dokumentálása, támogatása, a harmonikus testi és lelki fejlődéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése. A primer szükségletek egyéni igények szerinti kielégítése a gondozási helyzetekben valósul meg. A rugalmas, a kisgyermek életkorához egyéni fejlettségi szintjéhez és az évszakhoz igazodó napirend biztosítja az életkornak megfelelő változatos és egészséges táplálkozást, a játék, a mozgás, a szabad levegőn való aktív tevékenység és pihenés feltételeit. Az egészséges életmód, az egészségnevelés érdekében törekedni kell az alapvető kultúrhygiénés szokások kialakítására. A prevenciós feladatok megvalósításába szükség esetén speciális szakemberek is bevonhatók: gyermekorvos, dietetikus, gyógypedagógus, pszichológus, mentálhygiénés szakember, gyermek fogszakorvos stb.

Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése: A biztonságot nyújtó nevelői magatartás magában foglalja a szakember érzelmi elérhetőségét és hitelességét, az érzelmek kifejezésére való ösztönzést, a pozitív és biztató üzenetek rendszeres közvetítését, a világos elvárások és határok megfogalmazását. A kisgyermek bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe kerülése több lehetőséget teremt a társas kapcsolatok megtapasztalására. Az együttlét helyzetei, az én érvényesítés, a tolerancia, az empátia gyakorlásának színterei, amelyek hozzájárulnak az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztéséhez. Törekedni kell az együttélés szabályainak elfogadtatására, a mások iránti nyitottság megőrzésére. A kisgyermeknevelő feladata a kisgyermek beszédkészségének fejlesztése érdekében az ingerekben gazdag tiszta nyelvi környezet biztosítása, a kommunikációs kedv felkeltése és fenntartása a bölcsődei nevelés- gondozás minden helyzetében, mondókák, énekek, versek, mesék közvetítésével. Különös figyelmet kell fordítani a sajátos nevelési igényű és a hátrányos helyzetű gyermekek társas és érzelmi kompetenciáinak fejlesztésére szükség esetén más segítőszakemberek bevonásával is.

A megismerési folyamatok fejlődésének segítése: A kisgyermek érdeklődésének erősítése a játékos felfedezés és a cselekvéses tanulás lehetőségeinek megteremtése a kisgyermeknevelő aktív

részvételével és a megfelelő környezet kialakításával történik. A bölcsődei nevelés- gondozás helyzeteiben a szakember ismeretet nyújt, segíti a tájékozódást, a tapasztalatok és élmények feldolgozását. A kisgyermek igényeihez igazodó közös tevékenység során szerepet kap az élmények, viselkedési és helyzetmegoldási minták nyújtása, az önálló próbálkozás és a kreativitás támogatása. Az önálló választás és a döntési képesség kialakulását segíti a bátorító, ösztönző nevelői magatartás.

XII. BÖLCSŐDEI NEVELÉSI – GONDOZÁSI MUNKÁJÁNAK FŐBB HELYZETEI

A kisgyermek nevelésének legfontosabb területe a gondozás. Belsőleges interakciós helyzet a kisgyermeknevelő és a gyermek között, amelynek elsődleges célja a gyermek testi szükségleteinek kielégítése. A személyes és szociális kompetencia kialakulásának egyik feltétele, hogy a gyermek a kezdetektől aktívan részt vehessen a gondozási helyzetekben, szabadon próbálkozhasson, érezve a kisgyermeknevelő figyelmét, biztatását, támogató segítségét. A gondozás jelentősen befolyásolja a szokások kialakítását és az önállósodást.

Gondozási műveletek (öltözködés, pelenkacsere, WC használat, kézmosás, étkezés) alatt a gyermekek fizikális szükségleteit elégítjük ki elsősorban. Ezekben a helyzetekben a gyermeknek kellő időt és lehetőséget biztosítunk a próbálkozásra, támogató, megerősítő magatartással, dicsérettel támogatjuk próbálkozásait. Célunk, hogy a gyermek aktív közreműködője legyen a műveleteknek.

Játék

A gyermekkor legfontosabb tevékenysége, a világ megismerésének eszköze, a fejlődés fontos tényezője. A játék nélkülözhetetlen elemeinek az önkéntességet és a spontaneitást tartjuk. Kisgyermeknevelőink a játék feltételeinek (hely, idő, eszköz) biztosításával, nevelői magatartásukkal támogatják az elmélyült, nyugodt, tartalmas játéktevékenységet, az alkotás örömeinek átélését. A játék során kialakult konfliktushelyzetekbe csak a legszükségesebb helyzetekben avatkozunk be. A személyiség csak társas közegben fejlődik, melynek elengedhetetlen feltétele a „**játszótárs**” személye. A nevelő- gondozó, a „játszótárs” egy személy, aki maga dönti el, hogy milyen módszerrel éri el a kívánt célt.

Mozgás

A szabad mozgástevékenység lehetőségének biztosításával célunk a természetes mozgáskedv és mozgásigény kielégítése. A feltételek biztosításának szempontjai, hogy a csoportszobákban is legyenek - a lehetőségekhez képest - mozgásra inspiráló eszközök. Változatos eszközökkel és a gyermekek önálló, szabad mozgásának biztosításával tesszük lehetővé, hogy a mindennapi mozgás örömet jelentsen a gyermekek számára.

Vers, mese

A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi-, értelmi- és szociális fejlődésére. A bölcsődében az irodalmi és a népi műveknek egyaránt helye van. Sokféle helyzethez kapcsolódhat, alakulását a gyermek pillanatnyi állapota, igényei befolyásolják. Az irodalmi alkotások kiválasztásában fontos feladatunk, hogy az anyagot a gyermekek életkori sajátosságaihoz, nyelvi fejlettségéhez, érdeklődéséhez állítsuk össze. A napi tevékenység során többször is mondhatunk - a helyzethez illő - mondókát, rövid verset.

2-3 éves korban nagy jelentőségű - a testi kapcsolat iránti gyermeki igény kielégítésén túl - a simogatók, tapsoltatók, lovagoltatók ritmusa, lüktetése, egyszerű szövege, mert megnyugtatóan hat a kisgyermekre.

A verselés, mesélés, képeskönyv nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így a kisgyermek számára alapvető érzelmi biztonság egyszerre feltétel és eredmény.

Mondóka, ének, zene

A gyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, hangulati állapotához igazodó ének, mondóka felkeltik érdeklődését, formálják esztétikai ízlését pozitív érzelmeket kelt, érzelmi biztonságot nyújt. A dal, zene kifejezi örömmünket, bánatunkat. A zene, az ének színesebbé teszi a bölcsődében töltött időt. Keltsük fel a gyermek zene iránti érdeklődését, a zenei anyagokat igyekezzünk az életkoruknak megfelelően válogatni.

A személyes kapcsolatban, játékhelyzetben átélt mondókázás, éneklés, zenehallgatás pozitív érzelmeket keltenek, örömlélményt, érzelmi biztonságot adnak a kisgyermeknek. A zene belső lüktetése, az ismétlődések, a játékos mozdulatok megerősítik a zenei élményt, a zenei emlékezetet. Hangszerekkel (dob, csörgő, xilofon) igyekszünk érdekesebbé tenni a lüktetések, ritmusok világát.

XIII. KIEMELT SZAKMAI CÉLUNK A ZENEI NEVELÉS

Kisgyermekkorban- születéstől hároméves korig- a zenei nevelés célja, hogy felkeltse a gyermek érdeklődését a zene, az éneklés iránt, érzékennyé tegye a környezet hangjaira. Feladata, hogy megismertesse a gyermeket a magyar mondókákkal, játékos dalokkal, kellemes légkört biztosítson a gyermek számára, melyben jól érzi magát, szívesen hallgatja az éneklést, igyekszik utánozni, maga is

dúdolgat. A nevelési intézményekben a zenei nevelés alapjául a Kodály-módszer szolgál. Lényege, hogy a művészeti nevelést, első sorban a zenei nevelést, a gyermek nevelésének középpontjába helyezi.

Fontos, hogy a énekközpontú legyen, a gyermek utánzás útján tanuljon, és a zenei anyag egyszerű, művészi szép, értékes legyen, főként a néphagyományból kerüljön ki. A népdalok sorát kiegészíthetjük jó versekre komponált gyermekdalokkal, műdalokkal, valamint a kisgyermeknevelő által énekelt, hangulatkeltésre szánt, nagyobb hangterjedelmű népdalokkal, melyeket a gyermekek csak hallgatnak, nem énekelnek. A gyermek első hangadásai közelebb állnak az énekléshez, mint a beszédhez. Kodály az éneklést helyezte előtérbe, mert mindenkinek van hozzá saját hangszere, a hangja.

A bölcsődében az éneklés tudatos nevelési forma, mely a gyermek önkéntes érdeklődésére épül. Az éneklés vezet legközvetlenebbül a zene átéléséhez, megértéséhez, teljes élményt ad, részt vesz benne az egész test. Harmonizáló hatást gyakorol a teljes személyiségre, szerepe van a testi-, érzelmi-, értelmi-, szociális fejlődésben.

A játékos mozgással kísért dalok, mondókák fejlesztik a gyermek ritmusérzékét, mozgásra készítik, fejlesztik utánzó képességét, mozgáskoordinációját. Az éneklés megnyugtatja a gyermeket, befolyásolja közérzetét, felszabadítja, bátorítja, kigyógyítja a gátlásokból, félelmekből. A szöveg és mozgás játékhelyzethez kapcsolása fejleszti a gyermek képzeletét, beleélő képességét, kreativitását. Alkalmassá teszik a figyelemre, fegyelemre, erősödik koncentrációs képessége, memóriája.

Az ölbeli dalos játékok erősítik a gyermek kötődését a vele foglalkozó felnőtthöz. A többi gyermekkel való közös éneklés megajándékozza az együttes tevékenykedés és összetartozás élményével. Megtanul társaival együttműködni, egymásra figyelni, egymást elfogadni. Növekszik a gyermek szereplésvágya, erősödik énképe, önbizalma, magabiztosabbá válik, jobb lesz a kapcsolatteremtő és problémamegoldó képessége.

A kisgyermek zenei képessége abban nyilvánul meg, hogy érzékeny a környezet hangjaira, szívesen hallgat zenét, éneket, ő is kitalál ritmusokat, dúdolgat, helyes hangsúllyal ejti a szavakat, a dallamot képes mozgással követni.

A bölcsődében nincs külön foglalkozási program az énekléshez. A kisgyermeknevelő minden olyan alkalommal énekelhet, amikor a gyermek figyelmét nem köti le valami más, amikor a játék légkörébe beleillik egy-egy játékos dal. Figyelembe veszi a gyermekek életkorát, egyéni fejlettségét, igényét. Az

éneklés időtartama függ a gyermekek hangulatától, érdeklődésétől. A gyermek részvétele az éneklésben kötetlen, nem cél, hogy a gyermek megtanuljon énekelni. Csak akkor daloljon, ha kedve van. Ezek gyakori ismételtetése örömet szerez nekik, a nagyobbak szívesen, önként meg is tanulják. A bölcsődében nincs gépzene, hogy a gyermek ne szokja meg a személyes kapcsolat nélküli „háttérzenét”.

A gyermekek körében nagy érdeklődést keltenek a hangszerek, hiszen látják azt, aki zenél, látják a hangok előcsalogatásának módját. A gyermekek kezébe is adhatunk hangszert, hogy kipróbálják a hangok előidőzését. A csoportszobában a gyermekek által elérhető helyen helyezük el a hangszereket, hogy bármikor használhassák.

A bölcsődében a különböző ünnepek előtt a kisgyermeknevelők az adott ünneppel kapcsolatos verseket, dalokat mondogatnak, dalolnak, ezekkel közelebb hozva a gyermekhez az ünnep örömét. A bölcsődei ünneplés élménye viszont nem homályosíthatja el az otthoni ünnep hangulatát, hiszen a gyermek élményeinek legfőbb színtere a család kell, legyen, a bölcsőde csak kiegészítő szerepet vállal.

„Legyen a zene mindenkié!” (Kodály)

A következő hangszerek találhatóak a csoportokban

- metalofon
- csörgőkarika
- csörgődob
- triangulum
- furulya
- ritmusbot
- nyeles csörgő

XIV. AZ INTÉZMÉNYEN BELÜLI- ÉS MÁS INTÉZMÉNYEKEL TÖRTÉNŐ EGYÜTTMŰKÖDÉS MÓDJA

A bölcsőde kapcsolata jó az integrációban működő alapellátásokat végző intézményekkel. A védőnők a bölcsődében rendszeres látogatásokat tesznek, érdeklődnek a gondozott gyermekeik felől.

Eredményes az együttműködés az óvodákkal. Az óvodába menő gyermekekkel rendszeresen meglátogatjuk az óvodákat, illetve a leendő óvónő bölcsődei környezetében megismerkedik a gyermekkel.

A szegedi Agyagos utcai Bölcsődével és más bölcsődei intézményekkel jó együttműködés alakult ki az évek során.

A bölcsőde, mint jelzőrendszerbe tartozó intézmény kötelessége és feladata a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat felé való jelzés, így jó kapcsolattartás alakult ki az ott dolgozó munkatársakkal, illetve a házi gyermekorvosokkal. Szükség esetén esetmegbeszélésen vesz részt a csoportvezető kisgyermeknevelő.

Gyermekvédelmi program

A bölcsődék gyermekvédelmi tevékenységi köre feladatai, a gyermekek napközbeni ellátásában:

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról az 1997. évi XXXI. törvény rendelkezik.

A bölcsődének és az ott dolgozó szakembereknek meghatározott feladatai vannak a gyermekvédelemmel kapcsolatban:

- gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályok ismertetése, betartása, betartatása
- szociális feladatok feltételeinek biztosítása
- prevenciós megoldások és javaslatok kidolgozása
- egyéni bánásmód hatékony alkalmazása a gondozásban és a nevelésben
- együttműködés a Család- és Gyermekjóléti Szolgálattal, a védőnővel, nevelési tanácsadóval
- veszélyeztettség esetén a jelzési kötelezettség
- családlátogatás, a beszoktatás megszervezése
- a család élet- és szociális körülményeinek megismerése, felmérése
- harmonikus együttműködés a szülőkkel a gyermekek érdekében, segítő rendszerek felkínálása,
- jó házirend, amely magába foglalja a szülők jogait és kötelezettségeit, és a gyermek jogait
- a szülői érdekképviselőt működtetése
- gyermek - szülő tisztelete, tapintat
- éves beszámoló a gyermekvédelmi feladatokról
- családlátogatások, családokkal való együttműködés
- házirend, szülői és gyermeki jogok ismertetése
- szülői érdekképviselőt működtetése
- tanácsadás a rászoruló szülők részére

XV. AZ IGÉNYBE VEVŐK ÉS A SZEMÉLYES GONDOSKODÁST VÉGZŐ SZEMÉLYEK JOGAINAK VÉDELMEVEL KAPCSOLATOS SZABÁLYOK

Az 1997. évi XXXI. törvény 35§ (1) alapján a bölcsődében érdekképviselői fórumot működtetünk.

Az intézmény jogi szabályozása

- Szervezeti és Működési szabályzat
- Adatvédelmi szabályzat
- Iratkezelési szabályzat
- Munka- és tűzvédelmi szabályzat
- Munka, - és védőruha szabályzat
- Pénzkezelési szabályzat
- Eszközök és források leltárkészítési, leltározási és selejtezési szabályzata
- Érdekvédelemről szóló szabályzat

A gyermekjóléti szolgáltatást végzők jogai:

A munkaviszonyban álló személyeknek biztosítani kell, hogy

- A munkavégzéssel kapcsolatos megbecsülést megkapják
- Tiszteletben tartás ember méltóságukat és személyiségi jogait
- Munkájukat elismerjék
- A munkáltató megfelelő munkavégzési körülményeket biztosítson számukra

A SZOLGÁLTATÁST NYÚJTÓK FOLYAMATOS SZAKMAI FELKÉSZÜLTSGÉGE, BIZTOSÍTÁSÁNAK MÓDJA, FORMÁI

Képzés, továbbképzés:

A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységet végző szakemberek számára kötelező a szakmai továbbképzés, melyet a 9/2000. (VIII.4.) SZCSM rendelet tartalmazza. Rendelet írja elő a személyes gondoskodást végzők továbbképzési kötelezettségét és a teljesítés lehetőségét. A képzési ciklus alatt felsőfokú végzettség esetén 80, egyéb szakképesítés esetén 60-, illetve 80 továbbképzési pontot kell megszerezni. A **kötelező továbbképzések** tervezése a fentiek figyelembevételével, előre meghatározott ütemterv alapján történik. A továbbképzések témáinak kiválasztásánál lehetőséget biztosítunk a kisgyermeknevelők érdeklődési körének megfelelően. Továbbképzési ütemterv alapján szervezzük a szakemberek részére a továbbképzéseken való részvétel biztosítását.

- 2016. január 1-jétől pedagógus életpálya kiterjesztése a bölcsődei szakdolgozókra, akik szakképesítésük mellett felsőfokú végzettséggel rendelkeznek.
- Bölcsődei dajka szakképesítés megszerzése

- 25/2017. (X.18) EMMI rendelet. Vezetői megbízással rendelkező szociális szolgáltatást nyújtó személyek vezetőképzéséről.

Önképzés

A munkájára igényes szakember a továbbképzéseken, való részvételen felül is rendszeresen képezi magát. Ehhez a bölcsőde biztosítja a szakmai folyóiratok beszerzését, jogszabályokat értelmező kiadványokat, Internet használatának lehetőségét, audiovizuális eszközöket.

XVI. MINŐSÉGI MUNKAVÉGZÉS A BÖLCSŐDÉBEN, A NEVELŐMUNKA BELSŐ ELLENŐRZÉSE

A bölcsődei nevelésben- gondozásban minőségnek nevezzük az ott folyó munka azon jellemzőit és sajátosságait, amelyek biztosítják az elhelyezett gyermekek egészséges fejlődését, az életkori sajátosságoknak és egyéni igényeknek megfelelő bánásmódot, a gyermekközpontúságot jól felszerelt intézményben.

Feladatok:

A bölcsődék működését szabályzó dokumentumokban foglaltaknak megfelelő munkavégzés (alapprogram, az intézmény szakmai programja, a bölcsődei gondozás-nevelés szakmai szabályai, SZMSZ, belső szabályzatok).

- ❖ Az elvégzett munka rendszeres és igényes dokumentációja.
- ❖ A szülők elvárásainak megismerése, kompetenciájuk biztosítása, új együttműködési formák keresése.
- ❖ A működés tárgyi feltételeinek javítása érdekében pályázati lehetőségek keresése.
- ❖ A dolgozók érdeklteté tétele a minőségi munkavégzésben:
 - értékelési és jutalmazási rendszer kidolgozása

A **belső ellenőrzés** legfontosabb feladata a bölcsődében folyó nevelés- gondozás hatékonyságának nyomon követése, a szükséges korrekciók elvégzése. A bölcsődei csoportban dolgozók munkáját legalább évente egy alkalommal értékelni kell, az ellenőrzés tapasztalatait ismertetni kell az érintett dolgozóval, akinek joga van arra írásban észrevételt tenni. A szülői elégedettséget évente **szülői elégedettségi** kérdőív formájában mérjük.

XVII. BÖLCSŐDEI DOKUMENTÁCIÓK

A bölcsődevezető által vezetett dokumentáció

Felvételi könyv (a felvételek függvényében folyamatosan);

- Statisztika - havi statisztika, éves statisztika, kedvezményezett gyermekek nyilvántartása;
- A gyermekek nyilvántartása a térítési díjjal kapcsolatban (Gyvt. szerint);
- Heti étrend tervezet az ételmezésvezetővel;
- Jelenléti kimutatás, távolmaradás, egyéb hiányzások, helyettesítések intézése; szabadság
- Taj alapú nyilvántartás vezetése a KENYSZI (Központi Elektronikus Nyilvántartás) rendszerben
- selejtezés, éves leltárkészítés;
- Szakmai ellenőrzések dokumentálása
- Intézményi dokumentumok éves felülvizsgálata, jogszabály módosításoknak megfelelő aktualizálása (szakmai program)
- szülői értekezlet dokumentálása

A kisgyermeknevelők által vezetett dokumentumok

- A bölcsődei gyermekek egészségügyi törzslapja - "fejlődési napló"
- A "fejlődési napló" tartalmazza a családlátogatást, a beszoktatás menetét, a gyermek fejlődését 1 év alatt havonta, 1- 3éves korig negyedévente
- Üzenő füzet
 - Fejlődési táblázat
 - Csoportnapló vezetése napi rendszerességgel;
 - Napi jelenléti kimutatás vezetése a gyermekekről;
 - Magasság - súlymérés táblázattal történő vezetése;
 - Kisgyermeknevelői jellemzés a szakértői és egyéb szakvizsgálatokhoz;
 - Egyéb: szülőcsoportos beszélgetések dokumentálása (jegyzőkönyv)

Záradék:

Jelen szakmai program 2025. január 1-től hatályos.

A program a vonatkozó jogszabályok előírásai, illetve intézményi működési változások esetén felülvizsgálandó.

Az intézmény dolgozói a program mellékletét képező megismerési záradék aláírásával igazolják a szakmai program ismeretét.

Makó, 2024. november 27.

Trényiné Töröcsik Ágnes
bölcsődevezető

Tóthné Balázs Andrea
intézményvezető

MEGISMERÉSI ZÁRADÉK

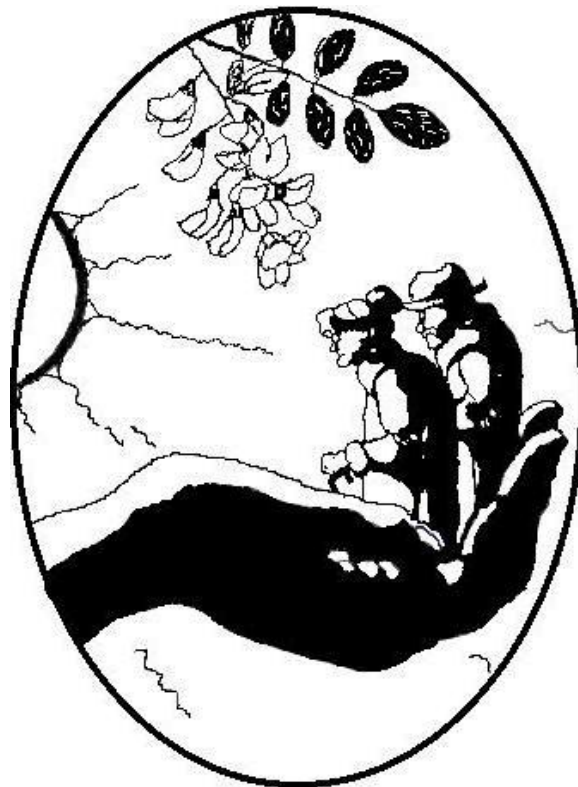
A Kálvin Téri Bölcsőde Szakmai Programját megismertem és szakmai munkámban elfogadom, alkalmazom:

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.
11.
12.
13.
14.
15.
16.
17.

Makó, 2025. január

MAKÓI EGYESÍTETT NÉPJÓLÉTI INTÉZMÉNY

**HÁZI SEGÍTSÉGNYÚJTÁS
SZAKMAI PROGRAM**

Makó

2025. január

TARTALOMJEGYZÉK

1. ÁLTALÁNOS RÉSZ	3
2. A HÁZI SEGÍTSÉGNYÚJTÁS CÉLJA, FELADATA	5
2.1. A HÁZI SEGÍTSÉGNYÚJTÁS CÉLJA	5
2.2. A HÁZI SEGÍTSÉGNYÚJTÁS FELADATA	5
3. A MEGVALÓSÍTANI KÍVÁNT PROGRAM KONKRÉT BEMUTATÁSA, A LÉTREJÖVŐ KAPACITÁSOK, A NYÚJTOTT SZOLGÁLTATÁSELEMEK, TEVÉKENYSÉGEK LEÍRÁSA	5
4. MÁS INTÉZMÉNYEKKEL TÖRTÉNŐ EGYÜTTMŰKÖDÉS MÓDJA	8
5. AZ ELLÁTANDÓ CÉLCSOPORT JELLEMZŐI	9
6. A FELADATELLÁTÁS SZAKMAI TARTALMA, MÓDJA, A BIZTOSÍTOTT SZOLGÁLTATÁSOK FORMÁI, KÖRE, RENDSZERESSÉGE	10
7. AZ ELLÁTÁS IGÉNYBEVÉTELÉNEK MÓDJA	12
8. A SZOLGÁLTATÁSRÓL SZÓLÓ TÁJÉKOZTATÁS HELYI MÓDJA	13
9. AZ ELLÁTOTTAK ÉS A SZEMÉLYES GONDOSKODSÁST VÉGZŐ SZEMÉLYEK JOGAINAK VÉDELMEVEL KAPCSOLATOS SZABÁLYOK	13

1. Általános rész

A házi segítségnyújtás Makó Város Önkormányzata által fenntartott Makói Egyesített Népjóléti Intézmény keretein belül működik szervezeti egységben. A Makói Egyesített Népjóléti Intézmény a szociális igazgatásról és a szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény és az 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló szabályzók alapján a következő feladatokat látja el:

Szociális alapszolgáltatások

- *tanyagondnoki szolgáltatás,*
- *az étkeztetés,*
- *a házi segítségnyújtás,*
- *a családsegítés,*
- *a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,*
- *a nappali ellátás*
 - *idősek klubja*
 - *nappali melegedő*

A személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátást

- *az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény*
 - *időskorúak átmeneti gondozóháza*
 - *hajléktalan személyek éjjeli menedékhelye*

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény és a 15/1998. NM Rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló szabályzók alapján két szakfeladatot lát el. Ezek a szakfeladatok a következők:

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- *a gyermekjóléti szolgáltatás,*
- *a gyermekek napközbeni ellátása,*
 - *bölcsőde*
 - *időszakos gyermekfelügyelet szolgáltatás*

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV.tv., valamint az iskola-egészségügyi ellátásról szóló 26/1997.(IX. 3.) NM. rendelet alapján ellátott feladatok:

- *iskola-egészségügyi ellátás*

A 2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról és a 368/2011 (XII.31.) Korm. rendelet az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló szabályzók alapján egy szakfeladatot lát el. Ez a szakfeladat a következő:

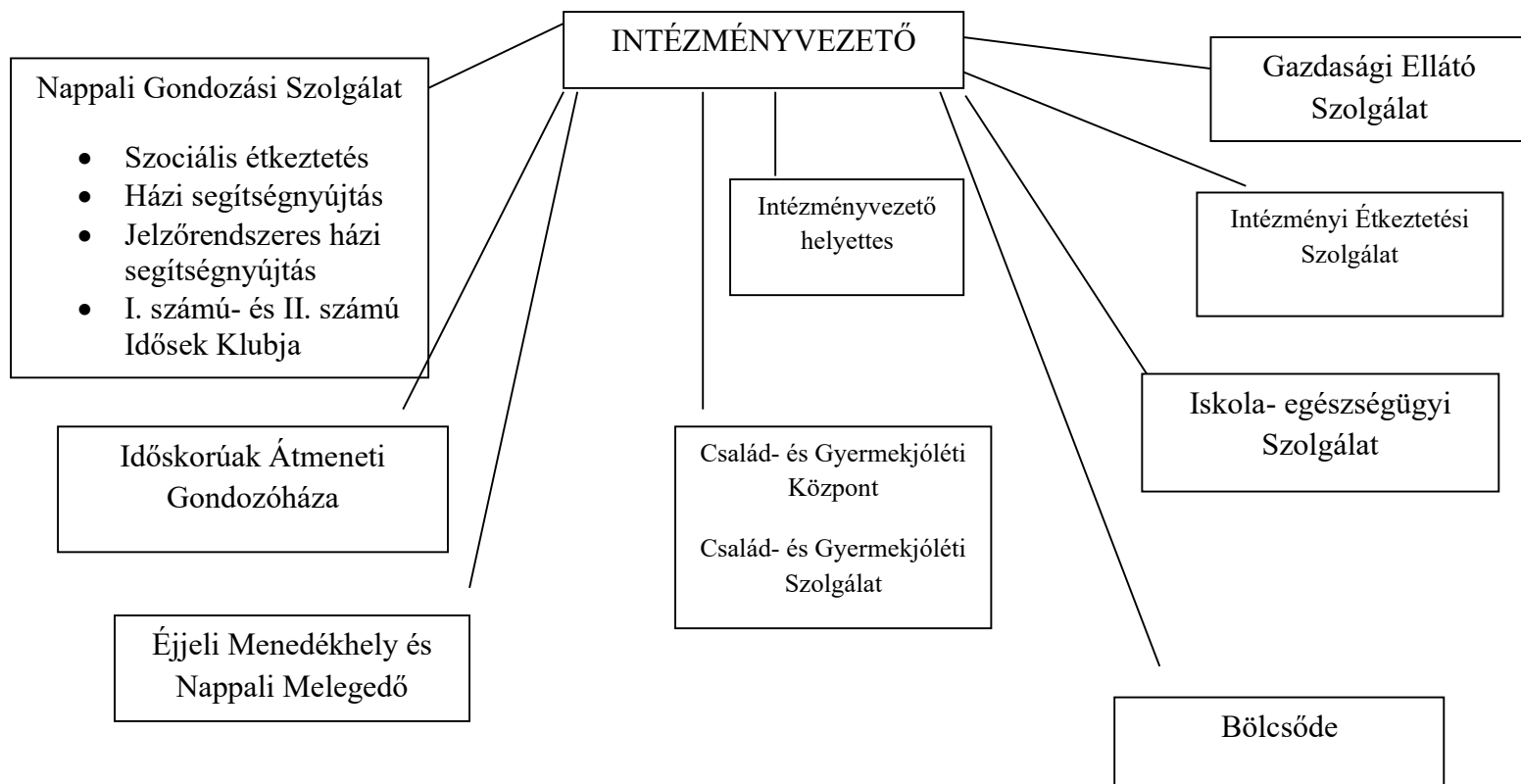
- *Gazdasági ellátó szolgálat*

A 2008. évi XLVI. törvény az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről és a 62/2011. (VI. 30.) VM rendelet a vendéglátó-ipari termékek előállításának és forgalomba hozatalának élelmiszerbiztonsági feltételeiről szóló szabályzó alapján a következő feladatot látja el:

Intézményi étkeztetési szolgálat

- A szakfeladatok szervezeti egységekbe osztva képezik az Intézmény szervezeti struktúráját. Az egyes szakmai egységek az egységen belül és az egységek közötti szoros együttműködésben végzik szakmai tevékenységüket, mindenkor a kompetenciahatárokat betartva. A szakmai egységek élén szakmai vezetők állnak, akik az intézmény gyermekvédelmi és szociális igazgatási törvény alá tartozó szakfeladatokkal összefüggésben szervezik, irányítják és ellenőrzik a szakmai munkát. Az Intézményen belüli kommunikációról a Kommunikációs útvonalterv szabályzat rendelkezik.

MAKÓI EGYESÍTETT NÉPJÓLÉTI INTÉZMÉNY SZAKFELADATAI

2. A házi segítségnyújtás célja, feladata

2.1. A házi segítségnyújtás célja

Gondoskodni

- azokról az időskorú személyekről, akik otthonukban önmaguk ellátására saját erőből nem képesek és róluk nem gondoskodnak,
- azokról a fogyatékos személyekről, valamint szenvedélybetegekről, akik állapotukból adódóan az önálló életvitellel kapcsolatos feladataik ellátásában segítséget igényelnek, de egyébként önmaguk ellátására képesek,
- azokról az egészségi állapotuk miatt rászoruló személyekről, akik ezt az ellátási formát igénylik,
- azokról a személyekről, akik a rehabilitációt követően a saját lakókörnyezetükbe történő visszailleszkedés céljából támogatást igényelnek önálló életvitelük fenntartásához.

Segítséget nyújtani ahhoz, hogy az ellátást igénybe vevő fizikai, mentális, szociális szükséglete

- saját környezetében
- életkorának, élethelyzetének és egészségi állapotának megfelelően,
- meglévő képességeinek fenntartásával, felhasználásával, fejlesztésével biztosított legyen.

2.2. A házi segítségnyújtás feladata

Az alapvető gondozási, ápolási feladatok elvégzése, az önálló életvitel fenntartásában, az ellátott és lakókörnyezete higiéniai körülményeinek megtartásában való közreműködés. Ezen túlmenően a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében, illetve azok elhárításában való segítségnyújtás.

3. A megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek leírása

A hatályos jogszabályok értelmében a települési önkormányzat köteles gondoskodni a házi segítségnyújtást igénylő személyek ellátásáról, amely ellátás keretein belül a szolgáltatást igénybe vevő személy saját lakókörnyezetében biztosítani kell az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges tevékenységeket. A házi segítségnyújtás keretében szociális segítséget vagy személyi gondozást kell nyújtani.

A szociális segítség keretében biztosítani kell:

- a lakókörnyezeti higiénia megtartásában való közreműködést,
- a háztartási tevékenységben való közreműködést,

- a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében és a kialakult veszélyhelyzet elhárításában történő segítségnyújtást,
- szükség esetén a bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítését.

A személyi gondozás keretében biztosítani kell:

- az ellátást igénybe vevővel a segítő kapcsolat kialakítását és fenntartását,
- a gondozási és ápolási feladatok elvégzését,
- valamint a szociális segítség szerinti feladatokat.

A Makói Egyesített Népjóléti Intézmény jelenlegi működési engedélyében, a házi segítségnyújtásban az ellátható személyek száma: 63 fő.

A személyi gondozásban részesülők arányában a szakképzett gondozónők létszáma 9 fő. Munkájukat a Nappali Gondozási Szolgálat szakmai vezetője koordinálja. Valamennyi gondozónő a hatályos jogszabályok által előírt képesítéssel és szakképzettséggel rendelkezik. A munka hatékony és magas szintű végzéséhez az intézmény minden szükséges eszközt rendelkezésre bocsájt. Ennek értelmében a gondozónők közlekedésükhöz elektromos kerékpárt, kerékpárt használnak. Mindenkinek kizárólagos használatra rendelkezésre áll vérnyomásmérő. Közös használatra rendelkezésükre áll vércukormérő, Tens-készülék. Irodájuk felszereltsége tartalmazza a vezetékes telefonhasználatot és az internet elérhetőséget. Az ellátottak számára nyitva álló helyiségben található vezetékes telefon, személyi számítógép, internet, fénymásoló.

A Makói Egyesített Népjóléti Intézmény a házi segítségnyújtás keretében az alábbi tevékenységek és résztvékenységeket biztosítja:

Szociális segítség keretében háztartási segítségnyújtás szolgáltatási elemként:

A lakókörnyezeti higiénia megtartásában való közreműködés körében:

- takarítás a lakás életvitelszerűen használt helyiségeiben (hálószobában, fürdőszobában, konyhában és illemhelyiségben)
- mosás
- vasalás

A háztartási tevékenységben való közreműködés körében:

- bevásárlás (személyes szükséglet mértékében)
- segítségnyújtás ételkészítésben és az étkezés előkészítésében
- mosogatás
- tüzelő behordása kályhához, egyedi fűtés beindítása (kivéve, ha ez a tevékenység egyéb szakmai kompetenciát igényel)
- kísérés

Segítségnyújtás veszélyhelyzet kialakulásának megelőzésében és a kialakult veszélyhelyzet elhárításában.

Szükség esetén a bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítése

Személyi gondozás keretébengondozás és háztartási segítségnyújtás szolgáltatási elemként:

Az ellátást igénybe vevővel segítő kapcsolat kialakítása és fenntartása körében:

- információnyújtás, tanácsadás és mentális támogatás
- családdal, ismerősökkel való kapcsolattartás segítése
- az egészség megőrzésére irányuló aktív szabadidős tevékenységben való közreműködés
- ügyintézés az ellátott érdekeinek védelmében

Gondozási feladatok körében:

- mosdatás
- fürdetés
- öltöztetés
- ágyazás, ágyhúzás
- inkontinens beteg ellátása, testfelület tisztítása, kezelése
- haj, arcszőrzet ápolás
- száj, fog és protézis ápolás
- körömápolás, bőrápolás
- folyadékpótlás, étkeztetés (segédeszköz nélkül)
- mozgás ágyban
- decubitus megelőzés
- felületi sebkezelés
- gyógyszer kiváltása
- gyógyszer adagolása, gyógyszerelés monitorozása
- vérnyomás és vércukor mérése
- hely- és helyzetváltoztatás segítése lakáson belül és kívül
- kényelmi és gyógyászati segédeszközök beszerzésében való közreműködés,
- kényelmi és gyógyászati segédeszközök használatának betanítása, karbantartásában való segítségnyújtás
- a házi orvos írásos rendelésén alapuló terápia követése (a tevékenység elvégzéséhez való kompetencia határáig)

Kiegészítő szolgáltatások:

- orvosi utasításra: gépi masszírozás, TENS készülék használat

A gondozási szükséglet vizsgálata, illetve a házi segítségnyújtás jogszabályi kötelezettségei elsősorban az ellátást igénylő egészségi állapotára terjed ki és ez ennek megfelelő, erre kiterjedő terv alapján történik.

Az ellátás során a fizikális szükségletek mellett a mentális szükségletek egyidejű gondozása, ápolása és stimulálása is folyik. Kiemelt szempont az ellátásra szoruló életében a stimuláció, hiszen csak ezen a módon lehet elkerülni a beszűkülést, leépülést. A jó kommunikáció megfelelő színezettel és kiváló tartalommal sokat segít az ellátottnak. A segítő kapcsolat része a résztvevővé tétel. Természetesen mindez időigényes és személy/gondozónó függő, ugyanakkor a minőségi munka esetében elengedhetetlen.

A házi segítségnyújtás igénybevételét megelőzően vizsgálni kell a gondozási szükségletet, melynek keretében meg kell állapítani azt, hogy az ellátást igénylő esetében szociális segítség vagy személyi gondozás indokolt. A megállapított gondozási szükséglet felülvizsgálható és módosítható. Ha a gondozási szükséglet III. fokozatú, a szolgáltatást igénylőt tájékoztatja a

szakmai vezető a bentlakásos intézményi ellátás igénybevételének lehetőségéről. Ebben az esetben a szolgáltatást igénylő az intézményi elhelyezés időpontjáig házi segítségnyújtásra jogosult. Ez jogszabályi tény, amely az intézményi szakmai munka során is fókuszban van.

A házi segítségnyújtás protokollja az alábbiakban foglalható össze:

- A szolgáltatás iránti kérelem alapján az intézményvezető - ennek hiányában a jegyző - kezdeményezi az ellátást igénylő személy gondozási szükségletének vizsgálatát, a törvényben meghatározottak szerint
- Az előgondozás során és a beérkezett orvosi igazolások, szakvélemények alapján megállapításra kerül a gondozás
- Ha a gondozási szükséglet III. fokozatú, a szolgáltatást igénylőt tájékoztatja a szakmai vezető a bentlakásos intézményi ellátás igénybevételének lehetőségéről. Ebben az esetben a szolgáltatást igénylő az intézményi elhelyezés időpontjáig házi segítségnyújtásra jogosult.
- A házi segítségnyújtás jogosultsági feltételei szabályzóiban kerültek meghatározásra. Ennek értelmében a szociális alapszolgáltatás személyi térítési díjának megállapításánál figyelembe kell venni a szolgáltatást igénybe vevő személy rendszeres havi jövedelmét, továbbá a kiskorú igénybe vevő esetén a családban egy főre jutó rendszeres havi jövedelmet. A megállapított személyi térítési díj nem haladhatja meg a fentiekben megállapított jövedelem 25 %-át, illetve 30%-át, ha a házi segítségnyújtás mellett étkezést is biztosítanak. A személyi térítési díj összege - önkormányzati intézmény esetén - a fenntartó rendeletében foglaltak szerint csökkenthető, illetve elengedhető, ha a kötelezett jövedelmi és vagyoni viszonyai ezt indokoltá teszik. A házi segítségnyújtást igénylő, szociális étkeztetést is igényelhet.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevétele önkéntes, így a házi segítségnyújtás is. Az ellátást igénylő, illetve törvényes képviselője kérelmére, indítványára történik. Ha az ellátást igénylő személy cselekvőképtelen, a kérelmet, illetve indítványt - az érintett személy véleményét lehetőség szerint figyelembe véve - a törvényes képviselője terjeszti elő. A korlátozottan cselekvőképes személy a kérelmét, indítványát a törvényes képviselőjének beleegyezésével vagy - ha e tekintetben a bíróság a cselekvőképességét nem korlátozta - önállóan terjesztheti elő. A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevétele szóban vagy írásban kell kérelmezni. Az igénylés útvonálának protokollja fontos az ügyfél-útvonál elemzésénél. A kérelemre meghozott döntéssel szemben jogorvoslattal lehet élni. A jogorvoslat vonatkozhat a gondozási szükséglet megállapítására tett döntésekre, valamint a térítési díjfizetésre.

4. Más intézményekkel történő együttműködés módja

A házi segítségnyújtásról eddig leírtak alapján egyértelműen megállapítható, hogy a szociális szolgáltatások azon típusa, amelynek nyújtása elképzelhetetlen a partnerségi együttműködés hiányában. A partnerségben együttműködő szervezetek különböző forrásaik hozzáadásával lendítik előre a közös ügyet, melynek világosan meghatározott célja és tárgya van. Partnerség az ellátott/ellátottak érdekében, a szükségletek meghatározására és azok kielégítésére kell, hogy létre jöjjön. Minél szélesebb a partnerek köre, annál biztosabb a kitűzött cél elérése.

A házi segítségnyújtás a Makói Egyesített Népjóléti Intézményben integrált szakmai egységként működik. Az integráció előnye, a gyors információáramlás, amely lehetővé teszi, hogy a rászorulóknak mielőbb a szolgálat látókörébe kerüljenek, és a lehetőségekhez képest rövid időn belül biztosításra kerüljön számukra a megfelelő ellátás.

A házi segítségnyújtás feladatellátói kapcsolatot tartanak:

- Makó Város Polgármesteri Hivatalával,
- egészségügyi intézményekkel,
- gyógyászati segédeszközök gyártójával, forgalmazójával,
- érdekképviselletekkel, civil szervezetekkel,
- civil szervezetek klubjaival,
- Család- és Gyermejjóléti Szolgálattal
- más szociális intézményekkel.

A házi gondozók kapcsolatban tartanak a körzetben tevékenykedő házi orvosokkal, szakorvosokkal, kórházzal, illetve a szakápolói szolgálattal. A gondozónak segítséget nyújt a gyógyszerek felírásában, tájékoztatja az orvost a gondozott egészségi állapotáról, a bekövetkezett változásokról, illetve az orvos javaslatát beépíti gondozási tevékenységébe. A partneri együttműködés alapelve a résztvevő szakemberek közötti konzultáció, folyamatosság és közös tevékenységek, a dokumentálás, az átláthatóság és az esélyegyenlőség. Az együttműködés hozadéka a külső és belső támogatottság, a kohézió, az összeadódó kapacitások. Az együttműködés kardinális előnye a többféle kompetencia, tudás, készség, tapasztalat összeadódása és értékesíthetősége.

5. Az ellátandó célcsoport jellemzői

Az ellátottak köre: Makó városban élő, a jogszabályi feltételekben meghatározottak szerinti lakosok.

A házi segítségnyújtás keretében az intézmény gondoskodik azokról a személyekről:

- akik otthonukban önmaguk ellátására saját erőből nem képesek,
- hozzátartozóik róluk gondoskodni nem, vagy csak részben képesek;
- akik állapotukból adódóan az önálló életvitellel kapcsolatos feladataik ellátásában segítséget igényelnek, de egyébként önmaguk ellátására képesek,
- azokról az egészségi állapotuk miatt rászoruló személyekről, akik ezt az ellátási formát igénylik,
- azokról a személyekről, akik a rehabilitációt követően a saját lakókörnyezetükbe történő visszailleszkedés céljából támogatást igényelnek önálló életvitelük fenntartásához.

A demográfiai mutatók alapján azt mondhatjuk, hogy Makó városában az időskorúak társadalmi köre növekvő tendenciát mutat. Folyamatosan nő az egyszemélyes háztartások száma, a gazdasági és társadalmi folyamatok és értékek mentén csökken a generációs együttélések és felelősségvállalások aránya. Ezek alapján arra kell felkészülnünk, hogy a házi

segítségnyújtásban folyamatosan készek legyünk a jogos szükségletek kielégítésére. Fontos, a házi segítségnyújtás során kiemelni azt a tényt, hogy az ellátást igénybe vevők körében csak végső esetben, drasztikus megoldásként fogadható el a saját lakókörnyezet elhagyása, intézményi elhelyezés. Ezért a képessé tétel és a fennmaradó és meglévő képességek fejlesztése kiemelten fontos feladat.

A fentebb tett megállapításokat támasztja alá, az a statisztikai tény, hogy Makó városában közel 23.000 fő rendelkezik bejelentett lakcímmel, közülük körülbelül 6000 fő a 60 év feletti lakosok száma.

A jelenleg ellátásban részesülők demográfiai mutatói:

Nemek szerinti megoszlás:

Nő 78%	Férfi 22%
--------	-----------

Életkor szerinti megoszlás:

18-64 év között: 8%
65-74 év között: 30%
75 év felett: 62%

Szociális jellemzők, jövedelmi viszonyok:

A legkisebb öregségi nyugdíj összegének 150%-a alatt rendelkezik jövedelemmel: 5%
--

A házi gondozottak közül sokan özvegyek, egyedülállóak, családjuk, rokonuk nem él a városban, ellátásukban segítséget nem tudnak nyújtani.

6. A feladatellátás szakmai tartalma, módja, a biztosított szolgáltatások formái, köre, rendszeressége

Az ellátást igénylők szívesebben fordulnak azokhoz a szervezetekhez, akiket ismernek, akikben bíznak és akik - szerintük legalább is – kevésbé bürokratikusak. Ezek alapján azt lehet mondani, hogy a jól működő partneri együttműködések legfőbb biztosítékai a személyes kapcsolatok, ismeretségek. Nagyobb befolyásoló tényezőnek tűnik az együttműködések kialakulásánál, működésénél a szervezetekben dolgozó munkatársak, mint az adott szervezet általános szakmai munkája. Mind az információk áramoltatásánál, mind a kapcsolatfelvételnél, ezek fenntartásánál szükséges a kapcsolattartók rugalmassága, motiváltsága, elhivatottsága és szakmai tudása. Természetesen mindenkor a jogszabályi

feltételek mentén. Szükséges az ágazatok, a szektorok és egyes intézmények közötti kapcsolati híd együttműködési intenzitás megfogalmazása, valamint egy közös jövőkép megalkotása. Történik mindez a lakosság, a szolgáltatást igénybevevők érdekében.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevétele önkéntes, az ellátást igénylő, illetve törvényes képviselője kérelmére, indítványára történik. Ha az ellátást igénylő személy cselekvőképtelen, a kérelmet, illetve indítványt – az érintett személy véleményét lehetőség szerint figyelembe véve – a törvényes képviselője terjeszti elő. A korlátozottan cselekvőképes személy a kérelmét, indítványát a törvényes képviselőjének beleegyezésével vagy – ha e tekintetben a bíróság a cselekvőképességét nem korlátozta – önállóan terjesztheti elő. Ha a törvényes képviselő ideiglenes gondnok, akkor az intézményi elhelyezésre vonatkozó kérelméhez, indítványához a gyámhivatal előzetes jóváhagyása szükséges. A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézményi jogviszony keletkezését az intézményvezető intézkedése alapozza meg. Az intézményvezető rendelkezik döntési jogkörrel, figyelembe véve a szakmai vezető javaslatát. Az intézményvezető írásban értesíti döntéséről az ellátást igénylőt, illetve törvényes képviselőjét. Ha az ellátást igénylő, illetve törvényes képviselője vitatja az intézményvezető döntését, az arról szóló értesítés kézhezvételétől számított nyolc napon belül a fenntartóhoz fordulhat. Ilyen esetben a fenntartó határozattal dönt a kérelem teljesítésének kérdéséről. Az intézmény által nyújtott ellátás igénybevételének megkezdésekor az intézményvezető és a szakmai vezető az ellátást igénylővel, illetve törvényes képviselőjével megállapodást köt, amely tartalmazza az intézményi ellátás időtartamát, a nyújtott szolgáltatások formáját, módját, körét, a személyi térítési díj megállapítására, fizetésére vonatkozó szabályokat, a jogok és kötelezettségekről való tájékoztatást, a panaszjog gyakorlásának módját. A szolgáltatás nyújtása ezt követően kezdődik el.

A házi segítségnyújtás a gondozási szükséglet vizsgálat, valamint az értékelő adatlap fokozatainak besorolás alapján létrejövő szolgáltatás, melynek feltételeit az intézmény az igénybe vevővel kötött megállapodásban rögzíti.

Az ellátottnál töltött gondozási idő rögzítésre kerül, a tevékenységnaplóban 29/1993. (II. 17.) Korm. rendelet) alapján, melyet az ellátott aláírásával igazol.

A tevékenységnapló, a gondozónői heti órarend és a havi munkaidő mérleg havonta összesítésre és ellenőrzésre kerül. Az intézmény a házi segítségnyújtást a hét 5 munkanapján biztosítja. Minden ellátott részére egyéni gondozási terv készül (1/2000. (I.7.) SZCSM rendelet 8/A alapján). Tevékenységnapló havonkénti aláírását az int. vez. delegálja és meghatalmazza a szakmai vezetőt.

7. Az ellátás igénybevételének módja

A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevétele önkéntes, az ellátást igénylő, illetve törvényes képviselője kérelmére történik.

A házi segítségnyújtásba történő felvételt az 1993. évi III. törvény, valamint a helyi szociális rendelet szabályozza.

A kérelem beadását követően (mely az ellátását kérelmező, vagy törvényes képviselője a Makói Egyesített Népjóléti Intézmény központi telephelyén – Makó, Tinódi u. 8/A. – nyújthatja be), az intézményvezető az általa felhatalmazott személynél a Nappali Gondozási Szolgálat szakmai vezetőjénél kezdeményezi az igénylő gondozási szükségletének vizsgálatát, illetve előgondozását.

A szakmai vezető véleményt ad a gondozásba vétel indokoltságáról, amely szakvélemény a napi gondozási szükséglet mértékét is tartalmazza.

A felvételtől az 1993. évi III. törvény 94/A § (1) (a) alapján az intézményvezető dönt a kérelemhez csatolt orvosi vélemény és a helyszínen végzett előgondozás alapján. A házi segítségnyújtásba történő felvételtől az intézményvezető a kérelmezőt írásban értesíti, amelyben meghatározza a szolgáltatás igénybevételének kezdő időpontját, illetve a személyi térítési díj összegét.

Amennyiben az ellátás biztosításáról szóló értesítésben foglalt személyi térítési díj összegét az ellátott, a törvényes képviselője vagy a térítési díjat megfizető személy vitatja, illetve annak csökkentését vagy elengedését kéri, az értesítés kézhezvételétől számított 8 napon belül Makó Város Önkormányzat Képviselő-testületéhez (6900 Makó, Széchenyi tér 22.), mint fenntartóhoz fordulhat. A fenntartó a térítési díj összegéről határozattal dönt.

Az ellátásba vételkor a kérelmezővel az intézményvezető gondozási megállapodást köt (az 1993. évi III. törvény 94/C. § (1) bekezdés alapján).

A gondozási megállapodás tartalmazza (Szt. 94/C (3) bekezdés alapján):

- az ellátás kezdetének időpontját,
- az intézményi ellátás időtartamát (a határozott vagy határozatlan időtartam megjelölését),
- az igénybevevő számára nyújtott szolgáltatások tartalmát,
- a személyi térítési díj megállapítására, fizetésére vonatkozó szabályokat, amennyiben az ellátás térítési díj fizetési kötelezettséggel jár,
- az ellátás megszüntetésének módjait.

A szolgáltatásokért a jövedelemtől függően térítési díjat kell fizetni. Az ellátott által fizetett térítési díj összege a (személyi térítési díj) a házi segítségnyújtás intézményi térítési díjából kerül kiszámításra a gondozott jövedelmének figyelembevételével.

A házi segítségnyújtásban részesülő által havonta fizetendő személyi térítési díj az óradíj és az adott hónapban lakáson gondozásra fordított idő szorzata alapján kerül kiszámításra.

A Szt. 116.§ (3) alapján házi segítségnyújtás esetén a személyi térítési díj mértéke nem haladhatja meg a rendszeres jövedelem 25%-át. Ha a házi segítségnyújtás mellett étkezés is történik, a személyi térítési díj mértéke nem haladhatja meg a rendszeres jövedelem 30%-át.

A térítési díjat a többször módosított 29/1993. (II. 17.) Kormányrendelet alapján Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete rendeletben szabályozza.

8. A szolgáltatásról szóló tájékoztatás helyi módja

A szolgáltatás igénybevételeéről a helyi sajtón és a városi televízió keresztül, továbbá az orvosi rendelőkbe és az önkormányzat hatósági csoportjánál elhelyezett szórólapokon, az intézmény honlapján, valamint közösségi médiafelületén keresztül értesülhet a lakosság, továbbá a Makói Egyesített Népjóléti Intézmény szakembereitől.

9. Az ellátottak és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok

Az ellátottak általános jogai:

- Az ellátottnak joga van szociális helyzetére, egészségi, mentális állapotára, speciális helyzetére és egyéni szükségletére tekintettel a szolgáltatás igénybevétele.
- Az ellátottnak a szociális szolgáltatások biztosítása során joga van az egyenlő bánásmóddhoz.
- Az ellátást igénybe vevőnek nyújtott szolgáltatásokban figyelemmel kell lenni az alkotmányos és emberi jogok (különösen az élethez, emberi méltósághoz, testi épségéhez, testi-lelki egészségéhez) maradéktalan és teljes körű biztosítására.
- Az ellátást igénybe vevőt megilleti személyes adatainak védelme, valamint a magánéletével kapcsolatos titokvédelem.

Az ellátást igénybevevőnek joga van bármely kérdéssel a mindenkori ellátottjogi és betegjogi képviselőhöz fordulni. Az ellátottjogi és betegjogi képviselők elérhetőségét minden házi gondozott külön szóróanyagon megkapja, személyi változás esetén új szóróanyag kerül kiosztásra.

Az **ellátottjogi képviselő** a személyes gondoskodást nyújtó alap- és szakosított ellátást biztosító intézményi elhelyezést igénybe vevő, illetve szolgáltatásban részesülő részére nyújt segítséget jogai gyakorlásában.

Az ellátottjogi képviselő feladatai:

- tájékoztat;
- segít az ellátással kapcsolatos kérdések, konfliktusok megoldásában, panaszok megfogalmazásában és kivizsgálásában (kivéve jogviszony keletkezése és megszűnése, áthelyezés);
- a szociális szolgáltatásokat igénybevevő személy képviseletében járhat el.

A szociális szolgáltatást végzők jogai:

A munkaviszonyban álló személyeknek biztosítjuk, hogy:

- a munkavégzéssel kapcsolatos megbecsülést megkapják,

- tiszteletben tartásuk emberi méltóságukat és személyiségi jogaikat,
- munkájukat elismerjék,
- valamint a munkáltató megfelelő munkavégzési körülményeket biztosítson számukra (munkaruha, elektromos kerékpár, motorkerékpár stb.).

A munkáltató nagy gondot fordít arra, hogy dolgozói részére minél több lehetőséget biztosítson rekreációra, mentális állapotuk karbantartására, a kiégés megelőzésére (pszichológus, szupervízió, szakmai továbbképzések, intézményi rendezvények).

A Makói Egyesített Népjóléti Intézményben dolgozók szakmai továbbképzésének rendje, üteme és finanszírozása a Továbbképzési Szabályzatban foglaltak szerint történik.

A házi segítségnyújtás munkaköreit betöltő személyek a 1993. évi III. törvény 94/L § (2) a) és e) pontja alapján közfeladatot ellátó személyeknek minősülnek.

Kelt: Makó, 2024. november 27.

Szabó Zoltán
szakmai vezető

Tóthné Balázs Andrea
intézményvezető

Hatályos: 2025. január 1.

Makói Egyesített Népjóléti Intézmény

CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT SZAKMAI PROGRAM

Makó
2025.

Tartalomjegyzék

I. Általános rész

- Szociális alapszolgáltatások
- A személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátások
- A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások
- Az egészségügyi alapellátás köre
- Intézményi étkeztetési szolgáltatás

II. Intézmény neve, székhelye, elérhetősége, típusa

III. Az ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzői

- Földrajzi helyzet
- Ellátandó célcsoport

IV. A szolgáltatás célja, feladatai és alapelvei

- A szakmai működési alapelvei

V. Megvalósítandó program bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatások, tevékenységek

- Feladatmegosztás
- Szakmai létszám

VI. Szakmai együttműködések

- Az intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés
- Jelzőrendszer működtetése
 - Jelzőrendszer kiemelt tagjai
 - Esetmegbeszélések típusai
 - Esetkonferencia

VII. Család – és Gyermekjóléti Szolgálat

- Feladatok
- Információs adatok gyűjtése, tájékoztatás
- Szociális segítő munka
- Szolgáltatáshoz való hozzájutás
- Hivatalos ügyek intézése
- Veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer
- A szolgáltatás igénybevételének módja

- A szolgáltatás igénybevételének megszűnése
- Esetátadás

VIII. Család- és Gyermekjóléti Központ

- Feladatai, formái
 - Utcai szociális munka
 - Kapcsolattartási ügyelet

 - Készenléti szolgálat
 - Óvodai és iskolai szociális segítség
 - Szociális diagnózis felvétele
- Javaslattétel hatósági intézkedésre

IX. A szolgáltatásról szóló tájékoztatás helyi módja

X. A szolgáltatást igénybevevők és a szociális szolgáltatást végzők jogaival kapcsolatos szabályok

- Az szolgáltatást igénybevevők általános jogai
- A szolgáltatást végzők jogai
- A szolgáltatást biztosítók jogainak védelme
- Helyettesítés rendje
- Gyermekjogi képviselő
 - Tevékenysége
 - Neve, elérhetősége

XI. A szolgáltatást nyújtók folyamatos szakmai felkészültsége biztosításának módja, formái

- Képzés, továbbképzés
- Önképzés

„A gyermeknevelésben nem beszélni kell.
Mondhatsz, amit akarsz, úgysem a szavaiddal
- az életeddel mutatsz példát.”

Nyíró András

I. Általános rész

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és a Család- és Gyermekjóléti Központ a Makó Város Önkormányzata által fenntartott Makói Egyesített Népjóléti Intézmény keretein belül működik külön szakmai egységbe integráltnak. A Makói Egyesített Népjóléti Intézmény a szociális igazgatásról és a szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény és az 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló szabályzók alapján az alábbi feladatokat látja el:

Szociális alapszolgáltatások

- *tanyagondnoki szolgáltatás,*
- *az étkeztetés,*
- *a házi segítségnyújtás,*
- *a családsegítés,*
- *a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,*
- *a nappali ellátás*
 - *idősek klubja*
 - *nappali melegedő*

A személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátást

- *az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény*
 - *időskorúak átmeneti gondozóháza*
 - *hajléktalan személyek éjjeli menedékhelye*

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény és a 15/1998. NM Rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló szabályzók alapján két szakfeladatot lát el. Ezek a szakfeladatok a következők:

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- *a gyermekjóléti szolgáltatás,*

- *a gyermekek napközbeni ellátása,*
 - *bölcsőde*

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. Törvény, valamint az iskolai egészségügyi ellátásról szóló 26/1997. (IX.3) NM rendelet alapján az alábbi szakfeladatot látja el:

Az egészségügyi alapellátás körében:

- *iskola-egészségügyi ellátás*

A 2011. évi CXCV. Törvény az államháztartásról és a 368/2011 (XII. 31.) Korm. Rendelet az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló szabályzók alapján egy szakfeladatot lát el. Ez a szakfeladat a következő:

- *Gazdasági ellátó szolgálat*

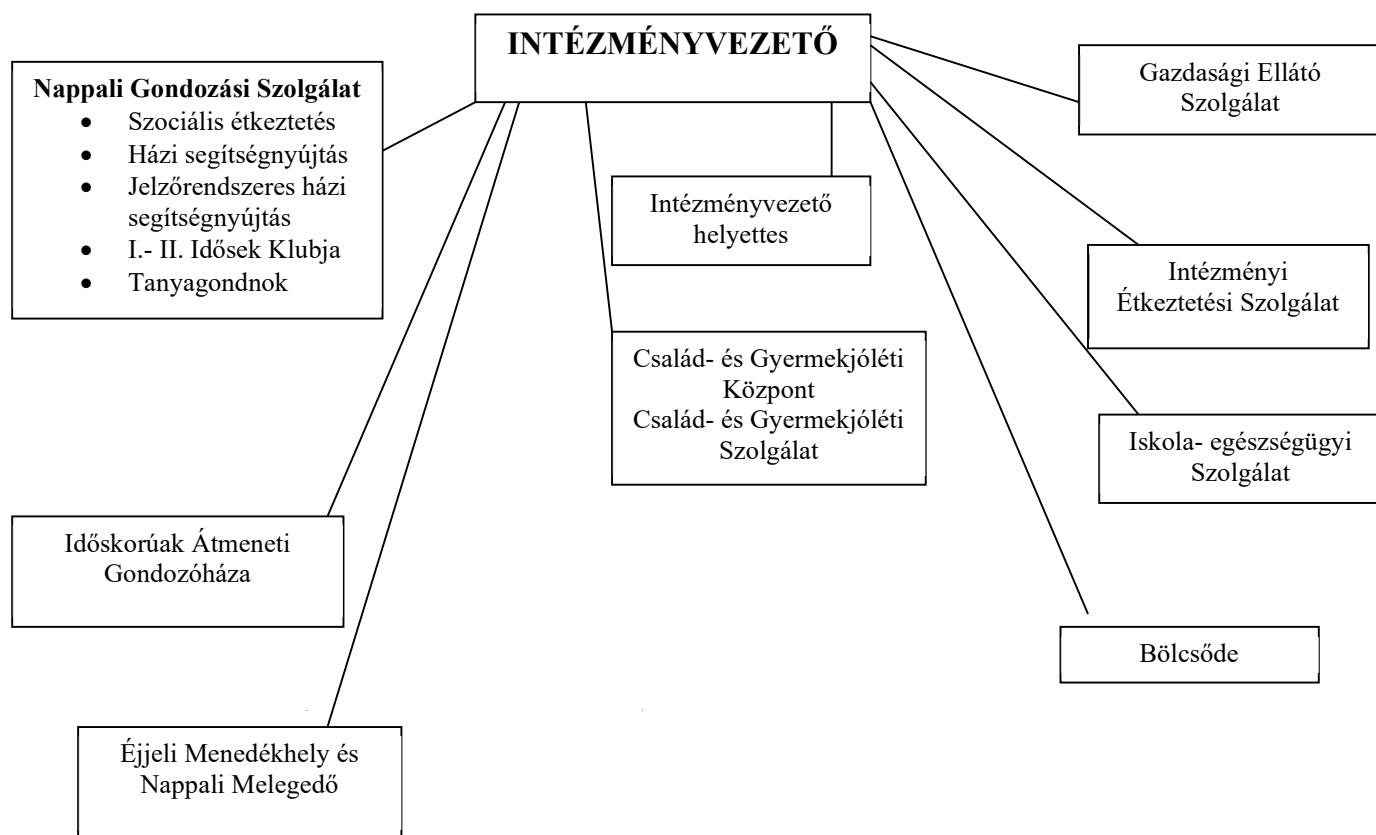
A 2008. évi XLVI. Törvény az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről és a 62/2011. (VI. 30.) VM rendelet a vendéglátó-ipari termékek előállításának és forgalomba hozatalának élelmiszerbiztonsági feltételeiről szóló szabályzó alapján a következő feladatot látja el:

- *Intézményi étkeztetési szolgálat*

A szakfeladatok szervezeti egységekbe osztva képezik az Intézmény szervezeti struktúráját. Az egyes egységeken belül és az egységek közötti szoros együttműködésben végzik szakmai tevékenységüket, mindenkor a kompetenciahatárokat betartva.

A szakmai egységek élén szakmai vezetők állnak, akik az intézmény gyermekvédelmi és szociális igazgatási törvény alá tartozó szakfeladatokkal összefüggésben szervezik, irányítják és ellenőrzik a szakmai munkát. Az Intézményen belüli kommunikációról a Kommunikációs útvonalterv szabályzat rendelkezik.

MAKÓI EGYESÍTETT NÉPJÓLÉTI INTÉZMÉNY SZAKFELADATAI

II. Intézmény neve, székhelye, elérhetősége

Székhely

Makói Egyesített Népjóléti Intézmény

Székhely: 6900 Makó, Tinódi u. 8/a.

Tel/Fax: 62/ 213- 420

E-mail: titkarsag79@gmail.com

Telephelyei:

Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

Telephely: 6900 Makó, Tinódi u. 8/a

Tel.: 62/213-420/9, 20/318-9379

E-mail: eni.gyjsz@gmail.com

6932 **Magyarcsanád**, Templom tér 1.
Tel.: 62/ 520- 630
Email: makokisterseg.gyjsz@gmail.com

6933 **Nagylak**, Petőfi u. 14.
Tel.: 06/62 279-140
Email: makokisterseg.gyjsz@gmail.com

6911 **Királyhegyes**, Jókai u. 27.
Tel.: 06/62 287- 968
Email: makokisterseg.gyjsz@gmail.com

6916 **Ambrózfalva**, Dózsa Gy. u. 25.
Tel.: 06/62 521-010
Email: makokisterseg.gyjsz@gmail.com

Család- és Gyermejjóléti Központ

6900 Makó, Tinódi u. 8/a.
Tel: 62/ 213-420/8, 20/580-1775
E-mail: eni.csgyjkozpont@gmail.com

Az intézmény fenntartója: Makó Város Önkormányzata

III. Az ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzői

Földrajzi helyzet

Makó Magyarország Dél-Alföld régiójában, Csongrád-Csanád Vármegyében, a Maros jobb partján fekszik, Szegedtől 32 kilométerre keletre, a Makói kistérségben, aminek közigazgatási központja. A várostól észak felé 30 kilométert haladva Hódmezővásárhelyre érkezünk, keletre 20 kilométerre található a nagylaki határátkelő, de a településhez legközelebb a kiszombori határátkelő helyezkedik el, körülbelül 5 kilométerre. A román és a szerb határ közelsége miatt igen fontos közlekedési csomópont, Magyarország egyik délkeleti kapuja.

Az ipar és a vállalkozások fellendítése érdekében 1998-ban Makót és térségét vállalkozási övezetté nyilvánította az állam. Az ez utáni időszakban a legfontosabb gazdasági beruházások

színterévé az Ipari Park vált, ami a város északkeleti részén helyezkedik el. Járási központként 50.000 embert lát el szociálisan. Ezen a szerepén túl, az ország délkeleti kapujaként európai uniós és nemzetközi kapcsolatokat közvetítőjeként érvényesül. A város fő kitörési pontja az idegenforgalom lehet, melyben a hangsúlyt a kulturális programok és a termálfürdő alkotják.

Ellátandó célcsoport

Makón állandó bejelentett lakcímmel és tartózkodási hellyel rendelkező lakosok száma 23.345 fő. A 18 év alattiak száma 4.017 fő, melyből kormegosztás szerint 0-2 év 681 fő, 3-5 év 679 fő, 6-13 év 1695 fő, 14-17 év 962 fő. Az összlakosságát tekintve 14,1% gyermekkorú (0-14 év), 55,46 % aktív korú (15-59 éves), 30,44% pedig időskorú (60 év feletti). Makó városában három bölcsőde, öt óvoda (nyolc telephellyel), öt általános iskola, négy középiskola és egy speciális oktatási intézmény működik.

A településen élők számára a fő munkalehetőséget az Ipari Park területén működő multinacionális vállalatok és a mezőgazdaság jelenti. A multinacionális vállalatoknál jellemzően a szakképzettséggel rendelkezők tudnak elhelyezkedni. Az alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezők a mezőgazdaságban tudnak alkalmi munkákat, napszámot vállalni, mely a mindennapi megélhetésüket is szerényen fedezi és idény jellegű.

A gyermekjóléti szolgáltatás az illetékességi területen élő vagy tartózkodó 0-18 éves korú gyermekekre, azok szülőjére vagy más kapcsolattartásra jogosult hozzátartozóra terjed ki. Veszélyeztetett és hátrányos helyzetben lévő gyermekek, ideiglenes hatályú elhelyezésben lévő, nevelésbe vett, utógondozásba hazakerült gyermekek és szüleik, szociális válsághelyzetben levő várandós anyák, akik életvitelszerűen a településeken tartózkodnak.

A családsegítő szolgáltatást az illetékességi területen élő vagy tartózkodó 18. életévét betöltött lakosok vehetik igénybe. A szolgáltatás keretében végzett tevékenység a szükséges mértékig kiterjed az igénybe vevő környezetére, különös tekintettel a családtagokra.

A város lakói közül 260 fő él külterületen.

IV. A szolgáltatás célja, feladatai és alapelvei

A kormányzat egyik kiemelt társadalmpolitikai célja az esélyteremtés a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetben élő gyermekek számára, valamint a gyermekek Alaptörvényben garantált védelemhez való jogának biztosítása. E cél megvalósításához járul hozzá a családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás, mint a gyermekvédelem első védvonalá.

Gyermekjóléti szolgáltatás a családsegítéssel egy szolgáltató – a család- és gyermekjóléti szolgálat- keretében működtethető. A szolgálat ellátja a Gyvt. 39. § és 40.§, szerinti gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat, valamint a családsegítés Szt. 64. § (4) bekezdése szerinti feladatait. A központ a Gyvt. 40/A. § szerinti feladatokat látja el.

A család- és gyermekjóléti alapellátásnak hozzá kell járulnia a gyermek egészséges fejlődéséhez, jólétéhez, a családban történő nevelkedésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a már kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családból történő kiemelésének megelőzéséhez. Családsegítés keretében közösségfejlesztő programokat kell szervezni, kríziskezelést végezni, nehéz élethelyzetben lévő családokat segítő szolgáltatásokhoz juttatni. Közre kell működni a helyi szociális szükségletek feltárásában és megoldásának elősegítésében - az egyének, valamint a különböző közösségi csoportok létrejöttének, működésének és fejlődésének támogatásában-, amelyek a településen élőket segítik a személyes jólétük biztosításában, valamint a szociális környezetükhöz való jobb alkalmazkodásukban.

A szakmai működési alapelvei

Subszidiaritás elve: Az intézmény szolgáltatásait a helyi igényekre reagálva, a kliensek életteréhez lehetőlegközelebb nyújtja. A szolgáltatás nyújtásakor figyelembe veszi az egyes területeken élők szükségleteit, igényeit.

Nyitottság elve: az egyének, csoportok, közösségek közvetlenül kereshetik fel vagy a területen működő intézmények/szervezetek javasolhatják a kapcsolatfelvételt. Az intézmény szolgáltatásait bárki igénybe veheti.

Önkéntesség elve: az intézmény az ellátottakkal, az önkéntesség elvével alakít ki kapcsolatot. Működése szolgáltató jellegű. Az együttműködés és a szolgáltatás igénybevételének alapja az ellátottakkal közösen meghatározott célok elérése, megvalósítása. A munkatársak az ellátottak érdekeit képviselve tevékenykednek, az érintett személy, illetve törvényes képviselője hozzájárulásával és együttműködésével intézkednek, kivéve, ha súlyos veszélyeztetettség, elháríthatatlan akadály, vagy sürgős szükség áll fenn.

Egységes szakmaiság elve: az intézmény a hozzá önként, jelzőrendszeren vagy hatósági megkeresés útján kerülő ellátottakkal lehetőség szerint a probléma és az azt fogadó segítő, szakmai kongruencia alapján foglalkozik. a családgondozás, tanácsadás, illetve a nevelés-gondozás egységes szakmai alapelvekkel történik, a különböző típusú ügyekre érvényes visszajelzések és adminisztrációs kötelezettségek figyelembevételével.

A személyiségi jogok védelmének elve: a munka során a munkatársak tudomására jutott – az ellátott személyiségi jogait érintő- adatok és tények nyilvántartására és kezelésére vonatkozóan, kötelező az adatok védelméről szóló törvényben és a Szociális Munka Etikai Kódexében megállapított alapelvek betartása. Minden ember méltóságának, értékeinek, jogainak, céljainak, szándékainak tiszteletben tartása.

Esélyegyenlőség és egyenlőség elve: az intézmény munkatársai minden ellátott ügyével nemre, korra, családi állapotra, vallási felekezetre, szexuális irányultságra, nemzeti- etnikai hovatartozásra való tekintet nélkül kötelesek foglalkozni, illetve a hatáskörükbe nem tartozó, vagy azt meghaladó ügyekben a szükséges felvilágosítást megadni, a problémamegoldás szerinti megfelelő intézménybe irányítani.

Az önkéntesség és együttműködés: törekedni kell az önkéntes részvétel, az együttműködés kialakítására a gyermekkel és szüleivel, illetve folyamatosan együtt kell működni a gyermekvédelmi szervekkel.

A célszerűség: az ellátásokat úgy kell megválasztani, hogy az a gyermek legjobb érdekét, a szolgáltatás céljának megvalósulását szolgálja.

A család önállósága: felesleges beavatkozással nem szabad szűkíteni a család döntési jogát, előidézni a család függő helyzetét. Elsődleges cél, hogy maga a család legyen alkalmas gyermekei felnevelésére.

A választás lehetősége: a család jogosult választani a segítség formái között, melyhez megfelelő tájékoztatást kell kapnia. A választás joga kizárólag a gyermek érdekében korlátozható.

Az érdemtelenység vizsgálatának tilalma: az ellátásra való jogosultság és az ellátás módja csak attól függhet, hogy a gyermek milyen helyzetben van, és mire van szüksége. Sem a szülő, sem a gyermek érdemei nem lehetnek hatással a gyermek ellátására.

A gyermek tájékoztatása és döntésének tiszteletben tartása: a gyermek – fejlettségének mértéke szerint – jogosult arra, hogy az őt érintő kérdésekről tájékoztatást kapjon, nyilatkoztassák, és döntését figyelembe vegyék.

A megelőzés és a komplex szemlélet: az ellátást nem szabad a már súlyossá vált helyzetekre korlátozni. Már akkor be kell avatkozni, amikor esély van a megelőzésre, vagy amikor a káros folyamatok még korai szakaszban vannak. Az ellátás nem korlátozódhat az egyéni problémák kezelésére, tekintettel kell lenni a komplex összefüggésekre.

A hátrányos megkülönböztetés és az ellátással visszaélés tilalma: tilos a gyermekek megkülönböztetése faji, nemzetiségi, vallási vagy más szempont alapján. Az ellátás nem használható fel a gyermek, illetve a családtagok nemzeti, vallási, politikai vagy egyéb kulturális

értékeinek befolyásolására, illetve az ellátás igénybevétele miatt nem érheti sérelem jó hírnevét, emberi méltóságát.

A szakmai működést meghatározó jogszabályi háttér és a szakmai működést szabályozó dokumentumok

- Magyarország alaptörvénye
- 2012.évi I. törvény a munka törvénykönyvéről
- 1992. évi XXXIII. törvény a közalkalmazottak jogállásáról
- A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény
- A személyes szolgáltatást nyújtó Intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000 (I. 7.) SZCSM rendelet
- 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról
- 2003. CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- a 2023. évi LII tv. a pedagógusok új életpályájáról
- 257/2000. (XII.26) kormányrendelet a közalkalmazottak jogállásáról 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális-, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról
- 415/2015. (XII.23) kormányrendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi igénybevevői nyilvántartásról és az országos jelentési rendszerről
- A pénzügyi és természetbeni szociális ellátások igénylésének és megállapításának, valamint folyósításának részletes szabályairól szóló 63/2006 (III.27.) Korm. rendelet
- A szociális szolgáltatók és Intézmények működésének engedélyezéséről és ellenőrzéséről szóló 321/2009. (XII.29.) Korm. rendelet
- A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről szóló 9/1999. (XI.24.) SZCSM rendelet
- A személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról szóló 9/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelet
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 15/1998 (IV.30) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekvédelmi Intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről

- 149/1997 (IX.10) korm. rendelet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról
- 9/1999. (XI.24) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénybevételeéről
- 235/1997 (XII.17.) korm. rendelet a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, gyermekjóléti szolgálatok és személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról
- 1992. évi LXII. törvény a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról
- A család- és gyermekjóléti szolgáltatás által működtetett észlelő- és jelzőrendszer működésének és működtetésének szabályairól szóló módszertani útmutató
- Protokoll a család- és gyermekjóléti szolgáltatás által működtetett észlelő- és jelzőrendszer folyamatairól

V. A megvalósítandó program konkrét bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatások, tevékenységek

2016. január 1-től a családsegítő szolgálatok és a gyermekjóléti szolgálatok teljes integrációjával létrejövő család- és gyermekjóléti szolgálatok általános segítő feladatokat látnak el, mind a családsegítés, mind a gyermekjóléti szolgáltatás tekintetében.

A családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás feladatai pontosításra kerültek, mivel egyes feladatok a járásszékhely településen működő család- és gyermekjóléti központ feladatai lettek. Az integráltan létrejövő szolgáltatás település szinten elérhető kötelező szolgáltatás, az ellátandó terület (járás/település) szerint differenciált szolgáltatási tartalommal.

A feladatmegosztás alakulása

- **Család- és Gyermekjóléti Szolgálat:** lakóhely szerinti minimumszolgáltatás, általános segítő feladatok biztosítása. A szolgáltatásokat Makó város közigazgatási területén lakhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező lakos, egyén, család, valamint a településeken tartózkodó hajléktalan személy veheti igénybe. Krízishelyzet esetén bárki (más illetékességi területhez tartozó személy is) felkeresheti segítségért a Szolgálatot.
- **Család- és Gyermekjóléti Központ:** a hatósági feladatokhoz kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységek, valamint a speciális szolgáltatások biztosítása. Ezen

feladatokhoz speciális szaktudással rendelkező szakemberek bevonása szükséges (pl. jogi tanácsadás, pszichológusi tanácsadás, családkonzultáció, családterápia, mediáció). A központnak szakmai támogatást kell nyújtania az ellátási területükön működő család- és gyermekjóléti szolgáltatók számára. Illetékességi területe kiterjed a járást alkotó települések közigazgatási területén lakhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező lakosokra, egyénekre és családokra.

Szakmai létszámok

A gyermekjóléti és gyermekvédelmi személyes gondoskodás formáinak szakmai létszám irányszámait és létszámminimum normáit a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyes szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30) NM rendelet 1 számú melléklete tartalmazza.

A személyi feltételek körében a szolgálatnál a **családsegítő** megnevezésű, a központnál az **esetmenedzser/tanácsadó** munkakör, valamint az óvodai és iskolai szociális segítő, a szociális diagnózist készítő esetmenedzser és a szociális asszisztens munkaköre kerül meghatározásra.

A **gyermekjóléti szolgálat** szakmai létszáma lakosságszám alapján:

- 4 ezer település lakosként: 1 fő családsegítő

A **gyermekjóléti központ** szakmai létszáma a lakosságszám alapján:

- 7 ezer járás lakosként: 1 fő esetmenedzser/ tanácsadó
- 1000 fő, 3-18 éves korú gyermekenként 1 fő szociális segítő
- 10 ezer járási lakosként: 1 fő szociális asszisztens

A jogszabályi előírásoknak megfelelően a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnál 6 fő családsegítő munkatárs, a Család- és Gyermekjóléti Központban 6 fő esetmenedzser/tanácsadó, 6 fő óvodai és iskolai szociális segítő, akik közül 1 fő csoportvezető, 1 fő szociális diagnózist készítő esetmenedzser és 1 fő szociális asszisztens került alkalmazásra.

Az integrációból fakadó feladatok ellátása rendszeren belüli erőforrás átcsoportosítással történhet (a részletes szolgáltatástartalom a Gyvt. és a Szt. szakmai végrehajtási rendeletében kerül szabályozásra).

Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és a Család- és Gyermekjóléti Központ az intézmény székhelyén, külön - külön szakmai egységként működik. Minden településen helyileg a település központjában, jól megközelíthetően helyezkedik el. Az épület részben akadálymentesített. Az ügyfelek számára váróhelyiség került kialakításra.

A családsegítők részére Makón három, az esetmenedzserek/tanácsadók részére kettő interjúszoba áll rendelkezésre a kliensekkel folytatott beszélgetésekhez, ügyintézéshez. A családsegítőknek és az esetmenedzsereknek/tanácsadóknak egy-egy irodahelyisége van, ahol minden dolgozónak önálló íróasztala van. A szakmai egységekben a munka elvégzéséhez közös használatra vezetékes telefon, mobiltelefon, személyi számítógép, internet hozzáférés, fénymásoló, szakmai segédanyagok állnak rendelkezésre. Kizárólagos használatra kerékpárral rendelkeznek a szakemberek.

Királyhegyesen 1 iroda és 1 interjúszoba biztosított felszerelve, Magyarcsanakon 1 iroda biztosított felszerelve, Ambrózfalván 1 iroda biztosított felszerelés nélkül, Nagylakon 1 iroda és interjúszoba biztosított felszerelve. Mobiltelefon a családsegítő számára az intézmény által biztosítva, valamint szolgálati autó, vagy saját személygépjármű elszámlálással.

VI. Szakmai együttműködések

Az intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés

Az integrált intézmény előnye, hogy az egymás mellett lévő és egymásra épülő szociális alap és szakosított ellátások egy intézményen belül valósulnak meg, mely megkönnyíti az együttműködést. A Központ esetmenedzserei és a Szolgálat családsegítő munkatársai partneri együttműködésben végzik a jogszabályokban rögzített feladataikat a kompetenciahatárok megtartásával. Az együttműködés során a szervezeti egységnek minden olyan intézkedésénél, amely a másik szakmai egység működési területét, jogszabályokban meghatározott kompetenciáját érinti, az intézkedést megelőzően egyeztetési kötelezettsége van.

A Makói ENI Család- és Gyermekjóléti Szolgálat-, valamint a Család- és Gyermekjóléti Központ elsősorban a következő szervezetekkel, intézményekkel tart kapcsolatot:

- Az ellátási területen működő veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer tagjaival;
- Csongrád-Csanád Vármegyei Kormányhivatal Makó Járási Hivatal Hatósági és Gyámügyi Osztályával;
- Makó Város Polgármesteri Hivatal illetékes hatósági és egyéb csoportjaival;
- Járási települések polgármesteri hivatalaival;
- Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltatóval;
- Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálattal;

- Egészségügyi szolgáltatást nyújtókkal (védőnők, iskolavédőnők, házi orvos, házi gyermekorvos, szakorvosok, kórházi és klinikai szociális munkások, fekvőbeteg intézmények, Járási Hivatal Népegészségügyi Osztály)
- Bölcsődékkal
- Nevelési-oktatási intézményekkel (óvodák, általános -és középiskolák, Csongrád-Csanád Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Makói Tagintézménye)
- Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályával;
- Rendőrség, Bíróság, Ügyészség, Katasztrófavédelem, Pártfogó Felügyelet szerveivel;
- Civil szervezetekkel, Alapítványokkal, Egyesületekkel, Egyházakkal (Magyar Málta Szeretetszolgálat, Vöröskereszt, Angyalsóhaj Alapítvány);
- Más települések Család – és Gyermekjóléti Szolgálataival;
- Járási központok Gyermekjóléti Központjaival;
- Kijelölt módszertani gyermekjóléti intézménnyel;
- Az ellátási területen működő alap és szakosított ellátást nyújtó szociális és gyermekvédelmi intézményekkel; (Szent József Családok Átmeneti Otthona, Marosmenti Idősek Otthona, Sorsok Háza Szociális Intézmény)

Jelzőrendszer működtetése

A Gyvt. 39. § (3) bekezdése alapján a gyermekvédelmi jelzőrendszer megszervezése, működtetése, koordinálása a gyermekjóléti szolgálat feladata. Ennek megfelelően figyelemmel kíséri az illetékességi körébe tartozó településen élő gyermekek szociális és családi helyzetét, szociális ellátások iránti esetleges igényeit, kiépíti és működteti a jelzőrendszert, amely lehetővé teszi a gyermekek veszélyeztetésének felismerését. A jelzőrendszer tagjaitól érkező jelzéseket fogadja és a veszélyeztetés gyanújának megalapozottsága esetén, a gyermek és a család szükségleteihez igazodó intézkedéseket tesz.

A jelzőrendszer zökkenőmentes működtetése érdekében a jelzőrendszeri tagok és kiemelten a törvényben meghatározott résztvevők esetében rendszeres szakmai kapcsolat fenntartása szükséges. A szakmaközi megbeszélések rendszerességét a jogszabályban meghatározott előírás adja, mely szerint a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, valamint a Család- és Gyermekjóléti Központ és a jelzőrendszer tagjainak képviselői között, előre meghatározott témakörben, **évente legalább hat alkalommal szakmaközi megbeszélést szervez**, melyre meghívja a gyermekvédelmi jelzőrendszer azon tagjait, akik részvétele a gyermekek nagyobb csoportját érintő veszélyeztető tényezők megszüntetését célzó cselekvési terv kidolgozásához szükséges, továbbá esetkonferenciákon is rendszeresen megjelennek a hatósági ügyekben

érintett gyermekek felülvizsgálatakor. A Család- és Gyermekjóléti Központ a 15/1998. (IV. 30.) a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló NM. rendelet 21. § (1) a, b pontja értelmében havonta egy alkalommal esetmegbeszélő csoportot tart a járás területén működő Család- és Gyermekjóléti Szolgálatok számára.

A család- és gyermekjóléti központ észlelő - és jelzőrendszeri tanácsadójának feladata, hogy segítséget nyújtson a család- és gyermekjóléti szolgálatok jelzőrendszeri felelőseinek munkájuk végzésében. Ezért szükséges az egymás munkáját támogató együttműködés kialakítása. A jelzőrendszeri tanácsadó személyes felelőssége, hogy a jelzőrendszer tagjainak személyes felkeresése, megkeresése részéről is megtörténjen.

A megkeresés során kompetenciája:

- Általános tájékoztatás a család- és gyermekjóléti központ tevékenységéről, szolgáltatásairól;
- Figyelem felhívása a jogszabályban nevesített jelzőrendszeri tagok jelzési kötelezettségére, a jelzés elmaradásának következményeire;
- A jelzőrendszerben közvetetten szerepet vállaló egyéb szolgáltatók, intézmények szervezetek és személyek tájékoztatása a veszélyeztetettség, krízishelyzet jelzésének lehetőségéről;
- Jogszabályok ismertetése;
- Fogalmak tisztázása (pl: veszélyeztetettség, hátrányos helyzet, halmozottan hátrányos helyzet, krízishelyzet), milyen tünetek-problémák esetén szükséges a jelzés megtétele (gyermekek, felnőttek);
- Az együttműködés módjainak, szabályainak kialakításában történő közreműködés (kompetenciahatárok tisztázása, információk egymás feladatairól, kötelezettségeiről stb.);
- A jelzőrendszeri tanácsadó feladata, hogy a „kétszintű” rendszer működtetéséhez szakmai segítséget nyújtson, pl: - az esetátadások menetéről - esetátadások idejéről (esetkonferencián, tárgyalás időpontjában, határozathozatalkor, jogerőre emelkedéskor, stb.); - a család- és gyermekjóléti szolgálat bevonásának mértékéről; - a jelzés menetéről, a szükséges jelző adatlapokról, nyomtatványokról; - a család- és gyermekjóléti szolgálat valamint a család- és gyermekjóléti központ közötti együttműködés során a konkrét személyi kijelölésekkel kapcsolatosan; - jelzések nyilvántartása, összegzése, értékelése.

A család- és gyermekjóléti központ jelzőrendszeri tanácsadója a család- és gyermekjóléti szolgálatok családsegítői által a GYVR rendszerbe feltöltött jelzéseket, valamint a nem

gyermekvédelmi esetekről érkező jelzésekről küldött jelentéseket folyamatosan gyűjti, összesíti és elemzi, melyről évente legalább egy alkalommal (január hónapban) értékelést készít.

A jelzőrendszer kiemelt tagjai:

- az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a házi orvos, a házi gyermekorvos,
- a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók,
- a köznevelési intézmények és a szakképző intézmények,
- a rendőrség,
- az ügyészség,
- a bíróság,
- a pártfogó felügyelői szolgálat,
- az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
- az egyesületek, az alapítványok és az egyházi jogi személyek,
- a foglalkoztatás-felügyeleti hatóság,
- a javítóintézet, - a gyermekjogi képviselő,
- a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal,
- az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv,
- a települési önkormányzat jegyzője,
- a büntetés-végrehajtási intézet,
- a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelők.

Az észlelő-és jelzőrendszer működésének alapelvei, főbb szabályai:

- tevékenységének mindenkor a kliens érdekeit kell szolgálnia,
- a jelzőrendszer tagjainak szakmai tevékenységük során kötelessége a titoktartás és az információk felelős kezelésének biztosítása,
- minden esetben tiszteletben kell tartani minden ember értékét, méltóságát és egyediségét,
- a jelzőrendszer tagjai alakítsák ki egymás között együttműködési szabályaikat, határozzák meg a kompetencia-határokat,

- a hatékony működés érdekében szükséges a szociális szakmán belül kialakult egységes alapfogalmak ismerete, melyet össze kell hangolni a társszakmák képviselőivel,
- a hatékony munka érdekében újra és újra fel kell venni a kapcsolatot a jelzőrendszer tagjaival a szakmai és az emberi kapcsolatok frissen tartása, újítása miatt.

Az esetmegbeszélés és esetkonferencia szakmai protokollját (módszertani ajánlás) figyelembe véve szervezi a gyermekjóléti szolgálat és központ a megbeszéléseket. Minden érintett fél részére írásos, időben kiküldött meghívót kell küldeni. Az esetmegbeszélésről, esetkonferenciáról, emlékeztetőt és jelenléti ívet kell készíteni, melyet maga a családsegítő vagy az asszisztens készít el és igény szerint eljuttat a résztvevők számára. Esetmegbeszélés, esetkonferencia és az esetkonzultáció által érintett jelzőrendszeri tagok elsősorban az oktatási, nevelési intézmények szakemberei, a védőnők/egészségügyi szolgáltatók és a pszichológusok. A többi jelzőrendszeri tag részvétele a megbeszéléseken alkalomszerű, velük jellemzően esetkonzultációra kerül sor.

Esetmegbeszélés

Problémákat feltáró, megbeszélő, illetve a gondozási folyamat feladatellátását egyeztető munkaforma, mely egy adott eset (gyermek vagy család) ügyében az összes, az aktuális probléma megoldásában érintett szakember bevonásával történik. Célja a közös problémadefiniálás, az esetvezetés során vállalt feladatok tisztázása, a segítő folyamat együttes megfogalmazása, megtervezése. Esetmegbeszélés a szociális segítő tevékenység során több alkalommal megszervezhető, illetve megszervezendő. Az esetmegbeszéléseken, ha gyermek ügyével kapcsolatban zajlik is, maga a gyermek és szülője nincs jelen. A megbeszéléseken elhangzottakról emlékeztető készítése szükséges, mely megküldése az érintett felek részére is megtörténik.

Esetkonferencia

Az esetmegbeszélés egyik formája. Egy adott család ügyében tartott megbeszélés, amelybe a családot és a családdal foglalkozó szakembereket is be kell vonni. Megszervezése minden olyan eset kapcsán szükséges és kötelező, melyben valamilyen hatósági intézkedésre történik javaslattétel, illetve szükség szerint megszervezhető, ha valamely ellátási forma igénybevétele körvonalazódik (pl. átmeneti gondozási forma, pszichológiai tanácsadás stb.).

Esetkonzultáció

Az esetkonzultáció az esetfelelős (a családsegítő/esetmenedzser) és az esetkezelésbe bevont más szakember között zajló, az adott esetre vonatkozó információcsere, tájékoztatás. Rendszeressége szükség szerinti, kölcsönös információ átadáson alapul.

A jelzőrendszeri tagokkal jelentős mértékű írásbeli kommunikáció is történik jellemzően gondozási tapasztalatok, jellemzések megküldésének a formájában. Kiemelkedően jó az együttműködés a nevelés-oktatási intézményekkel és a védőnőkkel.

VII. Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

A Család- és Gyermekjóléti szolgálat ellátja az általános gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat, valamint a családsegítés Szt. 64.§ (4) bekezdése szerinti feladatokat. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat a család, valamint a gyermekek védelmét, egészséges testi, lelki fejlődésének elősegítését tartja legfontosabb feladatának, de nem hagyja figyelmen kívül az olyan társadalmi problémákat (iskolázatlanság, munkanélküliség, szenvedélybetegségek, mentális betegségek), amelyek a családon keresztül hatnak a gyermekekre. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladata az ellátási területén, a település teljes lakosság részére személyes gondoskodást nyújtó alapellátás biztosítása.

Tevékenységi körében a Gyvt. 39. § és az Szt. 64. § (4) bekezdésében foglaltakon túl:

- Folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét;
- Meghallgatja a gyermek panaszát és annak orvoslása érdekében megteszi a szükséges intézkedéseket;
- Közreműködik a védelembe vett gyermek gondozási- nevelési tervének elkészítésében,
- Szervezi- legalább három helyettes szülőt foglalkoztató- helyettes szülői hálózatot, illetve működteti azt, vagy önálló helyettes szülőket foglalkoztat;
- Segíti a nevelési- oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását;
- Felkérésre környezettanulmányt készít;
- Kezdeményezi a települési önkormányzatnál új ellátások bevezetését;
- Biztosítja a gyermekjogi képviselő munkavégzéséhez szükséges helyiségeket;
- Részt vesz a külön jogszabályban meghatározott Kábítószerügyi Egyeztető Fórum

munkájában;

- Nyilvántartást vezet a helyettes szülői férőhelyekről;
- Felkérésre részt vesz a szünidei gyermekétkeztetésben.

A család- és gyermekjóléti szolgálat tájékoztatási feladatai körében szociális és egyéb információs adatokat gyűjt és tájékoztatja:

- A szülőt, illetve – ha azt a gyermek védelme szükségessé teszi önállóan, a törvényes képviselő tudomása nélkül is, fejlettségétől függően – az ítélőképessége birtokában levő gyermeket mindazon jogokról, támogatásokról és ellátásokról, amelyek összefüggésben állnak a gyermek testi, lelki egészségének biztosításával, családban történő nevelkedésének, vagy a gyermek számára szükséges védelem biztosításának elősegítésével,
- A válsághelyzetben levő várandós anyát az őt, illetve a magzatot megillető jogokról, támogatásokról és ellátásokról,
- A születendő gyermeke felnevelését nem vállaló, válsághelyzetben lévő várandós anyát a nyílt és a titkos örökbefogadás lehetőségéről, joghatásairól, valamint a nyílt örökbefogadást elősegítő közhasznú szervezetek, illetve a nyílt örökbefogadást elősegítő és a titkos örökbefogadást előkészítő területi gyermekvédelmi szakszolgálatok tevékenységéről és elérhetőségéről,
- Az örökbefogadó szülőt az örökbefogadás utánkötése körében igénybe vehető szolgáltatásról, és segíti az után követést végző szervezet felkeresését.

A család- és gyermekjóléti szolgálat a szociális segítőmunka keretében:

- Segíti az igénybevevőket a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozásában, a családban élő gyermek gondozásában, ellátásának megszervezésében,
- Az igénybe vevő szükségleteinek kielégítése, problémájának megoldása, céljai elérése érdekében számba veszi és mozgósítja az igénybevevő saját és környezetében jelentkező erőforrásait, továbbá azokat a szolgáltatásokat, amelyek bevonhatók a célok elérésébe, újabb problémák megelőzésébe,
- Koordinálja az esetkezelésben közreműködő szakemberek, valamint a közvetített ellátásban, szolgáltatásban dolgozók együttműködését,
- Az eset szerinti aktuális probléma megoldásában érintett összes szakember bevonásával, a közös problémadefiniálás, a vállalt feladatok tisztázása, a segítő

folyamat együttes megtervezése érdekében esetmegbeszélést, illetve – az előbbieket mellett – a család problémában, illetve a megoldásában érintett tagjainak, a lehetséges támaszt jelentő személyeknek, továbbá korától, érettségétől függően az érintett gyermeknek a részvételével esetkonferenciát szervez,

- A szolgáltatást igénybe vevő személy, család, illetve gyermek és szülő (törvényes képviselő) közreműködésével szükség szerint, de legalább hathavonta értékeli az esetkezelés eredményességét,
- Közreműködik a válsághelyzetben levő várandós anya problémáinak rendezésében.

A család- és gyermekjóléti szolgálat az ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz való hozzájutás érdekében:

- Folyamatosan figyelemmel kíséri az érintett személyt, illetve családot veszélyeztető körülményeket és a veszélyeztetett személy, illetve család szolgáltatások és ellátások iránti szükségleteit;
- A más személy, illetve szervezet által nyújtott szolgáltatások, ellátások közvetítése érdekében együttműködik a területén található szolgáltatókkal, segítséget nyújt a szolgáltatások, ellátások igénylésében;
- A válsághelyzetben levő várandós anyát segíti a támogatásokhoz, ellátásokhoz, szükség esetén a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz való hozzájutásban;
- Segíti a gyermeket, illetve a családját az átmeneti gondozáshoz (Családok Átmeneti otthona, Gyermek Átmeneti Otthona) való hozzájutásban, az átmeneti gondozást szükségessé tevő okok megszűntetésében, illetve elősegíti a gyermek/család mielőbbi hazakerülését;
- A család- és gyermekjóléti szolgálat a családban jelentkező nevelési problémák és hiányosságok káros hatásainak enyhítése céljából:
 - Olyan szabadidős és közösségi programokat szervez, amelyek megszervezése, vagy az azokon való részvétel a rossz szociális helyzetben lévő szülőnek aránytalan nehézséget okozna;
 - Kezdeményezi a köznevelési intézményeknél, az ifjúsággal foglalkozó szociális és kulturális intézményeknél, valamint az egyházi és a civil szervezeteknél az a) pont szerinti programok megszervezését;

A hivatalos ügyek intézésében való közreműködés körében a család- és gyermekjóléti szolgálat:

- Segítséget nyújt a szolgáltatást igénybe vevők ügyeinek hatékony intézéséhez;
- Tájékoztatást nyújt az igénybe vehető jogi képviselő lehetőségéről;
- A gyámhivatal, valamint a család- és gyermekjóléti központ felkérésére a gyermekvédelmi nyilvántartás megfelelő adatlapját kitöltve környezetanulmányt készít;
- A gyámhivatal felkérésére a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gyer.) 47/A. § (6) bekezdése alapján tájékoztatást nyújt az örökbefogadott gyermek fejlődéséről, körülményeiről és a családba való beilleszkedéséről;
- Ha a család- és gyermekjóléti szolgálat a család- és gyermekjóléti központ szakmai támogatását igényli, vagy a család- és gyermekjóléti központ feladatkörébe tartozó szolgáltatás, intézkedés szükségessége merül fel, esetmegbeszélést kezdeményez;
- A gyermeket fenyegető közvetlen és súlyos veszély esetén a család- és gyermekjóléti központ értesítése mellett közvetlenül tesz javaslatot a hatóság intézkedésére;

Veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer

A Család és Gyermekjóléti Szolgálat a gyermek veszélyeztetettségét, illetve a család, a személy krízishelyzetét észlelő rendszert működtet, amelynek körében:

- Figyelemmel kíséri a településen élő családok, gyermekek, személyek életkörülményeit, szociális helyzetét, gyermekjóléti és szociális ellátások, szolgáltatások iránti szükségletét, gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetét;
- A jelzésre köteles szervezeteket felhívja jelzési kötelezettségük írásban – krízishelyzet esetén utólagosan – történő teljesítésére;
- Veszélyeztettség, illetve krízishelyzet észlelése esetén az arról való tájékoztatásra,
- Tájékoztatja a jelzőrendszerben részt vevő további szervezeteket és az ellátási területén élő személyeket a veszélyeztettség jelzésének lehetőségéről;
- Fogadja a beérkezett jelzéseket, felkeresi az érintett személyt, illetve családot, és a szolgáltatásairól tájékoztatást ad;
- A probléma jellegéhez, a veszélyeztetettség mértékéhez, a gyermek, az egyén, a család szükségleteihez igazodó intézkedést tesz a veszélyeztetettség kialakulásának

megelőzése, illetve a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében;

- Az intézkedések tényéről tájékoztatja a jelzést tevőt, feltéve, hogy annak személye ismert, és ezzel nem sérti meg a Gyvt. 17. § (2a) bekezdése szerinti zárt adatkezelés kötelezettségét;
- A beérkezett jelzésekről és az azok alapján megtett intézkedésekről heti rendszerességgel jelentést készít a család- és gyermekjóléti központnak;
- A jelzőrendszeri szereplők együttműködésének koordinálása érdekében esetmegbeszélést szervez, az elhangzottakról feljegyzést készít;
- Éves szakmai tanácskozást tart adott év február 28. napjáig és éves jelzőrendszeri intézkedési tervet készít minden év március 31-ig;
- A jelzést tevő irányába a Gyermekjóléti Szolgálat visszajelzési kötelezettségének minden esetben írásban, fejléces levél formájában történő tájékoztatásban tesz eleget a jelzés érkezésétől számított 15 naptári napon belül.

A Család-és Gyermekjóléti Szolgálat által nyújtott szolgáltatások

- Mentálhigiénés tanácsadás—szükség szerint folyamatos
- Gyermekgondozási-nevelési tanácsadás,
- Pályaválasztási, munkavállalói tanácsadás,
- Adományosztás—szükség szerint, folyamatos,
- Általános tanácsadás,
- Ügyintézés,
- Információ nyújtás

Az 1993. évi III. tv alapján feladatai:

- szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást nyújt;
- segítséget nyújt az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzügyi, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális, gyermekvédelmi, foglalkoztatási szolgáltatásokhoz való hozzájutásban;
- meghallgatja az egyén, a család panaszát és lehetőség szerint intézkedik annak orvoslása érdekében;
- családgondozással elősegíti a családban jelentkező krízis, működési zavarok, illetve konfliktusok megoldását;
- ellátja az együttműködési kötelezettségből fakadó feladatokat;

- tanácsadást nyújt a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékosokkal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére;
- elősegíti és ösztönzi a humán jellegű civil kezdeményezéseket;
- együttműködik a veszélyeztetettség és krízishelyzet megelőzése érdekében az egészségügyi szolgáltatókkal, intézményekkel, valamint a társadalmi szervezetekkel, egyházakkal, magánszemélyekkel,
- felhívja a települési önkormányzat figyelmét egyes szociálisan rászorult csoportok, személyek speciális szükségleteire, a kirekesztődés veszélyeire, az ellátórendszer esetleges hiányosságaira,
- biztosítja a menedékjogi törvényben meghatározott integrációs szerződésbe foglalt társadalmi beilleszkedés elősegítését.

A szolgáltatás igénybevételének módja

- A család- és gyermekjóléti szolgáltatás ingyenes.
- A szolgáltatás igénybe vehető:
 - önként mindazok körében, akik a szolgálathoz fordulnak segítségért, annak érdekében, hogy a kialakult probléma megszűnjön,
 - más intézmények jelzését követően;
 - hatóság által kötelezett formában.
- Az ellátást igénybe vevővel, hozzátartozójával, családjával, vagy törvényes képviselőjével a szolgálat családsegítői együttműködési megállapodást kötnek, és kapcsolatot tartanak. Ennek módja:
 - Személyes kapcsolattartás, amely vagy az intézményben, vagy az igénybe vevő otthonában, családlátogatás keretében történik;
 - Telefon igénybevételével;
 - Írásban, levélbeli megkeresés útján;
 - Közösségi médián keresztül.
- Az ellátás igénybevételéhez esetenként szülői beleegyező nyilatkozat (esetleges táborok esetén, formanyomtatvány) szükséges, illetve orvosi igazolás a gyermek közösségbe történő részvételhez.

- A programokon történő részvételalkalmával, illetve a gondozási szolgáltatásban felmerülő feladatok végrehajtásához az intézmény működési rendjét, szabályzatait mindenkinek be kell tartani.
- A lehető legkörültekintőbben igyekszik a szolgálat a hozzá forduló személyek, kliensek problémájának megoldásában segítséget nyújtani.

A szolgálatás igénybevételének megszűnése

- a fennálló probléma megszűnik;
- a család, illetve a gyermek gondozási helye megváltozik;
- a gyermek nagykorúvá válik;
- a családgondozás megszűnését a család vagy a személy kéri.

Az intézményi dokumentáció

A gyermekjóléti alapellátás során, a gyermek veszélyeztetettségének felmerülése esetén, a gyermek élethelyzetének feltárására, a gondozás megtervezésére és végig kísérésére a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról szóló 235/1997. (XII. 17.) Korm. Rendelet alapján működtetett Gyermekjóléti Információs Rendszer (GYVR) szolgál. A GYVR célja, hogy biztosítsa a különböző gyermekvédelmi szolgáltatások, intézmények, valamint a hatóságok között a Gyvt. adatkezelésre vonatkozó rendelkezéseinek figyelembevételével a kölcsönös tájékoztatást és az együttműködést, továbbá megjelölje az elvégzendő gondozási-nevelési feladatokat, és lehetővé tegye a gyermek sorsának alakításában részt vevő intézmények és hatóságok tevékenységének ellenőrzését.

A munkatársak az adminisztráció vezetése során a 235/1997. (XII.17.) kormányrendeletben, és a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Módszertani Főosztály "Dokumentációs vonalvezető" című, útmutató a család- és gyermekjóléti szolgáltatásban dolgozó szakembereknek a dokumentáció vezetéséhez módszertani anyagban foglaltaknak megfelelően járnak el.

A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi igénybevevői nyilvántartásról és az országos jelentési rendszerről szóló 415/2015. (XII. 23.) kormányrendelet szerint adatrögzítés is megtörténik az előírásoknak megfelelően (KENYSZI).

A személyes adatok nyilvántartásáról a Család-és Gyermekjóléti Szolgálat az önkéntes együttműködés formáját rögzítő „Együttműködési megállapodásban” és „Tájékoztatás a

Család-és Gyermekjóléti Szolgálat Igénybevételének feltételeiről” dokumentumban tájékoztatja a szolgáltatás igénybe vevőit.

Esetátadás

Az esetátadás kizárólagosan csak írásban történhet mind szakmai team, mind pedig különböző szakmai csoportok munkatársai között.

Az esetátadást az erre a célra elkészített esetátadási jegyzőkönyvben és személyesen kell megtenni. Az esetátadási jegyzőkönyvben feltüntetett kérdésekre, momentumokra hiánytalanul, részleteire is kitérő válaszokat, információkat kell adni. Információ hiányában ki kell térni a hiány okára. Az írásos dokumentáció elkészítése mellett az átadásnak szóbeli konzultáció, lehetőség szerint együttes családlátogatás formájában is meg kell történnie. Az esetátadásról az érintett klienst és a bevont szakembereket tájékoztatni kell.

Esetátadás indoka lehet: összeférhetetlenség, szakmai kompetencia hiánya, leterheltség, esetlegesen a család lakókörnyezetének megközelítési módja, a kliens kérése, munkaviszony megszűnése.

Az esetátadás előtt annak teljes körű mérlegelése, megvitatása szükséges.

VIII. Család - és Gyermekjóléti Központ

Család- és Gyermekjóléti Központnak az a járasszékhely településen működő Gyermekjóléti Szolgálat minősül, amely önálló intézményként, illetve szervezeti és szakmai szempontból önálló intézményegységként működik.

A **Család - és Gyermekjóléti Központ** Makó Város Önkormányzata által fenntartott Makói Egyesített Népjóléti Intézmény keretein belül működik külön szakmai egységbe integráltan. A Család – és Gyermekjóléti Központ biztosítja a Makó járáshoz tartozó települések közigazgatási területén lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező, a gyermekek törvényben foglalt jogainak érvényesítéséhez, a szülői köteleességek teljesítéséhez, a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséhez és megszüntetéséhez és a szociális, mentálhigiénés problémákkal rendelkező ügyfeleknek nyújtott széleskörű, professzionális szociális segítő munkát, valamint speciális szolgáltatások biztosítását.

A Makói járás Csongrád-Csanád vármegyéhez tartozó járás Magyarországon, amely 2013-ban jött létre. Székhelye Makó. Területe 688,85 km², népessége 41 428 fő, népsűrűsége 65 fő/km² volt a 2022. évi adatok szerint. Két város, Makó és Csanádpalota és 13 község tartozik hozzá: Kiszombor, Földeák, Óföldeák, Maroslele, Apátfalva, Magyarcsanád, Nagylak, Csanádpalota, Ambrózfalva, Csanádalberti, Királyhegyes, Kövegy, Nagyér, Pitvaros.

Kiszombor: A szegedi nagytáj műemléki jelentőségű épületekben leggazdagabb faluja. Kiszombor hagyományosan határtelepülés, a 2000-ben megnyitott Kiszombor-Cenad nemzetközi határátkelőhely tovább erősíti a település délkeleti kapu szerepét. 2023-as KSH adatok szerint a teljes népesség 3641 fő.

Földeák: A település félúton fekszik Makó és Hódmezővásárhely között. A teljes népesség száma a 2023-as KSH adatok szerint 2875 fő.

Óföldeák: A község számos látnivalóval várja az oda látogatókat. 464 fő alkotja a település lélekszámát a 2023-as KSH adatok alapján.

Maroslele: A Maros folyó jobb partján fekszik, Hódmezővásárhelytől 18 km-re. A falutól nem messze torkollik a Maros a Tiszába. A mezőgazdaságban termesztett növények között kiemelkedő a fokhagyma termesztése, a község környezetében található termőföldek az egyik legjobb fokhagymatermő területek. 2012 fő a teljes népesség száma a 2023-as KSH adatok alapján.

Apátfalva: Makótól keletre, a Maros jobb partján, a Körös–Maros Nemzeti Park határában található. Apátfalva Magyarcsanáddal teljesen összeépült. A település a makói kistérség része, amely egyben az ország délkeleti kapuja. Lélekszáma 2809 fő a 2023-as KSH adatok alapján.

Magyarcsanád: A Maros folyó mellett fekszik, amely ezen a szakaszon államhatár. A nemzetközi forgalmat lebonyolító, a nagylaki határátkelőhelyhez vezető 43-as főút vonal a község belterületén halad át. 1237 fő a teljes népesség száma a 2023-as KSH adatok szerint.

Nagylak: 365 fő a népességszáma a legfrissebb KSH adatok alapján. Nagylak az ország egyik legfiatalabb falva. A trianoni békeszerződés után jött létre és kenderfeldolgozásáról, valamint határátkelőjéről vált ismertté. A határközség a 43-as főút mentén fekszik, a településen nemzetközi határátkelőhely működik Románia irányába.

Csanádpalota: A közel 600 éves település Csongrád megye délkeleti részén, a román határ mellett fekszik. 2487 fő a népesség száma a 2023-as adatok szerint.

Ambrózfalva: A község Csongrád megye keleti részén, Békés megye határában található. A település mellett terül el a Körös-Maros Nemzeti Park Csanádi-Puszták részterülete. 425 fő lélekszámmal bíró település.

Csanádalberti: Mint oly sok környező település, Csanádalberti is dohánykertészek letelepítésével jött létre. 430 fő a népesség száma.

Királyhegyes: Királyhegyes a Dél–Alföld keleti részét kitevő természetvédelmi terület közepén helyezkedik el, a Királyhegyesi-puszta teljes egészében fokozottan védett terület. 599 fő alkotja a népesség számát.

Kövegy: Csongrád megye legkisebb lélekszámú települése, a megye dél-keleti részén fekszik, Csanádpalotától 4 km-re, a Román határtól pedig 8 km-re. A község földrajzi elhelyezkedése nagyon kedvező, hiszen könnyen megközelíthető. 322 fő lélekszámú település.

Nagyér: A község Csongrád- Csanád vármegye délkeleti részén található, Békés megye határában. 481 fő a teljes népesség száma a legfrissebb adatok alapján.

Pitvaros: A dél-alföldi település a járás keleti szélén, Szegedtől 60 km-re fekszik. 1157 fő a teljes népesség száma a 2023-as KSH adatok alapján.

A Család - és Gyermekjóléti Központ a hatósági eljárással érintett családokkal, gyermekekkel dolgozik. Ez alapján a védelembe vétel alatt és nevelésbe vétel alatt álló gyermekek, valamint a családbafogadással és utógondozással kapcsolatos ügyeket is a Család - és Gyermekjóléti Központ kezeli.

Makó város területén lévő esetek vitelében minden esetmenedzser részt vesz. A járásban lévő esetek településenként lettek felosztva.

Minden esetmenedzsernek saját települései vannak, ahol a helyi Család- és Gyermekjóléti Szolgálat családsegítő munkatársával, szoros együttműködéssel biztosítják a szociális segítő munkát a hatósági eljárásban érintett családoknál.

A Gyermekjóléti Központ a Gyermekjóléti Szolgálatnak a Gyvt. 39§ a 40 § (2) bekezdése és az Szt. 64 § (4) bekezdése szerinti általános szolgáltatási feladatain túl:

- A gyerek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelyeknek keretében biztosít:
- Utcai, és- ha a helyi viszonyok azt indokolják- lakótelepi szociális munkát;
- Kapcsolattartási ügyeletet, ennek keretében közvetítői eljárást, ide nem értve a 62/E.§ és a 132. § (6) bekezdése szerinti közvetítői eljárást;
- Gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot;
- Jogi tájékoztatásnyújtást és pszichológiai tanácsadást;

- Családkonzultációt, családterápiát;
- Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet;
- Szociális diagnózis elkészítését.

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet lát el, amelynek keretében:

- Kezdeményezi a gyermek védelembe vételét, vagy súlyosabb fokú veszélyeztettség esetén a gyermek ideiglenes elhelyezését, nevelésbe vételét; családba fogadását, vagy 3. személyhez történő elhelyezését;
- Javaslatot készít a veszélyeztettség mértékének megfelelően a gyermek védelembe vételére, a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására, valamint a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására és megszüntetésére;
- Együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnismétlés megelőzése érdekében, ha a gyámhivatal elrendelte a gyermek megelőző pártfogását;
- A családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében családgondozást végez – az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve- a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához;
- Utógondozást végez- az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve- a gyermeke családjába történő visszailleszkedéséhez;
- Védelembe vett gyermek esetében elkészíti a gondozási- nevelési tervet, családgondozást végez;
- Szakmai támogatást nyújt az ellátási területén működő gyermekjóléti szolgálatok számára;
- A Család-és Gyermekjóléti Szolgálatokkal együttműködve, de a Gyámhivatal megkeresésére önálló családlátogatásokat végez, illetve nagy számban kértek fel a Család- és Gyermekjóléti Központot környezettanulmányok elvégzésére is.

Az intézményben folyó szociális segítő munka dokumentálását a Gyvt. 135. § (2) bekezdésében meghatározott adatkörök rögzítése a Gyermekeink védelmében elnevezésű informatikai

rendszerben (továbbiakban GYVR) történik, törzsadat alrendszerben, valamint tervező és értékelő alrendszerben. A Család – és Gyermekjóléti Központ a Gyvt. 137.-142. § -ai alapján nyilvántartást vezet.

A gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról szóló 235/1997. (XII.17.) számú kormányrendelet tartalmazza a GYVR-re vonatkozó részletszabályokat. A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi igénybevevői nyilvántartásról és az országos jelentési rendszerről szóló 415/2015. (XII. 23.) kormányrendelet szerint adatrögzítést végez. 2021. július 1. napjától azokat az egyszeri szolgáltatásnyújtásokat kell, amelyeket a jogszabály alapján nem a GYVR-ben kell rögzíteni.

A protokollok betartása a törvényben rögzítettek szerint kötelező, melynek legfőbb oka, hogy minden gyermeknek és családnak joga van ahhoz, hogy ügyükben egységes elvek, módszertan és eljárásrend szerint járjanak el, vagyis egységesen magas színvonalú és az emberi, gyermeki jogokat szem előtt tartó segítő szolgáltatást kapjanak. Különösen igaz ez a gyermekek bántalmazásának megelőzésére, jelzésére és megszüntetésére.

A legjellemzőbb probléma típusok közé sorolhatóak:

- gyermekek elhanyagolása;
- gyermekbántalmazás;
- családon belüli erőszak;
- magatartászavarok, agresszió, depresszió;
- falcolás és különböző önkárosító tevékenységek;
- tankötelezettség elmulasztása;
- lakhatási szegénység, alacsony munkaerőpiaci státusz, adóssághalmozás;
- családi diszfunkciók, elhúzódó válás és gyermekelhelyezés, családi konfliktusok;
- gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség;
- fiatalkori bűnelkövetés, „bandázás”, csavargás, szerhasználat;
- párkapcsolati erőszak, családon belüli erőszak;
- negatív diszkrimináció, kirekesztés.

Az utcai- és lakótelepi szociális munka célja:

- A magatartásával testi, lelki, értelmi, érzelmi fejlődését veszélyeztető, a szabadidejét az

utcán töltő, kallódó, csellengő gyermek speciális segítése;

- A lakóhelyéről önkényesen eltávozó, vagy gondozója által a lakásból kitett, ellátás és felügyelet nélkül maradó gyermek felkutatása, lakóhelyére történő visszakerülésének elősegítése, szükség esetén átmeneti gondozásának vagy gyermekvédelmi gondoskodásban részesítésének kezdeményezése;
- A gyerekjóléti központ az érintett gyermekek lakókörnyezetében, az általuk látogatott bevásárlóközpontokban vagy a saját szolgálatában szervezi a gyermekeknek szóló, beilleszkedésüket, szabad idejük hasznos eltöltését segítő programokat
A gyermekjóléti központ a programokba lehetőség szerint a gyermekek családját is bevonja;
- A központ a helyi polgárőrséggel együttműködve végzi a tevékenységet.

Kapcsolattartási ügyelet célja:

A gyermek és a kapcsolattartásra jogosult szülő vagy más kapcsolattartásra jogosult személy számára a találkozásra alkalmas semleges hely biztosítása mellett:

- Konfliktuskezelő, segítő szolgáltatás nyújtása, vagy;
- Az érintettek kérésére, illetőleg a gyámhivatal kezdeményezésére gyermekvédelmi közvetítői eljárás (mediáció) biztosítása, melynek célja a felek közötti konfliktusok feloldásának segítése, közöttük a megállapodás létrehozása, és annak mindkét fél részére történő betartása, vagy;
- Önálló szakmai módszertani programmal rendelkező kapcsolatügyeleti szolgáltatás nyújtása, vagy;
- Felügyelt kapcsolattartást elrendelő gyámhivatallal történő előzetes egyeztetést követően – a felügyeletet ellátó szakember biztosítása vagy más felügyeletet ellátó szakember jelenlétének lehetővé tétele.

A kapcsolatügyelet célja, a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 7/B. § (1) foglaltak alapján a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult szülő vagy más kapcsolattartásra jogosult személy számára a találkozásra, együttlétre alkalmas semleges hely biztosítás mellett.

A kapcsolatügyelet szolgáltatásait (családi mediáció, semleges találkozási hely biztosítása, szakemberek felügyelete) igénybe vehetik a szülők, a gyámhivatal és a bíróság is. Mindhárom esetben szükség van szülők nyilatkozatára a kapcsolatügyelet igénybevétele szándékáról.

1. Felügyelt kapcsolattartás

Felügyelt kapcsolattartásra kizárólag akkor kerül sor, ha a bíróság vagy a gyámhivatal kifejezetten ezt kérte. Az ellenőrzött kapcsolattartás azt jelenti, hogy a kapcsolattartásra jogosult fél és a gyermekén kívül a gyermekjóléti központ ügyeletes munkatársa is jelen van a kapcsolattartáson, mely az intézmény épületén belül történik

2. Folyamatos jelenléttel segített kapcsolattartás

Ha a gyermek nem ismeri még a kapcsolattartásra jogosult felet vagy nagyon régen nem látta. Esetleg a gyermek ellenállást mutat a kapcsolattartásra jogosult féllel szemben. A szakemberek a háttérben maradnak, és csak a sikeres találkozás feltételeire ügyelnek.

3. Segített kapcsolattartás

Ha semleges találkozóhelyre van szükség, vagy ha a szülőknek támogatásra van szükségük ahhoz, hogy a láthatás ideje alatt gondoskodjanak a gyermekükről

Készenléti szolgálat célja:

A 15/ 1998. (IV. 30.) NM rendelet módosítása alapján a készenléti szolgálat célja: a gyermekjóléti központ nyitvatartási idején túl felmerülő krízishelyzetben történő azonnali segítség, tanácsadás, vagy tájékoztatás nyújtása.

A gyermekjóléti szolgáltatást ellátó intézmény nyitvatartási idején túl (éjszaka, hétvégén és ünnepnapokon) folyamatosan biztosítsa gyermekjóléti szakember elérhetőségét abból a célból, hogy krízishelyzet esetén a gyermek ne maradjon segítség, illetve ellátás nélkül.

- A gyermekjóléti központ nyitvatartási idején túl felmerülő krízishelyzetekben történő azonnali segítség, tanácsadás vagy tájékoztatás nyújtása;
- A készenléti szolgálatot egy állandóan hívható, közismert telefonszám biztosításával kell megszervezni úgy, hogy a készenléttben lévő munkatárs szakszerű segítséget tudjon nyújtani, vagy ilyen segítséget tudjon mozgósítani;
- A család- és gyermekjóléti központ gondoskodik a lelkisegély-telefonvonalnak a működtetéséről;
- A Család- és Gyermekjóléti Központ gondoskodik arról, hogy információt adjon a Gyermekvédő Hívószám elérhetőségéről a lakosság körében;
- **A Család - és Gyermekjóléti Központ készenléti szolgálatának elérhetősége: 20/580-17-75**

Családkonzultáció, családterápia

- Életük nehéz időszakát élő családoknak szükségük van arra, hogy külső segítséggel

rálássanak problémájukra, hogy tisztábban értsék, érezzék saját és környezetük viselkedését, hogy megoldhatatlannak tűnő gondjaikban támaszt keressenek

Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység

A szolgáltatás céljának, feladatának bemutatása:

A megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenység leírása:

Az utóbbi évtizedek gazdasági, politikai, társadalmi változásai nyomán az óvodák és iskolák új kihívásokkal találták szemben magukat. Ezzel párhuzamosan a családok életvitele és nevelésben betöltött szerepe átalakult, így a köznevelési intézményekben folyó nevelő-oktató munkában évről-évre nagyobb kihívásokkal kell szembenéznük a pedagógusoknak. A problémás gyermekek számának váratlan és drasztikus emelkedése, az egyébként is leterhelt pedagógus társadalomra további feladatokat hárított. Ezen helyzet kezelésére, a köznevelési intézményekben folyó szociális támogató szolgáltatások bővítésére, a gyermekek, tanulók veszélyeztetettségének megelőzése érdekében 2018. szeptember 1-jétől kerül sor az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység bevezetésére valamennyi köznevelési intézményben. Az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet a járási székhely önkormányzat által fenntartott Család - és Gyermejkölési Központok a speciális szolgáltatásaik keretében kötelező jelleggel biztosítják. Az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás ellátása a köznevelési intézmény és szükségszerűen a fenntartója, valamint a Család - és Gyermejkölési Központ közötti együttműködési megállapodás alapján történik.

A feladatellátás jogszabályi alapját a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.), valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet (továbbiakban: NM rendelet) nyújtja.

Az NM rendelet rendelkezései szerint az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás célja a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a szociális segítő munka eszközeivel támogatást nyújtani a köznevelési intézménybe járó gyermeknek, a gyermek családjának és a köznevelési intézmény pedagógusainak, az intézményben megjelenő egyéb szakembernek.

A szakmai program megvalósítása várható következményeinek, eredményességének, az ellátórendszerben betöltött szerepének és hatásának értékelése:

A köznevelési intézményekben már korábban érzékelték a pedagógusok, hogy gyengültek az elemi szocializációs hatások és változtak a családi funkciók. A családok szétesése, a klasszikus családmodell megszűnése, illetve a hagyományos családi funkciók megváltozása, diszfunkcionális családok számának emelkedése szintén a negatív tendenciák emelkedését segítette elő. A gyermekkel, valamint a gyermekkel és a családdal folytatott preventív tevékenységek ellátásához az óvodákban és az iskolákban a szakembereknek, pedagógusoknak sem elegendő idejük, sem megfelelő szakmai kompetenciájuk nincsen, hiszen ez a feladat túlmutat a szakmai munkakörükön.

A köznevelési intézményekben az óvodai és iskolai szociális segítség, mint professzionális szociális, gyermekjóléti szolgáltatás megjelenése ezt a helyzetet igyekszik kezelni, a problémák megoldásában segítséget nyújtani.

A szociális szakember bevonása a problémás helyzetek felismerésébe és megoldásába kiegyensúlyozottá teheti a köznevelési intézmény belső életét, segíti a gyermekek szocializációját, és javíthatja az iskolai teljesítményüket is.

A szolgáltatás részletesebb szakmai tartalmának, módszertanának meghatározására a feladatellátás tapasztalatainak összegyűjtését követően kerül sor.

Az óvodai és iskolai szociális segítő szakemberként részt vesz az együttműködési megállapodás keretei szerint a köznevelési intézmények nevelőtestületi ülésein, megbeszélésein, szülői értekezletein, fogadó óráin és a fegyelmi tárgyalásain. Az óvodai és iskolai szociális segítő kapcsolatot alakít ki és tart fenn, valamint együttműködik más szociális-, pszichés-, vagy pedagógiai, egészségügyi, mentálhigiénés szolgáltatást nyújtó intézménnyel, pl. nevelési tanácsadó, gyermek- és ifjúságpszichiátriai szakrendelés, drogambulancia, szükség esetén gyermekvédelmi központ, Gyermek Átmeneti Otthona, gyermekotthon, anyaothonok, karitatív szervezetek, rendőrség, stb.

A kapcsolat célja információszerzés vagy információnyújtás, delegálás, segítségkérés a problémakezelésben.

A szolgáltatás megkezdése előtt megtett előkészítések leírása:

Egy új szolgáltatás bevezetésének alapköve az előkészítő szakasz kidolgozásába és megvalósításába fektetett minél nagyobb energia és precíz tervezés. Ez fokozottan igaz arra az esetre, amikor ágazatok közötti együttműködés kialakításáról és hosszú távú partneri viszonyának megalapozásáról beszélünk. A köznevelési és a gyermekjóléti alapellátó rendszer szakemberei saját kialakult struktúrával és különböző szakmai nyelvezettel dolgoznak a mindennapi működésük során. A cél azonban közös: a jövő generáció segítése és támogatása. Az iskolai szociális munka nemzetközi és hazai tapasztalatai igen sokrétű és több évtizedre tekintenek vissza, de jelen struktúrában minden járásban a Család- és Gyermekjóléti Központoknak meg kell találnia, ki kell dolgoznia a területen jelentkező szükségletekre az adekvát választ nyújtó szolgáltatási palettáját.

Az óvodai és iskolai szociális segítő feladatai:

Az óvodai és iskolai szociális segítő munka során nyújtott szolgáltatásokkal a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával a szociális segítő szakember célja az óvodás és iskoláskorú gyermekek, fiatalok szociális- és egészségfejlesztése, sikeres iskolai előmenetelük támogatása, illetve veszélyeztetettségük megelőzése.

Az óvodai és iskolai szociális segítség sikerének kulcsa a célcsoporthoz közel vitt, egyszerűen igénybe vehető szolgáltatások, továbbá a változásokra gyorsan, rugalmasan, innovatív metódusokkal reagáló képzett szakemberek (felsőfokú szociális alapvégzettséggel rendelkező szakemberek) alkalmazása.

Az óvodai és iskolai szociális segítő szakember segíti a gyermek (et):

- a szociális kompetenciái növelésében és a környezet minőségének javításában (családi, intézményi),
- köznevelési intézménybe való beilleszkedését,
- tanulmányi kötelezettségei teljesítéséhez szükséges kompetenciái fejlesztésében,
- beiskolázáshoz, a tanulmányi előmeneteléhez, későbbi munkavállalásához kapcsolódó lehetőségei kibontakoztatását,
- mulasztásának, tanulmányi kötelezettségeinek teljesítését akadályozó tényezők észlelését és feltárását,
- és családját, a gyermek óvodai és iskolai életét érintő kérdésekben, nevelési problémái esetén,

- és családja, valamint a köznevelési intézmény és családja között kialakult konfliktusok feloldását.
- prevenciós eszközök alkalmazásával és az észlelő- és jelzőrendszer hatékony működésének segítségével kiszűri a gyermek veszélyeztetettségét.
- fejleszti a tanulók szociális kompetenciáit, javítja a szülőkkel való kapcsolat mennyiségét és minőségét, valamint aktivizálja az iskolát körülvevő intézményrendszerrel való kapcsolati hálót.
- Az óvodai és iskolai szociális segítő csoportos, közösségi és egyéni szociális munka módszereivel végzi munkáját.

Az óvodai és iskolai szociális segítő szakember tevékenysége a köznevelési intézményekben megjelenő problémák és szükségletek alapján kerülnek meghatározásra, kiválasztásra, figyelembe véve a gyermekek, fiatalok életkoruknak megfelelő készségeit, képességeit, azok fejlesztési irányait és a köznevelési intézmény már meglévő gyakorlatát, szolgáltatásait.

Az óvodai, iskolai és a kollégiumi szintén a szociális segítség eszköztárának megjelenési formái:

- csoportban végzett tevékenységek;
- közösségi tevékenységek;
- gyermek és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában segítségnyújtás - gyermekvédelmi tevékenységek koordinálása;
- egyéni tevékenységek;

Egyéni tevékenységek keretein belül:

Az óvoda színterén:

- tanácsadás a szülőknek a gyermeknevelés és a családi élet más területein lévő problémák esetén, valamint az óvodában jelentkező problémák kapcsán;
- információnyújtás az elérhető szolgáltatásokról, jogokról, a gyermekjóléti, gyermekvédelmi, szociális ellátórendszer működéséről, valamint ügyintézésben való segítségnyújtás;
- közvetítés a szülő és az óvodapedagógus között, részvétel a pedagógus és a szülő közötti megbeszélésen;
- közvetítés különböző szolgáltatások eléréséhez;

- pedagógusoknak konzultációs lehetőség biztosítása.

Az iskola színterén:

- tanácsadás a szülőknek a gyermeknevelés és a családi élet más területein lévő problémák esetén, valamint az iskolában jelentkező problémák kapcsán;
- információnyújtás az elérhető szolgáltatásokról, jogokról, a gyermekjóléti, gyermekvédelmi, szociális ellátórendszer működéséről, ügyintézésben való segítségnyújtás;
- lehetőség, illetve igény szerint pályaorientációs tanácsadás;
- közvetítés a szülő és a pedagógus, a gyermek és a pedagógus, a gyermek és gyermek, vagy több szülő közötti konfliktusokban, részvétel a pedagógus-szülő, vagy gyermek-gyermek, vagy szülő-szülő közötti megbeszélésen;
- közvetítés különböző szolgáltatások eléréséhez;
- pedagógusoknak konzultációs lehetőség biztosítása;
- krízisintervenció;
- egyéni tanácsadás a gyermekek, fiatalok számára, a probléma megoldásában való segítségnyújtás.

Kollégium színterén:

- információnyújtás az elérhető szolgáltatásokról, jogokról, a gyermekjóléti, gyermekvédelmi és szociális ellátórendszer működéséről, valamint ügyintézésben való segítségnyújtás;
- lehetőség, illetve igény szerint pályaorientációs tanácsadás;
- közvetítés a szülő és a pedagógus, a gyermek és a pedagógus, a gyermek és gyermek között, részvétel a pedagógus-szülő, vagy gyermek-gyermek megbeszélésen;
- közvetítés különböző szolgáltatások eléréséhez;
- pedagógusoknak konzultációs lehetőség biztosítása;
- krízisintervenció;
- egyéni tanácsadás kollégista fiatalok számára, a probléma megoldásában való segítségnyújtás.

Az egyéni munkamódszerhez kapcsolódó tevékenységek szakmai tartalma:

Az egyéni segítséget (tevékenységeket) kérheti az óvodai és iskolai szociális segítőtől maga a gyermek, a szülő, a pedagógus, vagy más külső intézmény (pl.: család- és gyermekjóléti

szolgálat, család- és gyermekjóléti központ) is, de kezdeményezheti az óvodai és iskolai szociális segítő is, ha valamilyen problémát érzékel.

Az észlelt vagy jelzett probléma esetén az óvodai és iskolai szociális segítő megvizsgálja a probléma hátterét, ehhez információkat gyűjt a gyermektől, pedagógustól vagy szülőtől, esetleg egyéb intézménytől, szakembertől. Amennyiben az óvodai és iskolai szociális segítő segíteni tud saját, vagy a köznevelési intézmény keretein belül a probléma megoldásában, úgy a rendelkezésére álló eszközökkel (pld. tájékoztatás, tanácsadás, hivatalos ügyekben való segítségnyújtás, közvetítés szülő-gyermek, szülő-intézmény, gyermek-intézmény konfliktusban stb.) kezeli a kialakult problémát. Az óvodai és iskolai szociális segítő nem végez esetkezelést, ezért amennyiben a probléma megoldása egy-két alkalmas tanácsadással nem kezelhető, delegálja a gyermeket/családot a kialakult probléma megoldása érdekében, a probléma jellegétől függően a család- és gyermekjóléti szolgálathoz vagy központhoz, egyéb intézményhez, szakemberhez.

- Információnyújtás
- Hivatalos ügyek intézésében való segítségnyújtás
- Konzultáció
- Tanácsadás
- Krízisintervenció

Szociális diagnózis, szükségletfelmérés

A központok feladata a hatósági intézkedéshez kapcsolódó esetmenedzseri feladatok mellett, a szociális diagnózis elkészítése. Az Szt. 64. §-a a következő (8) bekezdéssel egészül ki:

„(8) A Gyvt. szerinti család- és gyermekjóléti központ a család szociális helyzetének át fogó vizsgálata alapján elkészíti az igénybe venni javasolt szociális szolgáltatásokat meghatározó szociális diagnózist. A család- és gyermekjóléti központ a szociális diagnózis elkészítésébe bevonhatja a nem járásszékhely településen működő család- és gyermekjóléti szolgálatokat. A jogosultsági feltételek fennállása esetén a szociális diagnózis kötelezi a szociális szolgáltatókat és a szociális intézményeket.”

A család- és gyermekjóléti központokban a szociális diagnózis a szociális segítő munka eszköze. A szociális diagnózis nem egy szolgáltatás, hanem eszköz: komplex, mindenre kiterjedő szükségletfelmérés, ami a klienssel közösen, vele egyetértésben és az ő hozzájárulásával készül el.

A szociális diagnózis célja:

- az igénylő problémájának megismerése, definiálása, és ennek alapján szükségleteinek meghatározása és a szükségleteinek megfelelő szolgáltatások megállapítása;
- a járásban, illetve a járásban élő igénybe vevők számára elérhető szolgáltatások és szolgáltatók feltérképezése;
- az igénylőnek a szolgáltatókhoz történő elirányítása, eljuttatása;
- a kliens út lerövidülése: tehát cél, hogy az ügyfél rövidebb úton jusson el a számára megoldást vagy segítséget nyújtó szolgáltatáshoz;

Az igénybevétel módja - közvetítéssel vagy önkéntesen történik:

- családsegítő közvetíti az ügyfelet;
- esetmenedzser közvetíti az ügyfelet;
- önkéntes megkereséssel maga az ügyfél kéri;
- az Szt. szerinti jelzőrendszeri tag kezdeményezi

A szociális diagnózis elkészítése kiterjed

- a családi állapotra, a család helyzetére és a családi kapcsolatokra, úgymint: az egyén kommunikációs jellemzőire, az egyén/család anyagi/vagyoni helyzetére;
- az egészségi (fizikai/mentális) állapotra;
- a lakhatási körülményekre;
- a munkaerőpiaci státuszra és a mindennapi életvitelre;
- az egyes képességek hiányából fakadó nehézségekre;
- a krízis helyzetek kezelésére vonatkozó képességeinek vizsgálatára;
- illetve annak felmérésére, hogy az élet mely területén szükséges az egyén/család számára a támogatás és milyen mértékű.

A szociális diagnózisba bekerült ügyfelek túlnyomó részét a Család- és Gyermekjólét Szolgálat családsegítői közvetítik, de érkezett esetmenedzsertől és jelzőrendszeri tagtól is közvetítés. A közvetítés oka a legtöbb esetben elakadás, esetleg az életvitel folyamán új szolgáltatás igénybevétele vált szükségessé. A szociális diagnózis elkészítését nagyban segíti, hogy ha készségesek a kollégák és szívesen működnek együtt szociális diagnózist készítő esetmenedzserrel a folyamat során, vagy annak előkészítő szakaszában.

A törvény értelmében a család- és gyermekjóléti központ eszményrendszere szociális diagnózist készít a család szociális helyzetének átfogó vizsgálata alapján a szükséges szolgáltatások megállapítása érdekében.

A munkatárs feladatai:

- az igénylő problémájának megismerése, definiálása, és ennek alapján szükségleteinek és jogosultságának megállapítása,
- a megfelelő szolgáltatások megállapítása,
- az elérhető szolgáltatások és szolgáltatók feltérképezése
- az igénylőknek a szolgáltatókhoz történő irányítása
- az igénybevevő ellátásának nyomon követése
- az igénybevevő szociális szükségleteinek felülvizsgálata
- eszmébeszélésen való részvétel

- A szociális diagnózis mindig a kliens és a környezet közötti kölcsönhatásra vonatkozik. A szociális diagnózisban ezért mindig külön diagnózist állítunk fel, és párhuzamosan avatkozunk be a kliens (kliensrendszer) és a környezet vonatkozásában. Ez igen gyakran egy nagyon bonyolult sokszereplős összefüggésrendszer feltárását és változtatását jelenti.
- A diagnózis felállítása során mindig előtérbe kell kerülniük a pozitívumoknak, mert ezek jelentik a beavatkozás legfontosabb kiindulási pontjait, változtatni ugyanis csak az ép területekről, az erősségekből kiindulva lehet

Szakmai támogatás nyújtása az ellátási területén működő család- és gyermekjóléti szolgáltatók részére.

Javaslattevő hatósági intézkedésre

A család- és gyermekjóléti központ javaslatot tesz a gyámhivatal részére a gyermek:

- Védelembe vételére;
- Megelőző pártfogására;
- Ideiglenes hatályú elhelyezésére;
- Nevelésbe vételére;
- Családba fogadására;
- Harmadik személynél történő elhelyezésének kezdeményezésére;
- Családba fogadó gyám kirendelésére;

- Tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására;
- Leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására;
- Családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására;

A javaslattevés során a gyermek bántalmazástól, elhanyagolástól való védelemhez való jogát, a saját családjában történő nevelkedéshez és családi kapcsolatainak megtartásához, ápolásához való jogát, valamint a gyermek véleményét kell elsősorban figyelembe venni.

A javaslat a gyermekvédelmi nyilvántartás megfelelő adatlapjain ismerteti a gyermek helyzetét, különösen:

- a veszélyeztető körülményeket, azoknak a gyermekre gyakorolt hatását;
- a szülő vagy a gyermeket nevelő más személy nevelési tevékenységét;
- a gyermeket nevelő család élethelyzetére vonatkozó adatokat;
- a javaslattevés elkészítéséig biztosított alapellátásokat, valamint az ügy szempontjából fontos más ellátásokat;
- a gyermeknek és a szülőnek (törvényes képviselőnek) a javaslattevés elkészítéséig tanúsított együttműködési készségét, illetve annak hiányát;
- azt, ha a gyermeket gondozó szülő együtt él a szülői felügyeleti jogától megfosztott másik szülővel, és emiatt a gyermek nem áll szülői felügyelet alatt;
- megelőző pártfogás alatt álló gyermek esetén a megelőző pártfogás elrendelését, mellőzését, fenntartását vagy megszüntetését alátámasztó körülményeket.

Veszélyeztetés, súlyos veszélyeztetés

A gyermeket fenyegető közvetlen és súlyos veszély esetén elég a veszély tényét és jellegét megnevezni, és a többi adat feltárásának mellőzésével, telefonon, majd azt követően elektronikus formában javaslatot tenni a hatóság intézkedésére. A hiányzó adatokat utóbb a hatóság felhívásától függően kell beszerezni.

Ha a javaslattevésre a család- és gyermekjóléti szolgálat kezdeményezése alapján kerül sor, a család- és gyermekjóléti központ:

- Javaslatában megjelöli a kezdeményező család- és gyermekjóléti szolgálat és a gyermeket gondozó családsegítő adatait;
- Védelembe vétel esetén a javaslatot mérlegelés nélkül, azonban szükség szerint kiegészítve továbbítja 3 munkanapon belül a gyámhivatal felé.

A család- és gyermekjóléti központ a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának időtartama alatt együttműködik a család- és gyermekjóléti szolgálattal és a kirendelt eseti gyámmal. Az együttműködés keretében tájékoztatják egymást a gyermek elhanyagolásból származó veszélyeztetettség alakulásáról, a megszüntetése érdekében tett intézkedésekről és a természetbeni formában nyújtott családi pótlék felhasználásának tapasztalatairól.

A család- és gyermekjóléti központ figyelemmel kíséri a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásáról szóló határozatban foglalt rendelkezések megvalósulását és szükség esetén kezdeményezi a gyámhivatalnál a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának felülvizsgálatát.

A család- és gyermekjóléti központ a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtása felülvizsgálata során:

- A gyámhivatal megkeresésére tájékoztatást ad a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtása eredményéről és a családi pótlék természetbeni formában történő további nyújtásának szükségességéről,
- Ha a család helyzetében, illetve a gyermek szükségleteiben bekövetkezett változások indokolják, új pénzfelhasználási tervet készít, és azt megküldi a gyámhivatalnak
- Részt vesz a gyámhivatali tárgyaláson.

Amennyiben a család-és gyermekjóléti Szolgálat a gyermek bántalmazására, súlyos elhanyagolására utaló jeleket tapasztal, köteles hatósági eljárást kezdeményezni, egyúttal értesítést küldeni a család- és gyermekjóléti központ felé. A család- és gyermekjóléti központ a gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó hatósági intézkedések közül javaslatot tehet a járási gyámhivatalnak a gyermek, védelembe vételére, illetve ideiglenes hatályú elhelyezésére, vagy nevelésbe vételére.

A javaslat megtételekor a család- és gyermekjóléti központnak arra kell elsősorban figyelemmel lennie, hogy a hatósági eljárás ügyintézési ideje alatt biztosított-e, hogy az érintett gyermek ne részesüljön a rossz bánásmód egyik formájában sem. Amennyiben ez nem biztosítható, a gyermeket az elhanyagoló, bántalmazó környezetből a döntés megszületéséig ki kell emelni, melyről a gyámhivatal intézkedik.

A család- és gyermekjóléti szolgálat/központ és a gyámhivatal a gyermek bántalmazása, elhanyagolása miatt jelzést vagy kezdeményezést tevő intézmény, személy adatait. erre irányuló külön kérelem hiányában is zártan kezeli.

A Család- és Gyermekjóléti Központ a fentiekén túl:

- **pszichológiai tanácsadást biztosít**

A Család – és Gyermekjóléti Központ rendszeres és folyamatos pszichológiai tanácsadást biztosít a szakemberek és a kliensek részére. A szolgáltatást a segítő munka során tapasztalt problémák megoldása érdekében ajánljuk a családoknak. Az intézményt felkeresők részére a szolgáltatás a jogszabályi előírásokban foglaltak alapján folyamatosan biztosított, szakpszichológus által.

- **mediációs tanácsadó szolgáltatást biztosít**

A Makói ENI Család- és Gyermekjóléti Központja 2016. január 1. napjától mediációs tanácsadó szolgáltatást nyújt a szolgálat ellátási területén élő azon lakosoknak, akik családi problémáikat, párkapcsolati nehézségeiket segítség nélkül nem tudják megoldani.

A mediációs tanácsadó szolgáltatást az ellátási területen élők számára a Makói Egyesített Népjóléti Intézmény Család- és Gyermekjóléti Központjának - az ehhez szükséges végzettséggel rendelkező - szakemberei biztosítják előre egyeztetett időpontban, munkaidőn belül, díjmentesen.

Célja: A **mediáció** (közvetítés) egy speciális konfliktuskezelési módszer, amelynek lényege, hogy a két fél vitájában mind a két fél közös beleegyezésével, önkéntesen egy semleges harmadik fél (mediátor) jár közben.

A mediátor a problémamegoldó folyamat keretében segít tisztázni a konfliktus természetét, segít olyan megoldást találni, amely mind a két fél számára kielégítő.

IX. Szolgáltatásról szóló tájékoztatás helyi módja

A Makói Egyesített Népjóléti Intézmény több szociális alap és szakosított ellátást biztosít Makó város, illetve a járás területén élő lakosok számára. Az intézmény nagy hangsúlyt fektet valamennyi szolgáltatás esetén a működéséről történő tájékoztatásra, mely létrejöhet:

- szóbeli tájékoztatással:
 - beérkező kliens esetében az intézményben;
 - családlátogatás alkalmával;
 - szülői értekezleten való részvétellel;
 - nevelői és egyéb értekezleteken történő közléssel;
 - személyes szakember megkeresés és konzultáció folytán;

- szórólapokon történő bemutatással
- rádióban, televízióban történő riport, intézménybemutató alkalmával
- írott médiában, közösségi médiában megjelenő cikk, vagy hirdetés formájában
- szakmaközi értekezletek, konferenciák során
- éves értékelés, tanácskozás, beszámoló alkalmával

X. A szolgáltatást igénybevevők és a szociális szolgáltatást végzők jogaival kapcsolatos szabályok

A szolgáltatást igénybe vevők általános jogai

- Az ellátottnak joga van szociális helyzetére, egészségi, mentális állapotára, speciális helyzetére és egyéni szükségletére tekintettel a szolgáltatás igénybevételére;
- Az ellátottnak a szociális szolgáltatások biztosítása során joga van az egyenlő bánásmódhoz;
- Az ellátást igénybevevőnek nyújtott szolgáltatásokban figyelemmel kell lenni az alkotmányos és emberi jogok (különösen az élethez, emberi méltósághoz, testi épségéhez, testi-lelki egészségéhez) maradéktalan és teljes körű biztosítására
- Az ellátást igénybe vevőt megilleti személyes adatainak védelme, valamint a magán életével kapcsolatos titok védelem;
- Az ellátást igénybe vevőnek joga van az intézmény működésével, gazdálkodásával kapcsolatos legfontosabb adatok megismeréséhez, erről az intézmény hirdetmény útján tájékoztatja a lakókat.

A szolgáltatást végzők jogai

A munkaviszonyban álló közalkalmazottaknak biztosítani kell, hogy:

- A munkavégzéssel kapcsolatos megbecsülést megkapják;
- Tiszteletben tartásuk emberi méltóságukat és személyiségi jogaikat;
- Munkájukat elismerjék;
- Valamint a munkáltató megfelelő munkavégzési körülményeket biztosítson számukra.

A szolgáltatást biztosítók jogainak védelme

A szolgáltatást biztosító szakemberek a Kjt. előírásainak megfelelően történő besorolásáról, a törvényben meghatározott jogaik biztosításáról az intézményvezető gondoskodik.

- A Család-és Gyermekjóléti Szolgálat és a Család-és Gyermekjóléti Központ munkaköreit betöltő személyek közfeladatot ellátó személyeknek minősülnek. Összeférhetetlenség esetén kérhetik felettesüktől az ügymenet más családsegítőnek/esetmenedzsernek történő átadását,
- Megilleti őket a jog, hogy személyüket megbecsüljék, emberi méltóságukat, személyiségi jogait tiszteletben tartsák;
- A munkáltató nagy gondot fordít arra, hogy dolgozói részére minél több lehetőséget biztosítson rekreációra, mentális állapotuk karbantartására, a kiégés megelőzésére (pszichológus, szupervízió, szakmai továbbképzések, intézményi rendezvények).

Helyettesítés rendje

A szakmai csoportok, esetünkben a gyermekjóléti szolgálat/központ szakemberei előre egyeztetett szabadságolási terv alapján vehetik igénybe szabadságukat. Ez lehetőséget ad az esetek, a feladatok előzetes áttekintésére, a helyettesítés szakszerű előkészítésére, a munkaforma megtervezésére.

Szakember helyettesíthet szakembert. Szociális asszisztens csak olyan feladatokat láthat el, melyet munkaköri feladatai tartalmaznak. Családgondozást nem végezhet, még helyettesítés alkalmával sem.

A helyettesítés alkalmával figyelembe kell venni az esetleges összeférhetetlenséget, mely esetekben más családgondozót kell kijelölni a helyettesítés elvégzésére.

A helyettesítés alkalmával különösen tekintettel kell lenni az etikai elvekre, kollegiális szakmai kapcsolatokra, és az eset továbbvitelének megtervezésénél fontos momentum a távollévő kolléga szakmai elképzelésének szem előtt tartása.

A helyettesítés lezajlásakor a helyettesítő személy tájékoztatja az illetékes családsegítőt/esetmenedzsert a távollét idején bekövetkezett eseményekről, változásokról, intézkedésekről. A helyettesítő munkatárs köteles a helyettesítésbe bevont esetek kapcsán is naprakészen vezetni a kötelező, illetve az intézményben előírt, használt dokumentumokat.

Valamennyi szakdolgozó munkaköri leírásában egyebek között meghatározásra került a helyettesítés rendje. A Család –és Gyermekjóléti Szolgálatnál/ Család –és Gyermekjóléti Központnál foglalkoztatott diplomás szociális munkások egymást helyettesítik.

A szakmai vezető helyettesítését távolléte esetén az intézményvezető által kijelölt felsőfokú képesítéssel rendelkező munkatárs látja el.

Gyermekjogi képviselő

A gyermekjogi képviselő ellátja a gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő gyermek törvényben meghatározott jogainak védelmét, és segíti a gyermeket jogai megismerésében és érvényesítésében, valamint kötelességei megismerésében és teljesítésében. A gyermekjogi képviselő kiemelt figyelmet fordít a különleges vagy speciális ellátást igénylő gyermek védelmére. Figyelemmel kíséri az óvoda, az iskola, a kollégium és a pedagógiai szakszolgálat intézményeiben folyó gyermekvédelemmel kapcsolatos tevékenységet, segíti a gyermeki jogok érvényesülését. Indokolt esetben megkeresi az említett intézmények fenntartóját, illetve szükség szerint a gyermek érdekében a gyámhatóságnál eljárást kezdeményez.

A gyermekjogi képviselő tevékenysége során:

- Segít a gyermeknek panaszának megfogalmazásában
- Kezdeményezheti a gyermek panaszának kivizsgálását
- Segíti a gyermeket az állapotának megfelelő ellátáshoz való hozzájutásban, a gyermekjóléti szolgálat/központ esetmegbeszélésén, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgálat elhelyezési értekezletén az ezzel kapcsolatos megjegyzések, kérdések megfogalmazásában
- Eljár a gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, a gyermek, a fiatal felnőtt, valamint a gyermek-önkormányzat vagy az érdek-képviselői fórum megkeresése alapján
- A gyámhatóság kirendelése alapján képviseli a gyermeket a nevelési felügyelettel kapcsolatos eljárásban
- Jogsértések észlelése esetén javaslatot tehet
- Gyermekvédelmi igazgatási bírság kiszabására
- A jogsértés jövőbeni előfordulásának megelőzése érdekében a jogsértéssel érintettek között, szükség szerint szakértők bevonásával, egyeztető megbeszélés tartására a gyámhatóságnak
- A jogsértő személy továbbképzésére a fenntartónak, működtetőnek.

Illetékességi terület gyermekjogi képviselőjének neve, elérhetősége

Gyermekjogi képviselő neve: Vetési Csilla

Elérhetősége: 06-20/489- 9626

E-mail: csilla.vetesi@ijsz.bm.gov.hu

Fogadóóra helye: Békés Megyei Szociális, Gyermekvédelmi Központ (5600 Békéscsaba, Degré u. 59.)

Fogadóóra időpontja: minden hónap 2. csütörtök 13.00-15.00 óra

XI. A szolgáltatást nyújtók folyamatos szakmai felkészültségének biztosítása

Képzés, továbbképzés

A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységet végző szakemberek számára kötelező a szakmai továbbképzés, a részletes szabályokat a 9/2000. (VIII.4.) SZCSM rendelet tartalmazza. A továbbképzés továbbképzési időszakokban történik. A képzési ciklus alatt felsőfokú végzettség esetén 80, középfokú végzettség esetén 60 továbbképzési pontot kell megszerezni.

A kötelező továbbképzések a fentiek figyelembevételével, előre meghatározott ütemterv alapján történik. A továbbképzések témáinak kiválasztásánál az intézmény lehetőséget biztosít a szociális munkások érdeklődési körének megfelelően. Továbbképzési ütemterv alapján szervezi az intézmény a szakemberek részére a továbbképzéseken való részvétel biztosítását.

Önképzés

A munkájára igényes szakember a továbbképzéseken való részvételen felül is rendszeresen képezi magát. Ehhez az intézmény biztosítja a szakmai folyóiratok beszerzését, jogszabályokat értelmező kiadványokat, az internet használatának lehetőségét.

Makó, 2024. november 27.

Tóthné Balázs Andrea
intézményvezető

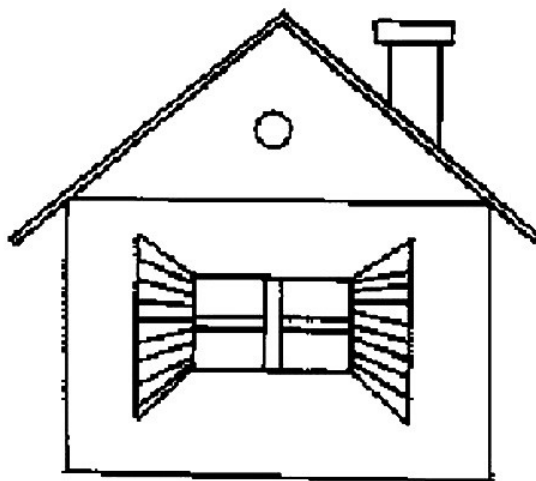
Kádárné Szakál Bernadett
szakmai vezető

Zuberecz Adrienn
szakmai vezető

MAKÓI EGYESÍTETT NÉPJÓLÉTI INTÉZMÉNY

NAPPALI MELEGEDŐ

SZAKMAI PROGRAM

Makó
2025.

Jóváhagyva:

1. Általános rész

A Nappali Melegedő Makó Város Önkormányzata által fenntartott Makói Egyesített Népjóléti Intézmény keretein belül működik szakmai egységben.

A Makói Egyesített Népjóléti Intézmény a szociális igazgatásról és a szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény és az 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló szabályzók alapján az alábbi feladatokat látja el:

Szociális alapszolgáltatások

- *tanyagondnoki szolgáltatás,*
- *az étkeztetés,*
- *a házi segítségnyújtás,*
- *a családsegítés,*
- *a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,*
- *a nappali ellátás*
 - *idősek klubja*
 - *nappali melegedő*

A személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátást

- *az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény*
 - *időskorúak átmeneti gondozóháza*
 - *hajléktalan személyek éjjeli menedékhelye*

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény és a 15/1998. NM Rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló szabályzók alapján két szakfeladatot lát el. Ezek a szakfeladatok a következők:

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- *a gyermekjóléti szolgáltatás,*
- *a gyermekek napközbeni ellátása,*
 - *bölcsőde*

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV.tv., valamint az iskola-egészségügyi ellátásról szóló 26/1997.(IX. 3.) NM. rendelet alapján ellátott feladatok:

- *iskola-egészségügyi ellátás*

A 2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról és a 368/2011 (XII.31.) Korm. rendelet az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló szabályzók alapján egy szakfeladatot lát el. Ez a szakfeladat a következő:

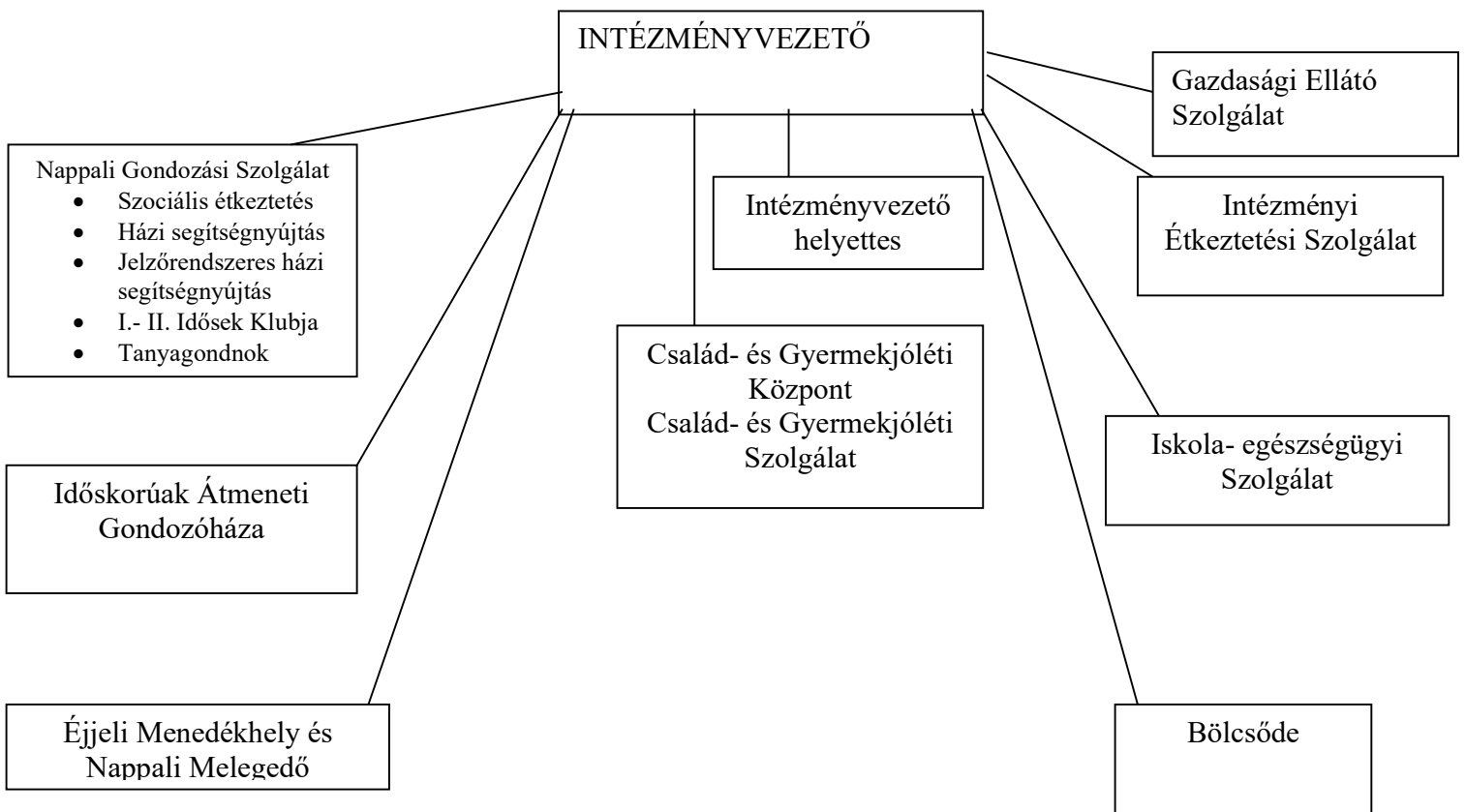
- *Gazdasági ellátó szolgálat*

A 2008. évi XLVI. törvény az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről és a 62/2011. (VI. 30.) VM rendelet a vendéglátó-ipari termékek előállításának és forgalomba hozatalának élelmiszerbiztonsági feltételeiről szóló szabályzó alapján a következő feladatot látja el:

- *Intézményi étkeztetési szolgálat*

A szakfeladatok szakmai egységekbe osztva képezik az Intézmény szervezeti struktúráját. (1. számú ábra) Az egyes szakmai egységek az egységen belül és az egységek közötti szoros együttműködésben végzik szakmai tevékenységüket, mindenkor a kompetenciahatárokat

betartva. A szakmai egységek élén szakmai vezetők állnak, akik az intézmény gyermekvédelmi és szociális igazgatási törvény alá tartozó szakfeladatokkal összefüggésben szervezik, irányítják és ellenőrzik a szakmai munkát. Az Intézményen belüli kommunikációról a Kommunikációs útvonalterv szabályzat rendelkezik.

I. Szolgáltatás célja:

Célja: Makó, Királyhegyes, Kiszombor, Ferencszállás és Klárafalva települések közigazgatási területén élő, illetve tartózkodó 18. életévüket betöltött, férfi hajléktalan személyek számára lehetőséget biztosít, a pihenésre, személyi tisztálkodásra, személyes ruházat tisztítására, közösségi együttlétre, étel tálalására, melegítésére és elfogyasztására.

Feladata: a hajléktalan ellátás megszervezése során figyelmet kell fordítani az ellátást igénybevevő személyek alapvető jogaira és emberi méltóságára.

Az ellátást nyújtó személyek segítséget nyújtanak a hajléktalan személyek életviteléhez, elősegítve a szociális ellátások elérését és igénybevételét.

A szociális munka minden lépésénél hangsúlyt kap a Szociális Munka Etikai Kódexében foglalt alapelvek, etikai normák, szabályok ismerete, betartása.

Az intézményben a szociálpolitikáért felelős miniszter által a Szociális Ágazati Portálon közzé tett látogatási és eseménynaplót kell vezetni.

II. A megvalósítani kívánt konkrét program bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatások, tevékenységek leírása:

A Nappali Melegedő a működési engedély alapján, 30 fő befogadására szolgál.

Az intézmény a hajléktalan személyek számára minden nap 8.00- 18.00 óráig biztosít ellátást.

A Nappali Melegedő lehetőséget biztosít:

- személyi tisztálkodásra, az étel melegítésére, elfogyasztására, a közösségi együttlétre szolgáló helyiséget,
- fűtés, világítás, hideg- melegvízzel való ellátás, elektromos áram biztosítása,
- a személyes ruházat tisztításához: mosógép,
- szükség esetén ruházat pótlása,
- szükség esetén az étel melegítésére, elfogyasztására szolgáló eszközök használata,
- a közösségi helyiségekben a kultúrált szórakozást biztosító eszközök használata,
- takarítási, fertőtlenítési lehetőség,
- szabadidős programok szervezése,
- szükség szerint az egészségügyi alapellátás megszervezése, a szakellátásokhoz való hozzájutás segítése,
- munkavégzés lehetőségének szervezése,
- lehetőséget nyújt speciális önszerveződő csoportok létrehozására.
- A Nappali Melegedő biztosítja, hogy a szolgáltatás mindenki számára elérhető legyen.
- Az intézmény szociális munkatársa életvezetési és mentálhigiénés tanácsadással segíti a rászoruló hajléktalanokat. Segítséget nyújt továbbá hivatalos ügyek intézéséhez.
- A Nappali Melegedő téli krízis időszakban, szükség szerint hideg étkezést biztosít azoknak a rászorulóknak, akik étkezésüket más módon nem tudják megoldani.
- A Nappali Melegedő postacímként használható.

III. Más intézményekkel történő együttműködés módja:

Az integrált intézmény előnye, hogy az egymásra épülő szociális alap és szakosított ellátások egy intézményen belül valósulnak meg (szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, idősek klubjai, tanyagondnoki szolgálat, családsegítő szolgálat, család és – gyermekjóléti központ, időskorúak átmeneti gondozóháza, éjjeli menedékhely). Az egységes szemlélet, az azonos munkaszervezetben való együttműködés, a gyors információ áramlás hatékonyabbá és gyorsabbá teszi a hajléktalan személyek egyik ellátás típusból a másikba történő elhelyezését.

A Nappali Melegedő jó kapcsolatot alakított ki a felügyeleti szervekkel, más szociális-egészségügyi intézményekkel, háziorvosi rendelőkkel, civil szervezetekkel, Járási Hivatallal, Foglalkoztatási Osztállyal, Polgármesteri Hivatallal, az ország területén lévő, hajléktalan ellátással foglalkozó intézménnyel, egészségügyi intézményekkel, nyugdíjbiztosítási igazgatósággal, Csongrád- Csanád Vármegyei Önkormányzattal, idősek otthonával.

A Nappali Melegedő az észlelő- és a jelzőrendszer tagja. A hajléktalanokat gondozó szociális munkatársnak lehetősége van évente több alkalommal a jelzőrendszer tagjaival való szakmai megbeszélésre.

IV. Az ellátandó célcsoport megnevezése:

A Nappali Melegedőt elsősorban Makón élő, illetve tartózkodó 18. életévüket betöltött hajléktalan személyek keresik fel.

A tapasztalat azt mutatja, hogy családi kapcsolatok megromlása (válás, különélés, családon belüli erőszak) az elsődleges oka a hajléktalanságnak.

A jelenlegi igénybe vevők életkora 28-72 év közötti. Az igénybevevők több mint 59%- a 61-70 év közötti, illetve 6%-a 71 év feletti.

A Nappali Melegedőben megjelenők 44%-ának 8 osztálya van, 45%-uk szakmával rendelkezik, 11%-uk pedig érettségizett.

Az intézmény szolgáltatásait igénybe vevők alkalmi munkából, nyugellátásból, önkormányzati, más munkaügyi szervek által folyósított ellátásból származó jövedelemmel rendelkeznek.

V. Az fenntartó az alábbi szolgáltatási elemeket biztosítja:

Az **esetkezelés** a Melegedőben a segítségnyújtás elsődleges módszere. Ennek során az igénybevevő szükségleteinek kielégítésére irányuló. Megállapodáson, illetve együttműködésen alapuló, tervszerű segítő kapcsolat, amely során számba vesszük és mozgósítjuk az igénybevevő saját és támogató környezete erőforrásait, továbbá azokat a szolgáltatásokat és juttatásokat, amelyek bevonhatók a célok elérésébe és az újabb problémák megelőzésébe.

Tanácsadás; az igénybe vevő bevonásával történő, jogait, lehetőségeit figyelembe vevő, kérdésére reagáló, élethelyzetének, szükségleteinek megfelelő vélemény-, javaslatkialakítási folyamat, a megfelelő információ átadása valamilyen egyszerű vagy speciális felkészültséget igénylő témában, amely valamilyen cselekvésre, magatartásra ösztönöz, vagy nemkívánatos cselekvés, magatartás elkerülésére irányul.

Étkeztetés; az intézményünk a téli krízis időszakban, szükség szerint hideg étkezést (zsíros kenyér és tea) biztosít, azoknak a rászoruló személyeknek, akik ezt más módon nem tudják megoldani.

Felügyelet; az igénybevevők számára a Nappali Melegedőben lelki és fizikai biztonságát szolgáló szakmai személyzettel biztosított kontroll.

Gondozás; az igénybe vevő bevonásával történő, tervezésen alapuló, célzott segítség mindazon tevékenységek elvégzésében, amelyeket saját maga tenne meg, ha erre képes lenne, továbbá olyan rendszeres vagy hosszabb idejű testi-lelki támogatása, fejlesztése, amely elősegíti a körülményekhez képest legjobb életminőség elérését, illetve a családban, társadalmi státuszban való megtartását, visszailleszkedését.

Készségfejlesztés; az igénybe vevő társadalmi beilleszkedését segítő magatartásformáinak, egyéni és társas készségeinek kialakulását, fejlesztését szolgáló helyzetek és alternatívák kidolgozása, lehetőségek biztosítása azok gyakorlására.

VI. Az ellátás igénybevételének módja:

A szolgáltatást Makó, Királyhegyes, Kiszombor, Ferencszállás és Klárafalva települések közigazgatási területén élő, illetve tartózkodó 18. életévüket betöltött hajléktalan személyek, önként és térítésmentesen vehetik igénybe.

A Nappali Melegedő szolgáltatásainak folyamatos igénybevételéhez három hónapnál nem régebbi negatív tüdőszűrő lelet bemutatása kell.

Szükség esetén fertőző betegséget kizáró orvosi igazolás bemutatása kell.

A szolgáltatás igénybevétele megszűnik:

- más szociális intézményben való elhelyezése esetén,
- kitiltással,
- az egyén halálával.

Az intézmény vezetőjének a szolgáltatást igénybe vevő személyek adatairól nyilvántartást kell vezetnie a Sztv. 20.§ (2) bek. a) pontja és (4) bek. a) pontja szerint.

Az intézményben az adatkezelésre és az adatok védelmére egyebekben a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény rendelkezései az irányadóak.

VII. A szolgáltatásról szóló tájékoztatás, helyi módja:

Intézményünk több szociális alap és szakosított ellátást biztosít Makó város lakosainak. Valamennyi szolgáltatásról, az igénybevétel módjáról, az intézmény elérhetőségéről honlapon, a Polgármesteri Hivatal által kiadott, (a város valamennyi lakásába eljutó) Makói Hírek-en keresztül értesülhet a lakosság. Az intézmény a makói városi televízió közérdekű hirdetései útján is tájékoztatja a lakosságot. Ingyenesen hívható zöldszámon is lehet érdeklődni az intézmény által

nyújtott szolgáltatásokról.

VIII. Az ellátottak és a szociális szolgáltatást végzők jogaival kapcsolatos szabályok

Az ellátottak általános jogai:

- Az ellátottnak joga van szociális helyzetére, egészségi, mentális állapotára, speciális helyzetére és egyéni szükségletére tekintettel a szolgáltatás igénybevételére.
- Az ellátottnak a szociális szolgáltatások biztosítása során joga van az egyenlő bánásmódhoz.
- Az ellátást igénybe vevőnek nyújtott szolgáltatásokban figyelemmel kell lenni az alkotmányos és emberi jogok (különösen az élethez, emberi méltósághoz, testi épségéhez, testi-lelki egészségéhez) maradéktalan és teljes körű biztosítására.
- Az ellátást igénybe vevőt megilleti személyes adatainak védelme, valamint a magánéletével kapcsolatos titokvédelem.
- Az ellátást igénybe vevőnek joga van családi kapcsolatainak fenntartásához, rokonok, látogatók fogadásához. A látogatások részletes rendjét a házirend tartalmazza.
- Az ellátást igénybe vevőnek joga van az intézmény működésével, gazdálkodásával kapcsolatos legfontosabb adatok megismeréséhez, erről az intézmény hirdetmény útján tájékoztatja a lakókat.
- az intézmény nem korlátozhatja az ellátottat a személyes tulajdonát képező tárgyai, illetve mindennapi használati tárgyai használatában, kivéve a házirendben meghatározott azon tárgyak körét, amelyek veszélyt jelenthetnek az intézményben élők testi épségére
- az intézményvezetőnek gondoskodnia kell az ellátást igénybevevők intézménybe bevitt vagyontárgyainak, személyes tárgyainak és értékeinek megfelelő és – szükség esetén – biztonságos elhelyezéséről.
- ha az ellátást igénybevevő vagyontárgya vagy értéktárgya a megőrzés szempontjából speciális feltételeket igényel, az intézmény köteles segítséget nyújtani az ellátást igénybevevő részére a megfelelő elhelyezéshez, illetve annak igénybevételéhez vagy eléréséhez
- az intézményvezető a házirendben szabályozott módon és esetekben intézkedhet a látogatás rendjét szándékosan és súlyosan megzavaró személyekkel szemben
- a hajléktalan személy intézményi szolgáltatásának igénybevétele nem tehető függővé olyan információktól, mely korábbi életvitelével, előéletével kapcsolatos
- a hajléktalan személyeket ellátó intézmény vezetője az ellátott személyek részére köteles postacímet biztosítani és a részükre szóló küldeményt átadni.
- amennyiben az intézményben ellátott személy betegsége miatt ápolásra, gyógykezelésre szorul, ellátása során figyelemmel kell lenni az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eü. tv.) betegek jogait szabályozó rendelkezéseire.

A szociális szolgáltatást végzők jogai:

A munkaviszonyban álló közalkalmazottaknak biztosítani kell, hogy:

- a munkavégzéssel kapcsolatos megbecsülést megkapják,
- tiszteletben tartásuk emberi méltóságukat és személyiségi jogaikat,
- munkájukat elismerjék,
- valamint a munkáltató megfelelő munkavégzési körülményeket biztosítson számukra.

- A Nappali Melegedő munkaköreit betöltő személy a Sztv. 94/L. § (2) bek. d) és f) pontjai alapján közfeladatot ellátó személynek minősül.
- A szolgáltatásban foglalkoztatottak védelme érdekében az esetlegesen felmerülő veszélyhelyzet kezelésére az intézményvezető belső utasítási rendet dolgozott ki.

A Nappali Melegedőt igénybe vevő a szolgáltatás nyújtással kapcsolatos panaszaival az intézményvezetőhöz fordulhat, aki a panaszt 15 napon belül kivizsgálja és erről a panaszt írásban tájékoztatja. Amennyiben a panasztevő a válasszal nem ért egyet, illetve azzal nincs megelégedve, a válasz kézhezvételétől számított nyolc napon belül panaszának orvoslásáért a fenntartóhoz fordulhat.

Az ellátottjogi képviselő a személyes gondoskodást nyújtó alap – és szakosított ellátást biztosító intézményi elhelyezést igénybe vevő, illetve a szolgáltatásban részesülő személy részére nyújt segítséget jogaik gyakorlásában. Elérhetőségéről a Nappali Melegedő szociális munkatársa ad tájékoztatást, illetve a képviselő neve, elérhetősége, telefonszáma jól látható helyen kifüggesztésre került az intézményben.

Intézményvezető:

Makó, Tinódi utca 8/a.

Tel.: 62/213- 420

Az ellátást igénybevevőnek joga van bármely kérdéssel a mindenkori ellátottjogi képviselőhöz fordulni. Az ellátottjogi képviselő elérhetőségét minden igénybevevő külön szóróanyagon megkapja, személyi változás esetén új szóróanyag kerül kiosztásra.

Az ellátottjogi képviselő a személyes gondoskodást nyújtó alap- és szakosított ellátást biztosító intézményi elhelyezést igénybe vevő, illetve szolgáltatásban részesülő részére nyújt segítséget jogai gyakorlásában.

Az ellátottjogi képviselő feladatai:

- tájékoztat;
- segít az ellátással kapcsolatos kérdések, konfliktusok megoldásában, panaszok megfogalmazásában és kivizsgálásában (kivéve jogviszony keletkezése és megszűnése, áthelyezés);
- a szociális szolgáltatásokat igénybevevő személy képviselőként járhat el.

Valamennyi szakdolgozó munkaköri leírásában meghatározásra került a helyettesítés rendje. Azonos telephelyen, azonos munkakörben foglalkoztatott dolgozók egymást helyettesítik a munkaköri leírásban foglaltaknak megfelelően.

Kelt: Makó, 2024. november 27.

Hatályos: 2025. január 1.

Tóthné Balázs Andrea

Farkas Erika

intézményvezető

szakmai vezető

MAKÓI EGYESÍTETT NÉPJÓLÉTI INTÉZMÉNY

SZOCIÁLIS ÉTKEZTETÉS

SZAKMAI PROGRAM

Makó
2025. január

1. Általános rész

A szociális étkeztetés Makó Város Önkormányzata által fenntartott Makói Egyesített Népjóléti Intézmény keretein belül működik. A Makói Egyesített Népjóléti Intézmény a szociális igazgatásról és a szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény és az 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló szabályzók alapján az alábbi feladatokat látja el:

Szociális alapszolgáltatások

- *tanyagondnoki szolgáltatás,*
- *az étkeztetés,*
- *a házi segítségnyújtás,*
- *a családsegítés,*
- *a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,*
- *a nappali ellátás*
 - *idősek klubja*
 - *nappali melegedő*

A személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátást

- *az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény*
 - *időskorúak átmeneti gondozóháza*
 - *hajléktalan személyek éjjeli menedékhelye*

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény és a 15/1998. NM Rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló szabályzók alapján két szakfeladatot lát el. Ezek a szakfeladatok a következők:

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- *a gyermekjóléti szolgáltatás,*
- *a gyermekek napközbeni ellátása,*
 - *bölcsőde*

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV.tv., valamint az iskola-egészségügyi ellátásról szóló 26/1997.(IX. 3.) NM. rendelet alapján ellátott feladatok:

- *iskola-egészségügyi ellátás*

A 2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról és a 368/2011 (XII.31.) Korm. rendelet az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló szabályzók alapján egy szakfeladatot lát el. Ez a szakfeladat a következő:

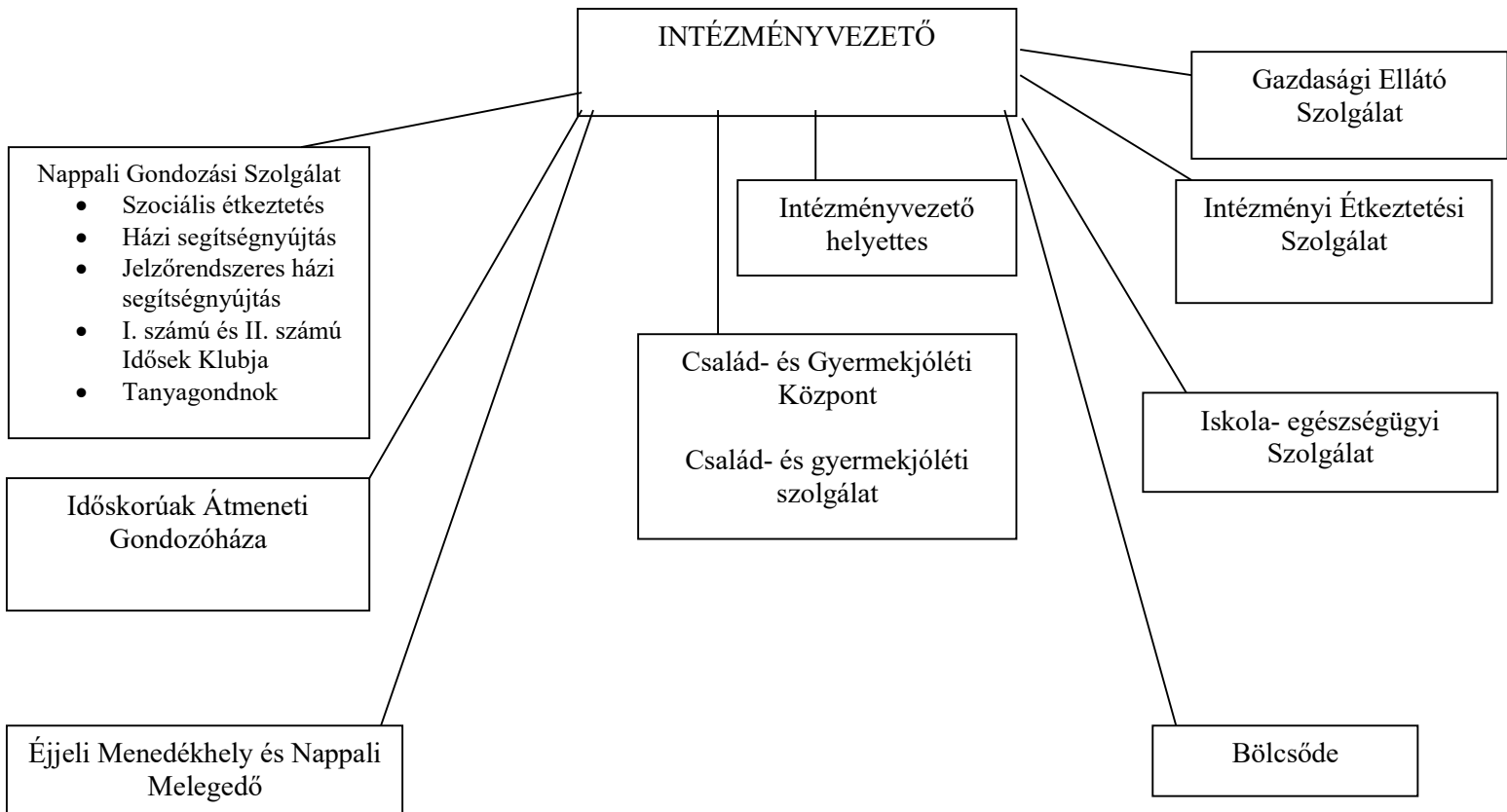
- *Gazdasági ellátó szolgálat*

A 2008. évi XLVI. törvény az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről és a 62/2011. (VI. 30.) VM rendelet a vendéglátó-ipari termékek előállításának és forgalomba hozatalának élelmiszerbiztonsági feltételeiről szóló szabályzó alapján a következő feladatot látja el:

- *Intézményi étkeztetési szolgálat*

A szakfeladatok szakmai egységekre/egységekbe osztva képezik az Intézmény szervezeti struktúráját. (1. számú ábra) Az egyes szakmai egységek az egységen belül és az egységek közötti szoros együttműködésben végzik szakmai tevékenységüket, mindenkor a

kompetenciahatárokat betartva. A szakmai egységek élén szakmai vezetők állnak, akik az intézmény gyermekvédelmi és szociális igazgatási törvény alá tartozó szakfeladatokkal összefüggésben szervezik, irányítják és ellenőrzik a szakmai munkát. Az Intézményen belüli kommunikációról a Kommunikációs útvonalterv szabályzat rendelkezik.

1.A szociális étkeztetés célja, feladata:

A személyes gondoskodás körébe tartozó szociális étkeztetés olyan szociális alapszolgáltatási forma, melynek keretében a szociálisan rászorultak részére főétkezőként legalább napi egyszeri meleg ételt biztosítanak. Azok a szociálisan rászorult személyek jogosultak étkeztetésre, akik koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük vagy hajléktalanságuk miatt saját maguk, illetve maguk és ellátottjaik részére, tartósan vagy átmeneti jelleggel a legalább napi egyszeri meleg étkezést nem tudják biztosítani. A szociális étkeztetés biztosítása történhet például szociális konyhán, egyéb főzőhelyen és népkonyhán. A szociális konyhán az étel előállítását vagy melegítését és kiszolgáltatását biztosítják. A szociális konyhákon a napi egyszeri főétkezéseken kívül további étkezésekre is lehetőség nyílik. A szociális konyha működhet e célra létrehozott önálló konyhán (főzőhelyen), vagy iskolai, óvodai, munkahelyi-, és szociális étkezőhelyeken. Ezen felül szociális konyhai ellátásnak minősül az is, ha étkezési utalvány ellenében, vendéglátóipari egységben vagy egyéb intézményben nyújtják az ellátást. Ahol az étkeztetés szociális konyhán nem biztosítható, ott a rászorultak ellátásáról egyéb főzőhely keretében gondoskodnak. Ilyen egyéb főzőhelynek minősül például az is, amikor az ételt házhoz szállítják. A 600 lakosnál kisebb lélekszámú településeken működtetett falugondnoki, illetve a 70 és 400 közötti lakosságszámú külterületi vagy egyéb belterületi lakott helyen létrehozott tanyagondnoki szolgálat - az önkormányzat rendeletében meghatározott módon - közreműködhet az étkeztetés biztosításában. Az étkeztetést minden esetben a településen élő lakosság szükségleteinek megfelelő módon kell megszervezni, így az történhet: az étel kiszolgáltatásával egyidejűleg helyben fogyasztással; az étel elvitelének lehetővé tételével és az étel lakásra szállításával. Az étkezés helyben fogyasztása esetén biztosítani kell a kézmosási lehetőséget, a nemenként elkülönített illemhelyet, az evőeszközöket és étkészletet is. Amennyiben helyben megoldható és igény van rá, biztosítani kell a munkaszüneti és pihenőnapon történő étkeztetés feltételeit is.

A Makói Egyesített Népjóléti Intézményen belül működő szociális étkeztetés által azoknak a szociálisan rászorultaknak gondoskodunk ebédről (napi egyszeri meleg étkezéstről: főétkezéstről), akik azt önmaguk részére (vagy eltartottjaik részére) nem képesek biztosítani (elsősorban koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük vagy hajléktalanságuk miatt).

2. A megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek leírása

Szociális étkezés keretén belül a szükségleteknek megfelelően az étel:

- helyben fogyasztható,
- elvitel lehetősége meg van,
- lakásra szállítással is megoldható.

Az ellátottak számára nyitva álló helyiség a település központjában, jól megközelíthető helyen található.

A szociális étkezést a Makói Egyesített Népjóléti Intézmény saját főzőhelyéről biztosítjuk a rászorulóknak számára. A konyha a szociális étkeztetésen kívül bölcsődei, gondozóházi, alkalmazotti étkeztetést is ellát, a konyha kapacitása 350 adag.

A saját intézményi konyha lehetővé teszi, hogy az idősök által kedvelt, az életkoruknak megfelelő ételek kerüljenek megfőzésre. Az étlapok összeállítása az ételkészítés nyersanyagok energia- és tápanyagtartalmának figyelembevételével történik.

Amennyiben az étkezést igénylő egészségi állapota indokolja, háziorvosa, illetve szakorvosa javaslatára diétás étkezést biztosítunk.

Szociális étkezést igény esetén a munkaszüneti és pihenőnapon is tudunk biztosítani, feltételei megoldottak.

Az ebéd lemondására, illetve újra rendelésére a tárgynapot megelőző 2 munkanappal van lehetőség.

Az étel kiszolgálása a Makói Egyesített Népjóléti Intézménye alábbi telephelyein történik:

- az I. számú Idősek Klubja 6900 Makó, Királyhegyesi u. 24.
- a II. számú Idősek Klubja 6900 Makó, Munkás u. 19-21.
- az Intézményi Étkeztetési Szolgálat 6900 Makó, Kálvin tér 6.

A kiszolgálás helyeként mindig a lakóhelyhez legközelebb eső telephelyet határozzuk meg. Mindkét klub jól megközelíthető helyen, akadálymentesített épületben található. A helyben étkezők számára mindenhol külön ebédlő áll rendelkezésre. Biztosított a kézmosási lehetőség (nemenkénti illemhely), megfelelő minőségű evőeszköz (rozsdamentes), étkészlet, tányér, pohár.

A szociális étkezés első lépcsőfokot jelent a szociális intézményi ellátásban. Az igénybevevő állapotának romlása esetén az intézmény biztosítani tudja a további szükséges szociális szolgáltatásokat (házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, illetve időskorúak gondozóháza). A Makói Egyesített Népjóléti Intézmény integráltsága következtében a rászorulóknak, idősek részére egy intézményen belül tudjuk biztosítani a szociális alapszolgáltatásokat.

3. A más intézményekkel történő együttműködés módja

A szociális étkeztetés a Makói Egyesített Népjóléti Intézményen belül önálló szakmai egységként, de az intézménybe integráltan működik. Az integráció előnye a gyors információáramlás, amely lehetővé teszi, hogy a rászorulóknak mielőbb a szolgálat látókörébe kerüljenek, és a lehetőségekhez képest rövid időn belül biztosításra kerüljön számukra a megfelelő ellátás.

A szociális étkeztetés napi kapcsolatban van a Makói Egyesített Népjóléti Intézmény valamennyi szakterületével, azok közül is elsősorban azokkal, amelyek idősek ellátásával foglalkoznak (házi gondozás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, idősek klubjai és Idősek Gondozóháza). Az ellátottak részére további szociális alapszolgáltatásokat tudnak felajánlani, amennyiben a szociális étkezésen kívül más ellátásra is rászorulnak.

A szociális étkeztetés dolgozói kapcsolatot tartanak a körzetben tevékenykedő háziorvosokkal, más ágazatok szakembereivel.

4. Az ellátandó célcsoport jellemzői

Az ellátottak köre kiterjed: Makó város közigazgatási területén élő lakosokra.

Makó városában közel 23.000 fő rendelkezik bejelentett lakcímmel, közülük körülbelül 6000 fő a 60 év feletti lakosok száma.

Szociális étkezésben azon személyek ellátást biztosítjuk, akik koruk, egészségi állapotuk miatt rászorulnak, azt önmaguk, illetve eltartottaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani.

A jelenleg ellátásban részesülők demográfiai mutatói:

Nemek szerinti megoszlás:

Nő 66% Férfi 34%

Életkor szerinti megoszlás:

18-64 év között: 4%

65-74 év között: 34%

75 év felett: 77%

Jelenleg a szociális étkeztetésben részesülők 34 %-a tudja az ételt elvinni az elosztóhelyekről.

Az elvitelt vállalók:

- többségében a kiszolgálóhelyhez közel élő ellátottak,
- azok, akiknek a fizikai és egészségügyi állapota lehetővé teszi a személyes átvételt, illetve van olyan családon belüli személy, aki ezt a feladatot helyettük átvállalja.

5. A feladat ellátás szakmai tartalma, módja, a biztosított szolgáltatások formái, köre, rendszeressége

Szociális étkezés keretén belül a szükségleteknek megfelelően az étel:

- helyben fogyasztható,
- elvitel lehetősége meg van,
- lakásra szállítással is megoldható.

A szociális étkezést a Makói Egyesített Népjóléti Intézmény saját főzőhelyéről biztosítjuk a rászorulók számára.

A saját intézményi konyha lehetővé teszi, hogy az idősök által kedvelt, az életkoruknak megfelelő ételek kerüljenek megfőzésre. Az étlapok összeállítása az ételkészítés nyersanyagok energia- és tápanyagtartalmának figyelembevételével történik.

Amennyiben az étkezést igénylő egészségi állapota indokolja, háziorvosa, illetve szakorvosa javaslatára diétás étkezést biztosítunk.

Szociális étkezést igény esetén a munkaszüneti és pihenőnapon is tudunk biztosítani, feltételei megoldottak.

Az ebéd lemondására, illetve újra rendelésére a tárgynapot megelőző 2 munkanappal van lehetőség.

Az étel kiszolgálása a Makói Egyesített Népjóléti Intézmény idősök klubjaiban (I. számú Idősök Klubja 6900 Makó, Királyhegyesi u. 24., II. számú Idősök Klubja 6900 Makó, Munkás u. 19-21.), valamint az Intézményi Étkeztetési Szolgálatnál (6900 Makó, Kálvin tér 6.) történik az ellátottak számára nyitva álló egyéb helyiségben.

Az étel szállítása zárt rendszerű kocsiszekrényben történik. A gépkocsit kizárólag étel szállítására használjuk.

A főtt ételt dupla falú, hőtárolós, rozsdamentes badellákban tárolják be az intézmény konyháján.

Kitálaláskor lehetőség van az étel újraforralására (gáztűzhely, mikrohullámú sütő), bár erre általában azért nincs szükség, mert a rövid távolság miatt az étel 10 percen belül a tálalás helyére érkezik.

Mindkét idős klubjában három-fázisú nagykonyhai mosogató áll rendelkezésre. Három-fázisú mosogatáshoz a nemzeti Népegészségügyi Központoz bejelentett, biztonsági lappal rendelkező fertőtlenítő mosogatószert használunk. Az ételmaradék elszállításához (veszélyes hulladék) a Biofilter Környezetvédelmi Zrt-vel kötött szállítási szerződéssel rendelkezünk.

Az ételt kitálaló dolgozók érvényes egészségügyi könyvvel és a szükséges egyéb vizsgával rendelkeznek, amelyet évente megújítanak.

Kiszállítással történő étkeztetés elsősorban azon személy részére biztosítható, aki egészségi állapota miatt az ételért nem tud elmenni és nincs olyan vele együtt élő személy, aki számára az ételt házhoz tudja szállítani.

Az étel házhozszállítását a vállalkozó végzi saját gépkocsijaival és munkavállalóival, akik mind rendelkeznek egészségügyi könyvvel.

6. Az ellátás igénybevételének módja

A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevétele önkéntes, az ellátást igénylő, illetve törvényes képviselője kérelmére történik.

A szociális étkezésbe való felvételt az 1993. évi III. törvény, valamint a helyi szociális rendelet szabályozza.

Szociális étkezés igénybevétele szempontjából szociálisan rászorult (15/2017. (III.30.) önkormányzati rendelet alapján), akinek önálló képessége olyan mértékben csökkent, hogy önállóan étkezéséről gondoskodni nem tud és

- a) a 65. életévét betöltötte, vagy
- b) korhatárra tekintet nélkül, akinek
 - ba) egészségi állapota, vagy
 - bb) fogyatékosága, vagy
 - bc) pszichiátriai betegsége, vagy
 - bd) szenvedélybetegsége, vagy
 - be) hajléktalansága

indokolja.

A szociális étkeztetés ügyintézése a Makói Egyesített Népjóléti Intézmény központi telephelyén történik (6900 Makó, Tinódi u. 8/A).

A felvételtől a Szociális törvény 94/A § (1) (a) alapján az intézményvezető dönt. A szociális étkezésbe történő felvételtől az intézményvezető a kérelmezőt írásban értesíti, amelyben meghatározza a szolgáltatás igénybevételének kezdő időpontját, illetve a személyi térítési díj összegét.

Amennyiben az ellátás biztosításáról szóló értesítésben foglalt személyi térítési díj összegét az ellátott, a törvényes képviselője vagy a térítési díjat megfizető személy vitatja, illetve annak csökkentését vagy elengedését kéri, az értesítés kézhezvételétől számított 8 napon belül Makó

Város Önkormányzat Képviselő-testületéhez (6900 Makó, Széchenyi tér 22.), mint fenntartóhoz fordulhat. A fenntartó a térítési díj összegéről határozattal dönt.

Az ellátásba vételkor a kérelmezővel az intézményvezető megállapodást köt (az 1993. évi III. törvény 94/C. § (1) bekezdés alapján).

A megállapodás tartalmazza (Szt. 94/C (3) bekezdés alapján):

- az ellátás kezdetének időpontját,
- az intézményi ellátás időtartamát (a határozott vagy határozatlan időtartam megjelölését),
- az igénybevevő számára nyújtott szolgáltatások tartalmát,
- a személyi térítési díj megállapítására, fizetésére vonatkozó szabályokat, amennyiben az ellátás térítési díj fizetési kötelezettséggel jár,
- az ellátás megszüntetésének módjait.

A szociális étkezésért térítési díjat kell fizetni. A térítési díj kiszámítása az igénybevett szolgáltatásnak megfelelően történik, amely az intézményi térítési díj alapján az igénybevevő rendszeres havi jövedelmének figyelembevételével kerül megállapításra. A fizetendő személyi térítési díj a napi személyi térítési díj és az adott hónapban igénybe vett étkezési napok szorzata.

A Szt. 116.§ (3) alapján étkeztetés esetén a személyi térítési díj mértéke nem haladhatja meg a rendszeres jövedelem 30%-át. Ha az étkeztetés házi segítségnyújtás mellett, vagy nappali ellátás keretében történik, a személyi térítési díj mértéke akkor sem haladhatja meg a rendszeres jövedelem 30%-át.

Az ellátottnak az elfogyasztott adagszám alapján számított havi térítési díjat utólag, minden hónap utolsó munkanapjáig kell megfizetnie.

A térítési díjat a többször módosított 29/1993. (II. 17.) Kormányrendelet alapján Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete rendeletben szabályozza.

7. A szolgáltatásról szóló tájékoztatás helyi módja

A szolgáltatás igénybevételéről a helyi sajtón és a városi televízión keresztül, továbbá az orvosi rendelőkbe és az önkormányzat hatósági csoportjánál elhelyezett szórólapokon, az intézmény honlapján, valamint közösségi médiafelületén keresztül értesülhet a lakosság, továbbá a Makói Egyesített Népjóléti Intézményben dolgozó szakemberek adnak tájékoztatást.

8. Az ellátottak és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok

Az ellátottak általános jogai:

- Az ellátottnak joga van szociális helyzetére, egészségi, mentális állapotára, speciális helyzetére és egyéni szükségletére tekintettel a szolgáltatás igénybevételére.
- Az ellátottnak a szociális szolgáltatások biztosítása során joga van az egyenlő bánásmódhoz.
- Az ellátást igénybe vevőnek nyújtott szolgáltatásokban figyelemmel kell lenni az alkotmányos és emberi jogok (különösen az élethez, emberi méltósághoz, testi épségéhez, testi-lelki egészségéhez) maradéktalan és teljes körű biztosítására.
- Az ellátást igénybe vevőt megilleti személyes adatainak védelme, valamint a magánéletével kapcsolatos titokvédelem.

Az ellátást igénybevevőnek joga van bármely kérdéssel a mindenkori ellátottjogi képviselőhöz fordulni. Az ellátottjogi képviselő elérhetősége minden igénybe vevő számára elérhetővé van téve a telehelyeken.

Az ellátottjogi képviselő a személyes gondoskodást nyújtó alap- és szakosított ellátást biztosító intézményi elhelyezést igénybe vevő, illetve szolgáltatásban részesülő részére nyújt segítséget jogai gyakorlásában.

Az ellátottjogi képviselő feladatai:

- tájékoztat;
- segít az ellátással kapcsolatos kérdések, konfliktusok megoldásában, panaszok megfogalmazásában és kivizsgálásában (kivéve jogviszony keletkezése és megszűnése, áthelyezés);
- a szociális szolgáltatásokat igénybevevő személy képviselőként járhat el.

A szociális szolgáltatást végzők jogai:

A munkaviszonyban álló személyeknek biztosítjuk, hogy:

- a munkavégzéssel kapcsolatos megbecsülést megkapják,
- tiszteletben tartásuk emberi méltóságukat és személyiségi jogaikat,
- munkájukat elismerjük,
- valamint a munkáltató megfelelő munkavégzési körülményeket biztosítson számukra.

A munkáltató nagy gondot fordít arra, hogy dolgozói részére minél több lehetőséget biztosítson rekreációra, mentális állapotuk karbantartására, a kiégés megelőzésére (szupervízió, szakmai továbbképzések, intézményi rendezvények).

A Makói Egyesített Népjóléti Intézményben dolgozók szakmai továbbképzésének rendje, üteme és finanszírozása a Továbbképzési Szabályzatban foglaltak szerint történik.

Makó, 2024. november 27.

Szabó Zoltán
szakmai vezető

Tóthné Balázs Andrea
intézményvezető

Hatályos: 2025. január 1.

MAKÓI EGYESÍTETT NÉPJÓLÉTI INTÉZMÉNY

TANYAGONDNOKI SZOLGÁLTATÁS

SZAKMAI PROGRAMJA

Makó

2025. január

1.Általános rész

A Tanyagondnoki Szolgálat Makó Város Önkormányzata által fenntartott Makói Egyesített Népjóléti Intézmény keretein belül működik.

A Makói Egyesített Népjóléti Intézmény a szociális igazgatásról és a szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény és az 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló szabályzók alapján az alábbi szakfeladatokat látja el:

Szociális alapszolgáltatások

- *tanyagondnoki szolgáltatás,*
- *az étkeztetés,*
- *a házi segítségnyújtás,*
- *a családsegítés,*
- *a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,*
- *a nappali ellátás*
 - *idősek klubja*
 - *nappali melegedő*

A személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátást

- *az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény*
 - *időskorúak átmeneti gondozóháza*
 - *hajléktalan személyek éjjeli menedékhelye*

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény és a 15/1998. NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló szabályzók alapján két szakfeladatot lát el. Ezek a szakfeladatok a következők:

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- *a gyermekjóléti szolgáltatás,*
- *a gyermekek napközbeni ellátása,*
 - *bölcsőde*

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV.tv., valamint az iskola-egészségügyi ellátásról szóló 26/1997.(IX. 3.) NM. rendelet alapján ellátott feladatok:

- *iskola-egészségügyi ellátás*

A 2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról és a 368/2011 (XII.31.) Korm. rendelet az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló szabályzók alapján egy szakfeladatot lát el. Ez a szakfeladat a következő:

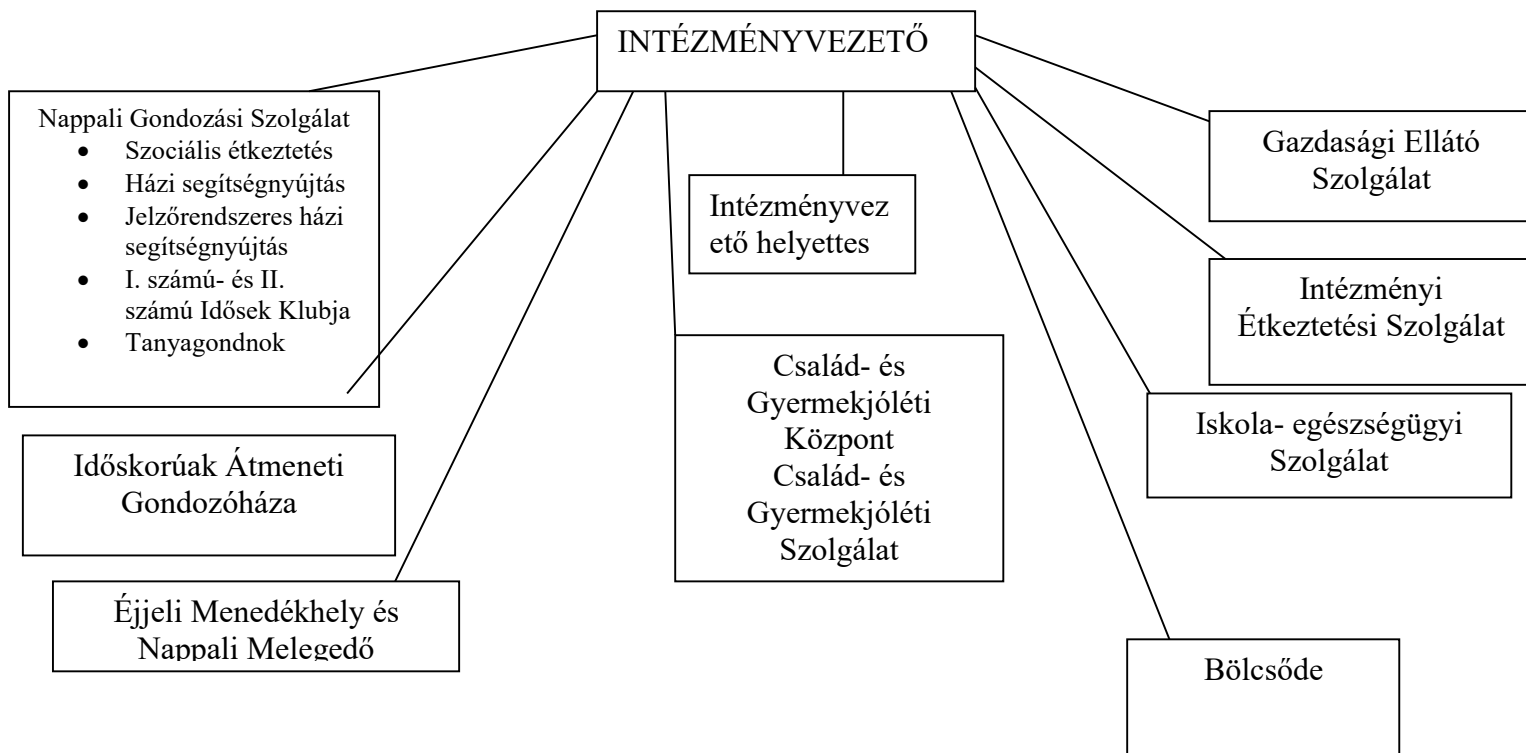
- *Gazdasági ellátó szolgálat*

A 2008. évi XLVI. törvény az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről és a 62/2011. (VI. 30.) VM rendelet a vendéglátó-ipari termékek előállításának és forgalomba hozatalának élelmiszerbiztonsági feltételeiről szóló szabályzó alapján a következő feladatot látja el:

- *Intézményi étkeztetési szolgálat*

A szakfeladatok szakmai egységekbe osztva képezik az Intézmény szervezeti struktúráját. (1. számú ábra) Az egyes szakmai egységek az egységen belül és az egységek közötti szoros együttműködésben végzik szakmai tevékenységüket, mindenkor a kompetenciahatárokat betartva. A szakmai egységek élén szakmai vezetők állnak, akik az intézmény gyermekvédelmi és szociális igazgatási törvény alá tartozó szakfeladatokkal összefüggésben szervezik, irányítják és ellenőrzik a szakmai munkát. Az Intézményen belüli kommunikációról a Kommunikációs útvonalterv szabályzat rendelkezik.

1. számú ábra

Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete 535/2005. (XII.14.) MÖKT. Határozatával Tanyagondnoki Szolgálatot hozott létre. A Tanyagondnoki Szolgáltatás 2006. január 1-től kezdte meg működését.

A Tanyagondnoki Szolgáltatás működési területe Makó város közigazgatási területe.

A Tanyagondnoki Szolgáltatás a Makói Egyesített Népjóléti Intézmény önálló szakmai egységként működik. A tanyagondnok közvetlen felettese a nappali gondozási szolgálat szakmai vezetője.

Telephely: Makó, Tinódi u. 8/A

A szolgáltatás telephelye azonos a Központi Irányítás és a Nappali Gondozási Szolgálat telephelyével. Az épület a város központjában, könnyen megközelíthető helyen áll. Részben akadálymentesített. A tanyagondnoknak rendelkezésére áll vezetékes telefon, számítógép, fénymásoló, internet hozzáférés, szakmai segédanyagok. Önálló használatra mobiltelefonnal és személygépkocsival rendelkezik. Adminisztratív feladatainak ellátására önálló íróasztala van.

A közös telephely előnye, hogy a tanyagondnoknak napi szinten van lehetősége az ott dolgozó szakemberekkel a problémák megbeszélésére és megoldások keresésére.

I. A szolgáltatás célja

A tanyagondnoki szolgáltatás célja a hátrányos helyzetű, szolgáltatáshiányos külterületi vagy egyéb belterületi, valamint a tanyasi lakott helyek intézményhiányból eredő hátrányainak enyhítése, esélyegyenlőségének növelése, az ott élők életfeltételeinek javítása, a közszolgáltatásokhoz, szociális alapszolgáltatásokhoz való hozzájutás elősegítése, továbbá egyéni és közösségi szintű szükségletek teljesítésének segítése a jobb életminőség elérése érdekében.

II. A megvalósítandó konkrét program bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatások, tevékenységek

A tanyagondnok Makó város közigazgatási területén, a hátrányos helyzetű belterületeken és a külterületeken élő lakosok mindennapi ügyeinek intézésében nyújt segítséget.

- A szolgáltatás segíti a külterületeken élőket az információhoz jutásban.
- Jelzéssel él a külterületen felmerült igényekről, a megoldásra váró - több külterületi lakost érintő - problémákról.
- Hozzájárul a közösség fejlesztéséhez, a civil szféra erősítéséhez, az életminőség javításához.
- Figyelemmel kíséri az ellátási területén élők egészségi állapotát, különös tekintettel az életkoruk, vagy korábbi egészségügyi problémáik miatt veszélyeztetett csoportokra (idősek, gyermekek, krónikus betegek).
- Megoldja a bevásárlást, gyógyszerfelíratást és kiváltást, valamint közreműködik a beteg személy háziorvoshoz, szakrendelésekre történő szállításában.
- A tanyagondnok téli időszakban gondoskodik arról, hogy a hó elől elzárt tanyák megközelíthetők legyenek, amennyiben ez nem sikerül, akkor gondoskodik a tanyákon élők élelemmel, gyógyszerrel történő ellátásáról.
- Segítséget nyújt hivatalos ügyek intézésében, a kérelmek kitöltésében, illetve egyes ügyek intézését átvállalja.

A Tanyagondnoki Szolgáltatás feladatát 1 fő tanyagondnok látja el, valamint 1 fő tanyagondnok helyettes. A feladat ellátásához terepjáró gépkocsi áll a rendelkezésére.

III. Más intézményekkel történő együttműködés módja

Az integrált intézmény előnye, hogy az egymásra épülő szociális alap és szakosított ellátások egy intézményen belül valósulnak meg (Étkeztetés, Házi segítségnyújtás, Jelzőrendszeres Házi segítségnyújtás, Időskorúak Gondozóháza, Család- és gyermekjóléti szolgálat).

A Szolgálat kiemelkedően jó kapcsolatot alakított ki:

- Észlelő-jelzőrendszeri tagokkal (mezőőrök, polgárőrök)
- Civil szervezetekkel (ÉFOÉSZ, SINOSZ, Mozgáskorlátozottak helyi szervezete)
- Önkormányzattal,
- Munkaügyi Központtal,
- Egészségügyi intézményekkel, háziorvosokkal

IV. Az ellátandó célcsoport jellemzői

Az ellátottak köre Makó város külterületein, egyéb, hátrányos helyzetű belterületin, valamint a tanyasi lakott helyein élő emberek.

A tanyagondnok ellátási területein élők száma 290 fő, ebből ellátottak száma a 9 körzetben 50 fő.

A tanyavilág Makó várost körbeveszi, a városközponttól kisebb-nagyobb távolságra helyezkedik el. A legnagyobb távolság meghaladja a 20 km-t. A tanyákhoz vezető „főutak” betonozottak, de a mellékutak nem. Ez csapadékos időszakban nagyon megnehezíti a közlekedést.

A tanyavilág lakosainak közel felét a 60 év feletti lakosok teszik ki. Sokan közülük egész életüket itt élték le. A tanya, amiben élnek, szüleiké, nagyszüleiké volt. Iskolai tanulmányokat csak alapszinten folytattak, szakmával nem rendelkeznek. Jellemző tulajdonságuk a zárkózottság. Nem szívesen mozdulnak ki saját környezetükből, nehezen tudnak ügyet intézni, kommunikálni hivatalos helyeken.

A fiatalabb családok az olcsóbb megélhetés érdekében a városi, magas közműdíjjal rendelkező lakhatásukat cserélték fel tanyára. Megélhetésüket a mezőgazdaságból, napszámból próbálják biztosítani. Ez számukra nagyon nehéz, mivel nem rendelkeznek a mezőgazdasági munkához szükséges tapasztalatokkal. A továbblépésre elsősorban is az anyagi okok miatt, nincs lehetőségük.

Elmondható, hogy a tanyán élőknek igen alacsony a jövedelme. Körülményeik általában rendezettek, de szerények. Vannak tanyák, ahol a közművek kiépítetlensége miatt az alapvető villany, víz és gáz is hiányzik. A tanyákhoz vezető utak rosszak, nem betonozottak. Téli időszakban a hó, csapadékos időszakban a belvíz tovább nehezíti a közlekedést.

Az ellátottak körében kis számban fogyatékkal élők és nagycsaládosok is vannak. (Jelenleg egy nagycsaládos és kettő fogyatékkal élő család veszi igénybe az ellátást.)

V. Feladat ellátás szakmai tartalma, módja, a biztosított szolgáltatások köre, rendszeressége

Kialakításra kerültek a Tanyagondnoki körzetek, amely alapján meghatározásra került a Tanyagondnok munkarendje.

Makó város külterületét négy területi egységre osztottuk, az egymáshoz közelebb eső, vagy azonos irányban lévő tanyákat tekintettük egy csoportnak. Az egy-egy tanyacsoportot a tanyagondnok heti rendszerességgel látogatja. Az útirány a következő:

Hétfő: Rákosi út és a körülötte lévő tanyavilág (Ugar tanyacsoport, Járandó tanyacsoport, Makó-Rákos)

Kedd: Igási út és a hozzá közel lévő tanyák (Járandó tanyacsoport, Igás, Semlyéktanyacsoport, Hatrongyos tanyacsoport, Bogárczó)

Szerda: Földeáki út, Maroslelei út, Ószegedi út és a hozzá közel eső tanyák (Ugar tanyacsoport, Járandó tanyacsoport)

Csütörtök: Csanádpalotai út, Királyhegyesi út és a hozzá közeli tanyák (Járandó tanyacsoport, Dáli tanyacsoport)

Péntek: elsősorban a hétközben felmerült ügyek intézésére, bevásárlására szolgál. Előzetes megbeszélés alapján a tanyagondnok ezen a napon is bármilyen feladatot, bármely területen ellát. Ezek a napok rendszeressé, ismertté, elfogadottá váltak a tanyasi lakosok körében.

A tanyagondnok az alábbi szolgáltatási elemeket biztosítja:

- szállítás
- megkeresés és
- közösségi fejlesztés

A biztosított szolgáltatások köre, rendszeressége:

1. Alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatásokhoz való hozzájutás segítése:

1/1. a szolgáltatást igénybe vevők esetenkénti háziorvoshoz, szakrendelésre szállítása

Makón öt felnőtt háziorvosi rendelőben 9 háziorvos rendel hétköznapokon. A szakrendelések helyszíne a kórházhoz tartozó rendelőintézet. A háziorvoshoz történő szállítás igény szerint történik. A szakrendelésekre történő szállításnál minden esetben figyelembe vesszük az előjegyzési időpontokat. A tanyagondnoki szolgálat járműve nem helyettesíti a mentőt, sürgős esetekben csak megfelelő képzettséggel rendelkező szakember nyújthat segítséget!

A feladatellátás rendszeressége: alkalmoszerű.

Az ellátottak köre: azok a külterületen élő lakosok, akik maguk, vagy családjuk orvoshoz és szakrendelésre történő szállításáról más módon nem tudnak gondoskodni, vagy a szállítás számukra aránytalanul nagy terhet jelentene.

1/2. krónikus betegségben szenvedők rendszeres gyógykezelésre, fizioterápiás kezelésre szállítása

Krónikus betegségben szenvedők esetében különösen fontos, hogy az egészségügyi állapotuknak megfelelő gyógykezeléseket rendszeresen megkapják. A kezelések többsége helyben megoldható, de előre egyeztetés után, abba az esetben, ha ez nem ütközik más feladat ellátásával, vidékre történő szállításra is van lehetőség.

A feladatellátás rendszeressége: folyamatos, alkalmoszerű.

Az ellátottak köre: azok a külterületen élő lakosok, akik krónikus betegségben szenvednek és az ehhez kapcsolódó rendszeres kezelésre történő szállításáról más módon nem tudnak gondoskodni, vagy a szállítás számukra aránytalanul nagy terhet jelentene.

1/3. gyógyszerkiváltás és gyógyászati segédeszköz beszerzése

A rendszeresen vagy alkalmoszerűen szedett gyógyszerek és szükséges gyógyászati segédeszközök kiváltására minden esetben megkérhető a tanyagondnok. A gyógyszereket személyenként külön csomagolva, névvel és blokkal együtt ellátva viszi, így a gyógyszerek összekeveredése kizárt, ezen kívül könnyen elszámolható.

A feladatellátás rendszeressége: alkalmoszerű.

Az ellátottak köre: minden külterületi lakos, aki erre igényt tart.

1/4. élelmiszer és egyéb szükségleti cikkek beszerzése

Az élelmiszer és egyéb szükségleti cikkek beszerzése történhet az ellátott kereskedelmi egységbe történő szállításával vagy megbízással is. Ebben az esetben a pénz átvételéről a tanyagondnok elismervényt ad, melyen feltüntetésre kerül az átvett összeg. A megvásárolt élelmiszert minden esetben személyenként külön csomagolva, névvel ellátva a blokkal együtt viszi ki a tanyagondnok. Mindez hozzásegíti a külterületen élőket ahhoz, hogy bármilyen körülmények között (belvizes időszak, havazás) biztosítva legyen számukra a folyamatos ellátás.

A feladatellátás rendszeressége: alkalmoszerű.

Az ellátottak köre: minden külterületi lakos, aki erre igényt tart.

1/5. terménybeszerzés, gázpalack csere, háztartási gépek javíttatása

A tanyasi élet jellemzője az állattartás. Az itt élő emberek számára nagyon fontosak az állataik, gyakran családtagnak tekintik őket. Az állatok ellátása, gondozása a mindennapi élet fontos része.

Háztartási gépek javíttatásánál figyelembe kell venni, hogy a tanyagondnok rendelkezésére álló gépkocsiban csak kisebb méretű berendezések szállítására van lehetőség. A meghibásodott gép átvételéről és visszaszállításáról a tanyagondnok minden esetben átvételi elismervényt ad!

A feladatellátás rendszeressége: alkalmoszerű.

Az ellátottak köre: minden külterületi lakos, aki erre igényt tart.

1/6. közüzemi szolgáltatóknál történő ügyintézés, közüzemi számlák befizetése, postai ügyintézés (levélfeladás, csomagfeladás)

A tanyagondnok törekszik arra, hogy jó kapcsolatot építsen ki a Makó városában közüzemi szolgáltatást nyújtó cégekkel annak érdekében, hogy a külterületen élő emberek számára is elérhetőek legyenek szolgáltatásaik. Igény szerint az ügyfélszolgálatra szállítja az ellátási területén élőket ügyintézés érdekében. Befizetés esetén az átvett összegről bizonylatot ad, a befizetési nyugtával pedig elszámol.

A feladatellátás rendszeressége: alkalmoszerű.

Az ellátottak köre: minden külterületi lakos, aki erre igényt tart.

1/7. pénzbeli és természetbeli ellátásokról való tájékoztatás, az azokhoz való hozzájutás segítése.

A tanyagondnok napi munkája során folyamatosan figyelemmel kíséri az ellátási területén élőket. Felhívja a figyelmüket az őket megillető pénzbeli és természetbeli ellátásokra és juttatásokra. Közreműködik az igényléshez szükséges dokumentumok beszerzésében, kitöltésében és leadásában.

Ha olyan ellátásról kérnek tőle tájékoztatást, melyről nem rendelkezik kellő információval, vagy helyben nem érhető el, a tanyagondnok intézkedik az ellátási lehetőségek felkutatása

érdekében, valamint segítséget nyújt az ellátást nyújtóval való kapcsolatfelvételben és az ügyintézésben.

A feladatellátás rendszeressége: alkalomszerű.

Az ellátottak köre: minden külterületi lakos, aki kora, egészségi állapota, élethelyzete, szociális helyzete miatt rendszeres vagy alkalomszerűen adható pénzbeli- vagy természetbeni juttatásra válik jogosulttá.

2. Személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokhoz való hozzájutás segítése:

2/1. család- és gyermekjóléti szolgálat munkatársainak helyszínre szállítása az egyes, a szolgálat feladat körébe tartozó problémák megoldása érdekében

A tanyagondnok kötelessége folyamatosan figyelemmel kíséri az ellátási területén élőket, különös gondot fordítva a veszélyeztetett családok életkörülményeire. Fel kell figyelnie a kialakult problémákra, krízishelyzetekre különösen az olyan családokban, ahol gyermekek, egyedülálló idős emberek vagy fogyatékkal élők élnek.

Amennyiben ilyen esetek tudomására jutnak, azonnal köteles tájékoztatni arról a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat családgondozóit, hogy a szükséges intézkedést meg lehessen tenni. Helyszínre szállítja a szolgálat családgondozóit és aktívan közreműködik a családgondozói munkában.

A feladatellátás rendszeressége: folyamatos, alkalomszerű.

Az ellátottak köre: a külterületen élő szociális és mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett, illetve krízishelyzetbe került személyek, családok.

2/2. egyedül élő, önellátásra csak segítséggel képes idős tanyasi lakosok ellátásához juttatása (szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás, időskorúak gondozóházába történő elhelyezés)

A tanyagondnok feladatkörébe tartozik azon személyek felkutatása, akiknek már nehézséget jelent saját maguk ellátása és a napi meleg ebéd házhoz történő kihordása és/vagy a házi segítségnyújtás megkönnyíti mindennapjait, ezzel életminősége javul. Közreműködik a szolgáltatások igénylésében, a mindennapi ebéd kiszállításában és szükség szerint a házigondozást végző szakember szállításában is.

A feladatellátás rendszeressége: folyamatos, alkalomszerű.

Az ellátottak köre: akik szociálisan rászorultak, akik koruk-, vagy egészségi állapotuk miatt nem képesek gondoskodni a legalább napi egyszeri meleg étkezésről, az alapvető élelmiszerek beszerzéséről, valamint akik koruk, egészségi állapotuk miatt hátrányt szenvednek, önmaguk ellátására saját erőből nem képesek és róluk nem gondoskodnak.

3. A tanyagondnoki szolgálat egyéb – szolgáltatás jellegű – feladatai

3/1. a közösségi, művelődési, sport- és szabadidős rendezvények szervezése, segítése, azok lebonyolításában való közreműködés (színház, kirándulás, helyi rendezvények)

A tanyagondnok közreműködik a különböző helyi rendezvényekhez való hozzájutás segítésében.

A város külterületen élő lakosai számára szervezett rendezvényekre az intézmény szállítási eszköze (terepjáró) rendelkezésre áll, a tanyagondnok igény szerint gondoskodik a rendezvényre történő odaszállításról és a hazaszállításról.

A feladatellátás rendszeressége: alkalomszerű.

Az ellátottak köre: a külterületen élő lakosok, akik maguk, gyermekük vagy más hozzátartozójuk szállításáról – koruk, egészségi állapotuk, anyagi helyzetük miatt – más módon nem tudnak gondoskodni, vagy mindez számukra aránytalanul nagy terhet jelentene.

3/2. lakossági igények továbbítása.

A tanyagondnok munkája során köteles a lakosságot érintő gondokat, problémákat az önkormányzat vagy a megfelelő szerv felé tolmácsolni, valamint az önkormányzat és az egyéb szervek intézkedéseit a lakossággal megismertetni, és a visszajelzéseket továbbítani.

A feladatellátás rendszeressége: folyamatos.

Az ellátottak köre: minden külterületi lakos.

A tanyán élők demográfia összetétele jórészt meghatározza azokat a feladatokat, amelyek a tanyagondnokra hárulnak.

A tanyagondnok segítő beszélgetésekkel próbálja feltárni azokat a problémákat, amelynek megoldásában személyesen vagy szakemberek bevonásával segítséget tud nyújtani.

A mezőőrökkel az együttműködés folyamatos. Közösnek tesznek erőfeszítéseket az ellátási területen élők tulajdonának a megóvására.

A tanyagondnok jó kapcsolatot alakított ki a terület önkormányzati képviselőjével, aki ismeri a tanyán élőket, életkörülményeiket.

Mindezek a kapcsolatok, a több irányból érkező jelzések segítséget nyújtanak a valós problémák feltárásához, a szükséges intézkedések megtételéhez.

A tanyagondnok évi 1 alkalommal tanyafórumot tart, ahol a lakosságnak lehetősége van az időközben felmerülő közösségi és egyéni problémák megbeszélésére.

A tanyagondnoki szolgálat célja, hogy enyhítse a tanyán élők elszigetelődését, közreműködjön a felmerülő problémák rövid időn belül történő orvoslásában.

VI. Az ellátás igénybevételének és megszűnésének módjai

A Tanyagondnoki Szolgálat feladatait alapellátás keretében végzi, mely szolgáltatás önkéntesen és térítésmentesen vehető igénybe Makó közigazgatási területén élők számára.

A szolgáltatás igénybevételének módja:

- a szolgáltatás iránti igényt be lehet jelenteni a tanyagondnoknál személyes látogatás alkalmával, a mezőőröknél, a tanyákon járőröző polgárőröknél, a polgármesteri hivatalnál, illetve telefonon, vagy üzenet útján.

A szolgáltatás igénybevételének megszűnése:

- a szolgáltatás megszűnik az igénybevevő kérésére
- a fennálló probléma megszűnik
- az igénybevevő gondozási helye megváltozik
- az igénybevevő halálával.

VII. Szolgáltatásról szóló tájékoztatás, helyi módja

Intézményünk több szociális alap és szakosított ellátást biztosít Makó város lakosainak. Valamennyi szolgáltatásról, az igénybevétel módjáról, az intézmény elérhetőségéről szórólapokon keresztül, valamint az intézmény honlapján és közösségi médiafelületén értesülhet a lakosság.

Az intézmény a makói városi televízió hirdetései útján is tájékoztatja a lakosságot.

VIII. Az ellátottak és a szociális szolgáltatást végzők jogaival kapcsolatos szabályok

Az ellátottak általános jogai:

- Az ellátottnak joga van szociális helyzetére, egészségi, mentális állapotára, speciális helyzetére és egyéni szükségletére tekintettel a szolgáltatás igénybevételére.
- Az ellátottnak a szociális szolgáltatások biztosítása során joga van az egyenlő bánásmódhoz.
- Az ellátást igénybe vevőnek nyújtott szolgáltatásokban figyelemmel kell lenni az alkotmányos és emberi jogok (különösen az élethez, emberi méltósághoz, testi épségéhez, testi-lelki egészségéhez) maradéktalan és teljes körű biztosítására.
- Az ellátást igénybe vevőt megilleti személyes adatainak védelme, valamint a magánéletével kapcsolatos titokvédelem.
- Az ellátást igénybe vevőnek joga van az intézmény működésével, gazdálkodásával kapcsolatos legfontosabb adatok megismeréséhez.

Az ellátást igénybe vevő az ellátással kapcsolatos panaszával az intézmény vezetőjéhez és az ellátottjogi képviselőhöz fordulhat.

Intézményvezető székhelye és elérhetősége: Makó, Tinódi u. 8/A
Tel.: 62/213-420

Az ellátást igénybevevőnek joga van bármely kérdéssel a mindenkori ellátottjogi és betegjogi képviselőhöz fordulni. Az ellátottjogi és betegjogi képviselők elérhetőségét minden igénybe vevő külön szóróanyagon megkapja, személyi változás esetén új szóróanyag kerül kiosztásra.

Az ellátottjogi képviselő a személyes gondoskodást nyújtó alap- és szakosított ellátást biztosító intézményi elhelyezést igénybe vevő, illetve szolgáltatásban részesülő részére nyújt segítséget jogai gyakorlásában.

Az ellátottjogi képviselő feladatai:

- tájékoztat;
- segít az ellátással kapcsolatos kérdések, konfliktusok megoldásában, panaszok megfogalmazásában és kivizsgálásában (kivéve jogviszony keletkezése és megszűnése, áthelyezés);
- a szociális szolgáltatásokat igénybevevő személy képviseletében járhat el

A szociális szolgáltatást végzők jogai:

A munkaviszonyban álló közalkalmazottaknak biztosítani kell, hogy:

- a munkavégzéssel kapcsolatos megbecsülést megkapja
- tiszteletben tartsák emberi méltóságát és személyiségi jogait,
- munkáját elismerjék,
- valamint a munkáltató megfelelő munkavégzési körülményeket biztosítson számára.

A Tanyagondnoki Szolgálat munkakörét betöltő személy közfeladatot ellátó személynek minősül.

Helyettesítés rendje

A tanyagondnoki távollét esetén okleveles tanyagondnoki helyettes látja el a feladatokat. Valamennyi szakdolgozó munkaköri leírásában meghatározásra került a helyettesítés rendje.

Kelt: Makó, 2024. november 27.

Szabó Zoltán
szakmai vezető

Tóthné Balázs Andrea
intézményvezető

Hatályos: 2025. január 1.